

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**КАТАЛОГ
НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ**

2013

Розглянуто та схвалено вченою радою НУБіП України
від 30.08.2013 р. (протокол № 1)

Під загальною редакцією
академіка НАН України та НААН України Мельничука Д.О.

Укладачі: Рідей Н.М., Додонов С.В., Толочко С.В., Русеняк М.О.
Зазимко О.В., Тракай В.Г., Гладкий А.М., Кліх Л.В.

У підготовці матеріалів брали участь перший проректор з питань діяльності відокремлених підрозділів НУБіП України в АР Крим, директор Південного філіалу НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет» Мельников М.М.; директори відокремлених підрозділів НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» Павліський В.М. та «Ніжинський агротехнічний інститут» Лукач В.С.; декани факультетів базового закладу університету (м. Київ) – Антіпов І.О., Радько І.П., Наливайко В.А., Тарасенко Р.О., Яра О.С. та їх заступники; провідні вчені університету та його співробітники Бачинський О.В., Кищак Т.С., Черкашин Д.К., Литвиненко О.В., Паламарчук С.П., Шишкова Л.С.

Підписано до друку 06.09.13.
Ум. друк. арк. 13,4.
Наклад 50 пр.

Формат 60x84 1/16.
Обл.-вид. арк. 14,7.
Зам. № 5513

Дизайн, верстка, макетування та друк виконано
Видавничим центром НУБіП України
03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

1.1. Базовий заклад університету	6
1.2. Південний філіал НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет» ..	8
1.3. Відокремлений підрозділ НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»	10
1.4. Відокремлений підрозділ НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» .	12
1.5. Концепція та завдання освітньої діяльності	14
1.6. Спеціальності підготовки спеціалістів	17
1.7. Правила прийому на навчання	20
1.8. Організація навчального процесу	22
1.9. Практичне навчання студентів (слухачів)	27
1.10. Науково-педагогічні та педагогічні кадри	31
1.11. Характеристика матеріально-технічної бази	32
1.12. Інформаційне та телекомунікаційне забезпечення навчального процесу	33
1.13. Наукова бібліотека університету.....	35
1.14. Виховна, культурно-масова, спортивна та соціальна роботи	38
1.15. Міжнародна мобільність	42
1.16. Студентське самоврядування	44
1.17. Сфери зайнятості випускників	45

2. ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

2.1. Загальні положення	47
2.2. ННІ рослинництва, екології і біотехнологій	48
- агробіологічний факультет	
7.09010105 – «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»	49
2.3. ННІ енергетики і автоматики	57
- факультет енергетики і автоматики	
7.10010103 – «Електрифікація і автоматизація сільського господарства» .	58
2.4. ННІ земельних ресурсів та правознавства	65
- юридичний факультет	
7.03040101 – «Правознавство»	66
2.5. Природничо-гуманітарний ННІ	72
- педагогічний факультет	
7.01010401 – «Професійна освіта»	73

2.6. ПФ НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет»	82
- факультет агрономічний	
7.09010101 – «Агрономія»	87
7.09010104 – «Плодоовочівництво і виноградарство»	93
- факультет лісового, садово-паркового і мисливського господарства	
7.09010301 – «Лісове господарство»	99
7.09010303 – «Садово-паркове господарство»	105
- факультет ветеринарної медицини	
7.11010101 – «Ветеринарна медицина»	111
- факультет механізації виробництва та технології переробки сільськогосподарської продукції	
7.10010203 – «Механізація сільського господарства»	122
7.05170102 – «Технології жирів і жирозамінників»	129
7.05170106 – «Технології продуктів бродіння і виноробства»	134
7.05170108 – «Технології зберігання, консервування та переробки молока» ...	139
- факультет землеустрою та геодезії	
7.08010103 – «Землеустрій та кадастр»	144
- факультет економічний	
7.03050401 – Економіка підприємства	150
7.03050801 – «Фінанси і кредит»	156
7.03050901 – Облік і аудит	162
7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»	169
2.7. ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»	175
- факультет агроінженерний	
7.10010203 – «Механізація сільського господарства»	176
7.10010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва»	182
- факультет економіки і природокористування	
7.03050401 – «Економіка підприємства»	187
7.03050901 – «Облік і аудит»	192
2.8. ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»	197
- факультет механізації сільського господарства	
7.10010203 – «Механізація сільського господарства»	199
- факультет електрифікації і автоматизації сільського господарства	
7.10010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва»	203
- факультет економіки та менеджменту	
7.03050901 – «Облік і аудит»	207
7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»	211

1. Загальні відомості про Національний університет біоресурсів і природокористування України

- 1.1. Базовий заклад університету
- 1.2. Південний філіал НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет»
- 1.3. Відокремлений підрозділ НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
- 1.4. Відокремлений підрозділ НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
- 1.5. Концепція та завдання освітньої діяльності
- 1.6. Спеціальності підготовки спеціалістів
- 1.7. Правила прийому на навчання
- 1.8. Організація навчального процесу
- 1.9. Практичне навчання студентів (слухачів)
- 1.10. Науково-педагогічні та педагогічні кадри
- 1.11. Характеристика матеріально-технічної бази
- 1.12. Інформаційне та телекомунікаційне забезпечення навчального процесу
- 1.13. Наукова бібліотека університету
- 1.14. Виховна, культурно-масова, спортивна та соціальна роботи
- 1.15. Міжнародна мобільність
- 1.16. Студентське самоврядування
- 1.17. Сфери зайнятості випускників

1.1. Базовий заклад університету

Витоки Національного університету біоресурсів і природокористування України беруть свій початок із сільськогосподарського відділення (1898 р.), й ветеринарного факультету (1920 р.) Київського політехнічного інституту, відділення лісівництва Інституту сільського господарства і лісівництва в м. Маримонті (Польща) (1840 р.).

На сьогодні Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) є одним із провідних вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації.

Очолює НУБіП України ректор – **Мельничук Дмитро Олексійович**, Герой України, академік Національної академії наук України і Національної академії аграрних наук України, доктор біологічних наук, професор.

Постановами Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 р. № 945 та від 03.02.2010 р. № 76 Національному університету біоресурсів і природокористування України надано статус **самоврядного (автономного) дослідницького національного університету**.

НУБіП України проводить освітню, науково-дослідну, науково-інноваційну, навчально-виробничу та інформаційно-консультаційну діяльність, спрямовану на розроблення сучасних проблем наук про життя і навколишнє природне середовище, використання, відтворення та збалансований розвиток біоресурсів наземних і водних екосистем, запровадження новітніх природоохоронних агро- і біотехнологій, технологій відродження безпечності та родючості ґрунтів, енергозберігаючих агротехнологій, екологічного і правового менеджменту в сільській місцевості, здійснення моніторингу і контролю за дотриманням стандартів, якістю і безпекою сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки та довкілля.

До структури базового закладу університету (м. Київ) входять 12 навчально-наукових інститутів, які об'єднують 14 науково-дослідних інститутів, 26 міжінститутських навчально-наукових центрів та 25 навчально-наукових центрів, 20 факультетів та 125 кафедр.

У складі університету функціонують Південний філіал НУБіП України "Кримський агротехнологічний університет" (АР Крим); відокремлені підрозділи (ВП) НУБіП України: 12 вищих навчальних закладів I-III рівнів акредитації у різних регіонах України – „Бережанський агротехнічний інститут” (Тернопільська обл.), „Ніжинський агротехнічний інститут” (Чернігівська обл.), „Ірпінський економічний коледж”, „Немішаївський агротехнічний коледж”, „Боярський коледж екології і природних ресурсів” (всі три – у Київській обл.), „Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого” (Тернопільська обл.), „Бобровицький коледж економіки та менеджменту ім. О. Майнової” (Чернігівська обл.), „Мукачівський аграрний коледж” (Закарпатська обл.), „Прибрежненський аграрний коледж”, „Кримський агропромисловий коледж”, „Бахчисарайський коледж будівництва, архітектури та дизайну”, „Кримський технікум гідромеліорації та механізації сільського господарства” (останні чотири – в АР Крим), 5 навчально-інформаційно-консультаційних пунктів (НІКП) – «Таращанський НІКП (Київська обл.)», «Лубенський НІКП (Полтавська обл.)», «Малинський НІКП (Житомирська обл.)», «Мукачівський НІКП (Закарпатська обл.)» та «Бобровицький НІКП (Чернігівська обл.)».

НУБіП України має власні бази для проведення практичного навчання студентів: 3 науково-дослідні станції (дві – у Київській обл. і одна – в АР Крим); 7 навчально-дослідних господарств (чотири – у Київській обл., три – у Чернігівській і Тернопільській обл. та в АР Крим); спеціальні бази практичного навчання у ВП НУБіП України – регіональних ВНЗ I-III рівнів акредитації; навчально-науковий центр біології і екології субтропічних рослин та ландшафтознавства (АР Крим); ботанічний сад НУБіП України.

Загальна площа земельних угідь, що закріплені за господарствами, становить понад 37 тис. га (у т.ч. близько 18 тис. га лісу). Тут знаходяться дослідні поля, теплиці, тваринницькі комплекси, функціонують машинно-тракторні парки, майстерні, полігони, цехи тощо.

Постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2003 р. № 584 у структурі Національного університету біоресурсів і природокористування України створена Українська лабораторія якості та безпеки продукції АПК.

У НУБіП України здійснюється підготовка фахівців таких освітньо-кваліфікаційних рівнів та наукових ступенів:

- молодший спеціаліст – за 33 спеціальностями (лише в регіональних ВНЗ);
- бакалавр – за 29 напрямками;
- спеціаліст – за 19 спеціальностями;
- магістр – за 45 спеціальностями та понад 180 магістерськими програмами;
- кандидат наук – за 78 спеціальностями;
- доктор наук – за 64 спеціальностями.

Крім того, проводиться підготовка і перепідготовка фахівців з наданням другої вищої освіти освітньо-кваліфікаційних рівнів "Бакалавр" та "Спеціаліст" за акредитованими напрямками та спеціальностями.

Форми навчання: денна, заочна, екстернатна.

Термін навчання для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів становить: „Бакалавр” – 4 роки; „Спеціаліст” – 1 рік; „Магістр” – 1-1,5 роки.

Вартість навчання за умов договору з фізичними та юридичними особами на період 2013/2014 навчального року для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і напрямів підготовки для денної форми становить, грн. за рік: “Бакалавр” – 7845-14550; “Спеціаліст” – 8315-15480; “Магістр” – 12550-19600.

Навчальний процес і наукові дослідження у НУБіП України забезпечують понад 3 тис. науково-педагогічних та педагогічних працівників, у т.ч. у базовому закладі університету – майже 1500 осіб. В останньому мають наукові ступені та вчені звання: понад докторів наук і професорів – 350 осіб, кандидатів наук і доцентів – більше 1300 осіб.

До послуг студентів сучасна наукова бібліотека, фонд якої становить понад 1 млн. примірників, із них 400 тис. – підручники і навчальні посібники, 607 тис. – наукова література.

Студентське містечко – це 13 гуртожитків, у яких проживає близько 80 % студентів денної форми навчання, їдальня, кафетерій, буфети тощо.

Спортивний комплекс університету містить сучасні відкритий стадіон і критий корпус для повноцінних занять фізичною культурою і спортом.

У галузі міжнародного співробітництва на сьогодні підписано меморандуми про взаємовизнання систем освіти між Національним університетом біоресурсів і природокористування України та університетами Сполучених Штатів Америки: Айова (від 06.05.1996 р. і від 12.06.1998 р), Луїзіана (від 31.08.1998 р., у березні 2009 р. поновлено меморандум), ДеПоль (Чикаго, від 01.09.2005 р.); Гентським університетом (Бельгія, від 26.09.2002 р.); університетами Німеччини: ім. Гумбольдта (Берлін, від 27.09.2002 р.), прикладних наук Вайєнштефана (від 14.04.2005 р.), прикладних наук Анхальта (від 30.10.2006 р.); Університетом Вагенінген (Нідерланди, від 19.10.2006 р.).

1.2. Південний філіал НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет»

Навчальний заклад започатковано з аграрного факультету Таврійського університету в 1918 р., на базі якого в 1922 р. був створений Кримський інститут сільськогосподарських галузей, з 1923 р. – інститут спеціальних культур.

У 1936 р. інститут спеціальних культур перейменовано в Кримський сільськогосподарський інститут, який у 1965 р. перебазовувався на землі навчально-дослідного господарства «Комунар»

У 1997 р. Постановою Кабінету Міністрів України інститут був перейменований у Кримський державний аграрний університет, до складу якого у цьому ж році увійшли Прибрежненський радгосп-технікум і Кримський технікум гідромеліорації і механізації сільського господарства, а у 2002 р. – Кримський агротехнологічний коледж і його філія – Бахчисарайський будівельний технікум.

У 2003 р. Постановою Кабінету Міністрів України на базі аграрного університету був створений Кримський державний агротехнологічний університет і в його складі науково-дослідний інститут насінництва.

У 2004 р. університет на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.07.2004р. № 517-р увійшов до складу Національного аграрного університету як Південний філіал "Кримський агротехнологічний університет" Національного аграрного університету (ПФ "КАТУ" НАУ).

У 2008 р. ПФ «КАТУ» НАУ перейменовано у Південний філіал Національного університету біоресурсів і природокористування України «Кримський агротехнологічний університет» (наказ НУБіП України № 827 від 15.12.2008 р.).

Очолює університет перший проректор з питань діяльності відокремлених підрозділів НУБіП України в АР Крим, директор ПФ НУБіП України «КАТУ», кандидат сільськогосподарських наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, академік Академії технологічних наук України **Мельников Михайло Михайлович**.

У структурі навчального закладу функціонують:

- факультети:

- агрономічний;
- механізації виробництва та технології переробки сільськогосподарської продукції;
- ветеринарної медицини;
- лісового, садово-паркового і мисливського господарства;
- землеустрою та геодезії;
- економічний;

- науково-дослідний інститут насінництва;

- навчально-наукові та виробничі центри:

- науково-навчально-методичний центр;
- навчально-науковий центр інформатизації і телекомунікаційних систем;
- центр післядипломної освіти та працевлаштування випускників;
- навчально-науково-технологічний рослинницький центр;
- навчально-науково-технологічний тваринницький центр.

В університеті отримують знання близько п'яти тисяч студентів, у тому числі більше трьох тисяч студентів за денною формою, за:

- 11 напрямками підготовки фахівців ОКР «Бакалавр»;
- 14 спеціальностями – ОКР «Спеціаліст»;
- 10 спеціальностями – ОКР «Магістр».

На території вузівського містечка побудовано два навчально-лабораторні корпуси, павільйон механізації, Палац студентів, сім гуртожитків, їдальня, майстерні і

всі необхідні служби побуту. Загальна площа будівель і споруд складає 113472 м², гуртожитки займають 24134 м²; бібліотечний фонд нараховує 594,7 екземплярів наукової та навчальної літератури; в читальних залах передбачено 550 місць.

Навчальний процес і наукові дослідження забезпечують біля 300 науково-педагогічних працівників, з них 46 докторів наук, 28 професорів, 173 кандидатів наук, 115 доцентів, 29 заслужених діячів науки і техніки, 7 заслужених працівників освіти, 18 академіків і членів-кореспондентів різних академій наук, які є авторами та співавторами навчальних підручників та посібників з дисциплін фундаментальної та професійно-орієнтовної підготовки.

Особливістю навчання в університеті є поєднання теоретичної та практичної підготовки. В умовах виробництва студенти опановують навички та вміння виробництва продукції рослинництва та тваринництва, методів їх переробки. Базою практичного навчання є навчально-науково-технологічний рослинницький центр, який займається вирощуванням сільськогосподарських культур на площі більше 2,5 тис. га; навчально-науково-технологічний тваринницький центр, який забезпечує надходження продукції від 1,8 тис. голів ВРХ; 69 навчальних та навчально-дослідних лабораторій; передові інноваційні підприємства Півдня України.

Реалізацію творчих можливостей студентів забезпечують 19 студентських творчих колективів і студій, що об'єднали біля 400 учасників художньої самодіяльності. Фізичне виховання студентів і спортивно-масова робота забезпечуються у секціях футболу, волейболу, легкої та важкої атлетики.

В університеті сформувалося 15 наукових шкіл. За останні п'ять років співробітниками університету захищено 8 докторських та 39 кандидатських дисертацій.

За результатами наукових досліджень вчені щорічно отримують до 15 патентів на винаходи та корисні моделі, друкують більше 500 статей та 20 монографій. Підготовка кадрів вищої кваліфікації здійснюється через аспірантуру з дев'ятнадцяти та докторантуру з трьох спеціальностей. Діють спеціалізовані вчені ради за спеціальностями: 05.05.11 – Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва; 06.01.09 – Рослинництво; 06.01.05 – Селекція і насінництво.

Університет підтримує тісні зв'язки з Гентським університетом (Бельгія), Університетом ім. Гумбольдта (Німеччина), Вагенінгенським університетом (Нідерланди). Укладено меморандум про наміри між Коледжем сільськогосподарських, біологічних і кліматичних наук Національного Чанбагського університета (Південа Корея) та ПФ НУБіП України «КАТУ». Навчальним закладом укладено двосторонні угоди про співпрацю з ВНІТІБП (Російська федерація), з вивчення впливу чинників навколишнього середовища на здоров'я людини з Каунаським медичним університетом і Західно-Казахстанським державним медичним університетом. Щорічно на базі університету проводиться сім міжнародних науково-практичних конференцій. Навчально-виробничі практики та стажування у Німеччині, Франції та інших країн проходять щороку 30 студентів та аспірантів. За наслідками цих практик студенти здобувають можливість піврічного навчання (стажування) у навчальних закладах за кордоном.

Діяльність університету фінансується на 60 % за рахунок загального фонду та на 40 % за рахунок спеціального фонду.

1.3. Відокремлений підрозділ НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

Наказом Міністерства сільського господарства України від 11.03.1959 р. №2 створено Бережанський технікум механізації сільського господарства.

3 9.02.1992 р. навчальний заклад очолює Павліський В.М.

1992 р. – спільним наказом Міністерства освіти України та Міністерства сільського господарства і продовольства України від 07.07. 1992 р. №60/67 на базі технікуму створено агротехнічний коледж.

1997р. – коледж увійшов у структуру НАУ (Постанова КМУ №526 від 29.05. 1997р.).

2001 р. – Постановою КМУ від 06.05.2001р. №434 утворено БАТІ НАУ. Цього ж року проведена акредитація всіх спеціальностей та інституту в цілому за III рівнем.

2006 р. – на базі інституту створено Відокремлений структурний підрозділ НАУ «Бережанський агротехнічний інститут» (Наказ № 392 від 19 червня 2006р.).

2008 р. – перейменовано у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» (наказ № 759 від 21.11.2008 р.).

Директор – **Павліський Василь Михайлович**, доктор технічних наук, професор, заслужений машинобудівник України, дійсний член Української академії економічної кібернетики і Української академії триботехніки.

Навчальний заклад у своєму складі має такі основні структурні підрозділи:

- 2 факультети: «Агроінженерний», «Економіки і природокористування»;
- 10 кафедр: аграрної економіки і організації агробізнесу; обліку і аудиту; екології і природничих дисциплін; лісового і садово-паркового господарства; гуманітарних дисциплін; енергетики і автоматики; енергетичних машин та технічного сервісу в АПК; інформаційних технологій та вищої математики; загальноінженерних дисциплін; машиновикористання та технологій в сільському господарстві;

- 1 підрозділ: підготовки молодших спеціалістів;

- 6 циклових комісій: гуманітарних дисциплін; спеціальних електротехнічних дисциплін та механізації сільського господарства; фізико-математичних дисциплін; природничих дисциплін; фізичного виховання і спорту; спеціальних економічних дисциплін;

- 3 відділи: гуманітарної освіти, виховання і студентських справ; практичного навчання і курсової підготовки; відділ інформаційно-комунікаційних технологій;

Підготовка фахівців ОКР «Спеціаліст» здійснюється 4 спеціальностями, «Бакалавр» - за 6 напрямками, «Молодший спеціаліст» за 8 спеціальностями.

У навчальному закладі:

- навчається 2716 студентів, за денною формою – 1298 осіб.

- працюють 170 викладачів, 4 – доктори наук, 3 – професори, 24 – доценти, 48

- кандидатів наук, 2 – викладачі-методисти, 15 - відмінники освіти України.

- функціонує навчально-виробнича база «Сад-Забережки», до складу якої входять 11,65 га орних земель та навчально-виробнича майстерня площею 1348 кв.м і 70 одиниць техніки та навчально-науково-виробнича база «Дендропарк» і два розсадники культур площею 0,19 га, ботанічний заказник «Голицький».

- 7 навчальних корпусів загальною площею 18216 кв. м, 2 гуртожитки на 260 місць; 69 лабораторій; 51 кабінетів, 22 комп'ютерних класи, що містять 248 комп'ютерів.

Проводяться наукові дослідження з таких наукових тем: підготовка біомаси для виробництва біогазу і біоетанолу; виробництво і застосування біогазу і біоетанолу; використання рослинних олій у паливних системах дизельних двигунів; ресурсощадні екологічно безпечні аграрні технологічні системи для західного

регіону України. Написано 15 монографій, 620 статей у фахових наукових виданнях, а також отримано 74 патенти на корисну модель і винахід.

До послуг студентів бібліотека з книжковим фондом 53538 примірників, періодичних видань 624 примірники, читальним залом на 120 місць і читальним залом в гуртожитку на 62 місця; стадіон, спортивний зал, 2 тренажерних зали, 3 спортивні майданчики.

Працюють 4 колективи художньої самодіяльності: народний хор, танцювальний ансамбль, естрадний і вокальний ансамблі.

Робота з іноземними партнерами проводиться за такими напрямками:

- укладено угоду про співпрацю щодо навчальної та науково-дослідної роботи з Hochschule Wismar, University of Applied Science, Technology, Business and Design;
- продовжується співпраця Бережанського агротехнічного інституту із швейцарською фірмою «Agroimpuls» щодо стажування студентів у передових сільськогосподарських підприємствах Швейцарії; із Міжнародною асоціацією студентів аграрних вузів України «IAAS», щодо стажування у передових сільськогосподарських підприємствах Австрії;
- підтримується співпраця з фірмою Д. Фрайнекер і А. Планк з виробництва пелет із пшеничної соломи та виробництва біогазу; у сфері біогазових технологій з фірмою «Штірль-техніка установок» ТОВ «Stirl – Anlagentechnik» GmbH; «Hartmut Dybek Gesellschaft für Wirtschafts- und Strukturentwicklung mbH».

1.4. Відокремлений підрозділ НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Відокремлений підрозділ НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут» заснований у 1895 р. як Ніжинське ремісниче училище, пройшов ряд реорганізацій і є одним із провідних вищих навчальних закладів III рівня акредитації в Чернігівському регіоні. Згідно з рішенням Раднаркому України у 1933 році навчальний заклад одержав назву «Технікум механізації сільського господарства», який готував техніків-механіків для ланів і ферм Чернігівщини.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.1996 № 448 Ніжинський агротехнічний коледж передано до сфери управління Національного аграрного університету.

16 травня 2001 року Постановою Кабінету Міністрів України № 508 на базі Ніжинського агротехнічного коледжу утворено Ніжинський агротехнічний інститут.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 № 945 наказом ректора Національного університету біоресурсів і природокористування України від 21.11.2008 № 759 Відокремлений структурний підрозділ Національного аграрного університету «Ніжинський агротехнічний інститут» перейменовано у Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут».

Очолює ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут» директор – **Лукач Василь Степанович**, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник народної освіти України, відмінник аграрної освіти і науки, відмінник освіти України.

До структури навчального закладу входять 3 факультети: механізації сільського господарства, електрифікації і автоматизації сільського господарства, економіки та менеджменту, які мають 10 кафедр, 2 відділення: з підготовки молодших спеціалістів та довузівської підготовки, 10 циклових комісій.

Інститут здійснює підготовку фахівців за денною та заочною формами навчання з 4 напрямів і 4 спеціальностей за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Бакалавр», «Спеціаліст» та з 6 спеціальностей за ОКР «Молодший спеціаліст». Реалізуються програми скороченого курсу для випускників рівня «Кваліфікований робітник». За ОКР «Спеціаліст» навчається – 109 осіб, за ОКР «Бакалавр» – 502 осіб, за ОКР «Молодший спеціаліст» – 607 осіб.

Навчальний процес в інституті забезпечують понад 180 науково-педагогічних та педагогічних працівників. Серед них 18 докторів наук, 78 кандидатів наук, 30 викладачів вищої категорії, один заслужений працівник народної освіти, 12 викладачів – відмінників освіти України, 10 викладачів – відмінників аграрної науки і освіти. ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут» має власну базу для проведення практичного навчання студентів – навчально-науково-виробничий підрозділ, до складу якого входять науково-дослідний підрозділ з навчально-науково-виробничими лабораторіями біологічного землеробства, енергозбереження, якості та безпеки сільськогосподарської продукції, переробки сільськогосподарської продукції, інтелектуальної власності та навчально-виробничий підрозділ з лабораторіями рослинництва, тваринництва, з ведення фермерського господарства, технічного і технологічного обслуговування, діагностування і ремонту та автодром.

ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут» має 6 навчальних корпусів загальною площею 27320 кв. м, 3 гуртожитки на 760 місць; 67 лабораторій; 32 кабінети, 19 комп'ютерних класів, що містять 216 комп'ютерів.

Науково-дослідна діяльність здійснюється за такими напрямками:

- біологізація сільського господарства;
- охорона природи, біотехнології, сталий розвиток суспільства;
- якість, безпека, сертифікація і стандартизація технологій виробництва сільськогосподарської та харчової продукції;

- економіка, маркетинг, менеджмент;
- механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва;
- раціоналізація соціального розвитку сільської місцевості.

Основне завдання науково-педагогічних та педагогічних працівників – підвищення ефективності навчального процесу в інституті через організаційні та дидактичні засоби. Важливим є створення нового покоління науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін та організації навчального процесу в цілому, урізноманітнення форм і змісту індивідуальної роботи студента, удосконалення її організації та розробки діагностичних засобів контролю її ефективності. Для технічних спеціальностей створені методичні вказівки для курсового та дипломного проектування. Розроблені методичні рекомендації для виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання з усіх дисциплін навчальних планів.

Відділ виховної роботи надає консультативно-методичну допомогу студентам у питаннях захисту їх прав, розробляє та впроваджує в життя систему заохочення кращих студентів, громадських активістів, учасників колективів художньої самодіяльності та провідних спортсменів інституту. Нині в інституті діє 11 колективів художньої творчості, у яких займається близько 300 студентів, гурток вокального співу, гурток художнього читання. Студенти інституту беруть активну участь у традиційному міжнародному фестивалі «Голосіївська весна», на якому впродовж багатьох років Ніжинський агротехнічний інститут здобуває перемогу. Також студенти інституту є лауреатами і призерами фестивалів та конкурсів «Софіївські зорі», «Барви осені», «Весняна хвиля», «Сесія», «Сівер-тон».

Понад 270 студентів займаються в спортивних секціях інституту з таких видів спорту: волейбол, баскетбол, футбол, настільний теніс, рукопашний бій, туризм, гирьовий спорт, легка атлетика, шахи, шейпінг.

Ніжинський агротехнічний інститут має багатий досвід міжнародного співробітництва із партнерами різних країн. З моменту заснування клубу інтернаціональної дружби в інституті побували представники більше ніж 40 країн світу. Яскравою сторінкою ввійшла в історію інституту трирічна програма співробітництва між навчальними закладами України та США. У 2012 році було підписано договір про співпрацю між інститутом і Індустріально-економічним коледжем ім. академіка Г.С.Сейткасімова (Республіка Казахстан). Нині найтісніші зв'язки інститут має з Поліським державним університетом (Республіка Білорусь), Білоруською сільськогосподарською академією, Великолуцькою державною сільськогосподарською академією (Росія), Мар'їногорським аграрно-технічним коледжем ім. В.Лобанка (Республіка Білорусь), Консульським відділом Посольства Республіки Польща в Україні, Відділом преси, освіти і культури посольства США в Україні. Інститут співпрацює з такими програмами: «G's Marketing Ltd», S&A, Tunstead, HOPS тощо. Щорічно стажування за кордоном проходять понад 50 студентів інституту.

1.5. Концепція та завдання освітньої діяльності

Концепція освітньої діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) визначається його статусом дослідницького університету, який проводить освітню, науково-дослідну, науково-інноваційну, навчально-виробничу та інформаційно-консультаційну діяльність, спрямовану на розроблення сучасних проблем наук про життя і навколишнє природне середовище, використання, відтворення та збалансований розвиток біоресурсів наземних і водних екосистем, запровадження новітніх природоохоронних агро- і біотехнологій, технологій відродження безпечності та родючості ґрунтів, енергозберігаючих агротехнологій, екологічного і правового менеджменту в сільській місцевості, здійснення моніторингу і контролю за дотриманням стандартів, якістю і безпекою сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки та доквілля.

Діяльність університету спрямована на задоволення освітніх потреб людини, суспільства, держави відповідно до **Конституції України, Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах"**.

НУБіП України як дослідницький університет проводить свою діяльність відповідно до вимог і стандартів європейського науково-освітнього простору, бере участь у виконанні науково-дослідних програм і проектів, у тому числі міжнародних, співпрацює з провідними закордонними університетами та іншими впливовими зарубіжними партнерами.

Освітня діяльність в університеті має світський характер, захищена від втручання політичних партій та громадських і релігійних організацій. Головною метою діяльності університету є подальше інтегрування у світову освітню систему та утвердження у статусі міжнародного.

НУБіП України як вищий навчальний заклад освіти, акредитований за IV рівнем, має право на підготовку фахівців за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями:

- молодших спеціалістів – за 33 спеціальностями;
- бакалаврів – за 29 напрямками;
- спеціалістів – за 19 спеціальностями;
- магістрів – за 45 спеціальностями та понад 180 магістерськими програмами.

У базовому закладі університету (м. Київ) ступенева система підготовки фахівців реалізується за схемою «бакалавр-магістр». Крім того, тут здійснюється підготовка кандидатів і докторів наук за 78 і 64 спеціальностями відповідно, а також перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців для аграрного сектору економіки.

На 20 факультетах базового закладу університету (м. Київ), у Південному філіалі НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет» (м. Сімферополь) та 12 відокремлених підрозділах НУБіП України – регіональних вищих навчальних закладах I–III рівнів акредитації навчається понад 40 тисяч студентів і слухачів.

Концепція освітньої діяльності університету базується на таких принципах:

- доступність вищої освіти для осіб, які відповідають вимогам професійного відбору (конкурсу) з урахуванням наявних пільг для сільської молоді та тих, хто проживає в зоні, забрудненій внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС;
- рівність умов для кожного студента, слухача, аспіранта, докторанта з метою повної реалізації їх здібностей, таланту, всебічного розвитку особистості;
- відкритий характер вищого навчального закладу, створення передумов для вибору форми і профілю навчання;
- пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей, гуманізм і демократизм навчального процесу;

- логічна єдність і безперервність навчального процесу, інтеграція навчальної діяльності з наукою та виробництвом;
- відповідність рівня освіти рівню світових вимог;
- відкритий характер конкурсів та контрактів на заміщення вакантних посад керівників підрозділів, деканів, професорів, доцентів, інших співробітників.

Основними завданнями освітньої діяльності університету є:

- організація навчального процесу на основі інноваційних магістерських і аспірантських програм поглибленої наукової та професійної підготовки магістрів, кандидатів наук (докторів філософії) та докторів наук для наукової та науково-педагогічної роботи в університетах, наукових установах, наукоємних виробництвах;
- запровадження підготовки магістрів і докторів філософії, науково-педагогічних та наукових працівників університету на основі власних наукових досліджень шляхом тісної інтеграції наукової діяльності з навчальним процесом із забезпеченням поглибленої фундаментальної складової як у навчанні, так і в наукових дослідженнях;
- нарощування та ефективного використання кадрового наукового, науково-педагогічного та науково-технічного потенціалу університету шляхом ефективного, на світовому рівні, проведення науково-навчального процесу;
- розроблення та впровадження в навчальний процес новітніх інтегрованих технологій, методик, технічних засобів навчання, створених за результатами наукових досліджень;
- інтеграція освіти з наукою і виробництвом у рамках створення навчально-науково-виробничих об'єднань (у т.ч. і міждисциплінарних), базових кафедр, їх підрозділів у інститутах НАН України та НААН України, інших наукових установах для проведення навчально-наукової роботи;
- підготовка кадрів для інноваційного розвитку України на засадах творчості, володіння фахівцями сучасними інформаційними технологіями, методами створення, використання та захисту інтелектуальної власності, основами управління інноваційною діяльністю, маркетингу інноваційної продукції, комерціалізації науково-технічних розробок;
- забезпечення високого рівня працевлаштування випускників за фахом, зокрема молодих учених, що пройшли поглиблену наукову, науково-дослідну та науково-технічну підготовку як наукові і науково-педагогічні працівники, розробники нової техніки і технологій, менеджери науково-технологічного бізнесу та державного управління у сфері освіти, науки і техніки;
- широке залучення студентів до роботи у складі наукових колективів з розроблення та впровадження складних наукоємних науково-технічних систем, як необхідної складової навчального процесу;
- забезпечення високих вимог до конкурсного відбору науково-педагогічних кадрів з обов'язковим урахуванням наукових здобутків;
- розвиток віртуального освітньо-наукового інформаційного середовища за участю усіх навчальних і наукових підрозділів університету з забезпеченням доступу до нього всіх учасників навчального процесу;
- підвищення кваліфікації керівних працівників і фахівців організацій, підприємств і установ, які освоюють та впроваджують результати наукових досліджень і технічних розробок університету;
- участь у духовно-культурному розвитку суспільства, формуванні в країні економіки знань, розвитку високотехнологічної промисловості та інноваційного підприємницького середовища.

Навчальний процес в університеті базується на системному підході з метою виховання у студентів широти поглядів, нестандартності мислення, здатності вирішувати загальновиробничі та соціально-економічні проблеми в їх взаємозв'язку.

Виховний процес є невід'ємною складовою освітньої діяльності і передбачає виховання майбутніх фахівців у кращих традиціях національної та світової культури з урахуванням загальнолюдських пріоритетів, програми відродження і розбудови національної економіки, культури, науки, духовної єдності нації та народів України.

Одним з вирішальних напрямів реалізації стратегічних завдань університету є створення принципово нового механізму взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу, який ґрунтується на дотриманні принципу єдності їх інтересів, педагогічних можливостей та потреб особистості.

Основними завданнями науково-методичної роботи в контексті реалізації ступеневої системи освіти є:

- розробка моделі фахівця XXI століття та формування вимог щодо рівня його професійних знань, здатності до самонавчання, адаптації до діяльності в ринкових умовах та саморозвитку;

- участь співробітників університету у роботі науково-методичних комісій науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів Міністерства освіти і науки України та Міністерства аграрної політики та продовольства України, що займаються удосконаленням організаційного та методичного забезпечення навчально-виховного процесу, розробкою галузевих стандартів вищої освіти;

- створення науково-методичних комплексів напрямів підготовки (спеціальностей) та навчально-методичних комплексів дисциплін на основі передових педагогічних технологій і відповідної навчально-лабораторної бази;

- забезпечення умов дотримання вимог державних стандартів вищої освіти;

- адаптація науково-методичної літератури, що готується до друку співробітниками університету, до вимог міжнародних стандартів COT та країн Європейського Союзу;

- визначення змісту і форм навчальної діяльності на різних етапах підготовки фахівців та їх атестації;

- вивчення змісту та характеру роботи випускників з метою внесення змін і доповнень до змісту програм та організації навчального процесу;

- розробка принципів і форм рейтингової системи, критеріїв оцінки знань, тестів для визначення рівня професійних знань, умінь та навиків;

- освоєння нових інформаційних і телекомунікаційних систем забезпечення навчального процесу.

1.6. Спеціальності підготовки спеціалістів

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України підготовка спеціалістів здійснюється за спеціальностями:

агрономія; селекція і генетика сільськогосподарських культур; плодоовочівництво і виноградарство; ветеринарна медицина; землеустрій та кадастр; лісове господарство; садово-паркове господарство; енергетика сільськогосподарського виробництва; електрифікація і автоматизація сільського господарства; економіка підприємства; облік і аудит; фінанси і кредит; менеджмент організацій і адміністрування; технології жирів і жирозамінників; технології продуктів бродіння і виноробства; технології зберігання, консервування та переробки молока; правознавство; професійна освіта.

Спеціаліст – освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді економічної діяльності.

Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста забезпечує здобуття повної вищої освіти за спеціальністю та кваліфікацією спеціаліста.

Зміст навчання – науково-обґрунтований методичний та дидактичний навчальний матеріал, засвоєння якого забезпечує здобуття освіти і кваліфікації згідно з освітньо-кваліфікаційним рівнем.

Зміст навчання поділяється на:

- нормативну частину змісту навчання – обов'язковий для засвоєння зміст навчання, сформований відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики як змістовні модулі із зазначенням їх обсягу і рівня засвоєння, а також форм державної атестації;
- вибіркочку частину змісту навчання – рекомендований для засвоєння зміст навчання, сформований як змістовні модулі із зазначенням їх обсягу та форми атестації, призначений для задоволення потреб і можливостей особистості, регіональних потреб у фахівцях певної спеціалізації з урахуванням досягнень наукових шкіл і навчальних закладів.

Нормативний термін навчання становить 1 рік. У процесі навчання за програмою підготовки спеціалістів студент має можливість вибрати поглиблену спеціалізацію.

Особи, які успішно пройшли державну атестацію, одержують документи встановленого зразка про здобуття повної вищої освіти за відповідною спеціальністю та кваліфікацією спеціаліста.

Підготовка фахівців ОКР «Спеціаліст» здійснюється на факультетах базового закладу університету (м. Київ) і Південного філіалу (ПФ) НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет» («КАТУ»), у відокремлених підрозділах (ВП) НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» і «Ніжинський агротехнічний інститут» (табл. 1.1).

Навчання у всіх підрозділах реалізується за узгодженими навчальними планами і програмами, у тому числі із залученням до нього у ВП НУБіП України науково-педагогічних працівників базового закладу університету. Це дозволяє успішно реалізувати ступеневу систему, створити найсприятливіші умови для здібних учнів, забезпечує індивідуалізацію навчання та перехід до програми вищого рівня.

Таблиця 1.1

Спеціальності підготовки фахівців ОКР "Спеціаліст"

№ п/п	Спеціальність	Структури, що забезпечують підготовку спеціалістів, та ліцензований обсяг прийому (денна /заочна форма навчання, осіб)	
		факультети базового закладу університету	ПФ "КАТУ", ВП НУБіП України
1	2	3	4
1	7.03040101 – Правознавство	Юридичний (60/75)	–
2	7.03050401 – Економіка підприємства	–	ПФ «КАТУ» (30/40) Бережанський агротехнічний інститут (25/200)
3	7.03050801 – Фінанси і кредит	–	ПФ «КАТУ» (30/30)
4	7.03050901 – Облік і аудит	–	ПФ «КАТУ» (80/90) Бережанський агротехнічний інститут (75/75) Ніжинський агротехнічний інститут (30/30)
5	7.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування	–	ПФ «КАТУ» (30/20) Ніжинський агротехнічний інститут (30/30)
6	7.05170102 – Технології жирів і жирозамінників	–	ПФ «КАТУ» (25/20)
7	7.05170106 – Технології продуктів бродіння і виноробства	–	ПФ «КАТУ» (30/-)
8	7.05170108 – Технології зберігання, консервування та переробки молока	–	ПФ «КАТУ» (30/15)
9	7.08010103 – Землеустрій та кадастр	–	ПФ «КАТУ» (60/60)
10	7.09010101 – Агрономія	–	ПФ «КАТУ» (40/40)
11	7.09010104 – Плодоовочівництво і виноградарство	–	ПФ «КАТУ» (40/40)
12	7.09010105 – Селекція і генетика сільськогосподарських культур	Агробіологічний (25/-)	–
13	7.09010301 – Лісове господарство	–	ПФ «КАТУ» (30/30)
14	7.09010303 – Садово-паркове господарство	–	ПФ «КАТУ» (40/20)
15	7.10010101 – Енергетика сільськогосподарського виробництва	–	Бережанський агротехнічний інститут (75/100) Ніжинський агротехнічний інститут (50/30)
16	7.10010103 – Електрифікація і автоматизація сільського господарства	Енергетики і автоматики (10/10)	–
17	7.10010203 – Механізація сільського господарства	–	ПФ «КАТУ» (30/30) Бережанський агротехнічний інститут (75/100) Ніжинський агротехнічний інститут (50/50)
18	7.11010101 – Ветеринарна медицина	–	ПФ «КАТУ» (30/-)
19	7.01010401 – Професійна освіта	Педагогічний (-/150)	–

Випускники НУБіП України, які здобули ОКР «Спеціаліст» за певною спеціальністю, можуть продовжити навчання в магістратурі (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) у базовому закладі університету (м. Київ) та ПФ НУБіП України «КАТУ» (м. Сімферополь) за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів, або за спеціальностями галузі знань «Специфічні категорії» (лише у базовому закладі університету), а саме:

- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»;
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»;
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»;
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи».

1.7. Правила прийому на навчання

Терміни прийому документів на навчання за програмами підготовки фахівців ОКР "Спеціаліст" та вступних випробувань у базовому закладі університету (м. Київ) у 2013 р. наведені у таблиці.

Спеціальність	Форма навчання			
	денна		заочна	
	прийом документів	вступні випробування	прийом документів*	вступні випробування
Селекція і генетика сільськогосподарських культур	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.
Електрифікація і автоматизація сільського господарства	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.
Правознавство	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.	17.06-08.07.2013 р.	09.07.-18.07.2013 р.
Професійна освіта (за профілем)			29.10-22.11.2013 р.	23.11.2013 р.

Терміни навчання за програмами підготовки фахівців ОКР "Спеціаліст" – 1 рік для денної та 1,5 року для заочної форм навчання (для спеціальності «Професійна освіта» – 2 роки).

Вступники особисто подають до приймальної комісії НУБіП України такі документи:

- заяву на ім'я ректора;
- документ про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень та додаток до нього (оригінал та копію);
- 5 кольорових фотокарток розміром 3x4 см;
- ксерокопію довідки про присвоєння ідентифікаційного номеру;
- копію паспорта (1, 2 сторінки та місце реєстрації).

На освітньо-професійну програму перепідготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "Спеціаліст" на базі повної вищої освіти із наданням другої вищої освіти зі спеціальності "Професійна освіта (за профілем)" заочної форми навчання до заяви на ім'я ректора вступники додатково додають завірену копію трудової книжки та направлення-рекомендацію з аграрних вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації (за умови вступу на місця за державним замовленням).

Паспорт громадянина України та інші документи, що підтверджують право на вступ, пред'являються особисто.

Вступні випробування та конкурсний відбір

Конкурсний бал особи обчислюється як сума балів результатів вступних випробувань та середнього балу додатка до диплома, що оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Вступні випробування на програми підготовки фахівців ОКР "Спеціаліст" проводяться у формі тестування з комплексу професійно-орієнтованих дисциплін нормативного циклу за обсягами програм бакалаврської підготовки (для вступників на спеціальність "Професійна освіта (за профілем)" – з комплексу гуманітарних дисциплін).

Необхідні документи вступники подають за адресою:

03041 Київ-41,
вул. Генерала Родінцева, 19,
навчальний корпус №1, приймальна комісія, кімната № 12.

Прийом документів з понеділка до п'ятниці з 8³⁰ до 16³⁰.

Телефон (044) 258-42-63, 527-83-08.

Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки nubip.edu.ua

e-mail: commission@twin.nauu.kiev.ua

1.8. Організація навчального процесу

Навчання в Національному університеті біоресурсів і природокористування України здійснюється за такими формами:

- денною (стаціонарною);
- заочною;
- екстернатною.

Денна (стаціонарна) форма навчання є основною формою здобуття певного рівня освіти з відривом від виробництва.

Заочна форма навчання – це форма здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва і передбачає, як правило, дві лабораторно-екзаменаційні сесії, тривалість яких регламентована Законом України "Про відпустки" терміном 30–40 календарних днів. Організація навчального процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю студента самостійно опрацювати індивідуальний план.

Екстернат є особливою формою навчання осіб, які мають відповідний освітній (кваліфікаційний) рівень, для здобуття ними певного рівня освіти шляхом самостійного вивчення навчальних дисциплін і складання в університеті заліків, екзаменів та інших форм підсумкового контролю, передбачених індивідуальним навчальним планом.

Навчальний процес – це структурована система організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти певного освітньо-кваліфікаційного рівня відповідно до вимог державних стандартів вищої освіти.

Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократичності, безперервності та ступеневості освіти. При цьому він зорієнтований на формування освіченої, гармонійно розвинутої особистості, здатної до постійного оновлення знань, професійної мобільності та прискореної адаптації в умовах перехідного періоду реформування економіки сільського і лісового господарства.

Згідно із Законом України "Про вищу освіту" в НУБіП України реалізується **ступенева система** вищої освіти **«молодший спеціаліст-бакалавр-спеціаліст-магістр»** (у базовому закладі університету – **«бакалавр-спеціаліст-магістр»**). Ця система надає широкі можливості для задоволення освітніх проблем людини і підвищує гнучкість всебічної підготовки фахівців та рівень їх соціального захисту в умовах змін потреб економіки і ринку праці. Вона забезпечує здобуття бажаної кваліфікації або її підвищення за певним напрямом професійного спрямування або спеціальністю і базується на відповідних освітньо-професійних програмах підготовки.

Нормативно-правовою базою організації навчального процесу в університеті є **Закони України "Про освіту", "Про вищу освіту"**, державні стандарти вищої освіти, "Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах", освітньо-професійні програми підготовки фахівців відповідних професійних спрямувань і кваліфікаційних рівнів.

Зміст освіти – це науково обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних освітніх і кваліфікаційних рівнів. Зміст освіти визначається освітньо-професійною програмою підготовки, структурно-логічною схемою підготовки, навчальними програмами дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою та вищого закладу освіти і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також під час проведення навчальних занять та інших видів навчальної діяльності.

Освітньо-професійна програма підготовки – це перелік нормативних та вибіркового навчальних дисциплін із зазначенням обсягу годин, відведених для їх

вивчення, форм підсумкового контролю.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки.

Зміст освіти складається з нормативної та вибіркової частин. Нормативна частина визначається відповідним державним стандартом вищої освіти, вибіркова частина – вченими радами факультетів університету.

Основним нормативним документом, що визначає організацію навчального процесу в конкретному напрямі освітньої підготовки, є **робочий навчальний план**, який реалізується деканатами факультетів на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки і визначає перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю. Навчальний план затверджується ректором університету. Робочий навчальний план складається на кожний навчальний рік.

Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначаються навчальною програмою дисципліни. Для навчальної дисципліни на підставі навчальної програми та робочого навчального плану на відповідних кафедрах складається робоча навчальна програма дисципліни, яка містить виклад конкретного змісту дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

Навчальний процес в університеті здійснюється у вигляді навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи студентів, практичної підготовки, контрольних заходів.

Основними видами навчальних занять є лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація.

Організація навчальних занять регулюється розкладом занять за семестрами (або триместрами) та річним графіком навчального процесу.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових занять. Час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом і становить не менше половини загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Практична підготовка студентів – це обов'язковий компонент навчальної програми для здобуття кваліфікаційного рівня, що має на меті набуття студентом професійних навиків та вмінь. Вона здійснюється у відокремлених підрозділах НУБіП України – навчально-дослідних господарствах і дослідних станціях, на передових сучасних підприємствах сільськогосподарського і лісогосподарського профілю під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічних працівників університету та фахівців підприємств.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю визначається відповідною кафедрою. Крім того, відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання, яка запроваджена в університеті, після вивчення матеріалу кожного змістового модуля слідує обов'язковий контроль його засвоєння.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни згідно з "**Положенням про екзамени та заліки в НУБіП України**".

Заліки є формою перевірки успішності виконання лабораторних і практичних

робіт, засвоєння студентами навчального матеріалу з окремих частин навчальних дисциплін, виконання та захисту курсових проектів (робіт), проходження навчальних і виробничих практик. Складання заліків з лабораторних робіт і практичних занять закінчується до початку екзаменаційної сесії.

Екзамени (курсіві екзамени) проводяться з метою оцінки знань студентів з навчальних дисциплін, їхнього вміння творчо використовувати набуті знання для вирішення практичних завдань професійного спрямування.

Екзамени складаються протягом екзаменаційних сесій відповідно до академічного календаря університету та графіків навчального процесу.

Результати складання екзаменів оцінюються за національною чотирибальною шкалою – "відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно" і оцінками Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (ECTS) – A, B, C, D, E, FX, F. Співвідношення між національними оцінками та оцінками ECTS наведено у табл. 1.2. Результати складання заліків оцінюються національними відмітками "зараховано" та "не зараховано" та відповідними оцінками ECTS.

Навчальний час студента визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для здійснення програми підготовки. Обліковими одиницями навчального часу студента є академічна година, навчальний день, тиждень, семестр, курс і рік.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу, тривалість якої становить 45 хвилин.

Навчальний день студента триває не більше 9 академічних годин, а навчальний тиждень – 54 академічні години, з яких аудиторних занять: на програмах підготовки фахівців ОКР «Молодший спеціаліст» і «Бакалавр» – 30 год., ОКР «Спеціаліст» – 24 год., ОКР «Магістр» – 18 год., решта часу – самостійна робота.

Однією з особливостей організації навчального процесу в НУБіП України є запровадження **кредитно-модульної системи навчання** на всіх курсах навчання та програмах підготовки фахівців ОКР «Бакалавр», «Спеціаліст» і «Магістр», що регламентовано «Положенням про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України».

Принцип модульного навчання полягає в тому, що навчальний матеріал кожної дисципліни, відповідно до його обсягу та структури, поділяється на змістові модулі. **Змістовий модуль** – це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з дисципліни і містить у собі, як правило, декілька лекційних тем, практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт, розрахункових завдань і т.д. Кількість змістових модулів з дисципліни визначає науково-педагогічний працівник, який відповідає за її викладання, і затверджує кафедра. Змістові модулі включають у календарний навчальний план викладання дисципліни.

Рекомендована кількість змістових модулів дисципліни – 2–4 за навчальний семестр з обов'язковим контролем засвоєння кожного. Вивчення матеріалу в обсязі змістового модуля здійснюється під час аудиторних занять та самостійної роботи студентів.

Загальне навчальне навантаження (аудиторна і поза аудиторна робота, самостійна робота тощо) вимірюється у годинах та кредитах ECTS (1 кредит ECTS відповідає 36 год.).

Таблиця 1.2

Співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом студента

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Процент студентів, які досягають відповідної оцінки в Європейських університетах	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
1	2	3	4	5
Відмінно	A	10	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	25	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	30	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	25	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	10	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	–	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	–	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	00 – 34

Загальне навчальне навантаження студента на один навчальний рік має становити не менше 60 кредитів ECTS, на семестр – 30, а на триместр – 20.

В університеті здійснюється **рейтингове оцінювання знань студентів** після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (змістового модуля) з певної дисципліни і на підсумковому контролі знань. Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Рейтингове оцінювання знань студентів із навчальних дисциплін, захисту курсових робіт (проектів), звітів за всі види практик (навчальної та виробничої), складання державних екзаменів, дипломне проектування (захист випускних бакалаврських, дипломних робіт (проектів) та магістерських робіт) здійснюється **за 100-бальною шкалою**.

Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи – до 70 балів та рейтингу з атестації – до 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань студента його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ECTS оцінки згідно з табл. 1.2.

Студенти, які набрали з навчальної роботи 60 балів і більше, можуть не складати екзамен (залік), а отримати екзаменаційну оцінку (залік) “Автоматично”, відповідно до набраної кількості балів, переведених у національну оцінку та оцінку ECTS згідно з табл. 1.2.

Якщо студент бажає підвищити свій рейтинг і поліпшити оцінку з дисципліни, він має пройти семестрову атестацію. Останню в обов'язковому порядку проходять студенти, які з навчальної роботи набрали менше, ніж 60 балів. Для допуску до атестації студент має набрати не менше 60 балів з кожного змістового модуля, а загалом – не менше ніж 42 бали з навчальної роботи.

Студентам, які мають більш високий рейтинг за період навчання, надаються переваги при вирішенні таких питань:

- направленні на роботу після закінчення НУБіП України;
- поселенні в гуртожиток та призначенні стипендій;
- виборі місць проходження виробничих та навчальних практик;
- дозволу навчатися за індивідуальним навчальним планом і графіком;
- переході на нові спеціалізації;
- відборі для стажування за кордоном.

1.9. Практичне навчання студентів

Невід'ємною складовою навчального процесу у Національному університеті біоресурсів і природокористування України є практичне навчання студентів (слухачів), яке здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351 та «Положення про практичне навчання студентів НУБіП України», затвердженого наказом ректора університету від 26.05.2011 р. № 466.

Метою практичного навчання студентів (слухачів) НУБіП України є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців з вищою освітою відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня та сприяють поліпшенню якості підготовки фахівців.

Завданням практичного навчання є:

1) підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;

2) набуття навичок:

- прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;
- впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
- співпраці з трудовим колективом;
- відповідної робітничої професії.

Практичне навчання студентів НУБіП України передбачає безперервність і послідовність його проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Практичне навчання передбачає проведення лабораторних та практичних занять, навчальних і виробничих практик студентів.

Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу (лабораторні макети, устаткування, тощо). Лабораторні заняття для студентів факультетів: технології виробництва та переробки продукції тваринництва; ветеринарної медицини; агробіологічного; захисту рослин; інженерії агробіосистем; конструювання та дизайну машин і систем природокористування; лісогосподарського; економічного; аграрного менеджменту; харчових технологій та якості і безпеки продукції тваринництва також проводяться в умовах реального професійного середовища, а саме - у навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях навчально-дослідних господарств НУБіП України.

Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх студентами на занятті.

Навчальні практики проводяться на початкових (першому, другому) курсах програм підготовки бакалаврів у навчальних, навчально-наукових, навчально-науково-виробничих лабораторіях, клініках, майстернях, на полях навчально-дослідних господарств (НДГ) НУБіП України, а також провідних підприємств, організацій та установ України та зарубіжжя що відповідають вимогам освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів. Завданням таких практик є ознайомлення студентів зі специфікою напряму та спеціальності підготовки,

формування компетенції згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційних характеристик, в окремих випадках – оволодіння робітничою професією з числа масових спеціальностей відповідної галузі. Керівництво практикою забезпечують науково-педагогічні працівники університету та головні спеціалісти НДГ НУБіП України, які згідно наказу ректора відповідають за виконання програми практики та працівники навчально-наукового центру практичного навчання студентів (ННЦПН), які безпосередньо у НДГ надають допомогу для виконання завдань програм практики.

Виробничі практики (технологічна, експлуатаційна, конструкторська, педагогічна, економічна та ін.) проводяться на старших курсах навчання бакалаврських програм та на магістерських програмах. Завданням таких практик є розширення, поглиблення та закріплення знань які студенти (слухачі) отримують під час вивчення циклу спеціальних дисциплін та формування вмій практичного застосування цих знань в умовах виробництва, набуття і вдосконалення професійної майстерності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових проектів (робіт) та випускних робіт ОКР «Бакалавр» та ОКР «Магістр». Такі види практик проводяться в навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях НДГ НУБіП України, провідних підприємствах України та розвинутих країн світу на основі укладених договорів. Керівництво практикою забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету та особи з числа адміністративного персоналу господарств, підприємств, організацій та установ. Окрім того, у НДГ НУБіП України допомогу у проведенні виробничої практики надають працівники ННЦПН.

Науково-дослідна, переддипломна виробнича практика є заключним етапом практичного навчання та підготовчим етапом для виконання випускних робіт ОКР «Бакалавр» та ОКР «Магістр». Вона проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та готовністю їх до самостійної трудової діяльності, а також збирання матеріалу для підготовки випускних робіт.

Бази практичного навчання студентів (слухачів)

Базами практичного навчання студентів (слухачів) НУБіП України є навчальні, навчально-наукові, навчально-науково-виробничі лабораторії базового закладу університету, його відокремлених підрозділів (ВП), і у першу чергу – НДГ університету, де проводяться лабораторні і практичні заняття, навчальні, технологічні, науково-дослідні, переддипломні та інші практики у галузях: рослинництво, тваринництво, переробка та зберігання продукції рослинництва, технологія виробництва біодизелю, розведення тварин та риби, розробка методів діагностики та профілактики хвороб тварин, технології ремонту, обслуговування та випробування сільськогосподарської техніки, лісознавство, деревообробна промисловість, мисливська справа та її правове забезпечення, економіка, облік, маркетинг та менеджмент в аграрній сфері виробництва тощо.

НУБіП України має власні бази практичного навчання :

- 3 дослідні станції – ВП НУБіП України „Агрономічна дослідна станція”, ВП НУБіП України „Боярська лісова дослідна станція” (Київська область) та навчально-дослідна станція гірського садівництва, виноградарства, садово-паркового і лісового господарства в смт Форос (АР Крим);

- 6 навчально-дослідних господарств (НДГ) – ВП НУБіП України „Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка”, ВП НУБіП України „НДГ „Ворзель” та НДГ ВП НУБіП України „Немішаївський агротехнічний коледж” у Київській області, Державне підприємство (ДП) „Навчально-дослідний племінний птахівничий завод ім. Фрунзе НУБіП України”, НДГ ВП НУБіП України „Заліщицький аграрний коледж ім. Є.

Храпливого” і НДГ ВП НУБіП України „Ніжинський агротехнічний інститут” (Чернігівська обл.);

- спеціальні бази практичного навчання південного філіалу НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет).
- спеціальні бази практичного навчання регіональних вищих навчальних закладів НУБіП України I-II рівнів акредитації;
- навчально-науковий центр біології і екології субтропічних рослин та ландшафтознавства НУБіП України (м. Ялта, АР Крим);
- ботанічний сад НУБіП України .

Загальна площа земельних угідь, що підпорядковані зазначеним структурам, становить понад 35 тис. га, у тому числі біля 18 тис. га лісу, дослідні поля, теплиці, тваринницькі комплекси, машинно-тракторні парки, майстерні, полігони, цехи тощо.

Розташовані господарства університету в різних ґрунтово-кліматичних зонах України – Полісся, Лісостеп, Степ та Субтропіки (АР Крим). Особливістю баз практичного навчання університету є те, що в них створено відповідні кафедри та їх філії, а також понад 80 навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторій, де студенти проходять лабораторні та практичні заняття, навчальну та виробничу практики тощо.

У **ВП НУБіП України „Агрономічна дослідна станція”** студенти вивчають сучасні технології у галузі рослинництва і беруть безпосередню участь у вирощуванні елітного насіння озимих і ярих зернових культур, овочів та фруктів та елітних саджанців плодових культур. На станції створені банк сортів сільськогосподарських культур, що налічує біля 300 сортів пшениці, ячменю, гороху, вівса, кукурудзи, цукрових буряків, ріпаку, сої, картоплі, овочів тощо, і навчально-виробничі підрозділи з первинної переробки продукції рослинництва та тваринництва.

До структури **ВП НУБіП України „Боярська лісова дослідна станція”** входять 5 лісництв та 2 деревообробні цехи, а також ботанічний сад університету, де представлено більше 700 видів дерев та кущів. Ці підрозділи НУБіП України є прекрасною базою для підготовки студентів факультетів лісгосподарського та садово-паркового господарства і ландшафтної архітектури. Тут студенти вивчають сучасні технології лісових насаджень, захисту лісу від шкідників, догляду за лісом, проведення рубок та переробки деревини.

У **ВП НУБіП України „Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка** функціонують навчально-науково-виробничі лабораторії з рослинництва і тваринництва. Тут вирощують пшеницю, ячмінь, горох, овес, тритикале, гречку, віку, цукрові буряки, ріпак, кукурудзу, картоплю, овочі, кормові коренеплоди, однорічні та багаторічні трави. У господарстві розміщені кафедра випробування техніки і практичного навчання, яка забезпечує силами студентів сервісне обслуговування сільськогосподарської техніки та електрообладнання в господарстві, а також переробні підприємства – цехи з виготовлення сиру, ковбас, макаронів і хлібобулочних виробів, обладнані навчальні лабораторії тощо.

ВП НУБіП України „Навчально-дослідне господарство „Ворзель” спеціалізується на молочному і м'ясному тваринництві. Під час проходження практики студенти можуть вивчати весь цикл розведення абардин-ангуської та української чорно-рябої породи великої рогатої худоби, вирощування овочів у теплицях. У господарстві вирощують овес, картоплю, овочі, кукурудзу, однорічні та багаторічні трави.

В Автономній республіці Крим знаходиться **ДП „Навчально-дослідний племінний птахівничий завод ім. Фрунзе НУБіП України”**, основним видом діяльності якого є селекція та розведення племінної птиці яєчного напрямку. Тут студенти вивчають технологію розведення племінної птиці, а також виробництва

молока на фермі. У господарстві вирощують ячмінь, овес, кукурудзу, однорічні трави тощо.

Навчально-науковий центр біології і екології субтропічних рослин та ландшафтознавства НУБіП України розміщений у смт Нікіта (м. Ялта) на території Нікітського ботанічного саду – Національного наукового центру НААН України у лабораторному корпусі. У центрі проводиться практична підготовка студентів та наукові дослідження з біотехнології, екології, рекреаційного лісівництва, природно-заповідної справи, субтропічного рослинництва, ландшафтної архітектури та садово-паркового господарства з урахуванням умов субтропіків.

Навчально-виробничі практики студентів **ВП НУБіП України „Бережанський агротехнічний інститут”** проводяться на базі дендропарків „Бережанський”, „Раївський парк”, навчально-виробничій базі „Сад”, розсаднику декоративних культур, навчально-дослідних лабораторіях з виробництва біогазу і біопалива, виробничих майстернях.

У **ВП НУБіП України „Ніжинський агротехнічний інститут”** практичну підготовку фахівців забезпечують НДГ з лабораторією рослинництва, ферма з безприв'язно-боксовим утриманням тварин та доїльним обладнанням фірми De Laval. У навчально-дослідному господарстві вирощують ячмінь, горох, овес, кукурудзу, ріпак, однорічні трави.

Сільськогосподарські угіддя, колекційно-дослідне поле, навчально-науково-виробничі лабораторії мікології, рибиництва, тваринництва, птахівництва, ставкове господарство (19,6 га), машинно-тракторний двір з майстернями, механізований зерносклад забезпечують практичне навчання студентів.

У НДГ вирощують **ВП НУБіП України „Немішаївський агротехнічний коледж”** вирощують пшеницю, овес, картоплю, овочі, кукурудзу, однорічні та багаторічні трави; працюють цехи риборозплідний та переробки фруктів.

Базою навчально-виробничих практик студентів **ВП НУБіП України „Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого”** є власне НДГ, лабораторія екологічної експертизи, колекційно-дослідне поле, арочна теплиця. У навчально-дослідному господарстві вирощують пшеницю, ячмінь, горох, гречку, кукурудзу, картоплю, овочі.

НУБіП України впроваджує у зазначених базах практичного навчання сучасні агротехнології за рахунок співпраці з відомими іноземними фірмами: „Джон Дір” (США), „Валтра Валмет” (Фінляндія), „M&P Farma” (Швейцарія), АССО (Данія), „Альфа Лаваль Агри в Україні” (Швеція), „VUZT” (Чехія), „FML” (Німеччина), які надають університету сучасну технологію, обладнання, сільськогосподарську техніку тощо.

Базами практичного навчання студентів (слухачів) НУБіП України є передові установи, підприємства, організації будь-якої форми власності в Україні та зарубіжжя, що мають належні умови для проведення практики студентів відповідно до вимог освітньо-професійних програм підготовки фахівців. Із такими базами практичного навчання укладаються договори та формується паспорт, який зберігається у навчальній частині та деканатах факультетів. Термін дії договорів встановлюється на період проведення конкретного практичного навчання або на термін 5 років.

1.10. Науково-педагогічні та педагогічні кадри

Навчальний процес та наукові дослідження у Національному університеті біоресурсів і природокористування України забезпечують понад 3 тис. науково-педагогічних (НПП) і педагогічних працівників. У базовому закладі університету (м. Київ) працюють понад 1500 НПП, у тому числі докторів наук і професорів – 288 осіб, кандидатів наук і доцентів – понад 1000 осіб.

Серед НПП у базовому закладі НУБіП України:

- Героїв України – 2;
- академіків НАН України – 1;
- академіків НААН України – 13;
- член-кореспондентів НАН України – 4;
- член-кореспондентів НААН України – 20;
- член-кореспондентів АПН України – 1;
- заслужених діячів науки і техніки України – 20;
- заслужених працівників освіти та народної освіти України – 13;
- заслужених працівників вищої школи України – 2;
- заслужених винахідників України – 2;
- заслужених працівників транспорту України – 1;
- заслужених лікарів України – 1;
- заслужених працівників ветеринарної медицини – 1;
- заслужених працівників сільського господарства – 8;
- заслужених енергетиків України – 1;
- заслужених будівельників України – 2;
- заслужених економістів України – 4;
- заслужених лісівників України – 1;
- заслужених юристів України – 1;
- заслужених працівників культури і спорту України – 4;
- заслужених майстрів народної творчості – 1;
- заслужених артистів України – 3;
- заслужених тренерів – 1;
- майстрів спорту України – 3;
- лауреатів державних премій України – 16.

Усього в структурних підрозділах НУБіП України працюють 365 докторів наук і професорів та 1435 кандидатів наук і доцентів.

Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації у НУБіП України здійснюється через аспірантуру і докторантуру. На сьогодні в аспірантурі університету проходять підготовку 575 аспірантів (у т.ч. 242 – на заочному відділенні) та 69 пошукачів; у докторантурі – 27 докторантів.

Роботу 20 спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських за 78 спеціальностями і докторських за 64 спеціальностями дисертацій організовує і координує навчально-науковий центр підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації. У 2013 р. науково-педагогічні працівники й випускники аспірантури університету подали до захисту та захистили 7 докторських і 76 кандидатських дисертацій.

У 2013 р. науково-педагогічний склад університету поповнився 16 докторами наук.

1.11. Характеристика матеріально-технічної бази

Основне місцезнаходження базового закладу Національного університету біоресурсів і природокористування України – Голосієво, один з мальовничих куточків міста Києва.

Навчальний процес і практична підготовка студентів у базовому закладі університету проводиться у 17-и навчальних корпусах, а також навчальних, навчально-наукових і навчально-науково-виробничих лабораторіях, розміщених у відокремлених підрозділах НУБіП України – навчально-дослідних господарствах і дослідних станціях – у Київській, Чернігівській і Тернопільській областях та Автономній республіці (АР) Крим. Всі вони мають сучасне матеріально-технічне обладнання, необхідне для забезпечення якісного навчального процесу.

До послуг студентів – сучасна наукова бібліотека, фонд якої становить понад 1 млн. примірників, із них 400 тис. – підручники і навчальні посібники, 610 тис. – наукова література. Студентське містечко – 14 гуртожитків, у яких проживає близько 80 % студентів денної форми навчання, їдальня, кафетерій буфети тощо. Крім того, навчально-дослідні господарства (НДГ) і дослідні станції університету також мають гуртожитки для розміщення студентів під час проходження практичного навчання студентів, а саме:

- Агрономічна дослідна станція – 100 осіб,
- Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка – 110 осіб,
- Боярська лісова дослідна станція – 120 осіб,
- НДГ “Ворзель” – 75 осіб,
- Навчально-дослідний племінний птахівничий завод ім. Фрунзе НУБіП України (АР Крим) – 50 осіб,
- Навчально-науковий центр біології і екології субтропічних рослин та ландшафтознавства НУБіП України (АР Крим) – 70 осіб.

Спортивний комплекс базового закладу університету містить сучасні відкритий стадіон і критий корпус для повноцінних занять фізичною культурою і спортом.

До структури університету входять Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК, Український НДІ сільськогосподарської радіології, Державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут «Консервпромкомплекс» (м. Одеса) та ін.

У складі університету функціонують Південний філіал НУБіП України “Кримський агротехнологічний університет” (АР Крим) та відокремлені підрозділи НУБіП України – 12 регіональних вищих навчальних закладів I–III рівнів акредитації у різних регіонах України: Бережанський агротехнічний інститут (Тернопільська обл.), Ніжинський агротехнічний інститут (Чернігівська обл.), Ірпінський економічний коледж, Немішаївський агротехнічний коледж, Боярський коледж екології і природних ресурсів (всі три – у Київській обл.), Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого (Тернопільська обл.), Бобровицький коледж економіки та менеджменту ім. О. Майнової (Чернігівська обл.), Мукачівський аграрний коледж (Закарпатська обл.), Прибрежненський аграрний коледж, Кримський агропромисловий коледж, Бахчисарайський коледж будівництва, архітектури та дизайну, Кримський технікум гідромеліорації та механізації сільського господарства (останні чотири – в АР Крим) та 5 навчально-інформаційно-консультаційних пунктів (НІКП): Таращанський НІКП (Київська обл.), Бобровицький НІКП (Чернігівська обл.), Лубенський НІКП (Полтавська обл.), Малинський НІКП (Житомирська обл.) і Мукачівський НІКП (Закарпатська обл.).

У кожному закладі є навчальні корпуси і гуртожитки, окремі з них мають навчально-дослідні господарства, дослідні поля тощо.

1.12. Інформаційне та телекомунікаційне забезпечення навчального процесу

Основне завдання університету - підготовка висококваліфікованих фахівців для аграрного сектору економіки, які здатні володіти комп'ютерною технікою на рівні сучасних вимог. З метою ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі в НУБіП України створене корпоративне інформаційно-освітнє середовище (ІОС), у якому виділяються такі складові: розвинена комп'ютерна інфраструктура, програмні платформи, інформаційно-освітні ресурси та система управління ІОС (рис.1).

Рис.1. Інформаційно-освітнє середовище НУБіП України

Інфраструктура університету забезпечує студентам доступ до інформаційно-освітніх ресурсів. В цілому по університету, з урахуванням усього комп'ютерного парку, забезпеченість складає приблизно 3,4 студенти/1 комп'ютер. На кінець 2012 р. у складі інформаційної системи НУБіП України функціонують 2872 комп'ютери. Їх роботу забезпечують сервери, на яких встановлена Windows 2003 Advanced Server (у наявності 6 серверних ліцензій), SQL Server 2000 (у наявності 1 ліцензія) та 12 серверів на вільному програмному забезпеченні Unix Free BSD та Linux. До усіх навчальних корпусів та гуртожитків заведені магістральні кабелі локальної мережі з пропускною здатністю до 1 Гбіт/с у кожному напрямку, встановлено мережеве обладнання, яке працює за технологією Wi-Fi, та на його базі створено окрему локальну мережу з вільним доступом до Інтернету. Для забезпечення навчального процесу та наукових досліджень університет користується послугами провайдера ТОВ «УКРКОМ» з пропускною здатністю у об'ємі 200 Мбіт/с у зарубіжному та українському сегменту Інтернет. Крім того, для забезпечення дистанційного проведення лекційних занять в регіональних навчальних закладах та безперебійної роботи адміністративних служб університет орендує канал передачі даних з пропускною здатністю до 100 Мбіт/с українського трафіка та до 70 Мбіт/с зарубіжного (постачальник послуги ТОВ «Науково-виробнича фірма «ВОЛЗ»).

Для підтримки навчальної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі НУБіП України використовуються такі програмні платформи:

– навчально-інформаційних портал (moodle.nubip.edu.ua), який містить електронні навчальні курси (ЕНК) для студентів 12 навчально-наукових інститутів. Кожна навчальна дисципліна, яка викладається студентам має електронну підтримку у вигляді електронного курсу із теоретичним матеріалом, ресурсами для виконання лабораторних та практичних робіт, самостійної роботи, формувального, проміжного та підсумкового контролю. Фахівцями НУБіП України розроблено стандарт структури ЕНК, його атестації, систему навчання викладачів щодо розробки ЕНК;

– електронний архів наукових та навчально-методичних матеріалів (<http://elibrary.nubip.edu.ua>), куди увійшли електронні копії наукових статей працівників університету; матеріали конференцій, що проводилися на базі університету, автореферати дисертацій, захищених в НУБіП України, наукові статті та дипломні роботи магістрів, методичні матеріали на підтримку навчального процесу, опис відкритих електронних навчальних курсів, патенти;

– вікіпортал (<http://agrowiki.nubip.edu.ua>), у якому науково-педагогічні працівники та студенти розміщують тематичні статті за проблемами наукових досліджень, стандарти (кодекс Аліментаріус, ISO, СОУ, ДСТУ), порт фоліо;

– відео портал (<http://video.nubip.edu.ua>), де розміщуються навчальні відеозаписи, відеоуроки, відео лекції та інші відео ресурси, які створюються співробітниками університету та використовуються у навчальній та культурно-виховній роботі.

Університет плідно співпрацює з регіональними навчальними закладами з використанням технологій, які надає інформаційно-освітнє середовище НУБіП України. Зокрема, відеотрансляції лекцій проводяться на такі навчально-інформаційно-консультаційні пункти і відокремлені підрозділи університету: ВП НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж»; ВП НУБіП України «Бобровицький коледж економіки і менеджменту ім. О.Майнової»; ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є.Храпливого»; ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»; ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»; ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут». У 2012 році з використанням відеотрансляції протягом червня - липня проводились міжнародний workshop студентів НУБіП України і університету Вагенінген (Нідерланди).

1.13. Наукова бібліотека

Наукова бібліотека – це сучасний науковий, культурно-освітній, інформаційний центр, що забезпечує реалізацію потреб користувачів у одержанні найновішої інформації, одночасно формує інформаційну культуру майбутніх спеціалістів, які будуть працювати в принципово нових умовах інформаційного суспільства.

Наукова бібліотека починає свою історію із 1904 р., коли було засновано бібліотеку агрогуртка Київського політехнічного інституту, пізніше сільсько-господарського відділення КПІ, з 1924 р. – бібліотека Київського сільськогосподарського інституту. Після створення Української сільськогосподарської академії у 1954 р., відбулося об'єднання фондів бібліотек колишніх сільсько-господарського, ветеринарного і лісгосподарського інститутів, у результаті чого фонд її становив 112467 примірників книг та брошур, періодичних видань. З 1992 р. – бібліотека Українського державного аграрного університету, з 2000 р. – бібліотека Національного аграрного університету, сучасна назва – наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Із зміцненням матеріально-технічної бази змінювалася і структура бібліотеки, поліпшувалося забезпечення навчального процесу необхідною літературою, розширювалася тематика комплектування фонду, вдосконалювалася якість обслуговування читачів.

Одним із головних завдань наукової бібліотеки є формування фонду відповідно до профілю університету та інформаційних потреб усіх категорій користувачів. Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує більше одного мільйона примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, у т.ч. рідкісних видань (з 1779 р.), авторефератів дисертацій (з 1950 р.), дисертацій (з 1946 р.), щорічно одержує більше 300 назв журналів та більше 50 назв газет.

Фонд раритетних, цінних документів складає понад 3500 документів. Перлиною фонду є рідкісні та унікальні видання, такі як «Известия Петровской земледельческой и лесной академии» (1779 р.), «Русская летопись по Никоновому списку» (ч. 3;6;7; 1786-1791 рр.), «Архив ветеринарных наук», «Лесной журнал» (1873 р.) та ін.

Широкому і всебічному використанню бібліотечного фонду сприяє довідково-бібліографічний апарат: електронний, алфавітний, систематичний каталоги та картотеки. У науковій бібліотеці автоматизовані основні технологічні процеси. З вересня 2011 р. наукова бібліотека розпочала видачу книг користувачам в автоматизованому режимі. Для ознайомлення першокурсників із бібліотекою згідно програми «Інформаційна культура» проводяться заняття щодо використання довідково-пошукового апарату бібліотеки (як традиційного, так і електронного каталогу). Інформаційно-масові заходи, що проводить наукова бібліотека, носять комплексний характер і присвячені актуальним проблемам університету.

Наукова бібліотека – це великий координаційний центр, який співпрацює з відокремленими підрозділами НУБіП України. Працівники наукової бібліотеки виконують методичну і наукову роботу, беруть участь у міжнародних наукових конференціях, семінарах, тощо.

Інформація про наукову бібліотеку, в т.ч. про її ресурси знаходиться на сайті бібліотеки: <http://library.nubip.edu.ua>.

З 2006 р. наукова бібліотека є депозитарною бібліотекою ФАО (FAO – Food and Agricultural Organization) в Україні. Депозитарний фонд нараховує 700 документів англійською мовою, у т.ч. аналітичні матеріали, статистичні збірники, звіти, які відображені в електронному каталозі наукової бібліотеки. Деякі матеріали комплектуються CD-дисками. Література ФАО зберігається у центральній бібліотеці.

Площа, яку займає наукова бібліотека, становить 2844 м². Користувачі наукової бібліотеки обслуговуються на 8-ми абонементів та у 8 читальних залах на 580 місць. До структури наукової бібліотеки входять 5 відділів та 5 філій наукової бібліотеки.

Відділ комплектування, наукової обробки документів і організації каталогів. Основне завдання відділу – здійснення повного, наукового обґрунтованого комплектування книжкового фонду бібліотеки для забезпечення навчально-виховного процесу та наукової діяльності університету.

Інформаційно-бібліографічний відділ. Основне завдання відділу – оперативне і в повному обсязі задовольняти інформаційні потреби користувачів наукової бібліотеки.

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Основне завдання відділу – забезпечення функціонування автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи «ІРБІС-64» та підтримка електронних інформаційних ресурсів бібліотеки.

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення здійснює:

- підтримку веб-сайту наукової бібліотеки (<http://library.nubip.edu.ua>);
- наповнення бази даних користувачів бібліотеки для обслуговування їх в автоматизованому режимі;
- оцифрування фонду рідкісних та цінних книг для розміщення їх в базі даних електронного каталогу;
- сервісне обслуговування комп'ютерної техніки.

Відділ обслуговування навчальною літературою. Загальний книжковий фонд відділу становить 51176 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, методичні матеріали до виконання лабораторних та практичних робіт).

До послуг користувачів абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 140 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Відділ обслуговування науковою та художньою літературою. Основне завдання відділу – обслуговування користувачів науковою та художньою літературою. Книжковий фонд відділу – більше 450 тисяч одиниць зберігання, із них:

- 400000 примірників наукової літератури;
- 58000 примірників художньої літератури;
- 9500 примірників іноземної літератури.

Філія наукової бібліотеки технічного ННІ. Загальний книжковий фонд філії становить 48900 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, методичні матеріали до виконання лабораторних та практичних робіт).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 83 посадкових місця, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Філія наукової бібліотеки ННІ лісового і садово-паркового господарства. Загальний книжковий фонд філії становить 22567 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, методичні навчальні матеріали).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 40 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Філія наукової бібліотеки ННІ бізнесу. Загальний книжковий фонд філії становить 51800 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, іноземна література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 80 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Філія наукової бібліотеки ННІ земельних ресурсів і правознавства.

Загальний книжковий фонд філії становить 13800 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, начальна-методична література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 47 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Філія наукової бібліотеки ННІ ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва. Загальний книжковий фонд філії становить 48900 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, начальна-методична література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 100 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

1.14. Виховна, культурно-масова, спортивна та соціальна робота

Виховна робота була і залишається важливим компонентом навчально-виховного процесу в університеті. Її стан не раз розглядався на засіданнях вченої ради та ректорату, де приймалися важливі та потрібні рішення, завдяки чому склалася цілісна система виховання, що передбачає досить різноманітний набір виховних заходів.

Метою виховання студентів у НУБіП України є набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, розвиненої духовності, фізичної досконалості, розумової, моральної, художньо-естетичної, правової, політичної, трудової і екологічної культури.

Виховна робота зі студентами НУБіП України передбачає реалізацію таких напрямів виховання: розумове виховання, моральне, громадянське, національно-патріотичне, правове, трудове, естетико-художнє, екологічне, фізичне виховання.

З метою цілеспрямованої організації виховного процесу, підтримки дисципліни і порядку у студентських гуртожитках від кожного факультету призначено науково-педагогічного працівника, який виконує у визначеному гуртожитку студмістечка обов'язки вихователя.

Вихователі проводять зі студентами-мешканцями гуртожитків лекції, семінари, тренінги, індивідуальну роботу щодо виховання здорового способу життя, профілактики асоціальних явищ, конкурси на визначення кращої кімнати, спортивні змагання, організовують оформлення стінгазет.

Організаційно-виховна робота на факультетах представлена роботою наставників академічних груп та студентських організацій факультетів. Діяльність наставника регламентується «Положенням про наставника академічної групи (курсу)».

З метою підтримки всіх законних ініціатив студентів університету, створення умов для набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, незалежно від етнічної приналежності, формування особистих рис громадянина України та формування всебічно розвиненої особистості, створення умов для реалізації творчого потенціалу особистості студента, розвитку його нахилів і обдарувань, забезпечення належних умов для проживання у студентів у гуртожитках створений та функціонує Навчально-науковий центр культурно-виховної та соціальної роботи.

Центр об'єднує: відділ виховної роботи та студентських справ, відділ з соціально-побутового забезпечення, студентське містечко, паспортний стіл, кафедру культурології, кафедру фізичного виховання, ВП НУБіП України «Санаторій-профілакторій», Навчально-культурний Центр, спортивно-оздоровчий табір «Академічний», бази відпочинку студентів НУБіП України, спортивні бази ВП НУБіП України, будинки культури ВП НУБіП України, музей історії НУБіП України.

Відділ виховної роботи та студентських справ організовує та координує виховну роботу університету, надає консультативно-методичну допомогу студентам в питаннях захисту їх прав, розробляє та впроваджує в життя систему заохочення кращих студентів НУБіП України, громадських активістів, учасників колективів художньої самодіяльності та провідних спортсменів університету.

Відділом виховної роботи та студентських справ для визначення єдиних підходів для всіх факультетів та інститутів університету до використання рейтингової системи оцінки навчальних, наукових, громадських, спортивних, мистецьких та інших досягнень студентів розроблено Положення про академічний рейтинг студентів НУБіП України. Також опрацьовано Довідник студента, в якому викладено найбільш важливу

інформацію про структуру університету, навчально-виховний процес та окремі правові питання про права та обов'язки студентів.

Впродовж навчального року для проведення змістовного дозвілля в НУБіП України регулярно відбуваються масові заходи, виступи художньої самодіяльності, зустрічі з ветеранами війни, тематичні вечори, спортивні змагання, дискотеки. У цілому культурно-виховна робота здійснюється через реалізацію комплексу заходів. Це організація і підготовка тематичних вечорів зі студентами, культурно-просвітницьких зустрічей студентів із представниками творчої інтелігенції, відвідування студентами вистав у театрах м. Києва, концертів, участь у творчих конкурсах та заходах, що організовувалися на факультетах, в університеті та за його межами тощо.

В університеті функціонує багато різноманітних художніх колективів та гуртків, їхню роботу координує кафедра культурології.

При кафедрі культурології діють:

- народний ансамбль пісні і танцю «Колос»;
- народне пісенне виконавство;
- народний танець;
- ансамбль народних інструментів;
- народний театр «Березіль»;
- вокальний ансамбль «Октава», вокальна студія;
- академічний сольний спів;
- академічний хор;
- ансамбль бального танцю «Чарівність»;
- хореографічний ансамбль «Дівоче сузір'я»;
- вокально-інструментальний ансамбль «Отава»;
- музична вітальня "Золота ліра";
- гурток любителів театру "Мельпомена";
- художня студія "Голосіївська палітра";
- гурток "Декоративна флористика";
- прес-студія "Ідеал";
- науковий гурток – культурознавчий клуб «Наші регіони».

Усі заходи, організовані кафедрою культурології, у співпраці з іншими структурними підрозділами НУБіП України, дозволяють викладачам проводити цілеспрямовану корекцію вихованості, ерудиції, культури поведінки студентів у громадських місцях, що забезпечує високий рівень індивідуального виховання молодих людей.

Університет має спортивну базу, до якої входять: футбольний стадіон з легкоатлетичними біговими доріжками і трибунами на 5 тисяч місць; спортивний корпус з 5 залами (ігровий зал, зал карате, зал важкої атлетики, тренажерний зал, зал боротьби), відкриті майданчики для баскетболу, гандболу, майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям, тенісні корти.

Спортивні споруди університету прилягають до Голосіївського парку ім. М.Т. Рильського і Голосіївського лісу – чудового місця для занять кросовим бігом, спортивним орієнтуванням, спортивною радіопеленгацією, лижними перегонами, туризмом.

Координує роботу спортивних секцій кафедра фізичного виховання. В університеті студенти можуть займатися у 16 спортивних секціях:

- баскетбол жінки;
- баскетбол чоловіки;
- волейбол – жінки;
- волейбол – чоловіки;

- легка атлетика;
- важка атлетика;
- гирьовий спорт;
- карате кіокушин;
- боротьба вільна та греко-римська;
- настільний теніс;
- спортивна радіопеленгація;
- спортивне орієнтування;
- лижні перегони;
- танцювальна аеробіка;
- футбол;
- міні-футбол.

Заняття у спортивних навчальних відділеннях проводять викладачі кафедри фізичного виховання, які мають кваліфікацію тренера з окремих видів спорту або вчені звання.

Відповідно до «Положення про фізкультурно-масову та спортивну роботу в університеті» щорічно проводяться спортивні змагання різного рівня:

- спартакіада університету серед збірних команд студентів навчально-наукових інститутів;
- спартакіада університету серед збірних команд студентів факультетів;
- спартакіада «Здоров'я» серед науково-педагогічних, наукових працівників та співробітників університету;
- спартакіада серед студентів, які мешкають у гуртожитках університету.

Збірні команди університету беруть участь у змаганнях як міських так і всеукраїнських. Кращі спортсмени університету направляються на участь у міжнародних змаганнях.

Усього за багаторічну історію університету кафедрою фізичного виховання підготовлено, станом на 30 грудня 2012 року: 4 – заслужених майстрів спорту, 21 – майстра спорту міжнародного класу, 110 – майстрів спорту, 240 – кандидатів у майстри спорту, 1162 – спортсменів 1 розряду.

Соціальну підтримку студентів здійснює відділ з соціально-побутового забезпечення. Основними завданнями якого є:

- організація оздоровлення студентів;
- облік та організація роботи з виплат компенсацій студентам, які є потерпілими внаслідок аварії на ЧАЕС;
- моніторинг фінансового забезпечення відповідних видів допомоги студентам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- формування проектів наказів та матеріалів щодо зарахування на повне державне забезпечення студентів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

В навчальному закладі створені необхідні умови для оздоровлення і відпочинку студентів.

Для санаторно-курортного лікування та оздоровлення студентів протягом усього року в базовому закладі університету функціонує відокремлений підрозділ «Санаторій-профілакторій». Основним завданням лікувального закладу є покращення здоров'я, профілактика захворювань, дотримання здорового способу життя – поєднання навчання в університеті, праці та відпочинку.

Санаторій-профілакторій здійснює медичну практику за такими спеціальностями:

- терапія;
- фізіотерапія;
- терапевтична стоматологія.

Харчування в санаторії-профілакторії з дотриманням дієтичних раціонів організовується в їдальні профілакторію у відокремленому приміщенні.

Студенти університету мають змогу проводити активний відпочинок в літній період на Чорноморському узбережжі в спортивно-оздоровчому таборі «Академічний», на базі відпочинку сімейного типу «Волна» і на базі відпочинку відокремленого підрозділу НУБіП України «Прибрежненський аграрний коледж».

1.15. Міжнародна мобільність

Національний університет біоресурсів і природокористування України розпочав свою міжнародну діяльність у 1950 році.

З того часу понад 3000 іноземних громадян з 89 країн світу здобули вищу освіту та отримали освітньо-кваліфікаційний рівень магістра з різних галузей сільського, лісового, і рибного господарства та ветеринарної медицини в НУБіП України. Понад 500 осіб продовжили навчання в аспірантурі та докторантурі й отримали наукові ступені кандидатів і докторів наук.

За значний внесок у справу міжнародного визнання системи освіти НУБіП України 36 професорів університетів-партнерів отримали звання „Почесний доктор НУБіП України” і 57 – звання „Почесний професор НУБіП України”.

Плідна співпраця з провідними університетами світу сприяла реформуванню системи освіти НУБіП України відповідно до ринкових відносин і адаптації її до вимог провідних університетів світу. Два університети США (штатів Айова – 1996 р., 2011 р. і Луїзіана – 1998 р., 2009 р.), Університет м. Гент (Бельгія, 2002 р.) і Університет ім. Гумбольдта (Німеччина, 2002 р.) визнали систему освіти НУБіП України як таку, що відповідає їх вимогам. У період 2005–2008 рр. були підписані Меморандуми про можливість отримання подвійного диплома НУБіП України та університетами: прикладних наук Вайєнштефан (ФРН) за програмою MBA, прикладних наук Ангальт за програмою MFA і MBA, Вагенінген (Нідерланди) в галузі науки про навколишнє середовище, біоекономіка, біотехнологія ім. Гумбольдта за магістерською програмою процесне управління та менеджмент якості, Токійський аграрний університет за програмою біо-бізнес. У 2012 році підписані угоди про подвійний диплом з Російським Державним аграрним університетом – МСГА ім. К.А. Тимірязєва та Варшавським університетом наук про життя, Польща.

У 1998 р. на міжнародній конференції, присвяченій 100-річчю НАУ (нині – НУБіП України), був створений Глобальний Консорціум Вищої Сільськогосподарської Освіти і Досліджень (GCHERA) за ініціативи Університету штату Айова (США), НУБіП України та Університету ім. Гумбольдта (Німеччина). Основним завданням Консорціуму є реформування світової системи вищої освіти і науки на базі новітніх досягнень фундаментальних і прикладних наук та інформаційних технологій, а також адаптація її до відповідних економічних, національних і релігійних особливостей регіонів.

Ректор НУБіП України акад. Д.О. Мельничук, який з 2001 по 2003 рр. був Президентом Консорціуму, нині є членом виконавчого комітету та почесним Президентом Консорціуму.

Сьома всесвітня конференція “Підвищення стратегічної ролі університетів сільського господарства та природокористування, як рушійна сила сталого розвитку сільських районів на місцевому рівні, в районах по всьому світу, і у сприянні досягненню глобальних ініціатив” була проведена в 2011 р. в Політехнічному університеті, Ла Саль Бове (Франція).

Восьма всесвітня конференція “Біоресурси планети та біобезпека навколишнього середовища: проблеми та перспективи” відбудеться 4-6 листопада 2013 р. в Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

За вагомі внески у розвиток співробітництва між університетами ректорові Національного університету біоресурсів і природокористування України Мельничуку Дмитру Олексійовичу присвоєні звання: почесний професор Університету штату Айова (США), почесний доктор Університету ім. Гумбольдта (Німеччина) та почесний доктор Університету м. Гент (Бельгія), почесний доктор Російського державного аграрного університету – МСГА ім. К.А. Тимірязєва, почесний сенатор штату Луїзіана (США), виїзний професор Токійського аграрного університету (Японія), почесний

професор Варшавського університету наук про життя, почесний доктор Природничого університету м. Люблін (Польща).

Нині НУБіП України має міжнародні зв'язки та співпрацює майже з 90 навчальними і науковими установами різних країн світу, у тому числі: 54 з Європи, 18 – Америки (15 – США), 16 – Азії.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку міжнародного співробітництва є сприяння навчанню студентів НУБіП України за міжнародними магістерськими програмами з можливістю отримання подвійного диплома НУБіП України та закордонного університету-партнера. Студенти магістратури, які навчаються за:

- програмою Masters of Business Administration in Agriculture (MBA) одержують диплом магістра НУБіП України та Університету прикладних наук Вайнштефан, Німеччина;
- програмою Master of Food and Agribusiness (MFA) – Університету прикладних наук Анхальт, Німеччина;
- магістерською програмою “Охорона навколишнього середовища”, “Біоекономіка” та “Біотехнологія” – Університету Вагенінген, Нідерланди;
- магістерською програмою з подвійним дипломом “Процесне управління та менеджмент якості” – Університету ім. Гумбольдта, м. Берлін (Німеччина);
- програмою “Міжнародний біо-бізнес ” – Токійського аграрного університету (Японія);

НУБіП України співпрацює також з представництвами таких іноземних фірм, як «Джон Дір» (США), «Валтра Валмет» (Фінляндія), «M&P Farma» (Швейцарія), AGCO (Данія), «Альфа Лаваль Агрі в Україні» (Швеція) та рядом інших.

Окремі програми співпраці отримали спонсорську підтримку сімей української діаспори в США С. Двояка, О. Воскобійника, Б. Лехмана, В. Головатого, М. Яцика.

Кожного року близько 300 науково-педагогічних і наукових працівників НУБіП України беруть участь у міжнародних конференціях, симпозиумах, семінарах, воркшопах, деякі з них запрошуються вузами-партнерами для читання лекцій; здійснено культурно-виховні поїздки студентів і викладачів, зокрема до Бельгії, Німеччини, Польщі, США. Щорічно на базі університету проводиться близько 50 міжнародних конференцій, семінарів і воркшопів. Близько 100 студентів і аспірантів НУБіП України проходять навчання та стажування у провідних університетах США і країн Західної Європи.

НУБіП України відвідують офіційні делегації з США, Канади, Німеччини, Франції, Данії, Нідерландів, Ірландії, Італії, Китаю, Великобританії, Ірану, Польщі, Литви, Швеції. Представники університетів-партнерів виступають з лекціями перед студентами НУБіП України.

1.16. Студентське самоврядування

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України активно діє і розвивається Студентська організація. Органи студентського самоврядування – ядро студентства. Адже Студентська організація НУБіП України є школою лідерства, однією з форм самовиховання молоді, підготовки майбутніх керівників-організаторів.

Студентська організація незалежна від впливів політичних, релігійних та громадських об'єднань чи організацій. Це створений студентами самоврядний орган, що покликаний захищати та представляти студентські права, організувати студентське дозвілля та відпочинок, впливати на якість освіти в університеті, допомагати студентам самореалізовуватися та залучати їх до соціально-значущих видів діяльності. Студентська організація включає в себе самоврядування базового закладу НУБіП України (м. Київ), 13 регіональних ВНЗ (відокремлених підрозділів НУБіП України, студентські організації 19-ти факультетів, студентські ради 11 гуртожитків, що згуртовані в об'єднаний комітет студентських рад гуртожитків та клуби за інтересами.

До Студентської організації НУБіП України входять такі клуби та центри за інтересами:

- клуб знавців;
- науковий клуб;
- туристичний клуб;
- медіа-центр «ФОКУС» Студентської організації;
- спортивний клуб;
- соціальний центр.

Студентська організація співпрацює з багатьма всеукраїнськими та міжнародними організаціями та установами, студентськими радами інших університетів, що дозволяє їй розвиватися, знаходити нові перспективи, здійснювати спільні заходи та реалізовувати проекти.

З метою підвищення ефективності боротьби зі злочинністю та адміністративними правопорушеннями на території НУБіП України та його відокремлених підрозділів, створено спеціалізований загін – Університетська варта.

Щоб упорядкувати та привести до однозначності накладання відповідних видів дисциплінарних стягнень на студентів-порушників правил внутрішнього розпорядку, розроблено та затверджено Інструкцію щодо накладання дисциплінарних стягнень на мешканців гуртожитків - порушників правил внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках НУБіП України.

Також для профілактики правопорушень серед студентів, їх попередження та запобігання розроблена «Пам'ятка студента Національного університету біоресурсів та природокористування України».

1.17. Сфери зайнятості випускників

Державні нормативні документи України передбачають для випускників вищих навчальних закладів природоохоронного, біологічного, технічного, аграрного спрямувань, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень *спеціаліста*, сфери зайнятості залежно від спеціальності їх підготовки на посадах інженерів, лісничих, інженерів лісового господарства, економістів, бухгалтерів, агрономів, лікарів ветеринарної медицини, спеціалістів в галузях сільського, лісового і садово-паркового господарств, ветеринарних служб, енергетики, механізації, електрифікації і автоматизації сільського господарства, технічного сервісу, машинобудування тощо.

Працевлаштування випускників Національного університету біоресурсів і природокористування України здійснюється в сільськогосподарських підприємствах різних форм власності, рибницьких господарствах, м'ясо та рибопереробних підприємствах, державних сільськогосподарських та земельних інспекціях, природоохоронних підприємствах, у центральних органах виконавчої влади у галузях сільського господарства та земельних ресурсів, їх територіальних підрозділах, державній карантинній службі, державних заповідниках, заказниках, обласних та районних сільгоспуправліннях, державній ветеринарній медицині та приватних клініках ветеринарної медицини, у державних лісгосподарських, лісомисливських та мисливських підприємствах, зоологічних парках, установах природно-заповідного фонду, державних і комерційних деревообробних і меблевих підприємствах, державних житлово-комунальних підприємствах, трестах з благоустрою зелених насаджень, приватних фірмах з озеленення та ландшафтного дизайну, ландшафтних проектних бюро, спільних підприємствах та філіалах міжнародних фірм тощо.

Випускники НУБіП України, які здобули ОКР «Спеціаліст» за певною спеціальністю, можуть також продовжити навчання в магістратурі (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) у базовому закладі університету (м. Київ) та ПФ НУБіП України «КАТУ» (м. Сімферополь) за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів, або за спеціальностями галузі знань «Специфічні категорії» (лише у базовому закладі університету), а саме:

- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»;
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»;
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»;
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи».

2. ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

- 2.1. Загальні положення
- 2.2. ННІ рослинництва, екології і біотехнологій
 - 7.09010105 – «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»
- 2.3. ННІ енергетики і автоматики
 - 7.10010103 – «Електрифікація і автоматизація сільського господарства»
- 2.4. ННІ земельних ресурсів та правознавства
 - 7.03040101 – «Правознавство»
- 2.5. Природничо-гуманітарний ННІ
 - 7.01010401 – «Професійна освіта»
- 2.6. ПФ НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет»
 - 7.09010101 – «Агрономія»
 - 7.09010104 – «Плодоовочівництво і виноградарство»
 - 7.09010301 – «Лісове господарство»
 - 7.09010303 – «Садово-паркове господарство»
 - 7.11010101 – «Ветеринарна медицина»
 - 7.10010203 – «Механізація сільського господарства»
 - 7.05170102 – «Технології жирів і жирозамінників»
 - 7.05170106 – «Технології продуктів бродіння і виноробства»
 - 7.05170108 – «Технології зберігання, консервування та переробки молока»
 - 7.08010103 – «Землеустрій та кадастр»
 - 7.03050401 – Економіка підприємства
 - 7.03050801 – «Фінанси і кредит»
 - 7.03050901 – Облік і аудит
 - 7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»
- 2.7. ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
 - 7.10010203 – «Механізація сільського господарства»
 - 7.10010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва»
 - 7.03050401 – «Економіка підприємства»
 - 7.03050901 – «Облік і аудит»
- 2.8. ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
 - 7.10010203 – «Механізація сільського господарства»
 - 7.10010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва»
 - 7.03050901 – «Облік і аудит»
 - 7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»

2.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Підготовка фахівців ОКР «Спеціаліст» здійснюється на факультетах базового закладу університету (м. Київ) (за 4 спеціальностями) і Південного філіалу (ПФ) НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет» («КАТУ») (за 14 спеціальностями), у відокремлених підрозділах (ВП) НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» (за 4 спеціальностями) і «Ніжинський агротехнічний інститут» (за 4 спеціальностями).

У цьому розділі для кожної спеціальності підготовки спеціалістів наведено:

- концепцію підготовки;
- інформацію про практичне навчання;
- орієнтовну тематику дипломних проектів (робіт);
- академічні права випускників;
- сфери зайнятості випускників.

У навчальних планах підготовки спеціалістів відповідно до вимог стандартів вищої освіти України дисципліни структуровані за такими складовими:

- *нормативна* – за циклами підготовки:
 - гуманітарної та соціально-економічної (гуманітарної – для економічних спеціальностей).;
 - математичної та природничо-наукової (природничо-наукової та загально-економічної – для економічних спеціальностей);
 - професійної та практичної (професійної – для економічних спеціальностей);
- *варіативна* – за вибором університету та студента.

Для кожної дисципліни у навчальних планах зазначено номер семестру, в якому вона викладається, загальний обсяг часу для її вивчення у годинах і кредитах (національних: один кредит – 54 год., Європейської кредитно-трансферної та накопуючої системи (ECTS): один кредит ECTS – 36 год.).

2.2. НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА, ЕКОЛОГІЇ І БІОТЕХНОЛОГІЙ

Директор – доктор сільськогосподарських наук, професор

Демидась Григорій Ілліч

Тел.: (044) 527-80-77

Розташування: навчальний корпус № 4, кімн. 40

АГРОБІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Антіпов Ігор Олександрович

Тел.: (044) 527-82-13 E-mail: igorantipovn@rambler.ru

Розташування: навчальний корпус № 4, кімн. 39

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.09010105 «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»

Випускова кафедра:

Селекції і генетики

Тел.: (044) 527-86-26 E-mail: pari@i.ua

Завідувач кафедри – кандидат біологічних наук, доцент

Парій Мирослав Федорович

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «СЕЛЕКЦІЯ І ГЕНЕТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
КУЛЬТУР» галузі знань «Сільське господарство та лісництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	25 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур

Концепція підготовки

Підготовка фахівців зі спеціальності орієнтована на формування у студентів знань, умінь та практичних навичок з наукових основ селекції і генетики польових культур, організації і проведення державної науково-технічної експертизи сортів і гібридів в Україні, теоретичних основ і організації насінницької роботи, внутрішньогосподарського та державного контролю сортових та посівних якостей насіння для подальшого зростання і стабілізації обсягів виробництва рослинницької продукції в Україні.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку у навчально-дослідних господарствах НУБіП України, у науково-дослідних установах НААН і НАН України, сортовипробувальних станціях і науково-дослідних центрах системи Державної служби з охорони прав на сорти рослин та насіннєвих і контрольних-насіннєвих інспекціях Мінагрополітики та продовольства України, підприємствах різної форми власності з вирощування, підготовки і реалізації чистосортного насіння і садивного матеріалу.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Вивчення впливу гомозиготації на частоту гомологічної рекомбінації у *Arabidopsis thaliana*.
2. Морфобіологічні ознаки селекційних ліній *Phaseolus vulgaris* L. та особливості їх успадкування.
3. Оцінка зразків сої в розсаднику попереднього сортовипробування.
4. Цінність західноєвропейської генетичної плазми для селекції озимої пшениці в Україні.
5. Вплив абіотичних факторів та мікродобрив на насіннєву продуктивність нових інтенсивних сортів ріпаку озимого.
6. Оцінка люцерни посівної в розсаднику конкурсного сортовипробування.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.09010105 «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»
чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Український інститут експертизи рослин, обласні державні центри експертизи сортів рослин, державні сортодослідні станції, насінницькі господарства різних форм власності, аспірантура, науково-дослідні установи.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки					
1	Комп'ютеризація та математичне моделювання агротехнологій	1	90	1,7	2,5
2	Інформаційно-консультативне забезпечення діяльності АПК	1	72	1,3	2,0
3	Основи менеджменту та маркетингу в селекції та насінництві	1	90	1,7	2,5
4	Світове сільське господарство, зовнішньо-економічна діяльність	1	90	1,7	2,5
Всього за циклом			342	6,4	9,5
1.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки					
1	Спеціальна генетика сільськогосподарських культур	1	108	2,0	3,0
2	Генетичні ресурси рослин	1	72	1,3	2,0
3	Генетична інженерія та біотехнологія	1	72	1,3	2,0
4	Імунітет рослин і селекція на стійкість до хвороб і шкідників	1	72	1,3	2,0
5	Спеціальна селекція овочевих культур	2	72	1,3	2,0
6	Спеціальна селекція кормових культур	2	72	1,3	2,0
7	Насінництво овочевих і кормових культур	2	72	1,3	2,0
8	Спеціальна селекція і насінництво польових культур	2	108	2,0	3,0
9	Програмування врожаю	1	54	1,0	1,5
10	Стандартизація і управління якістю продукції	1	72	1,3	2,0
11	Охорона праці в галузі	1	54	1,0	1,5
Всього за циклом			828	15,3	23,0
Разом за нормативною складовою			1170	21,7	32,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація 1. «Державна науково-технічна експертиза сортів рослин та їх правова охорона»					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки					
1	Правова охорона сортів рослин	2	90	1,7	2,5
2.1.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки					
1	Інспекторський нагляд та контроль	2	162	3,0	4,5
2	Адаптивна селекція польових культур	2	162	3,0	4,5
Всього за вибором університету			414	7,7	11,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки					
1	Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	2	90	1,7	2,5
2.2.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки					
1	Післяреєстраційне сортовивчення	2	162	3,0	4,5
Всього за вибором студента			252	4,7	7,0
Спеціалізація 2. «Насінництво і насіннезнавство»					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки					
1	Правова охорона сортів рослин	2	90	1,7	2,5
2.1.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки					
1	Насінництво гетерозисних гібридів польових культур	2	162	3,0	4,5
2	Селекція та насінництво гетерозисних гібридів	2	162	3,0	4,5
Всього за вибором університету			414	7,7	11,5

2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки					
1	Експертиза сортів рослин на патентоспроможність	2	90	1,7	2,5
2.2.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки					
1	Насіннезнавство та методи визначення якості насіння	2	162	3,0	4,5
Всього за вибором студента			252	4,7	7,0
Разом за вибірковою складовою			666	12,3	18,5
Практична підготовка			216	4,0	6,0
Державна атестація			108	2,0	3,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Комп'ютеризація та математичне моделювання агротехнологій. Формує знання побудови моделей закономірностей продукційних процесів виробництва продукції рослинництва, селекційної та насінницької роботи, розробку рішень з ефективного управління біотехнологічними процесами. Основна частина курсу присвячується вивченню та освоєнню основної комп'ютерної технології, яка найбільш широко застосовується в обробці ділової інформації – вивченню та практичному використанню текстового та табличного процесів.

Інформаційно-консультативне забезпечення діяльності АПК. Дисципліна сприяє оволодінню навичками інформаційно-консультаційної (дорадчої) роботи в галузях АПК. Вивчення методів роботи з сільськогосподарськими виробниками з метою сприйняття, освоєння і впровадження ними нововведень, застосування масових методів розповсюдження інформації, групових та індивідуальних методів навчання і консультування, психологічних і етичних аспектів дорадчої діяльності.

Основи менеджменту та маркетингу в селекції та насінництві. Теоретичні основи менеджменту та маркетингу в селекції та насінництві, його сутність та зміст, функції, принципи, методи. Розглядає методики визначення і оцінки насінницьких процесів, їх планування і оптимізації з метою обґрунтування економічних рішень при плануванні селекційної та насінницької роботи. Соціальні основи маркетингу, організація служби маркетингу в селекційному процесі та в системі насінництва сільськогосподарських культур.

Світове сільське господарство, зовнішньо-економічна діяльність. Закономірності, умови, процеси й особливості діяльності та розвитку світового сільського господарства. Економічні системи та загальні показники розвитку країн світу, місце України у світовому сільському господарстві. Світовий ринок продукції сільського господарства. Законодавчо-правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності, товарообмінні операції, біржова діяльність, зовнішньоекономічні контракти та бізнес-плани.

1.2. Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки

Спеціальна генетика сільськогосподарських культур. Спеціальна генетика - генетика окремих видів, вона систематизує знання геномного і каріологічного аналізу, генетики і філогенетики ознак, мутагенезу, поліплоїдії, інбридингу і

гетерозису, генетики популяцій та інші питання генетики цього виду. Курс «Спеціальна генетика» передбачає ознайомлення студентів з характером успадкування основних кількісних та якісних ознак. Розглядаються основні питання зі спеціальної генетики польових культур, що вирощуються в Україні: зернові, зернобобові, круп'яні, технічні, олійні, кормові. У курсі розглядаються загальні відомості з біології, морфології та екології сільськогосподарських культур, вихідного матеріалу та напрями генетичних досліджень.

Генетичні ресурси рослин. Генетичне різноманіття видів, сортів і форм рослин відрізняються за напрямком використання, якістю продукції, адаптивністю, іншими господарсько-цінними ознаками. Такий вихідний матеріал є одним із головних факторів забезпечення продовольчої безпеки і безперервного розвитку сільськогосподарського виробництва. Бурхливий науково-технічного прогрес, екологічні проблеми, зникнення багатьох диких видів, звуження сортового різноманіття культурних рослин викликає необхідність збору і збереження зразків генофонду рослин. Зростає цінність і роль зародкової плазми завдяки розвитку генетики та використанню нових технологій селекційного процесу. Дикі види, стародавні місцеві сорти, а також селекційні сорти в своїх генетичних системах несуть багато цінних генів, їх спадкова основа завжди буде джерелом вихідного матеріалу для створення нового покоління сортів. Для ефективного використання такого матеріалу необхідно знати і використовувати світовий досвід збереження генетичних ресурсів і основні генбанки рослин, систему генетичних ресурсів рослин України та принципи формування колекцій генетичних ресурсів, види колекцій, основні генетичні центри походження та формоутворення культурних рослин, їх локалізацію та наукові основи інтродукції рослин.

Генетична інженерія та біотехнологія. Курс дисципліни включає вивчення проблем та перспектив генетичної інженерії та біотехнології і розглядає такі розділи як молекулярна біологія, генетична інженерія рослин, принципи та застосування соматичної гібридизації та цибридизації, мікроклональне розмноження рослин, біобезпека. Дисципліна дає можливість студентам освоїти основні методи роботи з культурою рослин *in vitro*, оволодіти основними методами та прийомами генетичної інженерії; ознайомитись з використанням біотехнологічних методів в рослинництві, селекції.

Імунітет рослин і селекція на стійкість до хвороб і шкідників. Дисципліна знайомить студентів із сучасними уявленнями про поняття імунітету, особливості імунітету у рослинних організмів, про типи хвороб та шкідників, які вражають цінні сільськогосподарські види рослин та дає уявлення про молекулярні механізми резистентності рослин до патогенів, методи діагностики хвороб та про шляхи вирішення проблем, принципи створення рослин, стійких до тих чи інших патогенів. Прослухавши курс студенти повинні орієнтуватися в генетичних та молекулярних механізмах утворення імунітету у рослин, типах патогенів, в проблемах діагностики, а також знати, які підходи та методи застосовуються для вирішення проблем ушкодження рослин патогенами.

Спеціальна селекція овочевих культур. Дисципліна присвячена селекції сортів та гетерозисних гібридів овочевих культур та особливостям їх насінництва. Подаються основи моделювання сортів та гетерозисних гібридів овочевих культур, селекційних процесів, вчення про вихідний матеріал, вчення про ознаки. Значну увагу приділено спеціальним методам селекції на жаростійкість, холодостійкість, посухостійкість тощо. Основою вивчення курсу селекції є сучасні досягнення в селекції капусти, моркви, огірка, помідора та інших культур.

Спеціальна селекція кормових культур. Передбачає вивчення методів селекції, технології вирощування бобових та злакових трав на насіння, вимог до сортових та посівних якостей. Селекція та насінництво бобових та злакових

багаторічних трав включає теми вивчення вихідного матеріалу, біологічні особливості культури, методи і схеми селекції, організацію селекційного процесу, шляхи прискореного розмноження нових сортів, систему та схеми насінництва конюшини червоної, люцерни, злакових багаторічних трав. Передбачено вивчення методик проведення інспектування (апробації) сортових посівів, сортового та насінневого контролю в насінництві трав.

Насінництво овочевих і кормових культур. Дисципліна передбачає ознайомлення та закріплення знань із: завдань насінництва овочевих та кормових культур в сучасних умовах; теоретичних засад та методів селекції; Державної кваліфікаційної експертизи; вивчення основних сортових ознак, сортів та гібридів основних с.-г. культур, які занесені до Державного реєстру сортів рослин України; організацію та технологію ведення первинного та сертифікованого насінництва; понять про екологію насіння та екологічне насінництво; Державний та внутрігосподарський сортовий та насінневий контроль посівів та якості насіння; документації сортових посівів та насінневого матеріалу; адаптацію вітчизняного насінництва до міжнародних схем і процедур; відносин між оригінаторами, виробниками і споживачами насінневої продукції.

Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Дисципліна висвітлює селекційну технологію окремих культур з урахуванням їх біологічних і генетичних особливостей, а також існуючого генофонду. На сучасному етапі в селекційній роботі з багатьма культурами широко використовують поліплоїдію, індукований мутагенез, гетерозис на основі ЦЧС і ядерної чоловічої стерильності, методи біотехнології і генної інженерії. Для ведення ефективної насінницької роботи необхідні знання і уміння використовувати добір різними методами, вирощувати насінницькі посіви, проводити видові та сортові прочистки, складати план сортозміни та сортооновлення, визначати сорти та гібриди основних с.-г. культур, попереджувати біологічне та механічне засмічення сортів та гібридів, проводити розрахунки потреб в насінні, оформляти документи на сортове та гібридне насіння, правильно зберігати та використовувати це насіння.

Програмування врожаю. Програмування врожаїв направлене на впорядковану організацію агрофітоценозу як системи для досягнення максимальної його продуктивності. Забезпечення населення рослинницькою продукцією буде здійснюватись переважно за рахунок росту врожайності, завдяки впровадженню науково-технічних досягнень у землеробстві та рослинництві. Комплекс заходів для досягнення поставленої мети вбирає в себе курс програмування родючості ґрунтів і врожаю сільськогосподарських культур. В його основу покладено оптимальне забезпечення потреб рослин у життєво важливих ресурсах.

Стандартизація і управління якістю продукції. Загальна інформація про вітчизняний та зарубіжний досвід управління якістю продукції, сертифікації продукції і метрологічного забезпечення. При складанні дисципліни взяті до уваги закони про стандартизацію та безпечність рослинницької продукції. Дисципліна має за мету оволодіння навчальними основами технологічних прийомів, що формують показники якості продукції рослинництва, формування навиків щодо моніторингу та застосування засобів хімізації у технологічних процесах отримання продукції рослинництва, збереженні та підвищенні родючості ґрунтів з урахуванням природних умов, ринку виробництва, застосування агрохімікатів з метою оптимізації живлення сільськогосподарських культур, підвищення продуктивності та отримання високоякісної продукції рослинництва.

Охорона праці в галузі. Це нормативно-прикладна дисципліна, що на основі аналізу виробничих і шкідливих чинників, спричинених виробничими процесами у сільському господарстві, пропонує науково обґрунтовані заходи організаційного та

технічного плану щоб запобігти аварійності, травматизму, професійним захворюванням працівників.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

Спеціалізація 1. «Державна науково-технічна експертиза сортів рослин та їх права охорона»

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.2.1. Дисципліни професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Правова охорона сортів рослин. Вчення про інтелектуальну власність. Особливості сорту рослин, як об'єкта інтелектуальної власності і його трансформація в суб'єкт права. Загальне та спеціальне законодавство з питань правової охорони сортів рослин. Міжнародні правові акти з інтелектуальної власності на сорт рослин. Види правової охорони. Організаційно-адміністративне забезпечення застосування правової охорони сортів рослин під час їх комерційного використання. Класифікація та характеристика порушень прав на сорти рослин в процесі забезпечення та відновлення ознак і характеристик сортів рослин встановлених державною кваліфікаційною експертизою. Систем захисту прав володільців правоустановчих документів. Правова охорона – основа ринкових відносин в селекції та насінництві.

2.1.2. Дисципліни природничо-наукової, професійної та практичної підготовки

Інспекторський нагляд та контроль. Теоретичний та практичний курс дисципліни передбачає набуття студентами теоретичних знань та практичних умінь з державного нагляду та контролю за дотриманням суб'єктами господарювання, незалежно від форм власності, вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин при виробництві, використанні, зберіганні, реалізації і розмноженні насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур в процесі відтворення та комерційного обігу. Студенти будуть ознайомлені з сучасними формами та методами інспекторського нагляду та контролю, перевіркою збереженості сортів сільськогосподарських культур у процесі їх комерційного обігу.

Адаптивна селекція польових культур. Введення в практику стійких до абіотичних і біотичних факторів навколишнього середовища сортів є найбільш ефективним методом підвищення їх продуктивності. Багато сортів, стійких до певних негативних чинників довкілля, були виведені без розуміння механізмів цієї стійкості. Для підвищення ефективності створення стійких сортів необхідно розуміти механізми стійкості до стресових чинників. Серед засобів досягнення розуміння механізмів стійкості рослин слід вказати: накопичення фундаментальних знань про захисні механізми рослин; вивчення фізіологічних та біохімічних механізмів, які забезпечують морфологічну стійкість рослин до стресів та патогенів; вивчення існуючих методів оцінки та створення вихідного матеріалу, адаптованого до екстремальних умов навколишнього середовища, їх вдосконалення та створення нових. Основною метою вивчення дисципліни є набуття студентами знань з теоретичних основ адаптивної селекції с.-г. культур до стресів та навиків практичного їх застосування.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин. Дисципліна передбачає вивчення існуючих видів науково-технічної експертизи, комплексу польових і лабораторних досліджень, за результатами яких приймається кінцеве рішення щодо державної реєстрації сортів (гібридів) сільськогосподарських культур та/або державної реєстрації прав на них. Теоретичний та практичний курс дисципліни дасть знання майбутнім фахівцям з методів ідентифікації сортів рослин та їх застосування при державній реєстрації сортів та набутті майнового права на сорт, як об'єкт інтелектуальної власності. Вивчення дисципліни сприятиме набуттю навиків з визначення показників придатності сорту до поширення, критеріїв заборони та охороноздатності.

2.2.2. Дисципліни природничо-наукової, професійної та практичної підготовки

Післяреєстраційне сортовивчення. Дисципліна передбачає ознайомлення студентів з метою і завданнями післяреєстраційного вивчення сортів і гібридів сільськогосподарських культур, з методичними основами та методичним забезпеченням його проведення. Отримання інформації щодо реакції нових зареєстрованих сортів (гібридів) сільськогосподарських культур відносно стійкості їх проти екстремальних факторів середовища, найбільш шкочинних хвороб і шкідників, порівняння з результатами державного сортовипробування, економічна доцільність вирощування новозареєстрованих сортів та вплив їх на обсяги та структуру посівних площ, формування національних сортових ресурсів є основними розділами даної дисципліни.

Спеціалізація 2. «Насінництво і насіннезнавство»

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.2.1. Дисципліни професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Правова охорона сортів рослин. Вчення про інтелектуальну власність. Особливості сорту рослин, як об'єкта інтелектуальної власності і його трансформація в суб'єкт права. Загальне та спеціальне законодавство з питань правової охорони сортів рослин. Міжнародні правові акти з інтелектуальної власності на сорт рослин. Види правової охорони. Організаційно-адміністративне забезпечення застосування правової охорони сортів рослин під час їх комерційного використання. Класифікація та характеристика порушень прав на сорти рослин в процесі забезпечення та відновлення ознак і характеристик сортів рослин встановлених державною кваліфікаційною експертизою. Систем захисту прав володільців правоустановчих документів. Правова охорона – основа ринкових відносин в селекції та насінництві.

2.1.2. Дисципліни природничо-наукової, професійної та практичної підготовки

Насінництво гетерозисних гібридів польових культур. Основною метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з науковими основами одержання стабільно високих урожаїв насіння гетерозисних гібридів і синтетичних сортів польових культур: кукурудзи, цукрових буряків, сорго, соняшнику, жита озимого, ріпаку, люцерни, конюшини тощо, з системами насінництва даних культур в Україні. Розділами дисципліни є методи виробництва гібридного насіння на фертильній основі та з використанням цитоплазматичної і генної чоловічої стерильності, на основі самостерильності, з використанням сигнальних генів, схеми вирощування гібридного насіння, особливості розмноження батьківських компонентів гібридів, здійснення внутрішньогосподарського та державного контролю та ін.

Селекція та насінництво гетерозисних гібридів. Основною метою вивчення дисципліни є формування у студентів необхідних теоретичних знань для практичної селекції сільськогосподарських культур на гетерозис і насінництва гетерозисних гібридів, синтетичних сортів. Дисципліна передбачає ознайомлення студентів з генетичними аспектами гетерозису, з сучасним станом, досягненнями, завданнями селекції польових культур на гетерозис, з основними етапами і методами створення міжлінійних гібридів кукурудзи, цукрових буряків, сорго, соняшнику, жита озимого, ріпаку, а також синтетичних сортів польових культур, з методиками оцінювання селекційного матеріалу, технологією селекційного процесу. Розділом дисципліни є насінництво гетерозисних гібридів і сортів-синтетиків польових культур: методи виробництва гібридного насіння з використанням цитоплазматичної і генної чоловічої стерильності, на основі самостерильності, з використанням сигнальних генів, схеми вирощування гібридного насіння, особливості розмноження батьківських компонентів гібридів, здійснення внутрішньогосподарського та державного контролю та ін.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни професійно-орієнтовної, гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Експертиза сортів рослин на патентоспроможність. Сорт рослин, як об'єкт інтелектуальної власності. Біологічні та правові критерії охороноспроможності сорту рослин. Поняття і складові процедури експертизи сортів рослин на патентоспроможність. Формальна та кваліфікаційна експертизи. Ознаки сортів, їх кваліфікація і застосування в експертизі. Місце сортових колекцій у визначенні охороноздатності сорту. Методичне супроводження кваліфікаційної експертизи. Нормативно-правове забезпечення державної реєстрації сортів рослин. Роль та значення селекційних досягнень в формуванні сортових рослинних ресурсів та їх використанні.

2.2.2. Дисципліни природничо-наукової, професійної та практичної підготовки

Насіннєзнавство та методи визначення якості насіння. Дисципліна передбачає вивчення питань сучасних технологій вирощування, збирання, очищення та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур, державної та міжнародної законодавчої, нормативно-правової бази виробництва насіння, реалізації та використання насіння культур, методики визначення посівних якостей насіння, внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах, державного інспектування насінництва культур як системи контролю виробництва, реалізації та використання насіння.

2.3. НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕНЕРГЕТИКИ І АВТОМАТИКИ

Директор – доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки
Козирський Володимир Вікторович
Тел.: (044) 527-85-80 E-mail: nni.elektrik@gmail.com
Розташування: навчальний корпус № 8, кім. 16

ФАКУЛЬТЕТ ЕНЕРГЕТИКИ І АВТОМАТИКИ

Декан – кандидат технічних наук, доцент, заслужений енергетик України
Радько Іван Петрович
Тел.: (044) 527-87-81, 527-87-31, факс: (044) 2584151
E-mail: elektrify_dean@twin.nauu.kiev.ua
Розташування: навчальний корпус № 8, кім. 11

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.10010103 «Електрифікація і автоматизація сільського господарства»

Випускові кафедри:

Електропостачання
Тел.: (044) 527-87-29 E-mail: nni.elektrik@gmail.com
Завідувач кафедри - доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки
Козирський Володимир Вікторович

Електричних машин та експлуатації електрообладнання
Тел.: (044) 527-87-84 E-mail: azhilt@mail.ru
Завідувач кафедри - доктор технічних наук, професор
Жильцов Андрій Володимирович.

Автоматики та робототехнічних систем ім. академіка І.І. Мартиненко.
Тел.: (044) 527-82-82 E-mail: Lysenko@nauu.kiev.ua
Завідувач кафедри - кандидат технічних наук, професор
Лисенко Віталій Пилипович.

Електроприводу та електротехнологій
Тел.: (044) 527-85-22 E-mail: lchervinky@gmail.com
Завідувач кафедри - доктор технічних наук, професор
Червінський Леонід Степанович.

Теплоенергетики
Тел.: (044) 527-87-48 E-mail: gorobetsv@ukr.net
Завідувач кафедри - доктор технічних наук, професор
Горобець Валерій Григорович

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ І АВТОМАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА» галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	10 осіб
– заочна	10 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	Інженер-електрик

Концепція підготовки

Освітня діяльність при забезпеченні виконання умов державного замовлення та інших договорів з юридичними чи фізичними особами на підготовку фахівців з вищою освітою здійснюється відповідно до державних стандартів вищої освіти. Навчальний процес на факультеті енергетики і автоматики базується на системному підході та міжпредметному принципі навчання з метою виховання у студентів широти поглядів, нестандартності мислення, здатності вирішувати загальновиробничі та соціально-економічні проблеми в їх взаємозв'язку та відповідно до потреб сучасного виробництва та кон'юнктури ринку праці.

Практичне навчання

Практична підготовка фахівців здійснюється в навчально-дослідних господарствах університету: НДГ "Великоснітинське", станція м'ясного скотарства "Ворзель", агростанція "Митниця", лісодослідна станція "Боярка", птахофабрики "Україна1", "Київська1", "Гаврилівська", тепличний комбінат "Пуца Водиця", ПАТ "Київсільелектро", ПАТ "Київелектромонтаж", районах електричних мереж Київської, Черкаської, Житомирської та Чернігівської компаній "Обленерго".

Орієнтовна тематика дипломних проєктів

1. Проєкт електрифікації технологічних процесів на підприємстві з переробки продукції тваринництва.
2. Проєкт електрифікації технологічних процесів на підприємстві з переробки продукції рослинництва
3. Проєкт автоматизованої системи обліку та регулювання витрат енергоресурсів і енергоносіїв.
4. Комп'ютерно-інтегрована САР розфасовки молочної продукції
5. Інтелектуальна автоматизована система управління ТП
6. Магнітна обробка паливної води і живильних розчинників у теплицях

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програми підготовки спеціалістів:

- 8.100010103 «Електрифікація і автоматизація сільського господарства»
- 8.100010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва»
чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»

Сфери зайнятості випускників

Інженер з електрифікованих технологій. Інженер з ремонту, технічного обслуговування та експлуатації електротехнічного обладнання в тваринництві. Інженер з електромонтажних робіт та проектно-кошторисних робіт. Інженер з КВПіА птахофабрики, інженер з автоматизованих систем керування господарства з виробництва та первинної переробки молока, інженер відділу АСУ ТП свинокомплекса, інженер з КВПіА тепличного господарства, інженер з технічного обслуговування систем автоматизації на підприємстві.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст» за спеціальністю
«Електрифікація і автоматизація сільського господарства»**

№ п.п.	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1 Цикл професійної та практичної підготовки</i>					
1	Електропостачання агропромислового комплексу	1	144	2,67	4,0
2	Проектування систем електрифікації, автоматизації та електропостачання сільського господарства	1	144	2,67	4,0
3	Альтернативні джерела енергії в АПК	1	108	2,00	3,0
4	Електротехнології в АПК	1	144	2,67	4,0
5	Технології обслуговування та ремонту електрообладнання і засобів автоматизації	1	144	2,67	4,0
6	Охорона праці в галузі (електробезпека)	1	144	2,67	4,0
7	Інформаційні технології	2	108	2,00	3,0
8	Комп'ютерно-інтегровані технології в електрифікації та автоматизації с.г.	2	108	2,00	3,0
9	Електропривод сільськогосподарських машин, агрегатів та потокових ліній	1	108	2,00	3,0
Всього за циклом			1152,0	21,33	32,0
Разом за нормативною складовою			1152,0	21,33	32,0
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки</i>					
Спеціалізація: "Автоматизація сільськогосподарських установок і машин"					
1	Інформаційні технології в системах керування	2	72	1,33	2,0
2	Системи автоматизованого управління в галузі	2	72	1,33	2,0
3	Інженерна діяльність в обслуговуванні систем автоматизації	2	72	1,33	2,0
4	Економічні розрахунки в інженерній діяльності	2	72	1,33	2,0
5	Типові технологічні об'єкти і процеси в галузях АПК	2	72	1,33	2,0
6	Моделювання біотехнічних об'єктів в галузях АПК	2	72	1,33	2,0
Всього за циклом			432	8	12
Спеціалізація: "Електрифіковані технології в АПК"					
1	Електропривод виконавчих механізмів в автоматизованих установках	2	108	2	3,0
2	Моделювання регульованого електроприводу, апаратів та потокових ліній	2	108	2	3,0
3	Електротехнології обробки с.г. продукції	2	108	2	3,0
4	Інженерна діяльність при обслуговуванні електроенергетичних систем	2	108	2	3,0
Всього за циклом			432	8	12
Всього за вибором університету			432	8	12
2.2. Дисципліни за вибором студента (обирається дві дисципліни)					
Спеціалізація: "Автоматизація сільськогосподарських установок і машин"					
1	Методи і засоби сучасного автоматизованого управління технологічними процесами в галузі	2	108	2	3,0
2	Технічні засоби автоматики та обладнання систем автоматизованого управління	2	108	2	3,0
3	Мікропроцесорні системи керування	2	108	2	3,0
4	Оптимальні системи автоматизованого керування	2	108	2	3,0
Всього за вибором студента			216,0	4	6,0
Спеціалізація: "Електрифіковані технології в АПК"					
1	Проектування силових електроустановок та мереж	2	108	2	3,0
2	Електромагнітна обробка сільськогосподарської продукції	2	108	2	3,0
3	Проектування освітлювальних систем і мереж	2	108	2	3,0

4	Оптичні електротехнології	2	108	2	3,0
5	Електронно-іонні технології в АПК	2	108	2	3,0
Всього за вибором студента			216,0	4	6,0
Всього за вибірковою складовою			648,0	12,0	18,0
Практична підготовка			216	4,0	6,0
Підготовка і захист дипломного проекту			144	2,67	4,0
Всього за вибірковою складовою			2160,0	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1 Цикл професійної та практичної підготовки

Електропостачання агропромислового комплексу. Зовнішні електричні мережі, трансформаторні підстанції та сільські резервні електростанції. Апаратура електричних станцій та підстанцій. Релейний захист та автоматика. Надійність електропостачання. Якість електричної енергії.

Проектування систем електрифікації, автоматизації та електропостачання сільського господарства. Методика проектування систем електрифікації, автоматизації та енергопостачання сільського господарства. Комп'ютерні технології в проектуванні. Вимоги до оформлення проектів.

Альтернативні джерела енергії в АПК. Схеми та конструктивні особливості систем теплопостачання, що використовують теплоту ТЕС і АЕС, газокompресорних станцій магістральних газопроводів. Методика розрахунку теплообмінних пристроїв для регенерації теплоти вентиляційного повітря тваринницьких приміщень. Теоретичні основи когенерації - спільного вироблення теплової та електричної енергії. Схеми когенераційних установок, виконаних на базі газових турбін, двигунів внутрішнього згорання тощо.

Електротехнології в АПК. Електрофізичні, електрохімічні, електробиологічні фактори в природі. Застосування сильних електричних полів. Обробіток електричним струмом. Електроімпульсна техніка і технологія. Магнітна обробка матеріалів.

Технології обслуговування та ремонту електрообладнання і засобів автоматизації. Експлуатація обладнання систем електропостачання сільського господарства. Експлуатація трансформаторних підстанцій, розподільних пристроїв, ліній електропередач, електроприводів, освітлювальних та опромінювальних установок, електронагрівного і електрозварювального обладнання, засобів зв'язку. Налагодження давачів, регуляторів, виконавчих механізмів систем автоматичного керування. Порядок здачі змонтованих систем в експлуатацію. Формування та організація служби контрольно-вимірювальних приладів і засобів автоматики на сільськогосподарському підприємстві. Експлуатація котельних установок, теплогенераторів і калориферів. Експлуатація водогонів і теплових мереж. Експлуатація газових установок. Експлуатація устаткування систем електропостачання сільського господарства.

Охорона праці у галузі (електробезпека). Захисні заходи при нормальному та аварійному режимах роботи електроустановок. Безпека праці при монтажі, ремонті та експлуатації електроустановок. Блискавкозахист сільськогосподарських об'єктів.

Інформаційні технології. Комп'ютерні технології візуалізації режимів і параметрів технологічних об'єктів і виробничих процесів. Пакети прикладних програм для обробки і передачі інформації. Технічні засоби інформаційних технологій. Глобальна мережа Internet.

Комп'ютерно-інтегровані технології в електрифікації та автоматизації сільського господарства. Робота у середовищі Windows, текстовий процесор Word, табличний процесор Excel, графічні редактори, система управління базами даних Access, сканування і розпізнавання текстів, робота в комп'ютерній мережі, система математичних розрахунків MathCAD.

Електропривод виробничих машин і механізмів. Приводні характеристики машин і механізмів. Принципи і схеми керування електроприводами. Комплекти обладнання для автоматичного керування. Експериментальні методи дослідження приводних характеристик.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1 Цикл професійної та практичної підготовки

Спеціалізація: "Автоматизація сільськогосподарських установок і машин"

Інформаційні технології в системах керування. Комп'ютерні технології візуалізації режимів і параметрів технологічних об'єктів і виробничих процесів. Пакети прикладних програм для обробки і передачі інформації. Технічні засоби інформаційних технологій. Глобальна мережа Internet.

Системи автоматизованого управління в галузі. Принципи побудови АСУТП. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Інженерна діяльність в обслуговуванні систем автоматизації. Порядок здачі змонтованих систем в експлуатацію. Формування та організація служби контролю-вимірювальних приладів і засобів автоматики на сільськогосподарському підприємстві. Мережі післяпродажного обслуговування енергообладнання. Групи видів діяльності з післяпродажного обслуговування. Система обслуговування як складова іміджу підприємства – виробника.

Економічні розрахунки в інженерній діяльності. Методика складання кошторисів на спорудження об'єктів сільської енергетики. Методика розрахунку вартості технічних робіт. Методика оцінки економічної ефективності інженерних рішень.

Моделювання біотехнічних об'єктів у галузях АПК. Аналітичні методи моделювання технологічних процесів. Методи ідентифікації технологічних процесів. Приклади моделювання типових технологічних процесів. Перевірка адекватності математичних моделей технологічним процесам.

Типові технологічні об'єкти і процеси в галузях АПК. Об'єкти автоматизації; класифікація, структура і основні характеристики типових технологічних об'єктів, технологій і процесів галузях АПК. Фізико-хімічні основи гідродинамічних, теплових, масообмінних, механічних, хіміко-технологічних процесів. Розрахунок параметрів теплових і масообмінних процесів в галузях АПК Технології переробки і зберігання сільськогосподарської продукції. Основи моделювання та конструювання технологічних апаратів.

Спеціалізація: "Електрифіковані технології в АПК"

Електропривод виконавчих механізмів в автоматизованих установках. Приводні характеристики машин і механізмів. Принципи і схеми керування електроприводами. Комплекти обладнання для автоматичного керування. Експериментальні методи дослідження приводних характеристик.

Моделювання регульованого електроприводу. Параметри електроприводу. Моделювання параметрів приводів. Вимоги щодо ефективності роботи приводу та шляхи їх забезпечення. Критерії оптимізації параметрів приводів. Методи оптимізації. Аналіз режимів роботи приводів. Управління режимами роботи приводу. Технічне забезпечення.

Електротехнології обробки сільськогосподарської продукції. Дослідження електротехнологічних процесів та роботи електротехнологічного обладнання в умовах сільського господарства. Електричні джерела та установки з електрофізичної обробки сільськогосподарських матеріалів. Основи теорії використання сильних електричних полів при обробці насіння з урахуванням його властивостей. Озонування. Обробка електричним струмом. Електроімпульсна техніка і технології, ультразвукова і магнітна обробка матеріалів.

Інженерна діяльність при обслуговуванні електроенергетичних систем. Порядок здачі змонтованих систем в експлуатацію. Інжиніринг як самостійна сфера діяльності. Номенклатура інжинірингових послуг. Інженерно - консультаційні фірми. Сервіс як засіб створення системи зв'язків між підприємством і клієнтом. Мережі післяпродажного обслуговування енергообладнання. Система обслуговування як складова іміджу підприємства - виробника.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної та практичної підготовки

Спеціалізація: "Автоматизація сільськогосподарських установок і машин"

Методи і засоби сучасного автоматизованого управління технологічними процесами в галузі. Характеристики технологічних процесів як об'єктів управління та їх збурень. Принципи побудови автоматичних систем управління технологічними процесами. Автоматизація технологічних процесів у рослинництві і тваринництві. Принципи побудови АСУТП. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Оптимальні системи автоматичного керування. Постановка завдання оптимального управління. Критерії оптимізації в сільськогосподарському виробництві. Методи теорії оптимального управління. Варіаційне обчислення, принцип максимуму Понтрягіна, динамічне програмування. Аналітичне конструювання оптимальних регуляторів. Оптимальне управління при випадкових збуреннях. Синтез стохастичних систем. Оптимальний спостережник.

Технічні засоби автоматики та обладнання систем автоматизованого управління. Принципи побудови АСУТП. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Мікропроцесорні системи керування. Архітектура мікропроцесора та мікро-ЕОМ, програмування мікропроцесора на мові Асемблер, апаратні засоби мікропроцесорних систем. Розробка та налагоджування мікропроцесорних систем у

сільськогосподарському виробництві. Дискретні сигнали, їх кодування. ЦАП та АЦП. Аналіз у часовій та частотній областях. Керованість та спостережуваність. Синтез цифрових систем. Обмеження в мікропроцесорних системах керування.

Спеціалізація: "Електрифіковані технології в АПК"

Проектування силових установок та мереж. Методи розрахунку електротермічних та електротехнологічних силових установок; методи розрахунку електроприводів потокових ліній; проектування силових електромереж; характеристики електрообладнання систем електропостачання.

Проектування освітлювальних систем і мереж. Проектування освітлювальних систем. Види освітлення і їх систем. Нормування рівня освітленості, рівні освітленості, системи, методи розрахунків. Проектування освітлювальних мереж. Вибір напруги і схеми живлення, компоновка мереж. Методи вибору та розрахунок електропроводок і кабелів. Захист освітлювальних мереж. Особливості проектування освітлення тваринницьких приміщень. Методи розрахунку комбінованого (природного і штучного) освітлення. Ізолюкси освітлення. Оформлення проектної документації.

Електромагнітна обробка сільськогосподарської продукції. Механізм дії електромагнітного поля при обробці насіння, картоплі і водних розчинів. Індикація ефекту електромагнітної обробки. Зміна властивостей сільськогосподарської продукції при електромагнітній обробці. Визначення оптимального режиму електромагнітної обробки. Вплив електромагнітної обробки картоплі на ріст і розвиток рослин, біометричні показники, урожайність, зберігання.

Оптичні електротехнології. Технологічні особливості установок променистої енергії. Проектування установок оптичної енергії. Проектування установок НВЧ випромінювання. Установки ультразвукової обробки.

Електронно-іонні технології. Характеристика електричних полів і способи зарядки частинок. Електричні сепаратори. Штучна іонізація повітря і електричні фільтри. Електроаерозольна технологія. Джерела живлення установок електронно-іонної технології.

2.4. НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ПРАВОЗНАВСТВА

Директор – доктор юридичних наук, професор Курило Володимир Іванович
Тел.: (044) 259-97-31 E-mail: lp_nni_director@twin.nubip.edu.ua
Розташування: навчальний корпус № 6, кімн. 212

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат юридичних наук, доцент Яра Олена Сергіївна
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: lawyer_dean@twin.nubip.edu.ua
Розташування: навчальний корпус № 6, кімн. 231

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.03040101 «Правознавство»

Випускові кафедри:

Теорії та історії держави і права
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: historylaw_chair@twin.nubip.edu.ua
Завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, доцент
Качур Віра Олегівна

Адміністративного та фінансового права
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: adminlaw@twin.nauu.kiev.ua
Завідувач кафедри – доктор юридичних наук, професор
Курило Володимир Іванович

Цивільного та господарського права
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: civillaw_chair@twin.nubip.edu.ua
Завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, доцент
Панькова Лілія Олександрівна

Аграрного, земельного та екологічного права імені академіка В.З. Янчука
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: agrolaw_chair@twin.nubip.edu.ua
Завідувач кафедри – доктор юридичних наук, професор
Єрмоленко Володимир Михайлович

Міжнародного права та порівняльного правознавства
Тел.: (044) 259-97-25 E-mail: interlaw_chair@twin.nubip.edu.ua
Завідувач кафедри – доктор юридичних наук, професор
Ладиченко Віктор Валерійович

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ПРАВознавство»
галузі знань «Право»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	60 осіб
– заочна	75 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	спеціаліст права

Концепція підготовки

Професійна діяльність спеціаліста в сфері права пов'язується з виконанням правотворчої, правореалізаційної, правоохоронної, науково-дослідницької, педагогічної та контрольної діяльності. Особлива роль відводиться умінню реалізувати правозастосовчі та правозахисні повноваження.

Практичне навчання

Метою практики є набуття студентами практичних навичок та уміння користуватися нормативно-правовими актами, актами правозастосування та тлумачення; визначати особливості актів за їх ієрархічністю підпорядкованістю за принципами дії в часі, просторі та за колом осіб. Ці знання дають можливість юристу-практику знайти оптимальний варіант розв'язання складної юридичної проблеми і домогтися його реалізації через компетентні державні органи.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Правові засади забезпечення екологічної безпеки продуктів харчування.
2. Правове регулювання рекламної діяльності.
3. Інститут усиновлення в законодавстві України.
4. Правове забезпечення управління в галузі використання та охорони земель.
5. Становлення та розвиток системи законодавства України доби української революції (1917-1921).

Академічні права випускників - можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

8.03040101 - «Правознавство»

чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:

8.18010021 – «Педагогіка вищої школи», магістерська програма «Методика навчання циклу юридичних дисциплін»;

8.18010020 – «Управління навчальним закладом».

Сфера зайнятості випускників

Випускники з вищою освітою кваліфікаційного рівня "Спеціаліст" спеціальності «Правознавство» можуть здійснювати повноваження на посадах: працівника апарату Верховної Ради, адміністрації Президента, апарату Кабінету Міністрів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державного агентства земельних ресурсів України та їх підрозділів, судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, адвоката, працівника юридичного відділу держадміністрації, юрисконсульта, працівника міліції, органів МВС.

Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Правознавство»

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки					
1	Проблеми теорії права	1	90	1,7	2,5
2	Земельно-процесуальні відносини	1	72	1,3	2
3	Митне законодавство	2	126	2,3	3,5
4	Організація правової роботи в сільському господарстві та природокористуванні	2	72	1,3	2
5	Проблеми адміністративних правовідносин в аграрному секторі економіки	2	36	0,7	1
6	Цивільний захист	2	36	0,7	1
7	Охорона праці в галузі	2	36	0,7	1
Всього за циклом			468	8,7	13
1.2. Цикл професійної та практичної підготовки					
1	Підприємницьке право	1	144	2,7	4
2	Біржове право	1	144	2,7	4
3	Податкове право	2	108	2,0	3
4	Адміністративна юрисдикція в аграрній сфері	2	108	2,0	3
5	Судова медицина та судова психіатрія	1	72	1,3	2
Разом за циклом			576	10,7	16
Разом за нормативною складовою			1044	19,4	29
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки					
1	Судова риторика	1	72	1,3	2
2	Право соціального забезпечення	1	162	3	4,5
3	Правове забезпечення якості і безпеки продукції АПК	2	90	1,7	2,5
4	Правовий статус непідприємницьких організацій	2	72	1,3	2
Всього за циклом			396	7,3	11
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки					
1	Порівняльне екологічне та земельне право	1	72	1,3	2
2	Міжнародно-правові засади інтеграційних процесів	1	72	1,4	2
3	Реєстрація земель	2	36	0,7	1
4	Міжнародно-правове забезпечення продовольчої безпеки	1	72	1,3	2
Всього за циклом			256	4,7	7
Всього за вибором студента			256	4,7	7
Разом за вибірковою складовою			648	12	18
Практична підготовка			72	1,3	2
Підготовка та захист дипломних робіт			396	7,3	11
Разом за спеціальністю			2160	40	60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Проблеми теорії права. Навчальна дисципліна має за мету поглибити теоретичні знання, отримані студентами з дисципліни “Теорія держави і права”. Курс передбачає дослідження сучасних підходів до розуміння права та їх значення для практичної діяльності, проблем правових засобів, співвідношення національного права та міжнародного, методологічних проблем юридичної відповідальності.

Земельно-процесуальні відносини. Дисципліна “Земельно-процесуальні відносини” складається з 2-х розділів: “Загальної частини” та “Спеціальної частини” і передбачає вивчення загальних положень теорії права та законодавства щодо поняття процесуальної форми, меж її поширення в цілому, та земельно-процесуальної форми, зокрема. Ознайомлення з поняттям, класифікацією, об’єктом, суб’єктом, змістом, підставами виникнення, зміни та припинення земельно-процесуальних правовідносин.

Митне законодавство. Навчальна дисципліна передбачає вивчення сучасного стану митного законодавства в Україні; Передбачає вивчення загальних засад організацій та здійснення митної справи в Україні, положень щодо регулювання економічних, організаційних, правових, кадрових та соціальних аспектів діяльності митної служби України. Вивчення повноважень митних органів, діяльність яких має за мету створення сприятливих умов для розвитку економіки України, захисту прав та інтересів суб’єктів підприємницької діяльності та громадян, а також забезпечення додержання законодавства України з питань митної справи.

Організація правової роботи в сільському господарстві та природокористуванні. Правова робота у сільськогосподарських підприємствах спрямована на зміцнення законності в аграрному секторі. Навчальною дисципліною передбачається вивчення принципів та специфіки здійснення юридичного обслуговування, як елемента організаційно-управлінської діяльності та форми надання юридичної допомоги, в агропромисловому комплексі. Вивчається здійснення юридичного обслуговування юридичною службою у сільськогосподарських підприємствах, як умови забезпечення належної діяльності правоохоронних органів і в першу чергу, загальних та господарських судів при здійсненні правосуддя.

Проблеми адміністративних правовідносин в аграрному секторі економіки. Дисципліна вивчає проблеми системи адміністративних правовідносин у сільському господарстві України. Розглядаються проблеми контрольної діяльності у сільському господарстві України, зокрема системи суб’єктів адміністративної юрисдикції у галузі сільського господарства та їх повноважень та проведені класифікації.

Цивільний захист. Дисципліна «Цивільний захист» розглядає питання, пов’язані з небезпекою соціальних негативних впливів на суспільство, управлінням та забезпеченні сприятливих умов сталої життєдіяльності населення у НС соціально політичного, духовного та культурного походження.

Охорона праці в галузі. це дисципліна, яка вивчає системи заходів правового, соціально - економічного, організаційно - технічного, санітарно - гігієнічного і лікувально-профілактичного характеру, що спрямовані на збереження здорових і безпечних умов праці фахівців в галузі.

1.2. Цикл професійної та практичної підготовки

Підприємницьке право. Навчальна дисципліна передбачає вивчення загальнонотеретичних положень та законодавства щодо поняття підприємництва, його ознак, суб'єктів підприємницької діяльності та порядку її легалізації. Ознайомлення з правовими засадами здійснення певних видів підприємницької діяльності та державного регулювання у сфері монополізму та недобросовісної конкуренції.

Біржове право. В інфраструктурі сучасної ринкової економіки особливе місце займають біржі, серед яких товарні біржі виконують власну важливу функцію. Функціонування товарних бірж сприяє формуванню конкурентного середовища, розвитку вільного ринку товарів, мінімізації втручання держави в заготівельно-збутові процеси, підвищенню ефективності господарювання в цілому багатьох суб'єктів господарювання. Організація торгово-біржової діяльності в Україні є об'єктивно обумовленою необхідністю.

Податкове право. Навчальна дисципліна складається з Загальної та Особливої частини, в свою чергу Загальна частина вивчає предмет, метод податкового права, зміст податкових правовідносин, систему та джерела податкового права, систему законодавчих актів, що регулюють податкові правовідносини, поняття податку, принципи оподаткування, види суб'єктів податкових правовідносин. При вивченні Особливої частини вивчаються різні види податків та особлива увага приділяється особливостям оподаткування в аграрній сфері.

Адміністративна юрисдикція в аграрній сфері. Навчальна дисципліна включає положення щодо принципів діяльності органів адміністративної юрисдикції в аграрному секторі, механізму адміністративно-правового регулювання відносин в аграрному секторі, поняття суб'єктів адміністративної юрисдикції в аграрному секторі, форм та методів здійснення державної виконавчої влади та застосування адміністративно-правової відповідальності в аграрній сфері. Вивчаються питання діяльності окремих органів адміністративної юрисдикції в аграрному секторі, їх структурі та основним завданням. При цьому особлива увага приділяється вивченню функцій Міністерства аграрної політики та продовольства України та його структурних підрозділів, державному контролю в АПК.

Судова медицина та психіатрія. Судова медицина, як самостійна дисципліна займає одне з провідних місць серед галузей знань юридичної вищої освіти, активно сприяє встановленню істини і дотриманню, законності в кримінальному і цивільному судочинстві. Зростаючі можливості судово-медичної експертизи, впровадження в практику нових, все більш досконалих та інформативних методів досліджень приводять до підвищення ролі і ефективності судової медицини в розкритті, розслідуванні і попередженні злочинів. Тому знання сучасних можливостей судової медицини як науки та уміле використання на практиці результатів її досліджень є необхідними умовами підготовки висококваліфікованих спеціалістів-юристів.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Судова риторика. Навчальна дисципліна складається з двох частин. Перша частина вивчає загальні положення риторики, історію виникнення та формування риторики як науки, що є фундаментом професіоналізму спеціаліста гуманітарної професії. Друга частина присвячена судовій риторичі: етапам підготовки судової промови, видам судової промови (промова державного обвинувача, захисна промова).

Право соціального забезпечення. Навчальна дисципліна передбачає вивчення положень щодо правового регулювання соціального забезпечення в Україні. Вивчаються положення відносно правового статусу окремих категорій громадян України, які згідно законодавства мають особливий статус: ліквідатори наслідків аварії на ЧАЕС, інваліди, пенсіонери, малозабезпечені громадяни та інші.

Правове забезпечення якості та безпеки продукції АПК. Вивчаються загальні положення про вимоги та стандарти до продукції АПК, з урахуванням особливостей виготовлення та реалізації окремих видів продукції АПК. Аналізується світовий досвід та наукові надбання у сфері забезпечення якості і безпеки продуктів в АПК. Розглядається система органів державного та громадського контролю за дотриманням якості і безпеки продуктів для здоров'я населення, їх компетенція, поняття та проведення сертифікації. Розглядаються питання поширення у світовій практиці використання харчових продуктів та продовольчої сировини, що містять генетично модифіковані компоненти.

Правовий статус неприємницьких організацій. Предметом навчального курсу є правовий статус неприбуткових (некомерційних) самоврядних громадських об'єднань таких, як політичні партії, релігійні організації, професійні спілки, організації роботодавців, торгово-промислові палати, молодіжні та дитячі організації, професійні творчі спілки, організації фізкультурно-спортивного спрямування, благодійні та гуманітарні організації, кредитні спілки, організації з охорони правопорядку, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Порівняльне екологічне та земельне право. Вивчення даної дисципліни спрямоване на опанування та засвоєння знань із регулювання земельних відносин в зарубіжних державах та історії формування та становлення екологічного права ЄС, ознайомлення із системою екологічного законодавства Європейського Союзу (зокрема, із законодавством *acquis communautaire*) із основними пріоритетами екологічної політики та механізмом її реалізації, правовими способами захисту екологічних прав громадян в Європейському Союзі.

Міжнародно-правові засади інтеграційних процесів. Дана дисципліна передбачає вивчення та аналіз глобалізаційних та інтеграційних процесів в різних регіонах світу. Особлива увага приділена регіону Європи та пострадянському простору. Оскільки ці два регіони безпосередньо впливають на зовнішню політику України, а Україна є активно включеною в процеси інтеграції в цих двох регіонах. В даному курсі також вивчається місце України в інтеграційних та глобалізаційних процесах в сучасному світі. Процеси інтеграції розглядається в динамічному вимірі та в контексті впливу процесів глобалізації. В умовах посилення взаємозалежності світу перед учасниками глобальних політичних взаємодій поновому постає низка проблем та викликів.

Реєстрація земель. Передбачає вивчення загальнотеоретичних положень формування земельно – реєстраційних систем та практичних аспектів порядку державної реєстрації земель. Викладання дисципліни спирається на попередній курс земельного кадастру і спрямовується на засвоєння студентами основних принципів формування юридичної функції кадастру.

Міжнародно-правове забезпечення продовольчої безпеки. Дисципліна «Міжнародно-правове забезпечення продовольчої безпеки» дає знання щодо економічної політики держави, яка спрямована на забезпечення стабільного виробництва продуктів харчування, доступності їх отримання та використання

населенням відповідно до фізіологічних норм споживання за рахунок власного виробництва та надходження від імпорту. Боротьба з голодом визнана як першочергове завдання міжнародного економічного співробітництва держав, тому продовольча проблема належить до категорії глобальних, оскільки для її розв'язання не достатньо зусиль окремих держав, а потрібне добре налагоджене співробітництво світової спільноти, незалежно від суспільного та економічного розвитку.

2.5. ПРИРОДНИЧО-ГУМАНІТАРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Директор – доктор хімічних наук, професор

Копілевич Володимир Абрамович

Тел.: (044) 527-84-09, 527-80-50 E-mail: natural_nni_director@twin.nauu.kiev.ua

Розташування: навчальний корпус № 2, кімн. 12, 37

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат технічних наук, доцент

Тарасенко Ростислав Олександрович

Тел.: (044) 527 80 83 E-mail: pedagogy_dean@twin.nubip.edu.ua

Розташування: навчальний корпус № 15-а, кімн. 237

Факультет організовує і координує навчальний процес перепідготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.01010401 «Професійна освіта»

Випускові кафедри:

Педагогіки

Тел.: (044) 527-83-55 E-mail: pedagogic@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, доцент

Сопівник Руслан Васильович

Методики навчання та управління навчальними закладами

Тел.: (044) 527-83-56 E-mail: methods_chair@twin.nauu.kiev.ua

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, доцент

Пригодій Микола Анатолійович

**Перепідготовка спеціалістів
за спеціальністю «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (за профілем)»
галузі знань «Педагогічна освіта»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	–
– заочна:	150 осіб
профілі: - Агрономія	10 осіб
- Лісове господарство	10 осіб
- Зоотехнології	10 осіб
- Землепорядкування та кадастр	75 осіб
- Економіка	25 осіб
- Технологія виробництва і переробки	20 осіб
продуктів сільського господарства	
Термін навчання (заочна)	2 роки
Кредити	58 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	агроном-педагог; інженер-педагог; лікар ветеринарної медицини-педагог; зооінженер-педагог; економіст-педагог; інженер лісового господарства-педагог; землепорядник-педагог

Концепція підготовки

Підготовка педагога з професійного навчання зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють роботу щодо організації навчально-виховного процесу, методичної роботи в закладах професійно-технічної освіти, проводить різноманітні заходи, що сприяють соціальному розвитку молоді, яка навчається.

Практичне навчання

Практичне навчання майбутніх педагогів з професійного навчання здійснюється безпосередньо в закладах професійно-технічної освіти, в яких вони працюють на викладацьких посадах, шляхом організації навчально-виховного процесу та методичної, роботи.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) за спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:

- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Методика викладання дисципліни «Організація виробництва в закладах ресторанного господарства» майбутнім технікам-технологам з використанням проблемного навчання
2. Методика підготовки та проведення ігрових занять у процесі вивчення економічних дисциплін студентами Відокремленого підрозділу Слов'янського технікуму Луганського національного аграрного університету.
3. Організація навчальної практики студентів у професійній підготовці техніків-механіків на прикладі дисципліни «Ремонт машин і обладнання».
4. Використання тестового методу контролю навчальних досягнень у професійній підготовці студентів (на прикладі дисципліни «Лісові культури і лісомеліорація»).

5. Організація курсового проектування з дисципліни «Технічний сервіс в АПК» з використанням комп'ютерних технологій (на прикладі спеціальності 5.10010201 «Експлуатація, ремонт машин та обладнання агропромислового комплексу»).

6. Методика проведення практичних занять з дисципліни «Захист рослин» для майбутніх агрономів на прикладі Петрівського державного аграрного технікуму.

7. Формування економічної культури студентів при вивченні дисципліни «Економіка підприємств» (на прикладі ОП НУБіП КТГМСТ).

8. Використання педагогічної спадщини А. С. Макаренка у виховному процесі ВП НУБіП України «Заліщинський аграрний коледж ім. Є. Храпливого»

9. Застосування гуманітарних ідей В.О. Сухомлинського у навчально-виховному процесі ВПНУБіП України «Бобровицький коледж економіки і менеджменту ім. О. Майнової»

10. Методика проведення лабораторних занять із дисципліни «Трактори і автомобілі» у ВП НУБіП України «Немішаєвський агротехнічний коледж»

Сфера зайнятості випускників

Фахівець ОКР «Спеціаліст» з кваліфікацією агроном-педагог, інженер-педагог, лікар ветеринарної медицини-педагог, зооінженер-педагог, економіст-педагог, інженер лісового господарства-педагог та землевпорядник-педагог може працювати на посадах викладача професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

**Навчальний план перепідготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Професійна освіта»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки*					
1	Розвиток форм господарювання в умовах ринкових відносин	2	54	1	1,5
2	Сучасні проблеми в галузі	4	54	1	1,5
Всього за циклом			108	2	3
1.2. Цикл професійно-практичної підготовки*					
1	Загальна та професійна педагогіка	1	180	3,3	5
2	Загальна та професійна психологія	1	180	3,3	5
3	Технічні засоби навчання та методика їх використання	1	162	3	4,5
4	Історія педагогіки та освіти в Україні	1	90	1,7	2,5
5	Основи наукових досліджень в педагогіці	4	54	1	1,5
6	Теорія та методика професійного навчання	2	198	3,7	5,5
7	Основи педагогічної майстерності	3	72	1,3	2
Всього за циклом			936	17,3	26
Разом за нормативною складовою			1044	19,3	29
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки					
1	Організація виховної роботи у ВНЗ	4	72	1,3	2
2	Дидактичне та програмне забезпечення комп'ютеризації навчання	2	126	2,3	3,5
3	Екологічна культура особистості	2	72	1,3	2
Профіль «Агрономія»					
Спеціалізація «Агрохімія»					
1	Методика навчання дисципліни «Загальна землеробство»	3	162	3	4,5
Спеціалізація «Агрономія»					
1	Методика навчання дисципліни «Рослинництво»	3	162	3	4,5
Профіль «Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства»					
Спеціалізація «Механізація тваринництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Машини і обладнання для тваринництва»	3	162	3	4,5
Спеціалізація «Механізація рослинництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Машини і обладнання в АПК»	3	162	3	4,5
Спеціалізація «Електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Теоретичні основи автоматики»	3	162	3	4,5
Профіль «Зоотехнологія»					
Спеціалізація «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Розведення с.-г. тварин»	3	162	3	4,5
Спеціалізація «Ветеринарна медицина»					
1	Методика навчання клінічних дисциплін незаразної етіології	3	162	3	4,5
Профіль «Економіка»					
Спеціалізація «Економіка та планування с.г. виробництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Економіка підприємства»	3	162	3	4,5
Спеціалізація «Бухоблік та аналіз в с.-г.»					
1	Методика навчання дисципліни	3	162	3	4,5

	«Бухгалтерський облік»				
Спеціалізація «Менеджмент та маркетинг»					
1	Методика навчання дисципліни «Менеджмент»	3	162	3	4,5
Профіль «Лісове господарство»					
1	Методика навчання дисципліни «Лісівництво»	3	162	3	4,5
Профіль «Лісове господарство»					
1	Методика навчання дисципліни «Земельний кадастр»	3	162	3	4,5
Всього за вибором університету			432	8	12
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки					
Профіль «Агрономія»					
Спеціалізація «Агрохімія»					
1	Методика навчання дисципліни «Захист рослин»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Агрохімія»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Агрономія»					
1	Методика навчання дисципліни «Кормовиробництво»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Профіль «Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства»					
Спеціалізація «Механізація тваринництва»					
1	Методика навчання дисципліни «С.-г. машини та знаряддя»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Машини і обладнання для переробки і зберігання с.-г. продукції»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Механізація рослинництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Трактори та автомобілі»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Ремонт машин і обладнання»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Експлуатація електрообладнання»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Електропривод та електричне обладнання»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Профіль «Зоотехнологія»					
Спеціалізація «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Годівля с.-г. тварин»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Технологія виробництво продукції тваринництва»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Ветеринарна медицина»					
1	Методика навчання клінічних дисциплін заразної етіології	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання морфологічних та патоморфологічних дисциплін	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Профіль «Економіка»					
Спеціалізація «Економіка та планування с.г. виробництва»					
1	Методика навчання дисципліни «Економічний	4	126	2,3	3,5

	аналіз»				
2	Методика навчання дисципліни «Гроші та кредит»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Бухоблік та аналіз в с.-г.»					
1	Методика навчання дисципліни «Фінанси»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Аудит»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Спеціалізація «Менеджмент та маркетинг»					
1	Методика навчання дисципліни «Маркетинг»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Фінанси»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Профіль «Лісове господарство»					
1	Методика навчання дисципліни «Лісові культури і лісомеліорація»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Лісова таксація»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Профіль «Землепорядкування та кадастр»					
1	Методика навчання дисципліни «Геодезія»	4	126	2,3	3,5
2	Методика навчання дисципліни «Регулювання земельних відносин»	3	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			216	4	6
Разом за вибірковою складовою			648	12	18
Тестовий державний екзамен			36	0,7	1
Підготовка і захист дипломної роботи			360	6,7	10
Разом за спеціальністю			2088	38,7	58

* Назви циклів дисциплін відповідно вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 27.08.2010 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Розвиток форм господарювання в умовах ринкових відносин. Агрпромиловий комплекс України і основні його сфери. Засоби виробництва, організація їх використання і відтворення в різних організаційних формуваннях.

Сучасні проблеми в галузі. Сучасний стан проблем формування та розвитку галузі в Україні та за її межами. Організаційно-економічні основи формування та розвитку галузі, форми організації роботи в галузі. Розрахунок економічної ефективності виробництва.

1.2. Цикл професійної та практичної підготовки

Загальна та професійна педагогіка. Питання теорії та практики організації навчання (дидактика) професії, виховання майбутнього фахівця і управління освітніми процесами.

Загальна та професійна психологія. Загальні питання психології, особливості розвитку психіки у філо- та онтогенезі, рушійні сили розвитку психіки, психічні процеси, психічні стани та властивості особистості, особливості професійної.

Технічні засоби навчання та методика їх використання. Суть сучасних технічних засобів навчання та їх дидактичне призначення, основні методи використання технічних засобів навчання.

Історія педагогіки та освіти в Україні. Розвиток теорії і практики виховання, освіти і навчання з найдавніших часів і до сьогодення, в різні історичні періоди, в умовах різних суспільно-економічних формацій.

Основи наукових досліджень в педагогіці. Педагогічне дослідження, методи дослідження, організація наукового дослідження, обробка результатів дослідження, педагогічний експеримент.

Теорія та методика професійного навчання. Теоретичні та методичні засади організації навчального процесу, структура методики навчання, підбір та структурування змісту навчального матеріалу, організація навчальних занять.

Основи педагогічної майстерності. Зміст професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу, складові його педагогічної майстерності, умови та засоби формування педагогічної техніки, розвитку педагогічних здібностей, умінь та навичок.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Організація виховної роботи у ВНЗ. Теоретичні та методичні засади організації виховного процесу, структура методики виховання, підбір та змісту виховання, організація виховної роботи у ВНЗ.

Дидактичне та програмне забезпечення комп'ютеризації навчання. Місце та роль дидактичного та програмного забезпечення в організації навчання, організаційні засади застосування дидактичних та програмних засобів в організації дистанційного навчання.

Екологічна культура особистості. Екологічна культура як адаптивний механізм стійкого розвитку. Концепція екологічного виховання в Україні. Екологічна діяльність як чинник екологічної культури особистості.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Профіль «Агрономія»

Спеціалізація «Агрохімія»

Методика навчання дисципліни «Загальна землеробство». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Загальна землеробство»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Агрономія»

Методика навчання дисципліни «Рослинництво». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Рослинництво»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства»

Спеціалізація «Механізація тваринництва»

Методика навчання дисципліни «Машини і обладнання для тваринництва». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Машини і обладнання для тваринництва»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Механізація рослинництва»

Методика навчання дисципліни «Машиновикористання в АПК». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни; «Машиновикористання в АПК» методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва»

Методика навчання дисципліни «Теоретичні основи автоматики». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Теоретичні основи автоматики»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Зоотехнологія»

Спеціалізація «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Методика навчання дисципліни «Розведення с.-г. тварин». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Розведення с.-г. тварин»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Ветеринарна медицина»

Методика навчання клінічних дисциплін незаразної етіології. Цілі, зміст, принципи навчання дисциплін незаразної етіології; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Економіка»

Спеціалізація «Економіка та планування с.г. виробництва»

Методика навчання дисципліни «Економіка підприємства». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Економіка підприємства»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Бухгалтерський облік та аналіз у сільському господарстві»

Методика навчання дисципліни «Бухгалтерський облік». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Бухгалтерський облік»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Менеджмент та маркетинг»

Методика навчання дисципліни «Менеджмент». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Менеджмент»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Лісове господарство»

Методика навчання дисципліни «Лісівництво». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Лісівництво»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Лісове господарство»

Методика навчання дисципліни «Земельний кадастр». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Земельний кадастр»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Агрономія»
Спеціалізація «Агрохімія»

Методика навчання дисципліни «Захист рослин». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Захист рослин»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Агрохімія» Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Агрохімія»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу).

Спеціалізація «Агрономія»

Методика навчання дисципліни «Кормовиробництво». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Кормовиробництво»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства»

Спеціалізація «Механізація тваринництва»

Методика навчання дисципліни «С.-г. машини та знаряддя». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «С.-г. машини та знаряддя»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Машини і обладнання для переробки і зберігання с.-г. продукції» Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Машини і обладнання для переробки і зберігання с.-г. продукції»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Механізація рослинництва»

Методика навчання дисципліни «Трактори та автомобілі». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Трактори та автомобілі»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Ремонт машин і обладнання» Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Ремонт машин і обладнання»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва»

Методика навчання дисципліни «Експлуатація електрообладнання». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Експлуатація електрообладнання»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Електропривод та електричне обладнання». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Електропривод та електричне обладнання»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Зоотехнологія»

Спеціалізація «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Методика навчання дисципліни «Годівля с.-г. тварин». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Годівля с.-г. тварин»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Технологія виробництво продукції тваринництва». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Технологія виробництво продукції тваринництва»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Ветеринарна медицина»

Методика навчання клінічних дисциплін заразної етіології. Цілі, зміст, принципи навчання дисциплін заразної етіології; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання морфологічних та патоморфологічних дисциплін. Цілі, зміст, принципи навчання морфологічних та патоморфологічних дисциплін; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Економіка»

Спеціалізація «Економіка та планування с.г. виробництва»

Методика навчання дисципліни «Економічний аналіз». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Економічний аналіз»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Гроші та кредит». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Гроші та кредит»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Бухоблік та аналіз у сільському господарстві»

Методика навчання дисципліни «Фінанси». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Фінанси»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Аудит». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Аудит»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Спеціалізація «Менеджмент та маркетинг»

Методика навчання дисципліни «Маркетинг». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Маркетинг»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Фінанси». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Фінанси»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Лісове господарство»

Методика навчання дисципліни «Лісові культури і лісомеліорація». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Лісові культури і лісомеліорація»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Лісова таксація». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Лісова таксація»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Профіль «Землевпорядкування та кадастр»

Методика навчання дисципліни «Геодезія». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Геодезія»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

Методика навчання дисципліни «Регулювання земельних відносин». Цілі, зміст, принципи навчання дисципліни «Регулювання земельних відносин»; методи, прийоми і форми навчання; планування навчального процесу.

2.6. ПІВДЕННИЙ ФІЛІАЛ НУБІП УКРАЇНИ «КРИМСЬКИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Директор – кандидат сільськогосподарських наук, професор
Мельников Михайло Михайлович
Тел.: (0652) 22-72-67 E-mail: rectorat@csau.crimea-ua.com
Розташування: навчальний корпус № 1

АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат сільськогосподарських наук, професор
Мельников Михайло Михайлович
Тел.: (0652) 26-33-46 E-mail: dec_agro@mail.ru
Розташування: навчальний корпус № 1, кімн. 221

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.09010101 «Агрономія»

Випускові кафедри:
Рослинництва, селекції, зберігання і переробки сільськогосподарської продукції
Тел.: (0652) 26-35-31 e-mail: nikolaevewgen@ukr.net
Завідувач кафедри – доктор сільськогосподарських наук, професор
Ніколаєв Євген Володимирович

Землеробства, загальної та агрономічної хімії
Тел.: (0652) 26-33-79 e-mail: osenniyng@ukr.net
Завідувач кафедри – кандидат сільськогосподарських наук, професор
Осінній Микола Георгійович

7.09010104 «Плодоовочівництво і виноградарство»

Випускові кафедри:
Технології виробництва, зберігання і переробки продукції плодівництва
Тел.: (0652) 26-33-35 e-mail: vi.kopilov@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор сільськогосподарських наук, професор
Копилов Володимир Іванович

Технології виробництва, зберігання і переробки продукції овочівництва і стандартизації
Тел.: (0652) 26-33-38 e-mail: viktor_turbin@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор сільськогосподарських наук, професор
Турбін Віктор Олексійович

Виноградарства
Тел.: (0652) 26-33-35 e-mail: dikan_vitis@ukr.net
Завідувач кафедри – доктор сільськогосподарських наук, професор
Дикань Олександр Павлович

ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО, САДОВО-ПАРКОВОГО І МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Декан – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Багацька Оксана Михайлівна
Тел.: (0652) 26-36-31 E-mail: obagackaya@yandex.ru
Розташування: навчальний корпус № 2, кімн. 416

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.09010301 «Лісове господарство»

Випускова кафедра:
Мисливствознавства, лісівництва та екології ліса
Тел.: (095) 0409212 e-mail: vilysenk@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор біологічних наук, професор
Лисенко Валерій Іванович

7.09010303 «Садово-паркове господарство»

Випускова кафедра:
Фітодизайну і ботаніки
Тел.: (0652) 26-35-58 e-mail: an.yena@agmail.com
Завідувач кафедри – доктор біологічних наук, доцент
Єна Андрій Васильович

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Декан – кандидат ветеринарних наук, доцент
Скрипник Віктор Іванович
Тел.: (0652) 26-34-33 E-mail: vetmedksau@mail.ru
Розташування: гуртожиток № 4

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.11010101 «Ветеринарна медицина»

Випускові кафедри:
Незаразної патології і паразитології
Тел.: (0652) 26-36-79
Завідувач кафедри – доктор ветеринарних наук, доцент
Лук'янова Галина Олександрівна

Анатомії і фізіології тварин
Тел.: (0652) 26-35-32
Завідувач кафедри – доктор ветеринарних наук, професор
Криштофорова Беса Владиславівна

Мікробіології, епізоотології та ветсанекспертизи
Тел.: (0652) 26-31-42
Завідувач кафедри – доктор ветеринарних наук, професор
Ковальов Василь Львович

ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУЦІЇ

Декан – доктор технічних наук, доцент
Гербер Юрій Борисович
Тел.: (0652) 26-31-78 E-mail: tehfac@rambler.ru
Розташування: навчальний корпус № 2, кімн. 314

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.10010203 «Механізація сільського господарства»

Випускові кафедри:
Механізація, енергетики та технічного сервісу
Тел.: (0652) 26-38-23 e-mail: kaf-meh@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор
Бабицький Леонід Федорович

Сільськогосподарської техніки
Тел.: (0652) 26-38-23 e-mail: kaf-meh@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор
Бабицький Леонід Федорович

7.05170102 «Технології жирів та жирозамінників»

Випускова кафедра:
Технології та обладнання виробництва жирів та ефірних олій
тел.: (0652) 560-007 e-mail: essential_oil.csau@gmail.com
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор
Шляпников Володимир Олександрович

7.05170106 «Технології продуктів бродіння і виноробства»

Випускова кафедра:
Виноробства і технології бродильних виробництв
тел: (0652) 26-34-12 e-mail: vinodelkaty@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор
Шольц-Куліков Євген Павлович

7.05170108 «Технологія зберігання, консервування та переробки молока»

Випускова кафедра:
Технології та обладнання виробництва і переробки продукції тваринництва
Тел.: (0652) 26-31-78 E-mail: tehfac@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, доцент
Гербер Юрій Борисович

ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ І ГЕОДЕЗІЇ

Декан – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Крайнюк Михайло Степанович
тел: (0652) 26-38-75 e-mail: dekanms@ukr.net
Розташування: навчальний корпус № 2, кімн. 218

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальністю

7.08010103 «Землеустрій і кадастр»

Випускова кафедра:
Землевпорядкування і кадастру
тел: (0652) 26-38-75 e-mail: mkv_1382@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор геолого-мінералогічних наук, професор
Саломатін Валерій Миколайович

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – доктор економічних наук, доцент
Сафонова Віра Іванівна
тел: (0652) 26-34-41 e-mail: econom_catu@ukr.net
Розташування: навчальний корпус № 1, кімн. 208

Факультет організовує і координує процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.03050401 «Економіка підприємства»

Випускова кафедра:
Економіки та організації підприємств АПК
тел: (0652) 26-37-21 e-mail: qwer20003@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор економічних наук, доцент
Лебедев Костянтин Анатолійович

7.03050801 «Фінанси і кредит»

Випускова кафедра:
Фінанси та кредит
тел: (0652) 26-37-24 e-mail: e-mail: akjallal@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор
Мир Джалал Абдул Каюм

7.03050901 «Облік і аудит»

Випускова кафедра:
Бухгалтерського обліку та аудиту
тел: (0652) 26-37-38 e-mail: maidanevich@rambler.ru
Завідувач кафедри – доктор економічних наук, доцент
Майданевич Петро Миколайович

7.03060101 «Менеджмент організації і адміністрування»

Випускова кафедра:

Менеджменту і права

тел: (0652) 26-36-59, 26-31-76 e-mail: econom_catu@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор соціологічних наук, професор

Хрієнко Павло Андрійович

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «АГРОНОМІЯ»
галузі знань «Сільське господарство і лісництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	40
– заочна	40
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	Агроном

Концепція підготовки

Підготовка спеціалістів на Агрономічному факультеті ПФ НУБіП України “КАТУ” проводиться з 2002 року. Факультет організовує і координує навчальний процес, направлений на підготовку фахівців із знанням сучасних технологій виробництва, зберігання і первинної обробки продукції рослинництва, плодоовочівництва і виноградарства, вирощування плодкових, ягідних культур і винограду, систем захисту рослин і агрохімічного забезпечення сучасних технологічних процесів у рослинництві, плодівництві, овочівництві і виноградарстві та здійснює культурно-виховну роботу серед студентів.

Орієнтовна тематика робіт спеціалістів

1. Вплив різних систем обробки ґрунту у поєднанні з системою мінеральних добрив в сівозміні на продуктивність ланки сівозміни зайнятий пар – озима пшениця.
2. Вплив різних систем обробки ґрунту у поєднанні з системою органо-мінеральних добрив в сівозміні на врожайність ярого ячменю.
3. Науково обґрунтоване вдосконалення рільництва в ТОВ «Начало» Чорноморського району АР Крим.
4. Розробка системи кормовиробництва ПП «Дніпро-Агро» Каховського району Херсонської області.
5. Продуктивність нових сортів озимого ячменю в умовах передгірного Криму.
6. Біологічні особливості ехінацеї пурпурової та основні прийоми її вирощування у передгір'ї Криму.
7. Шляхи підвищення продуктивності посівів шавлії лікарської в Агроцеху № 3 ДП «Ілліч-агро Запоріжжя» Бердянського району Запорізької області.
8. Оцінка батьківських пар сорго-суданкових гібридів при селекції на гетерозис.

Практичне навчання

Базами практичного навчання студентів спеціальності „Агрономія” є дослідне поле ПФ НУБіП України “КАТУ” загальною площею 110 га, навчально-науково технологічний рослинницький центр (ННТРЦ), ДП „НДППЗ” ім. Фрунзе НУБ і П України, Кримський інститут сільського господарства НААН України, ВАТ «Племзавод «Кримський» Сакського району, СТОВ «Штурм Перекопа» Красноперекопського району, СВК „Грузія” та ТОВ СВП «Агротехнологія» Первомайського району, СТОВ АФ „Дружба народів” та СГП „Борис-Агро” Красногвардійського району АРК, ВАТ „Перемога” Нижньогірського району АРК, ПСП „Мрія” Сакського району АРК, ЗАТ „Кримська фруктова компанія”, АТОВ ”Сімферопольський” Сімферопольського району АРК, ТОВ „Лобаново-Агро” Джанкойського району, „Приозерне-Агро” Сакського району, „Примор’є-Агро”, Біляус-Агро”, „Тарханкут-Агро” Чорноморського району, ЗАТ „Каховський” Каховського району Херсонської області, ТОВ „Агролюкс” Якимівського району, ДПДГ «Відродження» ІМК УААН Запорізької області.

Академічні права випускників

Окрім спеціальності «Агрономія» вступники з дипломом бакалавра з напрямку підготовки «Агрономія» можуть продовжити навчання за спеціальностями галузі знань **«Сільське господарство і лісництво»**:

- 8.09010101 - агрономія;
- 8.09010102 - агрохімія і ґрунтознавство;
- 8.09010103 - експертна оцінка ґрунтів;
- 8.09010104 - плодоовочівництво і виноградарство;
- 8.09010105 - селекція і генетика сільськогосподарських культур;
- 8.09010106 - агро меліорація;
- 8.09010107 - технології закритого ґрунту;
- 8.09010108 - насінництво та насіннезнавство;
- 8.09010111 - технології зберігання та доробки продукції рослинництва.

Сфера зайнятості випускників

Згідно здобутої кваліфікації випускниками ОКР «Спеціаліст» спеціальності 7.09010101 «Агрономія» мають можливість займати наступні посади: головний агроном, завідувач підсобним сільським господарством, начальник бригади, директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського, агроном, агроном аеродрому, агроном з насінництва, агроном із захисту рослин, агроном-інспектор, сільськогосподарський дорадник, сільськогосподарський експерт-дорадник.

Працевлаштування випускників відбувається в сільськогосподарських підприємствах різних форм власності, державної ветеринарної та фітосанітарної службі, обласних та районних сільгоспуправліннях, передових агропромислових господарствах тощо.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Агрономія»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1 Нормативні дисципліни					
1.1 Цикл гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки					
1	Підприємництво в аграрних формуваннях	1	90	1,7	2,5
2	Біржовий ринок	1	72	1,3	2,0
3	Інформаційно-консультативне забезпечення АПК	1	90	1,7	2,5
Всього			252	5	7
1.2 Дисципліни за вибором університету					
1	Аграрне й екологічне право	2	72	1,3	2
Всього			-	324	6
Всього за циклом			324	6	9
2. Цикл професійної і практичної підготовки					
2.1 Нормативні дисципліни					
1	Екологічні проблеми землеробства	1	108	2	3
2	Еколого-біологічне рослинництво	1	108	2	3
3	Інтегрований захист рослин	1	108	2	3
4	Фітосанітарний моніторинг	2	90	1,7	2,5
5	Машиновикористання в рослинництві	1	72	1,3	2
6	Охорона праці в галузі	2	54	1	1,5
7	Світове сільське господарство і зовнішньоекономічна діяльність	2	72	1,3	2
8	Цивільний захист	2	36	0,7	1
Всього			648	12	18
2.2 Дисципліни за вибором університету					
1	Світові агротехнології	1	108	2	3
2	Адаптивні системи землеробства	2	108	2	3
3	Механізація зберігання і переробки продукції рослинництва	2	90	2	2,5
4	Адаптування технологічних процесів у рослинництві	1	108	2	3
5	Геоінформаційні технології	2	90	2	2,5
Всього			504	9	14
2.3 Дисципліни за вибором студента					
1	Математичне моделювання агротехнологій	1	90	1	2,5
2	Біотехнологія в рослинництві	2	108	1	3
Всього за циклом			1350	23	38
I. Нормативні навчальні дисципліни			1116		31
II. Вибіркові дисципліни:			774		21,5
2.1. Вибіркові дисципліни університету			576		16
2.2. Вибіркові дисципліни студента			198		5,5
III. Інші види навантаження			270		7,5
Разом			2160		60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Цикл гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки

1.1 Нормативні дисципліни

Підприємництво в аграрних формуваннях. Предметом є вивчення конкретних форм прояву економічних законів і механізмів їх дії в специфічних умовах

аграрного виробництва з метою одержання найбільшої кількості продукції з одиниці земельної площі при найменших затратах праці і коштів на одиницю продукції.

Біржовий ринок. економічні та управлінські відносини, що виникають у процесі передпродажної підготовки та продажу біржових товарів на біржі з застосуванням біржових посередників.

Інформаційно-консультативне забезпечення АПК. Теорією та методологія дорадчої діяльності, історією розвитку та сучасний стан агроконсалтингу в світі і в Україні. Методи і прийоми передачі людям (клієнтам, слухачам, підлеглим) своїх знань, навичок і досвіду, застосувувати в агроконсалтинговій діяльності прикладні інформаційні технології; елементи передачі інформації через канали зв'язку.

1.2 Дисципліни за вибором університету

Аграрне та екологічне право. Предмет аграрного та екологічного права, їхні принципи та система; джерела аграрного та екологічного права, їх поняття та класифікація; аграрні відносини (поняття, види, особливості, класифікація); державне регулювання сільського господарства (зміст, форми, система державних органів, тощо); правове становище різних аграрних суб'єктів (фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів, особистих селянських господарств); особливості реформування аграрних відносин.

2. Цикл професійної і практичної підготовки

2.1 Нормативні дисципліни

Екологічні проблеми землеробства. Історія розвитку та основні причини екологічної незбалансованості землеробства. Особливості формування раціональної структури землекористування в Україні та її екологічна оцінка. Вміст і стан органічної речовини в ґрунті як функції системи екологічного землеробства та прогнозування її в сівозміні. Екологічні проблеми застосування пестицидів, зокрема гербіцидів у сільському господарстві. Комплекс екологічно обґрунтованих заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів. Екологічно обґрунтовані заходи і системи механічного обробітку ґрунту, їх роль в дегуміфікації, агрофізичній і фізико-хімічній деградації, захисту від ерозії і дефляції. Основи екологічного моніторингу агроландшафтів та використання його результатів у практиці землеробства.

Еколого-біологічне рослинництво. Предметом є польові культури і їх сорти], особливості їх біології, еколого - біологічні технології вирощування високих стійких урожаїв щонайкращої якості, відповідних установленим екологічним нормативам, при найменших затратах праці, засобів, раціональному витрачанні матеріальних і енергетичних ресурсів.

Інтегрований захист рослин. Предмет дисципліни полягає у комплексном застосуванні методів для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до невідчутного господарського рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкодочинності, дії корисних організмів, енергозберігаючих та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну рівновагу довкілля

Фітосанітарний моніторинг. Предмет полягає у формуванні знань і умінь з фіто санітарного контролю і моніторингу агроценозів, сільськогосподарських рослин та сільськогосподарської продукції.

Машиновикористання в рослинництві. Технічне забезпечення працездатності машин. Теоретичні основи виробничої експлуатації машин і агрегатів. Експлуатація машин при виробництві продукції рослинництва. Планування складу і

використання машинно-тракторного парку (МТП). Транспорт і навантажувальні засоби у сільському господарстві. Інженерна служба на підприємствах АПК.

Охорона праці в галузі. Теорія безпеки праці у сільському господарстві. Організаційні принципи охорони праці у сільському господарстві. Сучасні методи визначення параметрів факторів виробничої санітарії у сільському господарстві. Організаційні заходи та технічні засоби безпеки при виконанні виробничих процесів у сільському господарстві. Оцінка впливу заходів з охорони праці на стан навколишнього середовища. Профілактичні заходи щодо запобігання травматизму та аварій.

Світове сільське господарство і зовнішньоекономічна діяльність. У процесі вивчення курсу спеціаліст мусить оволодіти знаннями про сучасний розвиток сільськогосподарського виробництва як окремої суспільної системи господарства, скласти уявлення про місце сільського господарства в економіці країни, одержати певне уявлення про рівень забезпеченості населення продуктами харчування (по системах господарств і по окремих країнах). Успішне формування економічного світогляду майбутніх фахівців сільськогосподарського виробництва соціальної та ринкової інфраструктури галузей, які забезпечують його ефективне функціонування, неможливе без досконалого вивчення "Світового сільського господарства та зовнішньоекономічної діяльності", без озброєння знаннями, яких досягли передові країни в цих галузях.

Цивільний захист. це галузь науково-практичної діяльності, спрямованої на вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їх властивостей, наслідків впливу їх на організм людини, основ захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек, а також на розробку і реалізацію відповідних засобів та заходів щодо створення і підтримки здорових та безпечних умов життя і діяльності людини.

2.2 Дисципліни за вибором університету

Світові агротехнології. Тенденції розвитку агротехнологій в країнах світу. Світовий досвід землеробства. Шляхи інтеграції землеробства України у світове господарство.

Адаптивні системи землеробства. Історичний розвиток систем землеробства, сучасний зміст їх складових частин, наукові основи і методика побудови адаптивних систем нормативного землеробства.

Механізація зберігання і переробки продукції рослинництва. Предметом є вивчення пристрою технічного обладнання переробних сільськогосподарських підприємств, принципів комплектування обладнання технічних ліній для переробки зерна і насіння олійних культур.

Адаптування технологічних процесів у рослинництві. Сутність і основи адаптування параметрів агротехнічних прийомів до погодних і господарських умов, методи і способи визначення раціональних для цих умов параметрів елементів технології вирощування основних сільськогосподарських культур.

Геоінформаційні технології. Полягає у вивченні основ, методів і структури географічних інформаційних систем агрономічного призначення, їх застосування в якості інформаційної бази точних технологій у рослинництві. У ній розглядаються питання, пов'язані зі збором, зберіганням і аналізом просторово розподілених агрономічно значущих даних, їх застосуванні у розробці та підтримці точних технологій вирощування польових культур.

2.3 Дисципліни за вибором студента

Математичне моделювання агротехнологій. Побудова моделей закономірностей продукційних процесів виробництва продукції рослинництва та розробка рішень з ефективного управління біотехнологічними процесами.

Біотехнологія в рослинництві. Теоретичні та практичні проблеми біотехнології сільськогосподарських рослин. Культивування ізольованих клітин і тканин. Морфогенез і регенерація у культурі клітин і тканин рослин. Поняття про тотипотентність рослинної клітини. Введення тканин і клітин у культуру *in vitro*. Оптимізація живильних середовищ. Використання мікроклонального розмноження, соматоклональної мінливості, клітинної селекції, культури зародків, пиляків, насіннєвих зачатків для створення нових рослинних форм. Генетична інженерія.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ПЛОДООВОЧІВНИЦТВО І ВІНОГРАДАРСТВО»
галузі знань «Сільське господарство і лісництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	40
– заочна	40
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	2213.2 “Професіонал з плодоовочівництва і виноградарства”

Концепція підготовки

Підготовка спеціалістів на агрономічному факультеті ПФ НУБіП України “КАТУ” проводиться з 2002 року. Факультет організовує і координує навчальний процес, направлений на підготовку фахівців із знанням сучасних технологій виробництва, зберігання і первинної обробки продукції рослинництва, плодоовочівництва і виноградарства, вирощування плодкових, ягідних культур і винограду, систем захисту рослин і агрохімічного забезпечення сучасних технологічних процесів у рослинництві, плодівництві, овочівництві і виноградарстві та здійснює культурно-виховну роботу серед студентів.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Агробіологічна оцінка сортів і гібридів капусти брюсельської в умовах передгірного Криму.
2. Агробіологічна оцінка ранньостиглих сортів картоплі в умовах передгірної зони Криму.
3. Вивчення впливу площі живлення на врожайність томатів у закритих теплицях, що не обігріваються, у передгірному Криму.
4. Вплив способу ведення приросту винограду сорту Аліготе на врожай та його якість.
5. Порівнювальна характеристика стимуляторів коренеутворення при вирощуванні щеплених виноградних саджанців.
6. Вивчення ростових і репродуктивних процесів персика в різних конструкціях інтенсивних насаджень в передгірному Криму.
7. Ріст і плодоносіння персика залежно від формування крони й густоти посадки дерев в умовах передгірного Криму.
8. Агробіологічна характеристика ростових і репродуктивних процесів сортів персика в умовах передгірного Криму.

Практичне навчання

Базами практичного навчання студентів спеціальності «Плодоовочівництво та виноградарство» є навчально-науково технологічний рослинницький центр (ННТРЦ) та господарюючі суб'єкти: у Бахчисарайському районі - ЗАСО «Чорноморець», ПОГ «Магарач», ПАТ „Бурлюк”, ТОВ «Сади Тавриди»; у Джанкойському районі - СПГ «Ізумрудний», ПКГ «Заря», КТП «Джанкой»; у Сімферопольському районі - СТОВ «Крымтеплица», ТОВ Агрофірма «Пригородне», АТОВ «Радянська Україна»; у районі міста Севастополь – ДП «Р-з ім. П. Осіпенко», ДП «Р-з ім. С. Перовской», СВК «Качинский», ДДГ «Садовод», СПРАТ «Севастопольський»; у Красногвардійському районі - СВК ім. Калініна, ПрАТ «Кримська фруктова компанія»; у Нижньогірському районі - ПАТ „Побєда”, ПАТ «Весна», Нижньогірський плодородсадник; у районі

південного берегу Криму - ДП «Алушта», ДП «Судак», ДП «Таврида», ДП «Сонячна долина», Навчально-дослідна станція гірського садівництва в с. Форос.

Академічні права випусників

Окрім спеціальності «Плодоовочівництво і виноградарство» вступники з дипломом спеціаліста з напрямку підготовки «Агрономія» можуть продовжити навчання в магістратурі за спеціальностями галузі знань «Сільське господарство і лісництво»: 8.09010105 – Селекція і генетика сільськогосподарських культур; 8.09010102 – Агрехімія і ґрунтознавство; 8.09010101 – Агрономія.

Сфера зайнятості випусників

Згідно здобутої кваліфікації випусниками ОКР «Спеціаліст» спеціальності 7.09010104 «Плодоовочівництво і виноградарство» мають можливість займати наступні посади: головний агроном, завідувач підсобним сільським господарством, начальник бригади, директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського, агроном, агроном з насінництва, агроном з захисту рослин, агроном-інспектор, професіонал з плодоовочівництва і виноградарства, сільськогосподарський дорадник, сільськогосподарський дорадник-експерт.

Працевлаштування випусників відбувається в сільськогосподарських підприємствах різних форм власності, державної ветеринарної та фітосанітарної службі, обласних та районних сільгоспуправліннях, передових агропромислових господарствах тощо.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Флодоовочівництво і виноградарство»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. Цикл гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки					
1.1 Нормативні дисципліни					
1	Психологія управління	1	108	2	3
2	Агробізнес і маркетинг у садівництві, овочівництві і виноградарстві	1	108	2	3
3	Основи аграрного консалтингу	2	72	1,3	2
4	Біржова справа	1	72	1,3	2
5	Комп'ютерні технології у садівництві, овочівництві і виноградарстві	2	108	2	3
Разом			468	8,6	13
1.2 Дисципліни за вибором університету					
1	Аграрне право	2	72	1,3	2
Всього за циклом			540	10	15
2. Цикл професійної і практичної підготовки					
2.1 Нормативні дисципліни					
1	Прикладна генетика з основами цитології	2	108	2	3
2	Біохімія плодів, овочів і винограду	2	108	1,5	3
3	Методика дослідної справи з використанням ПЕОМ	1	72	1,3	2
4	Світові агротехнології у садівництві, овочівництві і виноградарстві	1-2	180	3	5
5	Охорона праці в галузі	1	54	1	1,5
6	Біотехнологія	1	90	1,5	2,5
7	Цивільний захист	2	36	1	1
Разом			648	12	18
2.2 Дисципліни за вибором університету					
1	Виноробство	1	108	2	3
2	Механізація переробки и зберегання плодів, овочів і винограду	1	108	2	3
3	Математичне моделювання у садівництві, овочівництві і виноградарстві	2	72	1,3	2
4	Товарознавство плодів, овочів і винограду	2	72	1,3	2
Разом			360	7	10
2.3 Дисципліни за вибором студента					
1	Спеціальне плодівництво	1	108	2	3
2	Екологічна експертиза	2	72	1,5	2
Всього за циклом			1188	21	33
I. Нормативні навчальні дисципліни			1332		37
II. Вибіркові дисципліни:			612		17
2.1. Вибіркові дисципліни університету			432		12
2.2. Вибіркові дисципліни студента			180		5
III. Інші види навантаження			216		6
Разом			2160		60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки

Психологія управління. Отримання знання та навичок з аналізу психологічних умов та особливостей управлінської діяльності та їх використання у сучасній практиці керівництва. Комплекс психологічних проблем людських взаємодій і взаємовідносин в рамках їхньої спільної соціально-доцільної діяльності.

Агробізнес і маркетинг в садівництві, овочівництві і виноградарстві. Вивчення теоретичних основ, та набуття практичних навичок з ведення агробізнесу і маркетингу у садівництві, овочівництві і виноградарстві. Економічні та управлінські відносини, що виникають у процесі ведення агробізнесу, та здійснення маркетингових досліджень.

Основи аграрного консалтингу. Організація і тенденції розвитку інформаційно-консультаційних служб, комунікаційний процес та сучасні інформаційні технології у роботі консультаційних служб. Методи консалтингової діяльності, етика, естетика у роботі консультантів, види інформаційно-консультаційних послуг.

Біржова справа. Стан і тенденції розвитку біржового ринку, особливості здійснення біржових операцій і специфічних особливостях біржових товарів, економічні та управлінські відносини, що виникають у процесі передпродажної підготовки та продажу біржових товарів на біржі з застосуванням біржових посередників.

Комп'ютерні технології у садівництві, овочівництві і виноградарстві. Сучасні комп'ютерні технології та їх інструментарій. Зв'язок комп'ютерних технологій з інформаційними системами. Види інформаційних систем. Методика зберігання та використання великих обсягів структурованої інформації. База даних та проведення моніторингу обстеження, результатів дослідження. Використання табличних процесорів для розв'язання фахових задач. Методика та технологія проведення аналізу даних. Використання різних методів прогнозування для даної галузі, методів прийняття рішень.

2.2. Цикл професійної і практичної підготовки

Прикладна генетика з основами цитології. Дисципліна надає можливість студентам розширити рівень знань та практичних навичок як у фундаментальних, так і прикладних галузях генетики і цитології. Основні теми занять включають вивчення як загальних аспектів менделівської, молекулярної, популяційної генетики і генетики розвитку та організації і функції клітинних структур, так і спеціалізованих аспектів — мутагенезу та антимутагенезу, старіння, систем схрещування у рослин, подвійного запліднення у покритонасінних, самонесумісності, самозапліднення, дводомності та апоміксису у рослин, поліплоїдії, гетерозису, основних генетичних систем, сучасних генетичних методів, використовуваних у сільському господарстві, наукових дослідженнях та генетичній інженерії.

Біохімія плодів, овочів і винограду. Біохімія включає загальну та спеціальну частини. Загальна частина представлена характеристикою білків, вуглеводів, жирів, вітамінів, мінеральних речовин, ферментів та основних біохімічних процесів, що відбуваються у плодах та овочах. Спеціальна частина включає матеріал про біохімічний склад основних плодів і овочів, а також зміни його у процесі зберігання та переробки.

Методика дослідної справи в плодоовочівництві з використанням ПЕОМ.

Планування наукових досліджень, методів проведення експериментів, обробка отриманих результатів, способи застосування комп'ютерних технологій при проведенні всього комплексу наукового процесу від планування дослідів до підготовки рекомендацій або технології вирощування плодоовочевої продукції, її зберігання та переробки.

Світові агротехнології у садівництві, овочівництві і виноградарстві.

Вивчення стану і перспектив розвитку світового овочівництва та плодівництва в Україні і за кордоном, їх тенденцій, напрямів. Сучасні науково обґрунтовані технології вирощування високоякісного садивного матеріалу. Вирощування високоякісного товарного врожаю плодоовочевих культур з метою одержання екологічно безпечної продукції з мінімальними затратами праці у різних ґрунтово-кліматичних зонах України. Організація конвеєрного виробництва свіжої товарної високовітамінної продукції впродовж року. Тенденційні системи господарювання у країнах Європи, Азії та Америки.

Охорона праці в галузі. Теорія безпеки праці у сільському господарстві.

Організаційні принципи охорони праці у сільському господарстві. Сучасні методи визначення параметрів факторів виробничої санітарії у сільському господарстві. Організаційні заходи та технічні засоби безпеки при виконанні виробничих процесів у сільському господарстві. Оцінка впливу заходів з охорони праці на стан навколишнього середовища. Профілактичні заходи щодо запобігання травматизму та аварій.

Біотехнологія. Теоретичні та практичні проблеми біотехнології

сільськогосподарських рослин. Культивування ізольованих клітин і тканин. Морфогенез і регенерація у культурі клітин і тканин рослин. Поняття про тотипотентність рослинної клітини. Введення тканин і клітин у культуру *in vitro*. Оптимізація живильних середовищ. Використання мікроклонального розмноження, соматоклональної мінливості, клітинної селекції, культури зародків, пиляків, насіннєвих зачатків для створення нових рослинних форм. Генетична інженерія.

Цивільний захист. Здійснюється теоретична й практична підготовка студентів

з питань організації захисту працюючих у народному господарстві; вивчення шляхів і способів підвищення організації і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації аварій, катастроф, наслідків стихійних лих і в осередках ураження, пов'язаних з дією зброї масового ураження.

2.2 Дисципліни за вибором університету

Аграрне право. Предмет аграрного права, його принципи та система; джерела аграрного та екологічного права, їх поняття та класифікація; аграрні відносини (поняття, види, особливості, класифікація); державне регулювання сільського господарства (зміст, форми, система державних органів, тощо); правове становище різних аграрних суб'єктів (фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів, особистих селянських господарств); особливості реформування аграрних відносин.

Виноробство. Базується на вивченні наукових основ виноробства, практичного використання технологічного обладнання винзаводів, правил переробки винограду, обробки і стабілізації вин, оцінка їх якості та особливостей готової продукції, придбанні знань за спеціальною технологією різних типів вин і коньяків.

Механізація переробки плодів, овочів і винограду. Предмет полягає в вивченні пристрою технологічного устаткування переробних сільськогосподарських підприємств, принципів комплектування устаткування технологічних ліній для переробки різних видів сільськогосподарської продукції.

Математичне моделювання в плодівництві, овочівництві і виноградарстві. Предмет дисципліни полягає у вивченні наукових основ і

практичних способів застосування математичного моделювання як основи інформаційних технологій для оптимізації елементів галузі плідівництва, овочівництва і виноградарства та оперативного керування технологіями вирощування культур у відповідності до реальної погоди, водного режиму ґрунтів, їх забезпеченості елементами мінерального живлення та поточного стану насаджень.

Товарознавство плодів, овочів і винограду. Предмет полягає у вивченні науко-методичних основ забезпечення якості плодоовочевої продукції як об'єкта товарознавства на всіх етапах циклу життя. Розглядаються питання хімічного складу, харчові та фізичні властивості, технічні вимоги до показників якості плодів, овочів та винограду. Вивчається класифікація плодоовочевої продукції за призначенням, за терміном зберігання та методи контролю якості.

2.3 Дисципліни за вибором студента

Спеціальне плідівництво. Предмет полягає у вивченні значення, стан і перспективи розвитку окремих плодівних культур; біологічні особливості зерняткових, кісточкових і ягідних культур; сучасні технології вирощування високих урожаїв екологічно чистих плодів і ягід у різних ґрунтово-кліматичних зонах; шляхи і способи покращання якості продукції та заходи щодо її підтримання; способи скорочення затрат праці й засобів виробництва в процесі вирощування.

Екологічна експертиза Предмет закласти наукові основи охорони і раціонального використання природних ресурсів, формування стійких високопродуктивних агроєкосистем.

**Підготовка фахівців
за спеціальністю «ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»
галузі знань «Сільське господарство та лісництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер лісового господарства

Концепція підготовки

Для забезпечення повноцінного функціонування лісової галузі на сучасному етапі необхідні спеціалісти, здатні вирішувати ряд конкретних задач виробничого спрямування. В основу формування змісту програми підготовки інженерів лісового господарства покладено відповідність сучасним потребам лісового господарства, забезпечення високого рівня підготовки фахівців для їх адаптації до вимог національного та міжнародного ринків праці, а також взаємозв'язок програм підготовки ОКР «Спеціаліст» з програмами підготовки фахівців ОКР «Бакалавр».

Програма підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»

Програма передбачає підготовку фахівців з глибоким розумінням природи лісу та багатфакторних взаємин лісу з довкіллям, вирощування та користування лісом, що забезпечить успішну адаптацію випускника на виробництві.

Практичне навчання

До баз практичного навчання відносяться: КТ «Крим-Аромат», ПАТ «Агрофірма «Черноморець», ПАТ «Бурлюк», ПСПР «АФ «Зеленогірськ», ТОВ «Гермес АРК», ПАТ «Кримська фруктова компанія», ТОВ «Агрофірма імені Н.К. Крупської», ПАТ «Птахофабрика Южная», ТОВ «Осавіахім» та інші підприємства, а також структурні підрозділи Міністерства аграрної політики і продовольства Автономної Республіки Крим.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Покращення якісного складу лісових насаджень рубками догляду у лісогосподарських підприємствах.
2. Підвищення продуктивності лісових насаджень лісівничими методами.
3. Реконструкція полезахисних лісових смуг.
4. Природне поновлення головних лісоутворюючих порід у лісогосподарських підприємствах.
5. Шляхи вдосконалення вирощування лісових культур у лісогосподарських підприємствах.
6. Удосконалення охорони лісів від пожеж у лісогосподарських підприємствах.
7. Санітарний стан лісових насаджень: осередки збудників хвороб та шкідливих комах.
8. Сучасний стан та особливості ведення мисливського господарства в умовах України.
9. Вплив лісогосподарської діяльності на ведення мисливського господарства.
10. Організація рекреаційного лісокористування на території лісових господарств.

11. Особливості створення клонових плантацій на території лісових господарств.

Академічні права випусників

Окрім спеціальності «Лісове господарство» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Лісове і садово-паркове господарство» можуть продовжити навчання за спеціальностями галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісництво»:

- 7.09010301 та 8.09010301 – «Лісове господарство»;
- 7.09010303 та 8.09010302 – «Садово-паркове господарство»;
- 8.09010302 – «Мисливське господарство».

спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:

• 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація», магістерська програма «Управління якістю, стандартизацією і сертифікацією на підприємствах і організаціях лісового комплексу»;

• 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи», магістерська програма «Методика навчання циклу дисциплін з лісівництва»;

• 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент», магістерська програма «Менеджмент організацій (підприємств) лісового господарства»;

8.18010020 – «Управління навчальним закладом».

Сфера зайнятості випусників

Після закінчення навчання на ОКР «Спеціаліст» випусники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісгосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з лісових культур) Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Лісове господарство»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки</i>					
1	Ділова іноземна мова	1	72	1,3	2,0
2	Управління лісгосподарським виробництвом	2	72	1,3	2,0
Всього за циклом			144	2,6	4,0
<i>1.2. Цикл професійної та практичної підготовки</i>					
1	Охорона праці в галузі	2	72	1,3	2,0
2	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
3	Менеджмент лісових ресурсів	1	72	1,3	2,0
Всього за циклом			216	3,9	6,0
Разом за нормативною складовою			360	19,7	29,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>2.1. Дисципліни професійної та практичної підготовки</i>					
<i>2.1.1. Дисципліни за вибором університету</i>					
1	Регулювання продуктивності лісів	2	216	4,0	6,0
2	Лісова політика	2	144	2,7	4,0
3	Рекреаційне лісокористування	1	108	2,0	3,0
4	Підсочка лісу	2	144	2,7	4,0
5	Мисливствознавство	2	180	3,3	5,0
6	Лісоаграрні ландшафти	2	144	2,7	4,0
7	Архітектура рослин	2	72	1,3	2,0
8	Захисні насадження вздовж доріг	1	108	2,0	3,0
9	Заповідна справа	2	144	2,7	4,0
10	Екологічна експертиза	2	108	2,0	3,0
11	Ерозієзнавство	1	72	1,3	2,0
12	Методика дослідної справи	1	72	1,3	2,0
Усього за циклом професійної та практичної підготовки			1512	28,0	42,0
Разом за вибірковою складовою			1512	28,0	42,0
Переддипломні практики			144	2,7	4,0
Дипломне проектування			72	1,3	2,0
Державна атестація			72	1,3	2,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Ділова іноземна мова. Мовленнєвий етикет спілкування: мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо. Мовно-культурологічний аспект проведення міжнародних виставок. Лексико-граматичний мінімум забезпечення та мовно-комунікативний рівень проведення презентацій. Професійно-орієнтовані іншомовні джерела. Методика пошуку нової інформації в іншомовних джерелах. Лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел. Дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок. Методи та лінгвістичні особливості анотування та реферування іншомовних джерел. Електронні іншомовні джерела. Пошук інформації у мережі Інтернет за методом ключових слів. Основи перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел. Комп'ютерний переклад великих обсягів іншомовної інформації. Лексичний мінімум комп'ютерних (інформаційних) технологій.

Управління лісогосподарським виробництвом. Передбачає вивчення системного підходу в управлінні виробництвом, опанування організаційним, функціональним і посадовим регламентуванням на підприємствах лісового господарства, оцінювання особистих і ділових якостей працівників, вироблення творчого підходу до обґрунтування і прийняття управлінських рішень з урахуванням особливостей і специфіки лісогосподарського виробництва.

Менеджмент лісових ресурсів. Сутність та основні ознаки менеджменту лісових ресурсів і лісового підприємства. Методи обґрунтування рішень у менеджменті лісових ресурсів. Економічні ризики, пов'язані із менеджментом лісових ресурсів та лісовим підприємством. Менеджмент лісових ресурсів в кризових умовах. Менеджмент лісових ресурсів на засадах сталого розвитку. Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду. Конфлікти у лісовикористанні: теорія і менеджмент. Стратегічний менеджмент у лісовому господарстві: теоретичні основи та особливості на підприємствах лісового господарства.

1.2. Цикл професійної та практичної підготовки

Охорона праці в галузі. Законодавство з охорони праці. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Надання першої до лікарської допомоги. Забезпечення здорових умов праці у лісовому господарстві.

Цивільний захист. Дисципліна, яка вивчає теоретичні, науково-технічні, технологічні, економічні, екологічні, соціально-політичні проблеми, які викликають порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території (акваторії) або об'єктів на ній (об'єктів на морі), внаслідок аварій, катастроф, стихійного лиха або небезпечного випадку, що призвели або можуть призвести до неможливості проживання населення на зазначеній території або об'єкті, проведення там господарчої діяльності, загибелі людей або до значних матеріальних збитків.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни професійної та практичної підготовки

2.1.1. Дисципліни за вибором університету

Регулювання продуктивності лісів. Дисципліна вивчається після опрацювання програмних питань з лісівництва, лісової таксації, лісових культур, лісової та гідротехнічної меліорації, лісової генетики та селекції, що дозволяє вирішувати проблему продуктивності лісів та поліпшення їх якості комплексно. Детально розглядаються поняття продуктивності, її види, природа деревної продуктивності та шляхи її підвищення, як лісівницькими так і лісокультурними способами, в тому числі і на селекційно-генетичній основі.

Лісова політика. Основні поняття дисципліни. Предмет, мета і концепції лісової політики. Рівні лісової політики. Основні принципи лісової політики. Компоненти лісової політики. Цілі та завдання лісової політики. Умови реалізації цілей та завдань в Україні. Правові акти в галузі соціального, фінансового та екологічного права як інструменти лісової політики. Лісове законодавство. Лісовий кодекс України. Аналіз розподілу державних функцій в лісовому секторі України та напрями його реформування. Основні функції держави. Стратегічні пріоритети лісової політики України. Екологічні, економічні та соціальні аспекти сталого розвитку. Критерії та індикатори сталого управління лісовим господарством. Концепція сталого розвитку України. Принципи сталого управління лісами. Основні поняття та визначення сертифікації та лісової сертифікації. Особливості лісової політики європейських країн.

Рекреаційне лісокористування. Використання лісових ресурсів у цілях рекреації. Предмет, задачі рекреаційного лісокористування. Ліси рекреаційного призначення, рекреаційна характеристика земель. Вплив рекреації на лісові насадження. Типи лісових ландшафтів. Функціональні зони у рекреаційних лісах. Визначення і встановлення норм рекреаційних навантажень на лісові природні комплекси. Норми рекреаційних навантажень, їх застосування. Показники рекреаційного лісокористування у гірських курортних районах. Система лісогосподарських заходів у рекреаційних лісах. Організація ведення рекреаційного лісового господарства за водозбірним принципом, його ефективність

Підсочка лісу. Біологічні основи підсочки лісу. Екологічні особливості підсочки лісу. Технологія підсочки лісу. Відведення підсочуваного лісосічного фонду. Підготовчі роботи на лісосіках. Виробничі роботи на лісосіках. Інші види робіт на лісосіках. Вплив підсочки на життя дерева та на якість деревини. Особливості підсочки шпилькових та листяних порід

Мисливствознавство. Історія полювання і мисливського господарства. Систематика і біологія мисливських тварин. Біотехнія. Мисливське впорядкування, таксація і бонітування мисливських угідь. Способи та засоби добування диких тварин. Види мисливської продукції. дичинорозведення. Звірівництво та хутрове товарознавство. Мисливське собаківництво. Мисливське законодавство. Охорона природи і заповідна справа. Світова практика, економіка, організація і планування мисливського господарства.

Лісоаграрні ландшафти. Визначення лісоаграрного ландшафту (ЛАЛ). Структурна схема ЛАЛ. Елементи ЛАЛ. Привододільний, присітковий та гідрографічний фонди. Основи агрономії. Сівозміни і системи землеробства. Землевпорядкування і агролісомеліоративне впорядкування. Протиерозійна організація території. Лісомеліоративні насадження у структурі ЛАЛ - види, розміщення, ефективність. Лісистість території. Принципи організації ЛАЛ. Критерій оптимальності, оптимізаційна модель ЛАЛ. Система нормативно-довідкових даних для оцінки еколого-економічної ефективності ЛАЛ.

Архітектоніка рослин. Вступ до архітектоніки рослин. Будівельно-механічні конструкції рослин. Органи рослин як пружини вигину. Біологічні основи архітектоніки рослин. Архітектурні моделі голонасінних рослин. Архітектурні моделі покритонасінних рослин

Захисні насадження на шляхах транспорту. Досвід захисного лісорозведення на шляхах транспорту. Види захисних лісових насаджень, їх параметри і розміщення. Форми снігових відкладень. Категорії заносимості шляхів транспорту. Проектування системи захисних лісових насаджень на шляхах транспорту. Економічна ефективність лісонасаджень на шляхах транспорту.

Заповідна справа. Основи заповідної справи та чинне законодавство України у цій галузі. Перелік заповідників та національних природних парків України. Види рослин і тварин, що занесені до Червоної книги України, а також до міжнародних угод та конвенцій, що укладені Україною, їх класифікацію за ступенем охорони. Особливості умов існування, розповсюдження; добових та сезонних циклів, трофічних зв'язків та міжвидових стосунків, особливостей розмноження рідкісних видів тварин та рослин України та Криму. Біолого-екологічні особливості видів, що охороняються. Роль сучасного впливу антропогенних факторів щодо рідкісних видів і роль природоохоронних та біотехнічних заходів у їх збереженні. Особливості ролі окремих представників рідкісної флори і фауни в господарському комплексі, зокрема його сільському, лісному та мисливському господарствах, епідеміології та інших сферах.

Екологічна експертиза. Закон України "про екологічну експертизу". Державні нормативні документи стосовно методів екологічної експертизи. Мета та напрямки

екологічної експертизи. Методичні основи експертизи. Процедура та документацію екологічної експертизи.

Ерозієзнавство. Поняття, класифікація і категорії ерозії ґрунтів. Водна ерозія: древня і сучасна, фактори її розвитку; фізичні властивості і ерозійність дощу, енергетична структура поверхневого стоку. Вітрова ерозія (дефляція); пилові бурі. Прогнозування ерозії, моделювання дефляції. Наукові дослідження. Ерозійне районування. Методи дослідження і властивості еродованих ґрунтів. Обґрунтування зональних протиерозійних систем.

Методика дослідної справи. Розкриті поняття про наукові знання, науки, класифікацію наук та основні поняття, що визначають зміст наукових досліджень. Викладені загальні відомості про методологію та класифікацію наукових досліджень, особливості наукових досліджень в умовах лісу та методи, які застосовуються з цією метою. Висвітлені питання щодо планування і послідовності науково-дослідної роботи студентів і молодих науковців, роботи над науковою літературою.

**Підготовка спеціалістів
зі спеціальності «САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»
галузі знань «Сільське господарство та лісництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	40 осіб
– заочна	20 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер садово-паркового господарства

Концепція підготовки

Підготовка фахівців зі спеціальності орієнтована на формування у студентів знань, умінь та практичних навичок з наукових основ проектування та формування зелених насаджень різного функціонального призначення, їх утримання та експлуатації, реконструкції і реставрації садово-паркових об'єктів, розробки проектів поточних і перспективних планів робіт з озеленення та утримання зелених насаджень в населених пунктах, використання декоративних та санітарно-гігієнічних властивостей рослин для забезпечення оптимальних умов життєдіяльності людини, а також удосконалення системи проведення моніторингу стану насаджень з метою збереження біологічного різноманіття насаджень загального та обмеженого користування.

Практичне навчання

Базами практичного навчання є навчальні лабораторії кафедр факультету, Ялтинський ННЦ біології та екології субтропічних рослин та ландшафтознавства НУБіП України (м. Ялта, АР Крим), КП «Сімзеленбуд», комбінат благоустрою м. Бахчисарай; КП «Білогірське державне житлово-комунальне підприємство»; санаторій «Мрія», м. Євпаторія; КП «Житлово-експлуатаційне об'єднання» Красноперекопської міської ради; районні господарства по утриманню зелених насаджень, обласні та районні підприємства житлово-комунального та зеленого господарства

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Проект благоустрою та озеленення територій різного функціонального призначення.
2. Проект реконструкції та ландшафтного облаштування території садово-паркового об'єкту.
3. Досвід озеленення території шкільних закладів півдня України.
4. Дендрологічна оцінка існуючого асортименту голонасінних (покритонасінних) та перспективи поповнення колекції декоративних форм ботанічних садів.
5. Технологічні особливості вигонки сортів квіткових рослин.
6. Особливості розмноження деревних рослин.
7. Проект вертикального озеленення території.
8. Створення малого саду.
9. Сучасний стан та перспективи лінійних насаджень міста.
10. Проект озеленення інтер'єру.

Академічні права випускників

Окрім спеціальності «Садово-паркове господарство» вступники з дипломом бакалавра з напрямку підготовки «Лісове і садово-паркове господарство» можуть продовжити навчання за спеціальностями галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісництво»:

- 7.09010301 та 8.09010301 – «Лісове господарство»;
- 7.09010303 та 8.09010302 – «Садово-паркове господарство»; спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація», магістерська програма «Управління якістю, стандартизацією і сертифікацією на підприємствах і організаціях лісового комплексу»;
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи», магістерська програма «Методика навчання циклу дисциплін з садово-паркового господарства»;
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент», магістерська програма «Менеджмент організацій (підприємств) садово-паркового господарства»;
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом».

Сфера зайнятості випускників

Випускники зможуть працювати: інженером з благоустрою або ландшафтного дизайну, майстром зеленого господарства, озеленювачем, робітником зеленого будівництва, садівником.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Садово-паркове господарство»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки</i>					
1	Ділова іноземна мова	1	72	1,3	2,0
2	Організація і планування садово-паркового виробництва	1	108	2,0	3,0
3	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
Всього за циклом			252	4,6	7,0
<i>1.2. Цикл професійної та практичної підготовки</i>					
1	Охорона праці в галузі	2	72	1,3	2,0
2	Лісопаркове господарство	1	72	1,3	2,0
3	Декоративне рослинництво і розсадники	2	126	2,4	3,5
4	Фітодизайн закритого середовища	2	108	2,0	3,0
5	Консервація, реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів	2	144	2,7	4,0
6	Дендропроєктування	2	108	2,0	3,0
7	Експлуатація садово-паркових об'єктів	2	126	2,4	3,5
8	Тепличне господарство	1	108	2,0	3,0
9	Комп'ютерне проєктування садово-паркових об'єктів	1	72	1,3	2,0
Всього за циклом			936	17,4	26,0
Разом за нормативною складовою			1188	22,0	33,0
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>2.1. Дисципліни професійної та практичної підготовки</i>					
<i>2.1.1. Дисципліни за вибором університету</i>					
1	Містобудівельне законодавство	1	72	1,3	2,0
2	Агротехніка зеленого будівництва	1	72	1,3	2,0
3	Архітектоніка рослин	2	72	1,3	2,0
Всього за циклом			216	3,9	6,0
<i>2.1.2. Дисципліни за вибором студента</i>					
1	Геоінформаційні системи в садово-парковому господарстві	2	144	2,7	4,0
2	Екологічна експертиза	2	108	2,0	3,0
3	Заповідна справа	2	144	2,7	4,0
4	Бухгалтерський облік в садово-парковому господарстві	1	72	1,3	2,0
Всього за циклом			468	8,8	13,0
Разом за вибірковою складовою			684	12,7	19,0
Переддипломні практики			144	2,7	4,0
Дипломне проєктування			72	1,3	2,0
Державна атестація			72	1,3	2,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Ділова іноземна мова. Вивчення іноземної мови для володіння нею за фахом. Фаховий лексико-граматичний мінімум. Письмове ділове спілкування, складання звітів, доповідей. Мовно-комунікативні особливості усних презентацій.

Організація і планування садово-паркового виробництва. Типи підприємств садово-паркового господарства. Організаційні форми управління підприємствами садово-паркового господарства. Організація будівництва в озелененні міст і селищ. Планування, як функції управління, задачі і принципи планування. Основи планування в садово-парковому господарстві. Характеристика планів та нормативна база. Планування собівартості та інших економічних показників в садово-парковому господарстві. Економічні методи управління. Правові основи управління. Організація праці та управління трудовими колективами. Посадові інструкції. Соціально-психологічні методи управління

Цивільний захист. Дисципліна, яка вивчає теоретичні, науково-технічні, технологічні, економічні, екологічні, соціально-політичні проблеми, які викликають порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території (акваторії) або об'єктів на ній (об'єктів на морі), внаслідок аварій, катастроф, стихійного лиха або небезпечного випадку, що призвели або можуть призвести до неможливості проживання населення на зазначеній території або об'єкті, проведення там господарчої діяльності, загибелі людей або до значних матеріальних збитків.

1.2. Цикл професійної та практичної підготовки

Охорона праці. Законодавство з охорони праці. Гігієна праці та виробнича санітарія. Надання першої долікарської допомоги. Забезпечення здорових умов праці у садово-парковому господарстві.

Лісопаркове господарство. Сучасне лісопаркове господарство направлене на розуміння основ біологічної суті лісу, закономірностей його росту та розвитку, оволодіння методами лісової типології, знань різноманітних видів користування лісом, в т.ч. рекреаційного, вивчення основ та методів ведення господарства в лісопарках та зелених зонах міст. Використовуючи засвоєні принципи і методи формування лісопаркових насаджень майбутній спеціаліст садово-паркового господарства повинен цілеспрямовано, екологічно грамотно формувати лісопаркові ландшафти з врахуванням особливостей росту і розвитку деревних, чагарникових та лучних фітоценозів, стійких до антропогенних навантажень та несприятливих природних чинників.

Декоративне рослинництво і розсадники. Діяльність декоративних розсадників. Анатомічні та біохімічні тести оцінки якості насіння та відбору посівного матеріалу. Екологічні основи організації насінництва декоративних рослин. Виділення зон оптимального насінництва та організація насінницьких господарств. Вегетативне розмноження квіткових рослин. Життєздатність, схожість і господарська придатність насіння. Метод визначення посівних якостей насіння. Робота системи насінневих інспекцій. Державні стандарти на якість насіння.

Фітодизайн закритого середовища. Дисципліна «Фітодизайн закритого середовища» дає майбутнім фахівцям теоретичні та практичні знання по фітодизайну рослин специфічних регіонів Землі, про формування довготривалих угруповань з декоративно-листяних та красиво-квіткових субтропічних та тропічних рослин, знайомить із правилами їх утримання. Вивчає правила формування композицій та поєднання рослин за екологічним, декоративним та функціональним принципами в різного типу та стилів інтер'єру; розкриває специфіку догляду за рослинами в даних композиціях.

Консервація, реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів. Формування професійного підходу до виконання робіт з реконструкції, консервації, адаптації, охорони існуючих об'єктів ландшафтної архітектури та пам'яток садово-паркового мистецтва є основним видом робіт спеціаліста садово-паркового господарства. Дисципліна займає провідне місце в циклі дисциплін ландшафтного

циклу, тому що більша частина об'єктів комплексної зеленої зони міста – це об'єкти реконструкції або реставрації.

Дендропроєктування. В дисципліні розглядаються основні принципи проєктування систем зелених насаджень, особливості пейзажно-просторової і ландшафтно-планувальної композиції, особливості підбору асортименту деревних рослин при створенні основних композиційних елементів насаджень. Під час вивчення дисципліни студенти розглядають фізіономічні типи деревних рослин за Л.І. Рубцовим.

Експлуатація садово-паркових об'єктів. Експлуатація садово-паркових об'єктів є важливою складовою частиною у загальному комплексі містобудування та міського господарства. Включає коло різноманітних за ступенем складності питань пов'язаних із будівництвом садово-паркових об'єктів, створенням, формуванням і утриманням важливої їх складової – декоративних насаджень. Експлуатація садово-паркових об'єктів це складний комплекс заходів, які передбачають вирішення різноманітних задач правового, агротехнічного, естетичного, організаційного, експлуатаційно-господарського, економічного характеру, направлених на створення, формування і утримання садово-паркових об'єктів різноманітного функціонального призначення.

Тепличне господарство. Детальне вивчення технології вирощування красивоквітучих рослин на промисловій основі; ознайомлення з основними видами шкідників та заходами боротьби з ними – передбачає поглиблене вивчення технологічних процесів, детальне освоєння технологій з вирощування різноманітної квіткової продукції, розрахунок необхідних виробничих площ, організації виробничого процесу і як наслідок – організації тепличного господарства з врахуванням специфіки його роботи.

Комп'ютерні технології проєктування садово-паркових об'єктів. Проєктування садово-паркових об'єктів за допомогою комп'ютерних програм. Студентами виконується курсовий проєкт за допомогою програм ArhiCAD, REALTIME, Photo Land Designer, SIERRALANDESIGNER 3D та ін.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Містобудівне законодавство. Основні положення закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Склад містобудівної документації. Принципи планування міських територій. Особливості земельних відносин у містобудуванні. Законодавчу базу правового регулювання охорони зелених насаджень населених пунктів.

Агротехніка зеленого будівництва. Правила складання та оформлення документації на об'єкті, що озеленюється. Склад базових ґрунто-сумішей, що застосовуються в зеленому будівництві. Стандарти якості на посадковий матеріал дерев, кущів, квітів, газону; основні засади підготовки дерев, кущів, квітів, газону до пересаджування. Основні правила проведення посадкових робіт. Правила здавання об'єкту до експлуатації.

Архітектоніка рослин. Вступ до архітектоніки рослин. Будівничо-механічні конструкції рослин. Органи рослин як пружини вигину. Біологічні основи архітектоніки рослин. Архітектурні моделі голонасінних рослин. Архітектурні моделі покритонасінних рослин.

2.1.2. Дисципліни за вибором студента

Геоінформаційні системи в садово-парковому господарстві. Технологічну структуру геоінформаційних систем. Способи аналізу просторово організованих растрових даних. Способи аналізу просторово організованих векторних даних. Способи організації та обробки атрибутивних даних. Просторове моделювання. Реалізація просторових запитів на поверхні. Основні програмні продукти геоінформаційних систем. Види інформації в садово - парковому господарстві та особливості їх організації. Застосування гіс - технологій в садово-парковому господарстві.

Екологічна експертиза. Зміст закону України Про екологічну експертизу". Зміст державних нормативних документів стосовно методів екологічної експертизи. Мета та напрямки екологічної експертизи. Методичні основи експертизи. Процедура та документацію екологічної експертизи.

Заповідна справа. Основи заповідної справи та чинне законодавство України у цій галузі. Перелік заповідників та національних природних парків України. Види рослин і тварин, що занесені до червоної книги України, а також до міжнародних угод та конвенцій, що укладені Україною, їх класифікацію за ступенем охорони. Особливості умов існування, розповсюдження; добових та сезонних циклів, трофічних зв'язків та міжвидових стосунків, особливостей розмноження рідкісних видів тварин та рослин України та Криму. Біолого-екологічні особливості видів, що охороняються. Роль сучасного впливу антропогенних факторів щодо рідкісних видів і роль природоохоронних та біотехнічних заходів у їх збереженні. Особливості ролі окремих представників рідкісної флори і фауни в господарському комплексі, зокрема його сільському, лісному та мисливському господарствах, епідеміології та інших сферах.

Бухгалтерський облік в садово-парковому господарстві. Загальна теорія бухгалтерського обліку. Сутність і основи організації бухгалтерського обліку. Предмети і методи бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»
галузі знань «Ветеринарія»**

Форма навчання	денна
Ліцензований обсяг:	30
Термін навчання	5 років 6 місяців
Кредити ECTS	292
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	2223.2 "Лікар ветеринарної медицини"

Концепція підготовки

Підготовка спеціалістів спрямована на забезпечення агропромислового комплексу АР Крим і півдня України конкурентоздатними лікарями ветеринарної медицини, що володіють професійними компетенціями і якостями, необхідними в області лікарської діяльності для здійснення профілактичних заходів щодо попередження інфекційних, паразитарних і неінфекційних патологій, проведення загальнооздоровчих заходів щодо формування здорового поголів'я тварин, оцінювати ефективність диспансерного спостереження за здоровими й хворими тваринами, уміти правильно користуватися медико - технічною й ветеринарною апаратурою, інструментарієм й устаткуванням у лабораторних, діагностичних і лікувальних цілях, а також володіти технікою клінічного дослідження тварин, призначенням необхідного лікування відповідно до поставленого діагнозу, і здійснювати профілактику, діагностику й лікування тварин.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Вплив препарату «Бацелл плюс» на стан рубцевого травлення у вівцематок
2. Діагностика та лікування гастроентериту телят.
3. Епізоотологічні особливості та лікувально-профілактичні заходи при аноптоцефаліах коней
4. Діагностика та лікування диспепсії телят.
5. Етіологія, діагностика та лікування гепатозу у собак.
6. Етіологія, діагностика та лікування гіпертермії корів.
7. Вивчення ефективності різноманітних методів діагностики та лікування оллуланозу свиней.
8. Етіологія, діагностика, лікування та профілактика аліментарної анемії лактуючих кіз.
9. Лікування аліментарної анемії поросят із застосуванням суїферовіту і вітаміну Д.
10. Етіологія і клініко-патоморфологічна діагностика цукрового діабету у собак

Практичне навчання

спеціалістів здійснюється у навчально – научно технологічному тваринницькому центрі, Регіональній державній лабораторії ветеринарної медицини АРК Крим, передових господарствах, районних й міських підприємствах ветеринарної медицини, районних лабораторіях ветеринарної медицини, лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи торговельних застав, м'ясокомбінатах, молокозаводах й інших підприємствах по переробці продуктів тваринництва й птахівництва

Академічні права випусників

Випусники з дипломом спеціаліста можуть продовжити навчання на програмах підготовки магістрів за спеціальністю «Ветеринарна медицина» (за видами) галузі знань 1101 «Ветеринарія» кваліфікації «Лікар ветеринарної медицини»

Сфера зайнятості випусників

Згідно здобутої кваліфікації «Лікар ветеринарної медицини» випусники спеціалісти мають можливість займати наступні посади –лікар ветеринарної медицини клініки дрібних тварин, лікар-мікробіолог, лікар - епізоотолог, лікар - паразитолог, лікар-імунолог, лікар – патоморфолог.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Ветеринарна медицина»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки*</i>					
1	Культурологія	1	81	1,5	2,25
2	Українська мова за проф. спрямуван	1	81	1,5	2,25
3	Латинська мова (термінологія)	1	108	2	3
4	Іноземна мова	2,3	216	4	6
5	Фізична культура	2,4	216	4	6
6	Філософія	2	108	2	3
7	Історія України	1,3	189	3,5	5,25
8	Соціологія	10	81	1,5	2,25
9	Політологія	5	54	1	1,5
10	Правознавство	10	81	1,5	2,25
Всього за циклом			1215	22,5	33,75
<i>1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Біонеорганічна хімія	1	135	2,5	3,75
2	Біофізика	1	108	2	3
3	Зоологія	1	45	0,8	1,25
4	Ботаніка	1	45	0,8	1,25
5	Генетика	1	45	0,8	1,25
6	Органічна хімія	2	81	1,5	2,25
7	Біохімія з основами фізіологічної хімії	2,3	216	4	6
8	Безпека життєдіяльності		54	1	1,5
Всього за циклом			729	13,4	20,25
<i>1.3 Цикл дисциплін загально-професійної підготовки</i>					
1	Анатомія	1,2,3	351	6,5	9,75
2	Генетика у ветеринарній медицині	2	108	2	3
3	Екологія у ветеринарній медицині	2	81	1,5	2,25
4	Цитологія, гістологія і ембріологія	2,3	216	4	6
5	Фізіологія тварин	3,4	258	4,8	7,17
6	Годівля тварин	4	144	2,7	4
7	Основи розведення тварин	4	108	2	3
8	Ветеринарна мікробіологія	4	108	2	3
9	Ветеринарна Імунологія		81	1,5	2,25
10	Патологічна фізіологія	4,5	216	4	6
11	Ветеринарна вірусологія	5	162	3	4,5
12	Зоогігієна	5	150	2,8	4,17
13	Фармакологія.	5,6	216	4	6
14	Біотехнологія у ветеринарній медицині	6	108	2	3
15	Ветеринарна радіобіологія	6	108	2	3
Всього за циклом			2415	44,8	67,1
<i>1.4. Цикл професійної та практичної підготовки*</i>					
1	Професійна етика	5	45	0,8	1,25
2	Клінічна діагностика хвороб тварин	5,6	216	4,4	6
3	Оперативна хірургія і топографічна анатомія	6,7	162	3	4,5
4	Акушерство, гінекологія і біотехнологія розмноження	6,7,8	270	5	7,5
5	Патанатомія, розтин, і судова ветеринарія	6,7,9,11	270	5	7,5
6	Клінічна біохімія	7	96	1,8	2,67
7	Токсикологія (лікарські і отруйні рослини)	7,8	144	2,7	4
8	Менеджмент у ветеринарній медицині	7	243	4,5	6,75
9	Загальна і спец. хірургія	7,8,9	270	5	7,5
10	Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології та стандартизації	8,9	216	4	6
11	Паразитологія та інвазійні хвороби	8,9,11	270	5	7,5

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ТА ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

12	Епізоотологія та інфекційні хвороби	8,9,10	378	7	10,5
13	Внутрішні хвороби тварин	8,9,10	378	7	10,5
14	Організація і економіка ветеринарної справи	10	135	2,5	3,75
Всього за циклом			3093	57,7	85,92
Разом за нормативною складовою			4248	79	118
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*					
1	Фізичне виховання	1,2	72	1,3	2
2	Анатомічні особливості свійських тварин	1	144	2,7	4
3	Ботаніка	1	90	1,7	1,5
4	Зоологія	1	90	1,7	1,5
5	Годівля тварин	4	90	1,7	1,5
6	Основи розведення тварин	3	90	1,7	1,5
7	Історія ветеринарної медицини	1	72	1,3	2
2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки*					
1	Ветеринарно-санітарна експертиза	8	72	1,3	2
2	Ветеринарна радіобіологія	4	72	1,3	2
3	Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин	6	108	2	3
4	Епізоотологія та інфекційні хвороби	6,7,8	108	2	3
5	Загальна і спеціальна хірургія	6,7	108	2	3
6	Паразитологія та інвазійні хвороби	6,7	108	2	3
7	Патологічна анатомія та розтин	7,8,9	108	2	3
8	Клінічна діагностика хвороб тварин	4,5	108	2	3
9	Внутрішні хвороби тварин	6,8	108	2	3
10	Ветеринарна фармакологія	5,6	108	2	3
11	Ветеринарна токсикологія	7	72	1,3	2
12	Організація і економіка ветеринарної справи	6	72	1,3	2
13	Лікарські рослини	2	72	1,3	2
14	Професійна етика	5	72	1,3	2
15	Генетика у ветеринарній медицині	3	72	1,3	2
16	Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині	5	72	1,3	2
Всього за вибором університету			2088	38,5	54
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*					
1	Основи психології і педагогіки	2	72	1,3	2
2	Культурологія	2	72	1,3	2
3	Основи ділової та наукової мови	2	72	1,3	2
4	Інформатика у ветеринарній медицині	8	72	1,3	2
5	Основи ветеринарної санітарії, мікробіології та вірусології	3	180	3,3	5
6	Методи мікробіологічних досліджень	3	180	3,3	5
7	Кормовиробництво	4	72	1,3	2
2.2.2. Цикл професійної і практичної підготовки*					
1	Інфекційні хвороби продуктивних тварин	8	108	2	3
2	Інфекційні хвороби дрібних тварин	8	108	2	3
3	Ветеринарна офтальмологія	6	144	2,7	4
4	Ветеринарна травматологія і ортопедія	6	144	2,7	4
5	Хірургічні хвороби дрібних тварин	8	144	2,7	4
6	Інвазійні хвороби дрібних тварин	8	108	2	3
7	Інвазійні хвороби риб	8	72	1,3	2
8	Основи судової ветеринарії	8	144	2,7	4
9	Діагностика і терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин	8	144	2,7	4
10	Хвороби птахів	8	144	2,7	4
11	Військова підготовка	6,7,8,9	648	12	18
Всього за вибором студента			2628	37	55
Разом за вибірковою складовою			4716	75	113

Практична підготовка	1476	6	9
Державна атестація*	72	1.3	36
Разом за напрямом підготовки	10512	194,7	292

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Українська мова (за професійним спрямуванням). Використовуючи принципи професійного спілкування на рівні сучасної української літературної мови здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу.

Історія України. Визначати періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні, визначати особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу.

Історія української культури. Ознайомити студентів із особливостями розвитку української культури на різних етапах історії України

Іноземна мова. Формує знання з фонетики, лінгвістики, країнознавства, граматики, а й закріплює та вдосконалює навички читання, письма, аудіювання, перекладу та реферування текстів за фахом майбутньої спеціальності.

Філософія. Загальна історія зарубіжних та вітчизняних філософських вчень. Основні форми і діалектика буття. Життєтворчість людського буття. Проблема свідомості в філософії. Шляхи і способи пізнавального освоєння світу. Методологія і методи наукового пізнання. Філософське поняття культури. Майбутнє людства і спрямованість людської історії.

Політологія. Наука про закономірності розвитку і функціонування політичного життя суспільства, механізми політичної влади, управління політичними процесами. Політичні партії, громадські організації і рухи в соціально-політичному житті суспільства. Особистість і політика. Політична культура. Світовий політичний процес.

Латинська мова. Вивчає використання латинської мови для утворення ветеринарно - медичної клінічної термінології. Вона поєднує назви галузей ветеринарної науки, симптомів, хвороб, синдромів, функціональних реакцій, рефлексів, морфологічних порушень і методів досліджень.

1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Анатомія свійських тварин. Основні закономірності будови тіла свійських тварин за системами органів: скелет, з'єднання кісток, м'язи, система органів шкірного покриву, апарати травлення, дихання, органи сечовиділення і розмноження, серцево-судинна система, нервова система та органи чуття, будова органів чи систем з погляду онто - і філогенезу в порівняльному плані, особливості будови тіла свійської птиці.

Біохімія тварин з основами фізичної і колоїдної хімії. Формування у майбутніх фахівців аграрного сектору сучасних знань з органічної, біологічної та фізикоколоїдної хімії, які дають змогу студентам оволодіти глибокими теоретичними знаннями, необхідними для вивчення суміжних та прикладних дисциплін, дає змогу зрозуміти суть хімічних процесів, що відбуваються в організмі тварин.

Цитологія, гістологія, ембріологія. Вивчає тонку і найтоншу будову, розвиток та функціонування структур організму тварини і людини, різноманітні методики гістологічних досліджень дають змогу вивчати організм на різних рівнях - субклітинному, клітинному, тканинному, окремих органів та цілісного організму.

Біонеорганічна хімія. Вивчення біонеорганічної хімії дає розуміння виявлення неорганічних сполук, що беруть участь у різного роду біологічних процесах в тому числі відзначається біологічна роль тих чи інших неорганічних сполук.

Органічна хімія. Формування у майбутніх фахівців знань з органічної хімії, необхідних для вивчення подальших дисциплін за фахом

Біофізика. Вивчає фізичні й фізико-хімічні явища в живих організмах, структуру, властивості біополімерів, вплив різних фізичних факторів на живі системи.

Фізіологія тварин. Вивчає механізми і закономірності всіх проявів життєдіяльності організму, його органів, тканин, клітин та субклітинних утворень, використовуючи для вивчення й пояснення цих проявів методи й поняття фізики, хімії, математики й кібернетики, а також закономірності взаємодії живих організмів із навколишнім середовищем, їх поведінки в різних умовах існування, а також на різних стадіях росту й розвитку, походження й розвиток фізіологічних процесів під час еволюційного та індивідуального розвитку.

Основи біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології. Вивчає аспекти професійної діяльності спеціалістів ветеринарної медицини у забезпеченні біобезпеки країни; міжнародні норми і закони України щодо регулювання питань біоетики і біобезпеки; питання біоетики у діяльності лікаря ветеринарної медицини.

1.3.Цикл професійної та практичної підготовки

Ветеринарна санітарія та гігієна. Вивчає обов'язкові санітарно-гігієнічних вимоги до технології переробки продуктів тваринництва, включаючи основну сировину, харчові добавки, допоміжні матеріали для їх вироблення, санітарні вимоги до процесів їх виробництва, зберігання і транспортування, санітарно-гігієнічні вимоги до продуктів харчування і продовольчої сировини в процесі їх виробництва, зберігання, пакування, транспортування та реалізації.

Ветеринарна мікробіологія та імунологія. Вивчає теоретичні і практичні основи пізнання природи виникнення та перебігу інфекційних захворювань, створення методів, способів і засобів їх діагностики, профілактики та лікування; технології виготовлення засобів діагностики та профілактики інфекційних хвороб тварин, з метою забезпечення ветеринарного благополуччя тваринництва та попередження поширення захворювань, спільних для тварин і людей.

Ветеринарна вірусологія. Вивчає природу і походження, морфологію та хімічний склад, механізм репродукції, генетику й екологію вірусів, патогенез вірусних інфекцій, особливості противірусного імунітету, специфічну профілактику і хіміотерапію вірусних інфекцій, лабораторну діагностику вірусних хвороб тварин.

Біотехнологія у ветеринарній медицині. Міждисциплінарна галузь, яка вивчає способи використання живих організмів і біологічних процесів у виробництві.

Патологічна фізіологія. Вивчає загальні закономірності виникнення, розвитку і завершення хвороби. Це наука про життєдіяльність хворого організму.

Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин. Формує лікаря ветеринарної медицини. Вивчення дисципліни дає змогу студентам засвоїти суть відтворення тварин, його фізіологічні прояви та патологічні відхилення, їх зв'язок з умовами годівлі, утримання, догляду та використання тварин, дією на них ендогенних та екзогенних факторів.

Ветеринарно-санітарна експертиза. Вивчає комплекс діагностичних і спеціальних досліджень з метою оцінки якості і безпечності сировини тваринного і

рослинного походження, харчових продуктів, що призначаються для харчування людей, переробки і годівлі тварин.

Епізоотологія та інфекційні хвороби. Вивчає причини виникнення, умови поширення й згасання заразних хвороб тварин, і методи профілактики й боротьби з ними.

Загальна і спеціальна хірургія. При вивченні дисципліни студенти набувають навичок організації і проведення науково обґрунтованих ефективних заходів профілактики та лікування хірургічних хвороб як у невеликих фермерських господарствах, так і в тваринницьких комплексах.

Оперативна хірургія і топографічна анатомія. Вивчає поняття про хірургічну операцію, способи фіксації тварин, профілактику хірургічної інфекції, анестезію, елементи хірургічних операцій, роз'єднання і з'єднання тканин, оперативні втручання, новокаїнові блокади нервів, основні ускладнення після хірургічної операції.

Паразитологія та інвазійні хвороби. В результаті вивчення дисципліни майбутні спеціалісти можуть визначати інвазійні хвороби тварин, поширення та економічні збитки, морфологію та біологію збудника; епізоотологічні дані, патогенез, симптоми хвороби, патологоанатомічні зміни, діагноз (за життя, посмертний), лікування, профілактику (загальні заходи, спеціальні заходи).

Патологічна анатомія та розтин і судова ветеринарія. Проведення патологоанатомічного розтину, поряд з клінічним обстеженням або й самостійно, дає можливість діагностувати більшість хвороб, але особливе значення має для діагностики інфекційних хвороб. За допомогою розтину здійснюється контроль діагностичної та лікувальної діяльності ветеринарних спеціалістів та установ.

Внутрішні хвороби тварин. Вивчає методи діагностики внутрішніх незаразних хвороб сільськогосподарських тварин, їх профілактики та терапії, клінічні прояви хвороб внутрішніх органів, способи фіксації та приборкання тварин.

Ветеринарна фармакологія. Метою вивчення дисципліни фармакології є одержання студентами необхідних знань про властивості, дію й застосування різноманітних лікарських засобів з лікувальною й профілактичною метою, для стимуляції та фармакологічної регуляції фізіологічних процесів в організмі тварин. Фармакологія є основою для вивчення усіх клінічних дисциплін.

Ветеринарна клінічна біохімія. Є основою для глибокого розуміння патологічних процесів, які відбуваються як при неінфекційних, так і інфекційних та паразитарних хворобах, вона сприяє формуванню лікарського мислення. Опановуючи дисципліну, студенти повинні навчитись одержувати різні біологічні субстрати, обирати необхідний перелік діагностичних методик, оволодіти методами біохімічної лабораторної техніки, давати інтерпретацію одержаним даним, спів ставляти їх із симптомами хвороби, знати зміни обмінних процесів при різних захворюваннях, уміти серед значної кількості показників відібрати найбільш інформативні.

Клінічна діагностика хвороб тварин. Вивчає клінічні, інструментальні та лабораторні методи дослідження хворих тварин, техніку й послідовність їх застосування при дослідженні окремих органів і систем, виявлені при цьому симптоми та ознаки й основні шляхи розпізнавання хвороб, розвиває вміння підсумовувати одержані при дослідженні хворої тварини симптоми, групувати їх за причинами, визначати зв'язок між ними і на основі цього робити висновок, який і називається діагнозом.

Організація і економіка ветеринарної справи. Вивчає і удосконалює теоретичні і практичні основи організації, планування, фінансування, економіки та управління ветеринарною справою.

Ветеринарна токсикологія. Наука, яка вивчає отруйні речовини, що мають клінічне значення: джерела надходження, клінічні ознаки, токсичність, механізм дії,

діагностику, а також широко застосовуваних на практиці методів лікування тварин при отруєннях.

Безпека життєдіяльності. Вивчає особливості організму людини, вплив на нього природного середовища (кліматичних умов, атмосферного повітря, гідросфери, електромагнітного випромінювання та ін.), практичні навички щодо захисту населення, надання першої медичної допомоги у разі аварії на транспорті, пожежі, землетрусу, хімічного чи радіаційного забруднення тощо.

Основи охорони праці. Вивчає правові та організаційні основи охорони праці, основи безпеки у галузі, основи пожежної та електробезпеки, гігієни праці та санітарії.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Фізичне виховання. Основи фізичного виховання. Гігієнічні основи фізичного виховання і спорту. Формування здорового способу життя. Основи фізичної підготовки та спортивного тренування. Професійна фізична підготовка. Екологічні основи фізичного виховання. Фізичне виховання як один із важливих засобів у ліквідації недоліків у стані здоров'я громадянина.

Анатомічні особливості свійських тварин. Вивчає будову тіла, скелета, м'язової системи, травного та дихального апаратів, будову та місцеположення органів серцево-судинної, нервової, ендокринної систем, свійських тварин.

Ботаніка» - вивчає відомості про поширення й хімічний склад рослин які необхідні для виявлення лікарських і отруйних рослин, та забезпечення раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.

Зоологія. Навчає визначати видовий склад найпростіших, комах, членистоногих та інших тварин

Годівля тварин. Вивчає особливості хімічного складу кормів, що визначають їх поживні властивості, механізмів і способів споживання корму тваринами різних видів, набуття вмінь з контролю повноцінності живлення тварин та прогнозування її впливу на якість тваринницької продукції.

Основи розведення тварин. Вивчає загальні правила оцінки тварин за екстер'єром та конституцією, породи сільськогосподарських тварин за напрямом продуктивності

Історія ветеринарної медицини. Вивчає історію становлення та розвитку ветеринарної медицини в Україні.

2.1.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Ветеринарно-санітарна експертиза. Вивчає комплекс діагностичних і спеціальних досліджень з метою оцінки якості і безпечності сировини тваринного і рослинного походження, харчових продуктів, що призначаються для харчування людей, переробки і годівлі тварин.

Ветеринарна радіобіологія. Вивчає походження ядерних випромінювань, основи радіаційної безпеки, методи та засоби захисту при роботі з радіоактивними речовинами, патологоанатомічні зміни при променевої хвороби.

Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин. Формує лікаря ветеринарної медицини. Вивчення дисципліни дає змогу студентам засвоїти суть відтворення тварин, його фізіологічні прояви та патологічні відхилення, їх зв'язок з

умовами годівлі, утримання, догляду та використання тварин, дією на них ендогенних та екзогенних факторів.

Епізоотологія та інфекційні хвороби. Вивчає причини виникнення, умови поширення й згасання заразних хвороб тварин, і методи профілактики й боротьби з ними.

Загальна і спеціальна хірургія. При вивченні дисципліни студенти набувають навичок організації і проведення науково обґрунтованих ефективних заходів профілактики та лікування хірургічних хвороб як у невеликих фермерських господарствах, так і в тваринницьких комплексах.

Паразитологія та інвазійні хвороби. В результаті вивчення дисципліни майбутні спеціалісти можуть визначити інвазійні хвороби тварин, поширення та економічні збитки, морфологію та біологію збудника; епізоотологічні дані, патогенез, симптоми хвороби, патологоанатомічні зміни, діагноз (за життя, посмертний), лікування, профілактику (загальні заходи, спеціальні заходи).

Патологічна анатомія та розтин. Проведення патологоанатомічного розтину, поряд з клінічним обстеженням або й самостійно, дає можливість діагностувати більшість хвороб, але особливе значення має для діагностики інфекційних хвороб. За допомогою розтину здійснюється контроль діагностичної та лікувальної діяльності ветеринарних спеціалістів та установ.

Клінічна діагностика хвороб тварин. Вивчає клінічні, інструментальні та лабораторні методи дослідження хворих тварин, техніку й послідовність їх застосування при дослідженні окремих органів і систем, виявлені при цьому симптоми та ознаки й основні шляхи розпізнавання хвороб, розвиває вміння підсумовувати одержані при дослідженні хворої тварини симптоми, групувати їх за причинами, визначити зв'язок між ними і на основі цього робити висновок, який і називається діагнозом.

Внутрішні хвороби тварин. Вивчає методи діагностики внутрішніх незаразних хвороб сільськогосподарських тварин, їх профілактики та терапії, клінічні прояви хвороб внутрішніх органів, способи фіксації та приборкання тварин.

Ветеринарна фармакологія. Наука, яка вивчає отруйні речовини, що мають клінічне значення: джерела надходження, клінічні ознаки, токсичність, механізм дії, діагностику, а також широко застосовуваних на практиці методів лікування тварин при отруєннях.

Ветеринарна токсикологія. Наука, яка вивчає отруйні речовини, що мають клінічне значення: джерела надходження, клінічні ознаки, токсичність, механізм дії, діагностику, а також широко застосовуваних на практиці методів лікування тварин при отруєннях.

Організація і економіка ветеринарної справи. Вивчає і удосконалює теоретичні і практичні основи організації, планування, фінансування, економіки та управління ветеринарною справою.

Лікарські рослини. Вивчає відомості про рослинний світ планети і країни, дані про лікарську і отруйну флору, правила збору рослин і заготівлі лікарської сировини, технологію обробки і переробки

Професійна етика. Вивчає морально-етичні норми і психологічні аспекти ділового спілкування.

Генетика у ветеринарній медицині. Вивчає цитологічні основи спадковості, закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні, молекулярні основи спадковості, мінливості групи тварин, генетичні основи імунітету, методи профілактики розповсюдження аномалій і підвищення спадкової стійкості тварин до хвороб.

Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині. Надає наукові і правові основи підприємництва у ветеринарній медицині, навчає основним формам

підприємницької діяльності, вивчає правове регулювання ліцензування у галузі ветеринарної медицини, менеджмент, маркетинг та практику ціноутворення.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Основи психології і педагогіки. Забезпечує психолого-педагогічну підготовку майбутнього фахівця, що буде сприяти: підвищенню загальної й психолого-педагогічної культури; формуванню цілісного подання про психологічні особливості людини як факторах успішності його діяльності; умінню самостійно мислити й передбачати наслідки власних дій; самостійно вчитися й адекватно оцінювати свої можливості; самостійно знаходити оптимальні шляхи досягнення мети й подолання життєвих труднощів.

Культурологія. Вивчає методики спостереження за діяльністю людини, навчає інтегрувати власну діяльність у культурне оточення

Основи ділової та наукової мови. Формує поняття літературної мови, критерії класифікації документів, правила та рекомендації щодо оформлення резюме, особливості відмінювання чоловічих та жіночих прізвищ в українській мові, порядок складання розписки, переклад тексту на економічну тематику.

Інформатика у ветеринарній медицині. В курсі вивчаються засоби і методи сучасних інформаційних технологій (IT) і інформаційних систем (IC), які використовуються в сферах наукових досліджень. Зокрема, особливості будови та технічних характеристик сучасних ПК та периферійного обладнання; призначення, структура та функції програмного забезпечення ПК. Оволодіння практичними навиками роботи на комп'ютері із розширеним колом програмного забезпечення та мережними технологіями.

Основи ветеринарної санітарії, мікробіології та вірусології. Навчає оцінювати мікроби, що знаходяться у зовнішньому середовищі, вивчає мікробіологічні показники гігієнічного нормування, методи контролю ефективності дезінфекції об'єктів зовнішнього середовища, а також ідентифікувати збудників інфекційних захворювань тварин бактеріальної та вірусної етіології, що знаходяться у зовнішньому середовищі.

Методи мікробіологічних досліджень. Навчає методам досліджень патогенних та умовно-патогенних мікробів – збудників інфекційних захворювань продуктивних та дрібних свійських тварин.

Кормовиробництво. Вивчає наукові основи виробництва кормів

2.2.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Інфекційні хвороби продуктивних тварин. Надає майбутнім лікарям глибокі теоретичні та практичні знання з таких питань: комплексна постановка діагнозу з урахуванням клінічних ознак, патологоанатомічних змін і лабораторних досліджень, розробка комплексних заходів лікування і профілактики заразних захворювань тварин.

Інфекційні хвороби дрібних тварин. Надає студенту теоретичних знань з діагностики, диференційної діагностики, імунітету, лікування та профілактики заразних хвороб дрібних тварин, практичних навиків з лабораторної справи, а також постановки діагнозу та підготовки його до практичної роботи.

Ветеринарна офтальмологія. Навчає проводити клінічне дослідження ока та його захисних пристосувань, визначати зорову здатність ока і його окремих структур, проводити лікування хвороб ока з використанням спеціальних методів, проводити

знеболення ока з використанням новокаїнових блокад, виконувати оперативні втручання з лікувальною метою хвороб у ділянці ока.

Ветеринарна травматологія і ортопедія. Підрозділ хірургії, що вивчає профілактику, діагностику й лікування деформацій і порушень кістково-м'язової системи, які є результатом наслідків травм, уроджених дефектів і захворювань.

Хірургічні хвороби дрібних тварин. Навчає принципам і засобам розпізнавання хірургічних хвороб (діагностика); біологічних та клінічних закономірностей регенеративних процесів і одужання; ендогенних та екзогенних умов, які прискорюють процес одужання; принципів лікування травм, хірургічної інфекції та порушень обміну речовин; організаційно-технологічних принципів хірургічної роботи; конкретних хірургічних хвороб в різних ділянках тіла тварини, його органах і системах

Інвазійні хвороби дрібних тварин. Вивчає локалізацію збудників в організмі тварин, поширення, шляхи зараження й фактори передачі збудників, патогенез і імунітет при інвазійних хворобах дрібних тварин, принципи лабораторної діагностики та боротьби й профілактики паразитарних хвороб дрібних тварин.

Інвазійні хвороби риб. Вивчає локалізацію збудників в організмі риб, поширення, шляхи зараження й фактори передачі збудників, патогенез і імунітет при інвазійних хворобах риб, принципи лабораторної діагностики та боротьби й профілактики паразитарних хвороб риб.

Основи судової ветеринарії. Навчає оцінювати морфологічні зміни в органах і тканинах тварин, встановлювати ступінь винності осіб у загибелі тварин, особливості судової відповідальності ветеринарних спеціалістів

Діагностика і терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин. Надає глибоких теоретичних та практичних знань з особливостей методології своєчасної діагностики хвороб дрібних тварин, навчає методам лікування та профілактики.

Хвороби птахів. Надає студентам глибокі знання з ряду основних хвороб птиці незаразної патології, навчає методів профілактики авітамінозів А, Д, Є, кормовій энцефаломаліяції, сечокислого діатезу, аліментарної дистрофії, канібалізму, гепатозу, діагностиці, лікуванні і профілактиці хвороб органів травлення і яйцеутворення у птиць.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «МЕХАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»
галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1,0 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер-механік

Концепція підготовки

Здобуття на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повної вищої освіти, спеціальних умінь та знань, достатніх для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад інженерно-технічних робітників агропромислового, лісового комплексу, переробних підприємств. В процесі навчання студенти одержують глибокі знання, уміння і навички вдосконалення технічних засобів та вирішення актуальних задач комплексної механізації аграрного виробництва, ефективного використання ресурсів і управління виробничими процесами, проектування експлуатаційного і технологічного регламентів з урахуванням умов різних організаційних форм господарювання. Головна задача навчання полягає в наданні спеціалістам теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для вирішення проблем створення сучасних машин і обладнання для сільського господарства; розробки концепцій ефективного використання сільськогосподарської техніки; внесення і реалізації пропозицій щодо впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій, а також щодо створення і використання технічних засобів для використання поновлюваних джерел енергії; освоєння інформаційних технологій в управлінні підприємством; організації технічного сервісу в сільськогосподарському виробництві. Спеціаліст, що закінчив навчання з цієї спеціальності має глибокі знання з сучасних проблем в агроінженерії і ефективного використання сучасних досягнень в області сільськогосподарського машинобудування, інформаційних технологій на підприємствах АПК.

Практичне навчання

Навчальним планом передбачена переддипломна практика. Вона спрямована на вивчення основних напрямів інженерної діяльності. Під час проходження практики майбутній фахівець знайомиться з обов'язками, обсягом роботи і змістом основної діяльності, структурою керівництва і підпорядкованості працівників, організацією робочого місця, формами звітності, документацією, питаннями відповідальності працівників.

Орієнтовна тематика дипломних проектів

1. Проектування технологічних процесів вирощування сільськогосподарських культур.
2. Оптимізація комплексів машин для забезпечення вирощування певної сільськогосподарської культури.
3. Проектування технологічних процесів у тваринництві.
4. Оптимізація комплексів машин для тваринницьких ферм.
5. Проектування та оптимізація комплексів машин і спеціального обладнання для переробки та зберігання сільськогосподарської продукції.
6. Розробка систем управління охороною праці в АПК.

7. Обґрунтування параметрів технічних засобів безпеки для покращення умов праці.
8. Організація діяльності пунктів технічного сервісу сучасних машин.
9. Оптимізація систем технічного сервісу машин і обладнання.
10. Оцінка та забезпечення надійності сільськогосподарських машин.
11. Розробка систем управління державним наглядом в АПК.

Академічні права випускників

Окрім навчання за спеціальністю «Механізація сільського господарства» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» можуть продовжити навчання в магістратурі за спеціальністю «Механізація сільського господарства».

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Механізація сільського господарства»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національн і	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін*					
1	Екологія праці	1	72	1,3	2,0
2	Законодавство і право в АПК	1	72	1,3	2,0
3	Світове сільськогосподарське виробництво	1	72	1,3	2,0
4	Біржовий ринок	1	72	1,3	2,0
5	Інженерна психологія	1	72	1,3	2,0
Всього за циклом			360	6,5	10,0
1.2. Цикл дисциплін професійної підготовки*					
1	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
2	Сільськогосподарські меліорації	1	72	1,3	2,0
3	Транспортний процес в АПК	1	72	1,3	2,0
4	Технологія відновлення _обото здатності машин	1	72	1,3	2,0
5	Надійність технологічних систем	1	72	1,3	2,0
6	Інженерний менеджмент	1	72	1,3	2,0
7	Охорона праці в галузі	1	72	1,3	2,0
8	Переддипломна практика	2	54	1,0	1,5
Всього за циклом			504	9,1	15,5
Разом за нормативною складовою			864	15,6	25,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки*					
1	Прикладні і комп'ютерні технології	2	72	1,3	2,0
2	Система точного землеробства	2	72	1,3	2,0
3	Енергопостачання АПК	2	72	1,3	2,0
4	Біонічні напрями розробки сільськогосподарських машин	2	72	1,3	2,0
5	Нетрадиційні джерела енергії півдня України	2	72	1,3	2,0
6	Технологія випробувань сільськогосподарської техніки	2	72	1,3	2,0
7	Механіко-математичні методи рішень інженерних задач	2	72	1,3	2,0
8	Моделювання технологічних процесів і систем	2	72	1,3	2,0
Всього за вибором університету			576	10,4	16,0
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки*					
1	Проектування механізмів і машин с основами САПР	1	72	1,3	2,0
Всього за вибором студента			72	1,3	2,0
Разом за вибірковою складовою			648	11,7	18,0
Практична підготовка			180	3,3	3,5
Екзаменаційні сесії			180	3,3	5,0
Дипломне проектування			288	5,3	8,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

* Назви циклів дисциплін відповідно вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 27.08.2010 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Екологія праці. Ознайомлення студентів з основними фундаментальними положеннями теоретичної екології, особливостями взаємозв'язків біосфери і техносфери, з глобальними регіональними екологічними проблемами, з проблемами ресурсо-еколого-економічного спрямування, а також с сучасними принципами і стратегіями сталого розвитку, шляхом і засобами гармонізації процесів економічного розвитку суспільства та безпечного розвитку навколишнього середовища.

Законодавство і право в АПК. Формування у студентів знання та розуміння законодавства України, переконаності щодо ефективності права як засобу регулювання суспільних відносин, підвищення загального рівня освіченості; формування юридичного мислення; розвиток правової свідомості та правової культури.

Світове сільськогосподарське виробництво. Набуття систематизованих і узагальнених знань про економіку сільського господарства окремих країн та регіонів у контексті загальносвітових тенденцій розвитку сільськогосподарського виробництва і міжнародних зв'язків на основі систематизації знань про виробничі відносини в галузі сільського господарства окремих країн, основних напрямках соціально-економічної інтеграції, формах міжнародного економічного та соціально-технічного співробітництва, прогресивних закордонних практиках і досвіді.

Біржовий ринок. Дати студентам знання про біржову діяльність, основи ф'ючерсної та опціонної торгівлі. Підготувати студентів до практичного застосування отриманих знань: основи ф'ючерсної торгівлі, біржовий товар, базові теорії ф'ючерсних ринків, концепції ціноутворення біржових цін, основи ф'ючерсної і опціонної торгівлі, основи біржової спекуляції, ціновий ризик, складати форвардний контракт, розрахувати базис, уміти проводити технічний аналіз ф'ючерсних цін, проведення різних фінансових розрахунків.

Інженерна психологія. Навчити визначати роль людини в процесі трудової діяльності в умовах технічного прогресу та аналізувати систему «людина - машина». Студентам необхідно визначити основні поняття по інженерній психології; предмет і завдання інженерної психології, місце інженерної психології в системі наук; основні категорії психології діяльності, психології праці і пізнавальних процесів; психологічні аспекти діяльності людини в системі управління; психофізіологічні вимоги до технічних вимог системи «людина-машина».

1.2. Цикл дисциплін професійної підготовки

Цивільний захист. Навчити студентів способам захисту населення і підвищення стійкості роботи об'єктів сільськогосподарського виробництва в надзвичайних обставинах, основам організації і проведення рятувальних і інших невідкладних робіт при ліквідації аварій, катастроф, наслідків стихійного лиха, підготувати студентів до практичного виконання заходів цивільної оборони на об'єктах сільськогосподарського виробництва в умовах надзвичайних обставин у якості начальника штабу цивільного захисту об'єкта.

Сільськогосподарські меліорації. Формування у студентів розуміння меліорації земель як основного засобу, що забезпечує здобуття високих і стійких врожаїв сільськогосподарських культур незалежно від капризів природи, освоєння грамотних прийомів зрошування і осушення сільськогосподарських угідь і розуміння

того, що вода може принести не лише благо, але і шкоду при неправильному її використанні.

Транспортний процес в АПК. Придбання майбутніми спеціалістами основ інженерного забезпечення ефективного використання теоретичних знань і навичок з питань застосування транспортних процесів в АПК, розкриття суті і методики розробки сукупності правил повного використання можливостей транспортних засобів в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах, визначення потреби в цих засобах з метою досягнення запланованих кінцевих результатів.

Технологія відновлення роботоздатності машин. Вивчення методів і способів ремонту і відновлення працездатності сільськогосподарської техніки і технологічного обладнання найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог, отримання студентами глибоких теоретичних і практичних знань по ремонту машин, виявленню і усуненню відмов.

Надійність технологічних систем. Вироблення навиків практичного володіння методами і способами, що забезпечують збереження показників надійності і експлуатаційних показників машин впродовж встановленого часу при оптимальних витратах матеріальних і трудових ресурсів; вивчення методів і способів підтримки і відновлення працездатності і ресурсу сільськогосподарської техніки і технологічного устаткування найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог.

Інженерний менеджмент. Вивчення змісту процесу управління інженерно-технічною службою сільськогосподарських підприємств; отримання теоретичних і практичних знань і умінь студентами по науковому управлінню інженерної діяльності сільськогосподарських підприємств різних форм власності, оволодіння теоретичними основами менеджменту і навиками застосування цих знань в практичній діяльності фахівців з механізації сільськогосподарського виробництва; вивчення організаційної структури управління підприємством і проблем її оптимізації в умовах ринкових взаємин; оволодіння методами сучасного менеджменту; вивчення змісту процесу управління інженерно-технічною службою сільськогосподарських підприємств.

Охорона праці в галузі. Теоретична та практична підготовка фахівців до створення та постійного забезпечення нормативних умов праці, запобігання аварійності і травматизму в сільськогосподарському виробництві, підготовка до реалізації принципів державної політики України щодо організації нормативних безпечних умов праці на підприємствах АПК.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Прикладні і комп'ютерні технології. Освоїти комп'ютерні комплекси і програми-додатки, що забезпечують вирішення інженерних завдань, проектування механізмів і машин, отримати знання про принципи побудови і роботи інформаційно-вимірвальних (ІІС) і обчислювальних (ІВК) для вимірника комплексів.

Система точного землеробства. Ознайомити студентів з загальними принципами та елементами системи точного землеробства, навчити студентів врахуванню особливостей технологій оброблення основних сільськогосподарських культур у системі точного землеробства із застосуванням комп'ютерних програм.

Енергопостачання АПК. Освоєння студентами основ знань теорії, будови та принципів роботи системи енергопостачання АПК. При вивченні цього курсу студентам необхідно надати глибокі теоретичні і практичні знання організації, принципів роботи

та конструкції електрообладнання сільськогосподарського виробництва; знати стан, рівень і перспективи розвитку енергопостачання АПК; поняття про перенапруги в електроустановках, фізичну природу атмосферних перенапруг, поняття електричних контактів, про електричну дугу, пристрій і роботу високовольтних і повітряних вимикачів, вимикачів навантаження, роз'єднувачів, короткозамикачів і віддільників, роботу і принцип дії контрольно-вимірювальних приладів, приводи комутаційної апаратури, конструкцію запобіжників, захисну апаратуру і вимоги до неї.

Біонічні напрями розробки сільськогосподарських машин. Розвиток творчого мислення майбутніх фахівців, підготовка їх до розробки теоретичних передумов, навчання методам пошуку нових технічних рішень на основі біонічних порівнянь, побудові математичних моделей систем біологічних прототипів, особливостям системного підходу при створенні робочих органів сільськогосподарських машин, вивчення сучасного стану проблеми механічної дії робочих органів на сільськогосподарські матеріали і поліпшення роботи сільськогосподарських машин; знання про роль біоніки в процесі вдосконалення тих, що існують і створення нових сільськогосподарських машин; вивчення принципів біосистемного підходу до створення нових робочих органів сільськогосподарських машин; оволодіння методів біонічного обґрунтування параметрів і принципів дії робочих органів сільськогосподарських машин.

Нетрадиційні джерела енергії півдня України. Надання майбутнім фахівцям теоретичних і практичних знань про класифікацію, технологічні і конструктивні особливості, теорію проектування установок для використання нетрадиційних джерел енергії, вивчення установок для перетворення сонячної, вітрової енергії, утилізації тепла молока, гною і вентиляційних викидів; вивчення теоретичних основ робочого процесу установок для перетворення нетрадиційних джерел енергії (НДЕ); освоєння основних технологічних розрахунків для використання НДЕ в системах тепlopостачання і енергозабезпечення; освоєння основ проектування енергозберігаючих технологічних процесів в сільськогосподарському виробництві із застосуванням НДЕ.

Технологія випробувань сільськогосподарської техніки. Навчити інженерів-механіків теоретичних знань, практичних навичок по проведенню випробувань сільськогосподарської техніки в польових і лабораторних умовах, дати уявлення про основні завдання, що стоять перед випробувачем, надати методичні основи оцінки машин; інформацію по різних видах випробувань (заводським, відомчим, державним), етапам створення нової сільськогосподарської техніки і значенню випробувань в процесі розробки сільськогосподарських машин і знарядь; вивчити методи і засоби підвищення якості випробувань.

Механіко-математичні методи рішення інженерних задач. Оволодіння сучасними знаннями в області механіки матеріалів і конструкцій, які застосовуються в сільськогосподарському виробництві. Студенти повинні навчитись вибирати оптимальні розрахункові схеми для реальних механічних конструкцій і вузлів машин і вдосконалення методів їх розрахунку на міцність, жорсткість, стійкість і коливання. Розглядання питань з математичного моделювання механічних об'єктів сільськогосподарського виробництва, сучасних методів розрахунків на міцність, твердість, стійкість і коливання машин, вузлів і конструкцій, застосовуваних у сільськогосподарському виробництві з використанням обчислювальної техніки, використання методів експериментального дослідження напруг і деформацій у деталях і вузлах сільськогосподарських машин та агрегатів.

Моделювання технологічних процесів і систем. Сформувати у слухачів знання і навички, необхідні для формалізації і побудови моделі інженерного завдання, вибору методу і аналізу засобами сучасних програм-додатків для ПЕВМ, що працюють під управлінням операційної системи Windows, вивчити методи

дослідження моделей управління – вирішення завдань оптимізації; методи дослідження описових моделей – вирішення завдань міцності і тепломасопереноса.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Проектування механізмів і машин з основами САПР. Студенти повинні освоїти методи обробки експериментальної інформації з використанням універсальних і спеціалізованих комп'ютерних програм; ознайомитися з видами і призначенням САПР, дати знання про принципи і прийоми 3D твердотільного моделювання механізмів і машин і методах інженерного аналізу проєктованих конструкцій за допомогою спеціалізованого прикладного програмного забезпечення.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ТЕХНОЛОГІЇ ЖИРІВ І ЖИРОЗАМІННИКІВ»
галузі знань «Харчова промисловість та переробка
сільськогосподарської продукції»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	25 осіб
– заочна	20 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер-технолог з технологій жирів і жирозамінників

Концепція підготовки

Здобуття на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повної вищої освіти, спеціальних умінь та знань, достатніх для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад на підприємствах харчової промисловості.

Спеціалісти у результаті навчання за спеціальністю «Технології жирів і жирозамінників» набувають знань, умінь і навичок в галузі виробництва харчових жирових продуктів і ефірних олій. Підготовка фахівців цього напрямку включає вивчення тенденцій розвитку оліє жирового виробництва в Україні і за кордоном; природних джерел здобуття оліє жирової продукції; ринку сировини для оліє жирового виробництва, освоєння основних процесів і обладнання для підготовки олійного матеріалу до витягання рослинних олій, освоєння технологічних основ зберігання олійної сировини, вивчення технологічні схем і обладнання для виробництва оліє жирової продукції (рослинних олій і тваринних жирів). Вивчається технічне забезпечення виробництва і очищення рослинних олій і тваринних жирів, виробництво маргариновою і майонезної продукції, а також технологічні основи виробництва технічних жирів, поверхнево-активних речовин, жирних кислот, вищих жирних спиртів.

Практичне навчання

Передбачає наступні види практики: інженерну та виробничу.

Інженерна практика спрямована на вивчення основних напрямів інженерної діяльності. В процесі проходження практики майбутній фахівець знайомиться з обов'язками, обсягом роботи і змістом основної діяльності, структурою керівництва і підпорядкованості працівників, організацією робочого місця, формами звітності, документацією, питаннями відповідальності працівників.

Виробнича практика сприяє формуванню у майбутніх фахівців практичних навичок, ознайомленню з передовими досягненнями науки і практики в галузі виробництва харчових жирових продуктів, ефірних олій та парфумерно-косметичних виробництв.

Підприємства, де проходять практику: Інститут сільського господарства Криму НААН, ВАТ "Ефір", ВАТ «Комбінат Кримська Роза», Бахчисарайський ефіроолійний завод, ТОВ "Істарома".

Орієнтовна тематика випускових робіт

1. Проект технологічної лінії виробництва цитралі з котячої м'яти лимонної для підприємства певною сезонною потужністю.
2. Проект цеху комплексної переробки сировини лаванди певною сезонною потужністю.

3. Проект технологічної лінії переробки насіння кунжуту для підприємства певною сезонною потужністю.

4. Проект цеху з виробництва рапсової олії для підприємства певною сезонною потужністю.

5. Проект технологічної лінії переробки полину естрагон для підприємства певною сезонною потужністю.

Академічні права випускників

Окрім спеціальності 7.05170102 «Технології жирів та жирозамінників» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Харчові технології та інженерія» можуть продовжити навчання на ОКР «магістр» - 8.05170102 «Технології жирів та жирозамінників»; та на ОКР «спеціаліст» за всіма спеціальностями напряму «Харчові технології та інженерія».

Сфера зайнятості випускників

Кваліфікація випускників спеціалістів при працевлаштуванні відповідно до державного класифікатора професій України – «інженер-технолог з технологій жирів і жирозамінників». Згідно здобутої кваліфікації випускники мають можливість займати наступні посади: керівник профільного підприємства, головний фахівець-керівник підрозділів з технічної підготовки виробництва: миловаріння, мікробіологічних підрозділів, парфумерії; товарознавства, технічного керівництва, аналітичних хімічних досліджень, начальник центральної лабораторії підприємства, начальник цеху виробництва, хімік-аналітик, інженер-хімік, інженер-лаборант, інженер-технолог, інженер з проектування механізованих розробок, інженер з впровадження нової техніки і технологій..

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Технології жирів і жирозамінників»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін*					
1	Менеджмент і маркетинг	1	90	1,7	2,5
Всього за циклом			90	1,7	2,5
1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
2	Технологія парфумерно-косметичних виробництв	1	126	2,3	3,5
3	Експлуатація та ремонт технологічного обладнання	1	90	1,7	2,5
4	Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі	1	72	1,3	2,0
5	Охорона праці у галузі	1	72	1,3	2,0
	Виробнича практика	1	180	3,3	5,0
Всього за циклом			612	11,2	17,0
Разом за нормативною складовою			702	12,9	19,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Основи промислового будівництва та сантехніки	1	72	1,3	2,0
2	Надійність обладнання переробних підприємств	1	72	1,3	2,0
3	Проектування підприємств з основами САПР	1	72	1,3	2,0
4	Оптимізація технологічних процесів у парфумерно-косметичному виробництві	1	90	1,6	2,5
	Переддипломна практика	2	108	2,0	3,0
Всього за вибором університету			414	7,5	11,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Технологічна якість сировини парфумерно-косметичних виробництв	1	72	1,3	2,0
2	Оптимізація технологічних процесів у ефіроолійному виробництві	1	108	2,0	3,0
Всього за вибором студента			180	3,3	5,0
Разом за вибірковою складовою			594	10,8	16,5
Підготовка і захист магістерської роботи			684	12,4	19,0
Екзаменаційні сесії			180	3,3	5,0
Разом за спеціальністю			2160	40	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Менеджмент і маркетинг. Вивчення змісту процесу управління інженерно-технічною службою переробних підприємств; отримання теоретичних і практичних знань і умінь студентами по науковому управлінню інженерної діяльності підприємств різних форм власності, оволодіння теоретичними основами менеджменту і маркетингу та навиками застосування цих знань в практичній діяльності фахівців з напрямку: харчові технології і інженерія; вивчення організаційної структури управління підприємством і проблем її оптимізації в умовах ринкових взаємин; оволодіння методами сучасного менеджменту.

1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Цивільний захист. Навчити студентів способам захисту населення і підвищення стійкості роботи об'єктів сільськогосподарського виробництва в надзвичайних обставинах, основам організації і проведення рятувальних і інших невідкладних робіт при ліквідації аварій, катастроф, наслідків стихійного лиха, підготувати студентів до практичного виконання заходів цивільної оборони на об'єктах сільськогосподарського виробництва в умовах надзвичайних обставин у якості начальника штабу цивільного захисту об'єкта.

Технологія парфумерно-косметичних виробництв. Предметом вивчення є класифікація і асортимент світового і вітчизняного ринків парфумерної і косметичної продукції, основні технологічні процеси парфумерно-косметичних виробництв, основні напрямки сучасних ароматів і принципи складання рецептур парфумерних виробів, сучасні технології і обладнання виробництва парфумерних і косметичних виробів, основні вимоги до їх якості і методи її контролювання.

Експлуатація та ремонт технологічного обладнання. Вивчення методів і способів ремонту і відновлення працездатності сільськогосподарської техніки і технологічного обладнання найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог, отримання студентами глибоких теоретичних і практичних знань по ремонту машин, виявленню і усуненню відмов.

Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі. Дисципліна своєю метою має формування системного підходу до проведення обліку і звітності при проведенні технологічних процесів у ефіроолійної промисловості, технології виробництва купажованих рослинних олій. Майбутні спеціалісти одержують знання також по розрахункам сировини, допоміжних матеріалів, а також основ бухгалтерського обліку у галузі.

Охорона праці у галузі. Теоретична та практична підготовка фахівців до створення та постійного забезпечення нормативних умов праці, запобігання аварійності і травматизму на сільськогосподарському виробництві, підготовка до реалізації принципів державної політики України щодо організації нормативних безпечних умов праці на підприємствах АПК.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Основи промислового будівництва та сантехніки. Дати студентам поняття про промислове будівництво. Забезпечити підготовку фахівців в області харчових технологій. Знати основи промислового будівництва, основні будівельні конструкції, принципи проектування промислових підприємств, методика проектування генеральних планів промислових підприємств. Працювати із нормативною документацією. Вміти графічно оформляти проектне вирішення виробничого підприємства по переробці сільськогосподарської продукції, проводити розрахунок технологічного обладнання. Розвинути творчі здібності по проектуванню промислових підприємств по переробці с/х продукції і санітарно-технічних систем.

Надійність обладнання переробних підприємств. Вироблення навиків практичного володіння методами і способами, що забезпечують збереження показників надійності і експлуатаційних показників машин впродовж встановленого часу при оптимальних витратах матеріальних і трудових ресурсів; вивчення методів і способів підтримки і відновлення працездатності і ресурсу сільськогосподарської техніки і технологічного устаткування найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог.

Проектування підприємств з основами САПР. Освоїти комп'ютерні комплекси і програми-додатки, що забезпечують вирішення інженерних і наукових завдань, проектування механізмів і машин, отримати знання про принципи побудови і роботи інформаційно-вимірвальних (ІІС) і обчислювальних (ІВК) для вимірника комплексів; освоїти методи обробки експериментальної інформації з використанням універсальних і спеціалізованих комп'ютерних програм; ознайомити з видами і призначенням САПР, дати знання про принципи і прийоми 3D твердотільного моделювання механізмів і машин і методах інженерного аналізу проєктованих конструкцій за допомогою спеціалізованого прикладного програмного забезпечення.

Оптимізація технологічних процесів у парфумерно-косметичному виробництві. Предметом вивчення є сучасні технологічні процеси виробництва парфумерних і косметичних виробів і основні напрямки їх оптимізації, сучасне технологічне обладнання для виготовлення і фасування парфумерних і косметичних виробів, нові види парфумерної і косметичної продукції, які виготовлені з використанням сучасних технологій і представлені на світовому ринку парфумерної і косметичної продукції.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Технологічна якість сировини парфумерно-косметичних виробництв. Дисципліна формує у майбутніх спеціалістів навички по новітнім методикам визначення якості сировини для виробництва купажованих рослинних олій і отримання замінників молочного жиру, особливості впровадження новітніх технологій у виробництво з метою поширення асортименту і підвищення конкурентоспроможності продукції. Студенти вивчають порядок здійснення технохімічного контролю, сучасні технології рафінації, модифікації і переробки рослинних олій і тваринних жирів, технології і обладнання виробництва олійно-жирової продукції харчового і нехарчового призначення, технології використання жирозамінників, основні вимоги до їх якості і методи їх контролювання, правила проведення технологічних розрахунків.

Оптимізація технологічних процесів у ефіроолійному виробництві. Для магістрантів спеціальності «Технології жирів і жирозамінників», предметом вивчення є сучасні (у світі мирових тенденцій) технологічні процеси виробництва ефіроолійної продукції і основні напрямки їх оптимізації, заглиблені теоретичні аспекти процесів виробництва ефіроолійної продукції, основні напрямки удосконалення технологічного обладнання, нові види ефіроолійної продукції, які представлені провідними фірмами на світовому і вітчизняному ринках ефіроолійної продукції.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ТЕХНОЛОГІЇ ПРОДУКТІВ БРОДІННЯ І ВИНОРОБСТВА»
галузі знань «Харчова промисловість та переробка
сільськогосподарської продукції»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер-технолог з технологій продуктів бродіння і виноробства

Концепція підготовки

Здобуття на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повної вищої освіти, спеціальних умінь та знань, достатніх для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад на підприємствах харчової промисловості.

Фахівці, що завершують навчання зі спеціальності «Технології продуктів бродіння і виноробства» здібні творчо застосовувати свої знання з технології виноробства пива та безалкогольних напоїв, технології спиртового виробництва на виробництві а також в процесі наукових досліджень. Фахівець повинен знати методи і заходи отримання кінцевої продукції з найменшим впливом на екологію. Вміти правильно обирати технологію відповідно матеріально-технічних можливостей конкретного харчового підприємства. Фахівець повинен показати уміння самостійно вирішувати прості наукові і складні технологічні і інженерні питання, приділяючи особливу увагу проблемам підвищення якості продукції, збільшення термінів її стабільності, боротьби з фальсифікацією, впорядкуванню асортименту вин, що випускаються, освоєнню маловідходних і енергозберігаючих технологій, утилізації відходів виробництва, поліпшенню екологічного стану навколишнього середовища, умінню користуватися комп'ютерною технікою.

Практичне навчання

Передбачає наступні види практики: інженерну та виробничу.

Інженерна практика спрямована на вивчення основних напрямів інженерної діяльності. В процесі проходження практики майбутній фахівець знайомиться з обов'язками, об'ємом роботи і змістом основної діяльності, структурою керівництва і підпорядкованості працівників, організацією робочого місця, формами звітності, документацією, питаннями відповідальності працівників.

Виробнича практика сприяє формуванню у майбутніх фахівців практичних навичок, ознайомленню з передовими досягненнями науки і практики в області бродильного та виноробного виробництва.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Проект реконструкції винцеху по випуску столових вин у системі «Вег in Vox».
2. Проект реконструкції винцеху з переробки винограду сезонною потужністю для виробництва червоних сортових сухих вин.
3. Проект реконструкції цеху шампанських вин по виробництву ігристого вина «Шардоне».

4. Проект реконструкції цеху виробництва білих сортових сухих виноматеріалів.
5. Проект реконструкції цеху виноробного заводу для виробництва шампанських виноматеріалів с використанням сучасного обладнання.
6. Проект реконструкції винцеху для виробництва червоних столових виноматеріалів.
7. Проект реконструкції цеху по виробництву ординарних коньяків.
9. Проект реконструкції цеху з виробництва десертного ординарного вина.
10. Проект реконструкції цеху виробництва коньячних виноматеріалів і цеху коньячного спиртокуріння.
11. Проект реконструкції цеху виробництва білих столових напівсолодких виноматеріалів.
12. Проект реконструкції цеху виробництва виноматеріалів для червоних напівсолодких ігристих вин.
13. Проект реконструкції цеху по виробництву виноматеріалів та проведення автолізу дріжджів.
14. Проект реконструкції виноробного заводу з удосконаленням технології десертного вермуту і використанням сировини Кримського регіону.
15. Проект реконструкції виноробного заводу з удосконаленням технології червоних столових виноматеріалів методом вуглекислотної мацерації.

Академічні права випускників

Окрім спеціальності 7.05170106 «Технології продуктів бродіння і виноробства» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Харчові технології та інженерія» можуть продовжити навчання на ОКР «магістр» - 8.05170106 «Технології продуктів бродіння і виноробства»; та на ОКР «спеціаліст» за всіма спеціальностями напряму «Харчові технології та інженерія».

Сфера зайнятості випускників

Випускники спеціальності «Технології продуктів бродіння і виноробства» отримують кваліфікацію «Інженер-технолог з технології продуктів бродіння і виноробства». При працевлаштуванні можуть займати наступні посади: інженер-технолог, інженер-лаборант, сільськогосподарський експерт-дорадник, завідувач (начальник) проектного відділу, завідувач відділу (бюро) оформлення проектних матеріалів, завідувач виробничої лабораторії, начальник виробничого цеху, головний технолог проекту.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Технології продуктів бродіння і виноробства»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін*					
1	Менеджмент і маркетинг	1	90	1,7	2,5
Всього за циклом			90	1,7	2,5
1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
2	Спеціальне виноробство	1	144	2,7	4,0
3	Експлуатація та ремонт технологічного обладнання	1	90	1,7	2,5
4	Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі	1	72	1,3	2,0
5	Охорона праці у галузі	1	72	1,3	2,0
	Виробнича практика	1	180	3,3	5,0
Всього за циклом			630	11,6	17,5
Разом за нормативною складовою			720	13,3	20,0
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Основи промислового будівництва та сантехніки	1	72	1,3	2,0
2	Надійність обладнання переробних підприємств	1	72	1,3	2,0
3	Проектування підприємств з основами САПР	1	72	1,3	2,0
4	Оптимізація технологічних процесів бродильних виробництв	1	90	1,7	2,5
	Переддипломна практика	2	108	2,0	3,0
Всього за вибором університету			414	7,5	11,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*					
1	Технологічна якість сировини лікеро-горілчаного виробництва	1	72	1,3	2,0
2	Нормативна і технічна документація у виноробстві	1	90	1,7	2,5
Всього за вибором студента			162	3,0	4,5
Разом за вибірковою складовою			576	10,5	16,0
Підготовка і захист магістерської роботи			684	12,4	19,0
Екзаменаційні сесії			180	3,3	5,0
Разом за спеціальністю			2160	40	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Менеджмент і маркетинг. Вивчення змісту процесу управління інженерно-технічною службою переробних підприємств; отримання теоретичних і практичних знань і умінь студентами по науковому управлінню інженерної діяльності підприємств різних форм власності, оволодіння теоретичними основами менеджменту і маркетингу та навиками застосування цих знань в практичній діяльності фахівців з напрямку: харчові технології і інженерія; вивчення організаційної структури управління підприємством і проблем її оптимізації в умовах ринкових взаємин; оволодіння методами сучасного менеджменту.

1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Цивільний захист. Навчити студентів способам захисту населення і підвищення стійкості роботи об'єктів сільськогосподарського виробництва в надзвичайних обставинах, основам організації і проведення рятувальних і інших невідкладних робіт при ліквідації аварій, катастроф, наслідків стихійного лиха, підготувати студентів до практичного виконання заходів цивільної оборони на об'єктах сільськогосподарського виробництва в умовах надзвичайних обставин у якості начальника штабу цивільного захисту об'єкта.

Спеціальне виноробство. Дисципліна спрямована на придбання знань студентами за спеціальною технологією різних типів вин і коньяків, за особливостями купажування, обробки купажів вин і коньяків перед випуском, правила дозрівання марочних і ординарних винопродуктів, вимогами стандартів до сировини та готової продукції.

Експлуатація та ремонт технологічного обладнання. Вивчення методів і способів ремонту і відновлення працездатності сільськогосподарської техніки і технологічного обладнання найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог, отримання студентами глибоких теоретичних і практичних знань по ремонту машин, виявленню і усуненню відмов.

Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі. Дисципліна своєю метою має формування системного підходу до проведення обліку і звітності при проведенні технологічних процесів у виноробстві, пиво-безалкогольному та лікеро-горілчаному виробництві. Майбутні спеціалісти одержують знання також по розрахункам сировини, допоміжних матеріалів, а також основ бухгалтерського обліку у галузі.

Охорона праці у галузі. Теоретична та практична підготовка фахівців до створення та постійного забезпечення нормативних умов праці, запобігання аварійності і травматизму на сільськогосподарському виробництві, підготовка до реалізації принципів державної політики України щодо організації нормативних безпечних умов праці на підприємствах АПК.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Основи промислового будівництва та сантехніки. Дати студентам поняття про промислове будівництво. Забезпечити підготовку фахівців в області харчових технологій. Знати основи промислового будівництва, основні будівельні конструкції, принципи проектування промислових підприємств, методику проектування генеральних планів промислових підприємств. Працювати із нормативною документацією. Вміти графічно оформляти проектне вирішення виробничого підприємства по переробці с.-г. продукції, проводити розрахунок технологічного обладнання. Розвинути творчі здібності по проектуванню промислових підприємств по переробці с.-г. продукції і санітарно-технічних систем.

Надійність обладнання переробних підприємств. Вироблення навиків практичного володіння методами і способами, що забезпечують збереження показників надійності і експлуатаційних показників машин впродовж встановленого часу при оптимальних витратах матеріальних і трудових ресурсів; вивчення методів і способів підтримки і відновлення працездатності і ресурсу сільськогосподарської

техніки і технологічного устаткування найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог.

Проектування підприємств з основами САПР. Освоїти комп'ютерні комплекси і програми-додатки, що забезпечують вирішення інженерних і наукових завдань, проектування механізмів і машин, отримати знання про принципи побудови і роботи інформаційно-вимірвальних (ІІС) і обчислювальних (ІВК) для вимірника комплексів; освоїти методи обробки експериментальної інформації з використанням універсальних і спеціалізованих комп'ютерних програм; ознайомити з видами і призначенням САПР, дати знання про принципи і прийоми 3D твердотільного моделювання механізмів і машин і методах інженерного аналізу проєктованих конструкцій за допомогою спеціалізованого прикладного програмного забезпечення.

Оптимізація технологічних процесів бродильних виробництв. В процесі вивчення дисципліни студенти вивчають особливості методик проведення експериментів, систематизації, аналізу і оцінки результатів досліджень, оформлення наукової роботи, авторських прав і патентної документації у виноробстві. Основні напрямки навчання: технологія виробництва столових сухих та напівсолодких вин, одержання виноградного спирту та виробництво з його використанням кріплених вин.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Технологічна якість сировини лікєро-горілчаного виробництва. Дисципліна формує у майбутніх спеціалістів навички по новітнім методикам визначення якості сировини для виробництва спирту харчового і технічного, а також сировини для приготування лікерів, наливки. Студенти вивчають порядок здійснення технохімічного контролю зернової сировини, картоплі, меляси та цукрового буряку, рослинної сировини для виробництва лікерів та наливки, правила проведення технологічних розрахунків.

Нормативна і технічна документація у виноробстві. При вивченні цієї дисципліни студент отримує теоретичні і практичні знання щодо стандартизації, метрологічного забезпечення та організації технохімічного контролю на винзаводах. Особлива увага приділяється вимогам і впровадженню стандартів серії ISO, вимогам системи управління безпекою харчових продуктів (HACCP), вимогам Законів України.

**Підготовка спеціалістів за спеціальністю
«ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ, КОНСЕРВУВАННЯ І ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА»
галузі знань «Харчова промисловість та переробка
сільськогосподарської продукції»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	15 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	російська
Кваліфікація випускників	інженер-технолог з технологій зберігання, консервування і переробки молока

Концепція підготовки

Здобуття на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повної вищої освіти, спеціальних умінь та знань, достатніх для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад на підприємствах харчової промисловості.

Фахівці, що завершують навчання зі спеціальності «Технології зберігання, консервування і переробки молока» здібні творчо застосовувати свої знання з технології виробництва якісного молока, оптимізації технологічних процесів молокопереробних виробництв, актуальних проблем технології молока і молочних продуктів на виробництві а також в процесі наукових досліджень. Фахівець повинен знати методи і заходи отримання кінцевої продукції з найменшим впливом на екологію. Вміти правильно обирати технологію відповідно матеріально-технічних можливостей конкретного харчового підприємства. Фахівець повинен показати уміння самостійно вирішувати прості наукові і складні технологічні і інженерні питання, приділяючи особливу увагу проблемам підвищення якості продукції, збільшення термінів її стабільності, боротьби з фальсифікацією, впорядкуванню асортименту вин, що випускаються, освоєнню маловідходних і енергозберігаючих технологій, утилізації відходів виробництва, поліпшенню екологічного стану навколишнього середовища, умінню користуватися комп'ютерною технікою.

Практичне навчання

Передбачає наступні види практики: інженерну та виробничу.

Інженерна практика спрямована на вивчення основних напрямів інженерної діяльності. В процесі проходження практики майбутній фахівець знайомиться з обов'язками, об'ємом роботи і змістом основної діяльності, структурою керівництва і підпорядкованості працівників, організацією робочого місця, формами звітності, документацією, питаннями відповідальності працівників.

Виробнича практика сприяє формуванню у майбутніх фахівців практичних навичок, ознайомленню з передовими досягненнями науки і практики в області молококонсервної галузі.

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Проект реконструкції цеху з виробництва кисломолочної продукції з розширенням асортименту.
2. Проект реконструкції цеху з виробництва питного молока з розширенням асортименту.
3. Проект реконструкції цеху з виробництва кисломолочної продукції та удосконаленням технологічного обладнання.

4. Проект реконструкції цеху з виробництва дієтичної кисломолочної продукції з розширенням асортименту.
5. Проект реконструкції цеху з виробництва незбираної молочної продукції з розширенням асортименту.
6. Проект реконструкції цеху з виробництва масла вершкового з розширенням асортименту.
7. Проект реконструкції цеху з виробництва незбираної молочної продукції з розширенням асортименту.
8. Проект реконструкції цеху з виробництва молочних консервів з розширенням асортименту.
9. Проект цеху переробки молока на м'які сири по енергозберігаючій технології.
10. Проект реконструкції цеху з виробництва твердих сирів та удосконаленням технологічного обладнання.
11. Проект реконструкції цеху з виробництва плавлених сирів з розробкою обладнання для змішування.

Академічні права випускників

Окрім спеціальності 7.05170108 «Технології зберігання, консервування та переробки молока» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Харчові технології та інженерія» можуть продовжити навчання на ОКР «магістр» - 8.05170108 «Технології зберігання, консервування та переробки молока»; та на ОКР «спеціаліст» за всіма спеціальностями напряму «Харчові технології та інженерія».

Сфера зайнятості випускників

Випускники спеціальності «Технології зберігання, консервування і переробки молока» отримують кваліфікацію «Інженер-технолог з технології зберігання, консервування і переробки молока». При працевлаштуванні можуть займати наступні посади: інженер-технолог, інженер-лаборант, сільськогосподарський експерт-дорадник, завідувач (начальник) проектного відділу, завідувач відділу (бюро) оформлення проектних матеріалів, завідувач лабораторії з підготовки виробництва, начальник виробничого цеху, головний технолог проекту.

Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст» за спеціальністю «Технології зберігання, консервування і переробки молока»

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін</i>					
1	Менеджмент і маркетинг	1	90	1,7	2,5
Всього за циклом			90	1,7	2,5
<i>1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Цивільний захист	1	72	1,3	2,0
2	Технологія виробництва якісного молока	1	126	2,3	3,5
3	Експлуатація та ремонт технологічного обладнання	1	90	1,7	2,5
4	Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі	1	72	1,3	2,0
5	Охорона праці у галузі	1	72	1,3	2,0
	Виробнича практика	1	180	3,3	5,0
Всього за циклом			612	11,2	17,0
Разом за нормативною складовою			702	12,9	19,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки</i>					
1	Основи промислового будівництва та сантехніки	1	72	1,3	2,0
2	Надійність обладнання переробних підприємств	1	72	1,3	2,0
3	Проектування підприємств з основами САПР	1	72	1,3	2,0
4	Оптимізація технологічних процесів молокопереробних виробництв	1	90	1,6	2,5
	Переддипломна практика	2	108	2,0	3,0
Всього за вибором університету			414	7,5	11,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки</i>					
1	Технохімічний контроль молококонсервної галузі	1	90	1,6	2,5
2	Актуальні проблеми технології молока і молочних продуктів	1	90	1,6	2,5
Всього за вибором студента			180	3,3	5,0
Разом за вибірковою складовою			594	10,8	16,5
Підготовка і захист магістерської роботи			684	12,4	19,0
Екзаменаційні сесії			180	3,3	5,0
Разом за спеціальністю			2160	40	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Менеджмент і маркетинг. Вивчення змісту процесу управління інженерно-технічною службою переробних підприємств; отримання теоретичних і практичних знань і умінь студентами по науковому управлінню інженерної діяльності підприємств різних форм власності, оволодіння теоретичними основами менеджменту і маркетингу та навиками застосування цих знань в практичній діяльності фахівців з напрямку: харчові технології і інженерія; вивчення організаційної структури управління підприємством і проблем її оптимізації в умовах ринкових взаємин; оволодіння методами сучасного менеджменту.

1.2. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Цивільний захист. Навчити студентів способам захисту населення і підвищення стійкості роботи об'єктів сільськогосподарського виробництва в надзвичайних обставинах, основам організації і проведення рятувальних і інших невідкладних робіт при ліквідації аварій, катастроф, наслідків стихійного лиха, підготувати студентів до практичного виконання заходів цивільної оборони на об'єктах сільськогосподарського виробництва в умовах надзвичайних обставин у якості начальника штабу цивільного захисту об'єкта.

Технологія виробництва якісного молока. Навчити студентів організувати технологічне виробництво молока, контролювати його якість, раціонально використовувати основні компоненти молока для виробництва молочних продуктів. Давати оцінку використання того чи іншого технологічного прийому при отриманні молока. Знаходити найбільш ефективні технологічні рішення. Отримання знань і практичних навичок, які необхідні студентам як майбутнім фахівцям з переробки молока і отримання якісних молочних продуктів.

Експлуатація та ремонт технологічного обладнання. Вивчення методів і способів ремонту і відновлення працездатності сільськогосподарської техніки і технологічного обладнання найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог, отримання студентами глибоких теоретичних і практичних знань по ремонту машин, виявленню і усуненню відмов.

Технологічні розрахунки, облік та звітність у галузі. Дисципліна своєю метою має формування системного підходу до проведення обліку і звітності при проведенні технологічних процесів у виноробстві, пиво-безалкогольному та лікеро-горілчаному виробництві. Майбутні спеціалісти одержують знання також по розрахункам сировини, допоміжних матеріалів, а також основ бухгалтерського обліку у галузі.

Охорона праці у галузі. Теоретична та практична підготовка фахівців до створення та постійного забезпечення нормативних умов праці, запобігання аварійності і травматизму на сільськогосподарському виробництві, підготовка до реалізації принципів державної політики України щодо організації нормативних безпечних умов праці на підприємствах АПК.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної і практичної підготовки

Основи промислового будівництва та сантехніки. Дати студентам поняття про промислове будівництво. Забезпечити підготовку фахівців в області харчових технологій. Знати основи промислового будівництва, основні будівельні конструкції, принципи проектування промислових підприємств, методика проектування генеральних планів промислових підприємств. Працювати із нормативною документацією. Вміти графічно оформляти проектне вирішення виробничого підприємства по переробці с.-г. продукції, проводити розрахунок технологічного обладнання. Розвинути творчі здібності по проектуванню промислових підприємств по переробці с.-г. продукції і санітарно-технічних систем.

Надійність обладнання переробних підприємств. Вироблення навиків практичного володіння методами і способами, що забезпечують збереження показників надійності і експлуатаційних показників машин впродовж встановленого часу при оптимальних витратах матеріальних і трудових ресурсів; вивчення методів і способів підтримки і відновлення працездатності і ресурсу сільськогосподарської техніки і технологічного устаткування найбільш ефективними способами відповідно до існуючих технічних вимог.

Проектування підприємств з основами САПР. Освоїти комп'ютерні комплекси і програми-додатки, що забезпечують вирішення інженерних і наукових завдань, проектування механізмів і машин, отримати знання про принципи побудови і роботи інформаційно-вимірвальних (ІІС) і обчислювальних (ІВК) для вимірника комплексів; освоїти методи обробки експериментальної інформації з використанням універсальних і спеціалізованих комп'ютерних програм; ознайомити з видами і призначенням САПР, дати знання про принципи і прийоми 3D твердотілого моделювання механізмів і машин і методах інженерного аналізу проєктованих конструкцій за допомогою спеціалізованого прикладного програмного забезпечення.

Оптимізація технологічних процесів молокопереробних виробництв. Формування знань з системного аналізу технології галузі, методів оптимізації, застосування їх для моделювання і оптимізації технологічних процесів молокопереробних виробництв. Вивчення технологічних процесів виготовлення молочних продуктів; системний аналіз технології галузі та застосування його для рішення практичних задач; математичне моделювання технологічних процесів; методи оптимізації; формування та вирішення задач з оптимізації параметрів технологічних процесів, якості та харчової цінності виробів, маркетингової діяльності підприємств.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Технохімічний контроль молококонсервної галузі. Формування знань студентами з контролю технологічних процесів виробництва молочних продуктів, визначення якості готових продуктів, що необхідні у виробничо-технологічній роботі спеціаліста. Основи організації системи технохімічного контролю на підприємствах молочної промисловості, складання схем контролю по ходу технологічного процесу виробництва молочних продуктів, контроль якості продуктів відповідно нормативно-технічній документації. Вивчення основних категорій і понять з технохімічного контролю у галузі; системний аналіз технології галузі та застосування його для визначення технохімічних показників контролю; сучасні методи контролю сировини, технологічних процесів, виробництва продуктів, математичне моделювання систем контролю.

Актуальні проблеми технології молока і молочних продуктів. Підготовка висококваліфікованих фахівців, які мають глибокі теоретичні знання і здатні грамотно вирішувати актуальні проблеми, що стоять перед молочною промисловістю в ринкових умовах. Вирішувати актуальні проблеми сучасного молочного виробництва, розробляти нові види сировини, харчових добавок, цукрозамінників, поліпшувачів якості продукції. Аналізувати сучасні способи інтенсифікації виробництва, способи і методи підвищення якості, харчової цінності, збільшення тривалості зберігання харчових продуктів, тенденції розвитку галузі в ринкових умовах. Шляхи інтенсифікації технологічних процесів. Вирішення проблеми збереження молочних виробів. Створення раціональних технологій виробів дієтичного призначення. Використання нетрадиційної сировини. Інтенсифікація виробництва молочних десертів, уніфікація їх рецептур. Удосконалення процесів і технологічних схем кисломолочних продуктів. Покращення харчової цінності молочних консервів, подовження гарантійних термінів їх зберігання. Застосування природних і синтетичних барвників у виробництві молочних продуктів.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЗЕМЛЕУСТРІЙ ТА КАДАСТР»
галузі знань «Геодезія та землеустрій»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	60 осіб
– заочна	60 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	інженер-землевпорядник

Концепція підготовки

В процесі навчання студенти отримують знання та навички, що є актуальними в галузі землевпорядкування та кадастру. Навчальний процес направлений на підготовку фахівців з сучасних технологій геодезії, землеустрою, земельного кадастру, геоінформаційних систем, ринку землі. Вивчення дисциплін спеціальності супроводжується використанням комп'ютерних систем, новітніх електронних тахеометрів та нівелірів, станції прийому космічної інформації. Студенти після закінчення навчання за вказаною спеціальністю набувають спеціальних знань з автоматизації та організації землевпорядкувальних робіт; землепорядної експертизи, прогнозування використання земель та їх експертної оцінки; економіки землекористування та землевпорядкування; оцінки, аналізу та прогнозування розвитку ринку землі та нерухомості, їх законодавчого забезпечення.

Практичне навчання

Базами практичного навчання студентів за спеціальністю «Землеустрій та кадастр» є Рескомзем АР Крим та його відділи в містах та районах, Державне підприємство «Кримський науково-дослідний та проектний інститут землевпорядкування», Кримська філія Державного підприємства «Центр державного земельного кадастру», Державне підприємство Український державний інститут по проектуванню садів та виноградників «Укрдіпросад», виробничі та наукові підприємства різних форм власності Криму.

Орієнтована тематика дипломних робіт

1. Аналіз стану та напрямки підвищення ефективності управління земельними ресурсами.
2. Контурно-меліоративна організація територій на підставі аналізу стану ґрунтів з використанням даних дистанційного зондування земель (ДЗЗ).
3. Розробка проектів організації території (агропідприємства) району АР Крим (області) з урахуванням біоресурсного потенціалу земельних угідь.
4. Прогнозування змін якісного складу ґрунтів на підставі аналізу динаміці їх деградації.
5. Удосконалення технології кадастрових знімачів на прикладі.
6. Економічна ефективність та оцінка реорганізації сільськогосподарських угідь на території (агропідприємства) району АР Крим (області).
7. Обґрунтування організації екологічнобезпечного землекористування (агропідприємства) на території сільської ради району АР Крим (області).
8. Геоінформаційне забезпечення територіального планування сільського населеного пункту району АР Крим (області) зі створенням моделі села.
9. Удосконалення організації території (агропідприємства) району АР Крим (області) на основі еколого-економічної оцінки сільськогосподарських угідь.

Академічні права випускників

Студенти можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістра напряму підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій», чи продовжувати своє навчання в аспірантурі. Окрім спеціальності «Землеустрій та кадастр» вступники з дипломом бакалавра з напряму підготовки «Геодезія, картографія та землеустрій» можуть продовжити навчання за спеціальностями *галузі знань 1801 «Специфічні категорії»*:

- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи», магістерська програма «Методика навчання циклу дисциплін з землеустрою»;
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом».

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення навчання за спеціальністю «Землеустрій та кадастр» випускники є підготовленими до практичної діяльності в галузі землевпорядкування та кадастру, або в наукових закладах, що спеціалізуються на вирішенні наукових питань з геоінформаційних технологій та систем, землевпорядкування та кадастру на посадах інженера-землевпорядника, фахівця, старшого фахівця у районних і міських відділах земельних ресурсах, районних і міських відділах (центрах) земельного кадастру, проектних інститутах по землевпорядженню, проектних галузевих дослідницьких інститутах, у службі департаменту геодезії і картографії, у районних і міських бюро технічної інвентаризації, приватних підприємствах, зв'язаних з топографо-геодезичними і землевпорядними роботами, інженера по кадастру і землевпорядкуванню, експерта по оцінці землі, експерта по оцінці нерухомості, агента у справах продажу землі і нерухомості, експерта по земельних відносинах, реєстратор землі і нерухомості, інженера міського кадастру, інженера земельного кадастру, інженера лісового кадастру, інженера водного кадастру.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Землеустрій та кадастр»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки</i>					
1	Ділова іноземна мова	1	54	1,0	1,5
2	Господарське та трудове право	1	36	0,7	1,0
3	Фізичне виховання	1	36	0,7	1,0
Всього за циклом			90	1,7	2,5
<i>1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки</i>					
1	Цивільний захист	2	36	0,7	1,0
2	Охорона праці в галузі	1	36	0,7	1,0
Всього за циклом			72	1,4	2,0
<i>1.3. Цикл професійної та практичної підготовки</i>					
1	ГІС в кадастрових системах	2	216	4,0	6,0
2	Законодавче забезпечення кадастру нерухомості	2	180	3,3	5,0
3	Моніторинг та охорона земель	2	180	3,3	5,0
4	Управління земельними ресурсами	2	216	4,0	6,0
5	Автоматизація в землевпорядкуванні	1	90	1,7	2,5
Разом за циклом			882	16,3	24,5
Разом за нормативною складовою			1044	19,4	29
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки</i>					
1	Організація землевпорядних робіт	1	108	2,0	3,0
2	Прогнозування використання земель	1	108	2,0	3,0
3	Економіка землекористування та землевпорядкування	1	108	2,0	3,0
Всього за вибором університету			324	6	9
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки</i>					
1	Цифрове картографування Ринок землі і нерухомості	1	108	2,0	3,0
2	Землевпорядна експертиза	2	108	2,0	3,0
3	Реєстрація прав власності на землю Експертна оцінка земель	3	108	2,0	3,0
Всього за вибором студента			324	6,0	9,0
Разом за вибірковою складовою			648	12,0	18,0
Практична підготовка			396	7,3	11
Підготовка і захист дипломної роботи			72	1,3	2,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Ділова іноземна мова. Комплексне навчання мовної професійної діяльності. Види мовної діяльності: читання, аудіювання, мовлення. Формування навичок діалогічного й монологічного мовлення та підготовка студентів до професійного спілкування в усній та письмовій формах іноземною мовою. Оволодіння навичками перекладу спеціальних текстів як засобу адекватного викладу змісту наукової

інформації. Комунікативна спроможність у сфері професійного спілкування. Спроможність брати участь у роботі конференції та виступити з науковою доповіддю, провести ділову зустріч чи переговори із зарубіжними колегами і партнерами.

Господарське та трудове право. Предмет регулювання господарського права. Господарські правовідносини, їх ознаки та види. Методи господарського права. Основні принципи трудового права України. Джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір. Трудові правовідносини. Правова організація працевлаштування громадян.

Фізичне виховання Основи здорового способу життя. Методи оцінювання стану фізичного здоров'я та фізичної підготовленості студентів. Теоретико-методичні основи оздоровчого тренування. Підготовчо-відновлювальні форми фізичної активності. Методика підвищення функціональних можливостей, рівня фізичного стану організму. Основи техніки вибраного комплексу фізичних вправ

1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Цивільний захист. Надзвичайні ситуації, оцінка обстановки, захист населення, стійкість, ліквідація наслідків. Правові основи цивільного захисту. Правила поведінки при виникненні надзвичайних ситуацій. Основи керування евакуацією людей, сільськогосподарських тварин та матеріальних цінностей.

Охорона праці в галузі. Основи теорії безпеки праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Захисні заходи у землеустрої. Забезпечення безпечних умов праці при проведенні польових та камеральних землепорядних робіт. Надання першої долікарської допомоги потерпілим.

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

ГІС в кадастрових системах. Теоретичні можливості і практичне застосування геоінформаційних технологій у кадастро-реєстраційних системах. Моделювання типів і видів землекористування. Використання ГІС-пакетів та програмних засобів обробки даних дистанційного зондування для ведення розділів державного земельного кадастру. Рівні обробки кадастрових даних. Використання ГІС-технологій та систем в сучасному землепорядному та земельно-кадастровому виробництві. Використання інструментів та методів ГІС в створенні кадастрових систем для управління земельними ресурсами.

Законодавче забезпечення кадастру нерухомості. Значення кадастру нерухомості для економіки України у контексті Європейського досвіду. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обмежень. Іпотека земель. Законодавча база по веденню кадастру нерухомості щодо ефективного ведення державного земельного кадастру.

Моніторинг та охорона земель. Дистанційні методи зондування земельних ресурсів. Використання космічних знімків для моніторингу земель. Класифікація зображень. Цифрова картографічна база даних. Методологія та методика здійснення прогнозування та моніторингу землепорядної, картографічної та земельно-кадастрової діяльності. Створення тематичних карт ґрунтового покриття, показників якості та родючості ґрунту, розвитку ерозійних та інших деградаційних процесів.

Управління земельними ресурсами. Методичні основи управління використанням та охороною земель і закономірності їх розвитку. Динаміка змін у земельній політиці та її вплив на організацію використання та охорону земель. Інструменти та методи управління земельними ресурсами. Елементи регулювання земельних відносин на державному, регіональному та базовому рівнях.

Повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері управління землекористуванням.

Автоматизація в землевпорядкуванні. Застосування електронних геодезичних приладів та механізмів, сучасних комп'ютерних технологій. Типи та види електронної обчислювальної техніки. Застосування ГІС як просторової основи для проектування. Автоматизація землевпорядних робіт. Збереження інформації, її актуалізація та повторне використання в землевпорядному проектуванні.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Організація землевпорядних робіт. Суть та основа управління: системи, функції і методи управління, організаційна структура управління, організація праці і управління якістю робіт. Управління, організація, планування. Фінансування, облік та звітність в проектних землевпорядних організаціях різних форм власності. Контроль та оцінка якості праці.

Прогнозування використання земель. Теоретичні основи прогностичної діяльності. Прогнозування: терміни і визначення; структурно-логічна схема прогнозування. Класифікація прогнозів. Принципи та методи прогнозування. Особливості прогнозування стану і використання земель. Планування використання земель на державному, регіональному та локальному рівнях в системі управління земельними ресурсам. Розробка технологічної схеми прогнозування використання земель. Вибір критеріїв, методів і здійснення оцінки стану земель. Статистичні методи прогнозування стану земель. Розробка плану використання земель.

Економіка землекористування та землевпорядкування. Теоретичні основи економіки землевпорядкування. Економічні теорії та закономірності, які складають основу економіки землевпорядкування. Основи теорії економічної ефективності землевпорядкування. Методологія оцінки економічної ефективності землевпорядкування і землекористувань. Методика обґрунтування землевпорядних вирішень. Методика визначення ефективності землевпорядкування з використання методів математичного аналізу. Економіка територіального та внутрігосподарського землевпорядкування. Оцінка інвестиційних проектів землевпорядкування.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки

Цифрове картографування. Цифрова картографія. Загальна технологія створення цифрових карт. Вимоги до процесу створення та оновлення цифрових карт місцевості і правила цифрового написання картографічної інформації. Коригування цифрових карт місцевості, контроль і оцінку їх якості. Просторова (трьохмірна) уява цифрових карт місцевості і особливості їх створення. Створення цифрових карт місцевості з використанням програмного комплексу «Панорама».

Ринок землі і нерухомості. Економічна та правова основа ринків нерухомості в умовах ринкової економіки. Теоретичні основи формування ринкових механізмів. Взаємодія попиту та пропозиції. Класифікація нерухомості. Методика сегментації ринку. Ринкова вартість нерухомості та землі. Принципи формування вартості. Ризики та їх кількісний аналіз на ринку нерухомості. Методи визначення ринкової вартості землі і нерухомості.

Землевпорядна експертиза. Землевпорядна експертиза проектів землеустрою. Класифікація експертиз. Види державних експертиз. Експертні методи прийняття вирішень. Поняття, завдання і принципи наукової і науково-технічної експертизи. Суб'єкти і об'єкти експертизи. Форми і види наукової і науково-технічної експертизи. Права і обов'язки замовника і експерта. Висновки наукової і науково-технічної експертизи. Здійснення державної земельпорядної експертизи. Державна екологічна експертиза. Експертиза будівельної документації. Комплексна державна експертиза.

Реєстрація прав власності на землю. Історія виникнення та розвитку реєстрації землеволодінь та землекористувань. Основи реєстрації землеволодінь та землекористувань. Сучасні земельні відносини в Україні і реєстрація земельних прав. Принципи та методи реєстрації земель. Правові основи і організаційне забезпечення реєстрації земель. Організація баз даних при реєстрації землеволодінь та землекористувань. Роль реєстрації землеволодінь та землекористувань в системі управління земельними ресурсами.

Експертна оцінка земель. Основи реєстрації землеволодінь та землекористувань. Історія виникнення та розвитку оцінки земель. Сучасні ринки земель в Україні і експертна оцінка земель. Правові основи і організаційне забезпечення реєстрації земель. Принципи та методи експертної оцінки земель. Методичні підходи до експертної оцінки земель. Експертна грошова оцінка земельної ділянки.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
галузі знань «Економіка і підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	40 осіб
– заочна	40 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з економіки підприємства

Концепція підготовки

Навчання за спеціальністю "Економіка підприємства" основним своїм завданням передбачає формування знань і умінь виявлення закономірностей функціонування і тенденцій розвитку сучасних підприємств в умовах ринкової економіки для підвищення соціально-економічної ефективності діяльності підприємства. Економіст - людина, що займається плануванням і підготовкою виробництва, ревізією та консультаціями з економічних питань, фінансово-економічною безпекою підприємства та управлінням проектами та програмами у сфері виробництва. Економісти збирають не тільки необхідний статистичний матеріал, зводять його в таблиці, групують, вважають, планують, але і самі є організаторами виробництва. У процесі виконання плану і при виникненні непередбачених відхилень враховують їх і видають керівництву необхідні рекомендації.

Практичне навчання

Обсяг практичної підготовки спеціалістів спеціальності «Економіка підприємства» складає 6 тижнів виробничої практики. Виробнича практика з фаху передбачає отримання практичних навичок з економічної діагностики та управління проектами в підприємствах та організаціях АПК.

До баз практичного навчання з фаху відносяться: ТОВ «Бахчисарайська агропромислова компанія», ТОВ «Обрій», ДП «Джанкойське лісомисливське господарство», СТОВ «Дружба народів», ТОВ «Кримська Нива», ТОВ «Яросвіт-Агро», ДП «Сімферопольський виноробний завод», ТОВ «Заря-Агро», ДП «Привітне», ДП «Морське» та інші підприємства, а також структурні підрозділи Міністерства аграрної політики і продовольства АР Крим.

Орієнтована тематика дипломних робіт

1. Економічна ефективність виробництва продукції і шляхи її підвищення (на прикладі підприємства).
2. Організація і перспективи розвитку виробництва (на прикладі підприємства).
3. Продуктивність праці і шляхи її підвищення (на прикладі підприємства).
4. Собівартість продукції (рослинництва, тваринництва) і шляхи її зниження (на прикладі підприємства).
5. Інтенсифікація виробництва і шляхи її підвищення (у рослинництві, тваринництві) (на прикладі підприємства).
6. Ефективність використання земельних ресурсів і шляхи її підвищення (на прикладі підприємства).
7. Ефективність використання трудових ресурсів і шляхи її підвищення (на

прикладі підприємства).

8. Оптимізація використання ресурсного потенціалу підприємства.
9. Вдосконалення організації процесів ухвалення господарських рішень на підприємстві.
10. Вдосконалення функціонування господарського механізму підприємства.

Академічні права випускників

Студенти можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістра зі спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» та за спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Сфери зайнятості випускників

Призначена для підготовки професіоналів в економічній сфері, економістів-аналітиків, експертів-консультантів з організації економічної роботи на підприємствах. Рівень підготовки та кваліфікація випускників надає їм можливість працювати на зазначених посадах у різних суб'єктах господарювання в АПК, в органах державної виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, відповідних відділах та управліннях, які здійснюють повноваження з питань реалізації державної аграрної політики.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Економіка підприємства»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Фінансовий менеджмент	1	108	2	3
2	Стратегічне управління підприємством	2	144	2,7	4
3	Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств	2	144	2,7	4
4	Управління проектами	1	144	2,7	4
5	Управління потенціалом підприємства	1	144	2,7	4
6	Економічна діагностика	1	108	2	3
Разом за нормативною складовою			792	14,8	22
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>2.1. Дисципліни за вибором університету</i>					
<i>2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Охорона праці в галузі	2	36	0,7	1
2	Цивільний захист	2	36	0,7	1
3	Основи діловодства	2	108	2	3
4	Менеджмент персоналу	2	108	2	3
5	Інформаційні технології обґрунтування рішень	2	108	2	3
6	Моделювання економічної динаміки	1	108	2	3
Всього за вибором університету			504	9,4	14
<i>2.2. Дисципліни за вибором студента</i>					
<i>2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Управління ризиками	1	72	1,3	2
2	Нормування праці	1	72	1,3	2
3	Макроекономічний аналіз	2	72	1,3	2
4	Основи митного та валютного законодавства	1	72	1,3	2
5	Фінансове право	1	72	1,3	2
6	Маркетингові дослідження	2	72	1,3	2
Всього за вибором студента			216	3,9	6
Разом за вибірковою складовою			720	13,3	20
Практична підготовка			324	6,0	9,0
Підготовка і захист дипломної роботи			324	6,0	9,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Стратегічне управління підприємством. Сутність стратегічного планування. Мета в управлінні. Сутність стратегії та «стратегічний набір». Стратегічні плани, проекти та програми. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу Організаційне забезпечення. Стратегічного управління і внесення змін в організаційні структури управління (ОСУ). Фінансово-економічний механізм забезпечення стратегічного управління. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління.

Фінансовий менеджмент. Концепції фінансового менеджменту і фінансова політика підприємства. Організаційне та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Аналіз у системі фінансового менеджменту. Контроль у системі

фінансового менеджменту. Управління грошовими потоками. Управління активами підприємства. Управління капіталом підприємства та прибутком підприємства. Управління інвестиціями. Управління фінансовими ризиками. Податковий менеджмент на підприємстві. Антикризове фінансове управління підприємством.

Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств. Передбачає вивчення об'єднання підприємств як суб'єкта господарювання, спеціалізації і кооперування підприємств об'єднання, корпорацій та їх діяльності, холдингової організації об'єднань підприємств, особливостей діяльності промислово-фінансових груп, державного регулювання діяльності об'єднань підприємств, організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств, економічного регулювання діяльності об'єднань підприємств, фінансування об'єднань підприємств, глобалізацію ринків і транснаціональні корпорації, транснаціональні альянси.

Управління проектами. Історія і загальні засади управління проектами. Середовище управління проектами. Системний підхід в управлінні проектами. Проектний аналіз. Інвестиційні дослідження та фінансування проекту. Бізнес-планування проекту. Програмне-технічне забезпечення управління проектами. Управління інтеграцією проекту. Управління змістом проекту. Управління часом проекту. Управління вартістю проекту. Управління ризиком проекту.

Управління потенціалом підприємства. Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства. Система управління використанням і формуванням трудового потенціалу підприємства. Система антикризового управління потенціалом підприємства. Управління конкурентоспроможністю потенціалом підприємства. Механізми та протидії кризовим процесам. Управління результативністю використання потенціалу підприємства. Проектування систем управління потенціалом підприємства. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства. Організаційно-економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства.

Економічна діагностика. Предмет і завдання курсу. Діагностика конкурентного середовища підприємства. Діагностика конкурентоспроможності підприємства. Оцінка конкурентоспроможності продукції. Оцінка вартості підприємства як цілісного майнового комплексу. Діагностика потенціалу підприємства. Управлінська діагностика. Фінансова діагностика. Діагностика економічної безпеки підприємства. Діагностика економічної культури підприємства.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Охорона праці в галузі. Травматизм та захворювання серед працюючих. Травмуючі фактори. Динаміка травматизму та аналіз його показників. Кодекс законів про працю. Контроль та відповідальність керівників за забезпечення охорони праці на підприємстві, дільниці, об'єкті. Структура охорони праці в галузі та діяння державних інспекцій з охорони праці. Служби охорони праці на підприємстві. Поняття та визначення виробничої санітарії. Виробнича санітарія і травматизм, професійні захворювання. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори на робочих місцях та робочих зонах. Умови праці працюючих. Техніка безпеки при роботі на сільськогосподарських машинах, агрегатах, зернозбиральних комбайнах тощо. Навчання працюючих з охорони праці.

Основи діловодства. Вивчення дисципліни дозволяє навчити студентів працювати з документами – знати їх структуру та правильно розміщувати реквізити

залежно від виду документа, знати всі операції з підготовки, складання, погодження та оформлення документів; вивчити організацію роботи з документами. Передбачає вивчення особливостей сучасного діловодства, чинних стандартів щодо оформлення документів, класифікацію і стандартизацію документів, правил складання та оформлення документів, загальних вимоги до оформлення реквізитів документів, складання і оформлення службових документів, організації роботи з документами, систематизацію документів, підготовку і передача їх до архіву.

Цивільний захист. Цивільна оборона в сучасних умовах. Причини виникнення і класифікація надзвичайних ситуацій. Характеристика можливих надзвичайних ситуацій в Україні. Планування заходів цивільної оборони в сільськогосподарському підприємстві. Основи стійкості роботи сільського господарства у надзвичайних ситуаціях. Методи оцінки стійкості роботи сільськогосподарського об'єкту, галузей сільськогосподарського виробництва у надзвичайних ситуаціях. Основи захисту галузей рослинництва і тваринництва, машинно-тракторного парку, паливно-енергетичного комплексу, гідротехнічних об'єктів при загрозі і виникненні надзвичайної ситуації.

Менеджмент персоналу. Персонал організації як об'єкт менеджменту. Методологія менеджменту персоналу. Ресурсне забезпечення менеджменту персоналу. Соціально-психологічні аспекти менеджменту персоналу. Кадрова служба та кадрове діловодство. Планування й формування персоналу. Розвиток персоналу. Рух персоналу. Регулювання трудової діяльності персоналу. Створення сприятливих умов праці. Оцінювання персоналу. Мотивація та стимулювання персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність менеджменту персоналу.

Інформаційні технології обґрунтування рішень. Теорія систем підтримки прийняття розв'язків, як методологічна база АРМ. Концепція застосування програмних продуктів при автоматизації обліку на підприємствах АПК. Інформаційні системи й технології обліку. Сервісні можливості 1С Підприємство. Керування Бухгалтерськими підсумками в 1С Підприємство. Зміни в податковому законодавстві що внесли зміни в програму 1 С Підприємство. Основні відмінності в 1С версій 7.7 і 8.2.

Моделювання економічної динаміки. Вивчення дисципліни сприяє формуванню системи теоретичних знань і практичних навичок побудови і аналізу математичних моделей динаміки розвитку економічних процесів. Передбачає вивчення принципів моделювання економічних процесів, лінійних динамічних моделей, рівноваги та нерівноваги, стійкості і нестійкості динамічних моделей економіки, нелінійних динамічних моделей економічних систем, якісних методів аналізу соціально-економічних систем, моделей економічних змін та їх аналіз, сінергетичний підхід у моделюванні та аналізі економічних процесів.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Управління ризиками. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями з управління факторами ризику, методів активного і пасивного захисту від ризику. Передбачає вивчення сутності та причини виникнення ризику, класифікації ризиків, основних підходів до виявлення і управління ризиками, оцінки ризиків, методів регулювання ризиків, структури витрат при різних методах управління ризиками, економічних критеріїв оцінки ефективності управління ризиками, аналіз економічної ефективності страхування і самострахування.

Нормування праці. Вивчення дисципліни передбачає формування теоретичних знань та практичних навичок з нормування та оплати праці на

підприємствах АПК. Передбачає вивчення предмету, методу та завдання нормування праці, теоретичних та методологічних засад нормування праці на підприємствах АПК, організації нормування праці у рослинництві, організації нормування праці у тваринництві, організації нормування праці обслуговуючих виробництв, нормування праці і її оплата, нормування праці керівного складу підприємств АПК, розробки та впровадження заходів з наукової організації праці і визначення їх економічної ефективності.

Макроекономічний аналіз. Дисципліна передбачає вивчення основ макроекономічного аналізу та оволодіння прийомами та методами макроекономічного аналізу. Передбачає вивчення основних макроекономічних показників, теорії і практики макроекономічного аналізу, аналізу головних макроекономічних показників, макроекономічного аналізу праці та зайнятості населення, грошового обігу та фінансово-кредитної системи, бюджетно-податкової сфери, попиту і пропозиції, цін, показників зовнішньоекономічної діяльності, соціальної сфери, стану охорони навколишнього середовища.

Основи митного та валютного законодавства. Дисципліна передбачає формування теоретичних знань та практичних вмінь застосування митного та валютного законодавства. Передбачає вивчення переміщення та пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митних процедур, митного режиму і особливостей пропуску і оподаткування товарів що переміщуються через митний кордон, митної вартості і методів її встановлення, порушення митних правил і відповідальність, системи валютного регулювання і контролю, режиму поточних рахунків у іноземній валюті і валютні операції банків, оформлення документації, контролю валютних операцій.

Фінансове право. Вивчення дисципліни сприяє формуванню теоретичних знань та практичних навичок застосування законодавства з фінансових питань та принципи діяльності фінансових інститутів. Передбачає вивчення поняття фінансового права та його місце в системі права України, суб'єктів, об'єктів фінансового права та органів управління, фінансового контролю, бюджетного законодавства та його застосування, податкового законодавства та його застосування, операцій з іноземною валютою, митного законодавства та митних правил, повноваження державних органів у сфері валютного регулювання.

Маркетингові дослідження. Вивчення дисципліни сприяє опануванню студентами теоретичних засад маркетингових досліджень в управлінні аграрними підприємствами. Передбачає вивчення системи маркетингових досліджень, формування стратегій маркетингових досліджень, цінової політики, попиту і пропозиції, умов функціонування ринку сільськогосподарської продукції, комплексу маркетингових досліджень, організації служби маркетингових досліджень на підприємствах АПК.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ФІНАНСИ І КРЕДИТ»
галузі знань «Економіка і підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з фінансів і кредиту

Концепція підготовки

Спеціальність "Фінанси та кредит" ставить мету підготувати керівників і фінансових менеджерів, які володіють мистецтвом управління фінансами підприємства. Дана спеціальність здатна озброїти фахівців системою сучасних методів фінансового управління; сприяти формуванню нової фінансової ідеології господарювання, адекватної ринкової економіки; ознайомити з сучасними фінансовими інструментами та допомогти у створенні динамічних управлінських рішень. Випускники спеціальності "Фінанси і кредит" є висококваліфікованими фахівцями у сфері фінансів, фінансового менеджменту, фінансового аналізу. Вони володіють сучасними методами аналізу і прогнозують фінансово-економічні ситуації.

Практичне навчання

Обсяг практичної підготовки спеціалістів спеціальності «Фінанси і кредит» складає 6 тижнів виробничої практики. Виробнича практика з фаху передбачає отримання практичних навичок з фінансового та податкового менеджменту.

До баз практичного навчання з фаху відносяться: КТ «Крим-Аромат», ТОВ «Адоніс», ТОВ «Джанкойська-Нива», ТОВ «Азовчані», ТОВ «Нива Агро», ПАТ «Старокримський», СТОВ «Ніва», ДП «Малоріченське» НВАО «Масандра», ДП «Морське», ДП «Таврія» та інші підприємства, а також структурні підрозділи Міністерства аграрної політики і продовольства АР Крим.

Орієнтована тематика дипломних робіт

1. Вдосконалення кредитних операцій комерційного банку
2. Управління власним капіталом підприємства
3. Формування і розподіл фінансових результатів діяльності підприємства
4. Антикризове фінансове управління діяльністю підприємства
5. Організація фінансового контролінгу в діяльності підприємства

Академічні права випускників

Студенти можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістра зі спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» та за спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Сфери зайнятості випускників

Призначена для підготовки професіоналів, що зможуть працювати в державних, спільних, приватних підприємствах різних галузей народного господарства, банках, страхових, консалтингових компаніях. Випускники спеціальності здатні очолити економічні підрозділи державних і галузевих виробничих підприємств, наукових і проектних установ; зможуть використовувати знання, вміння і навички в лабораторіях і центрах економічних досліджень, здатні виконувати аналітичну роботу і працювати фінансовими менеджерами.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Фінанси і кредит»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки*</i>					
1	Фінансовий менеджмент	1	108	2	3
2	Бюджетний менеджмент	2	108	2	3
3	Податковий менеджмент	1	108	2	3
4	Ринок фінансових послуг	1	108	2	3
5	Фінансова санація та банкрутство підприємств	2	144	2,7	4
6	Управління проектами	1	108	2	3
7	Міжнародні фінанси	1	108	2	3
Разом за нормативною складовою			792	14,7	22
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки*</i>					
1	Охорона праці в галузі	2	36	0,7	1
2	Цивільний захист	2	36	0,7	1
3	Основи діловодства	2	108	2	3
4	Менеджмент персоналу	2	108	2	3
5	Інформаційні технології обґрунтування рішень	2	108	2	3
6	Основи казначейської справи	1	108	2	3
Всього за вибором університету			504	9,4	14
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки*</i>					
1	Управління ризиками	1	72	1,3	2
2	Корпоративні фінанси	1	72	1,3	2
3	Іпотечне кредитування	1	72	1,3	2
4	Актуарні розрахунки	1	72	1,3	2
5	Фінансування та кредитування сільськогосподарських підприємств	1	72	1,3	2
6	Моделювання економічної динаміки	1	72	1,3	2
Всього за вибором студента			216	3,9	6
Разом за вибірковою складовою			720	13,3	20
Практична підготовка			324	6,0	9,0
Підготовка і захист дипломної роботи			324	6,0	9,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

* Назви циклів дисциплін відповідно вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 27.08.2010 р., ОКХ і ОПП.

Анотація дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Фінансовий менеджмент. Концепції фінансового менеджменту і фінансова політика підприємства. Організаційне та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Аналіз у системі фінансового менеджменту. Контроль у системі фінансового менеджменту. Управління грошовими потоками. Управління активами підприємства. Управління капіталом підприємства та прибутком підприємства. Управління інвестиціями. Управління фінансовими ризиками. Податковий менеджмент на підприємстві. Антикризове фінансове управління підприємством.

Бюджетний менеджмент. Отримання теоретичних та практичних знань для розкриття можливостей, набуття навичок щодо організації бюджетного процесу в Україні та управління ним, а також виконання бюджету держави, вивчення дисципліни є бюджетні ресурси держави і відносини, пов'язані з їх використанням. Оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету. Формування знань з питань державного кредиту та управління державним боргом. Вивчення процесу складання бюджетної звітності, контролю за виконанням бюджету.

Податковий менеджмент. Оволодіння сучасними знаннями з питань податкової діяльності і вміннями необхідних майбутнім спеціалістам для здійснення управління в сфері оподаткування. Передбачає вивчення економічних, організаційних, правових питань, що виникають при управлінні податковими відносинами, теоретико-організаційних засад податкового менеджменту, облікової роботи в органах ДПС, контрольно-перевірочної роботи органів ДПС.

Ринок фінансових послуг. Передбачає вивчення теоретичних основ функціонування ринку фінансових послуг, послуг на сегментах фінансового ринку, організаційно-правові основи функціонування ринку фінансових послуг в Україні.

Фінансова санація та банкрутство підприємств. Передбачає формування системи знань з методології та практичного здійснення фінансової санації, банкрутства підприємств, фінансового забезпечення ліквідаційних процедур. Передбачає вивчення оцінювання санаційної спроможності підприємств, процедури складання та узгодження плану фінансової санації підприємства, процедуру санації підприємств у судовому порядку, реструктуризацію підприємств, методи державної підтримки санації підприємств, економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємства.

Управління проектами. Історія і загальні засади управління проектами. Середовище управління проектами. Системний підхід в управлінні проектами. Проектний аналіз. Інвестиційні дослідження та фінансування проекту. Бізнес-планування проекту. Програмне-технічне забезпечення управління проектами. Управління інтеграцією проекту. Управління змістом проекту. Управління часом проекту. Управління вартістю проекту. Управління ризиком проекту.

Міжнародні фінанси. Формування у майбутніх фінансистів системи знань у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях, набуття практичних навичок у міжнародній фінансовій діяльності. Вивчення теорії та практики функціонування системи міжнародних фінансів.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Охорона праці в галузі. Травматизм та захворювання серед працюючих. Травмуючі фактори. Динаміка травматизму та аналіз його показників. Кодекс законів про працю. Контроль та відповідальність керівників за забезпечення охорони праці на підприємстві, дільниці, об'єкті. Структура охорони праці в галузі та діяння державних інспекцій з охорони праці. Служби охорони праці на підприємстві. Поняття та визначення виробничої санітарії. Виробнича санітарія і травматизм, професійні захворювання. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори на робочих місцях та робочих зонах. Умови праці працюючих. Техніка безпеки при роботі на сільськогосподарських машинах, агрегатах, зернозбиральних комбайнах тощо. Навчання працюючих з охорони праці.

Основи діловодства. Вивчення дисципліни дозволяє навчити студентів працювати з документами – знати їх структуру та правильно розміщувати реквізити залежно від виду документа, знати всі операції з підготовки, складання, погодження та оформлення документів; вивчити організацію роботи з документами. Передбачає вивчення особливостей сучасного діловодства, чинних стандартів щодо оформлення документів, класифікацію і стандартизацію документів, правил складання та оформлення документів, загальних вимоги до оформлення реквізитів документів, складання і оформлення службових документів, організації роботи з документами, систематизацію документів, підготовку і передача їх до архіву.

Цивільний захист. Цивільна оборона в сучасних умовах. Причини виникнення і класифікація надзвичайних ситуацій. Характеристика можливих надзвичайних ситуацій в Україні. Планування заходів цивільної оборони в сільськогосподарському підприємстві. Основи стійкості роботи сільського господарства у надзвичайних ситуаціях. Методи оцінки стійкості роботи сільськогосподарського об'єкту, галузей сільськогосподарського виробництва у надзвичайних ситуаціях. Основи захисту галузей рослинництва і тваринництва, машинно-тракторного парку, паливно-енергетичного комплексу, гідротехнічних об'єктів при загрозі і виникненні надзвичайної ситуації.

Менеджмент персоналу. Персонал організації як об'єкт менеджменту. Методологія менеджменту персоналу. Ресурсне забезпечення менеджменту персоналу. Соціально-психологічні аспекти менеджменту персоналу. Кадрова служба та кадрове діловодство. Планування й формування персоналу. Розвиток персоналу. Рух персоналу. Регулювання трудової діяльності персоналу. Створення сприятливих умов праці. Оцінювання персоналу. Мотивація та стимулювання персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність менеджменту персоналу.

Інформаційні технології обґрунтування рішень. Теорія систем підтримки прийняття розв'язків, як методологічна база АРМ. Концепція застосування програмних продуктів при автоматизації обліку на підприємствах АПК. Інформаційні системи й технології обліку. Сервісні можливості 1С Підприємство. Керування Бухгалтерськими підсумками в 1С Підприємство. Зміни в податковому законодавстві що внесли зміни в програму 1 С Підприємство. Основні відмінності в 1С версій 7.7 і 8.2.

Основи казначейської справи. Вивчення дисципліни дозволяє розглянути зміст операцій з касового виконання доходів і видатків Державного бюджету. Передбачає вивчення бюджету та бюджетної система України, бюджетного контролю та його організації, розвитку державного казначейства в Україні, організації управління державними платежами, організації касового виконання державного бюджету з доходів, організації касового виконання державного бюджету з рас ходів, управління бюджетним дефіцитом та державними боргами України.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Управління ризиками. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями з управління факторами ризику, методів активного і пасивного захисту від ризику. Передбачає вивчення сутності та причини виникнення ризику, класифікації ризиків, основних підходів до виявлення і управління ризиками, оцінки ризиків, методів регулювання ризиків, структури витрат при різних методах управління ризиками, економічних критеріїв оцінки ефективності управління ризиками, аналіз економічної ефективності страхування і самострахування.

Корпоративні фінанси. Вивчення дисципліни дозволяє розглянути базові концепції корпоративних фінансів, фінансову політику корпорацій, їх взаємини з учасниками фінансового ринку. Передбачає вивчення наступних тем: економічний зміст і призначення корпоративних фінансів, Ціна капіталу й управління його структурою, Керування власним капіталом, Керування позиковим капіталом, Фінансування інвестицій в основний капітал, Фінансування інвестицій в обіговий капітал.

Іпотечне кредитування. Вивчення дисципліни дозволяє сформувати систему знань з теорії та практики організації іпотечного кредитування в Україні. Передбачає вивчення наступних тем: іпотека та її предмет, учасники іпотечних відносин і види іпотеки, значення іпотеки в сучасних умовах, особливості іпотечних відносин в аграрному секторі економіки, основні передумови іпотеки, зарубіжний досвід регулювання іпотечних відносин, правове забезпечення іпотечних відносин в Україні, оцінка нерухомості як предмета застави, методи оцінки нерухомості, порядок застосування методів оцінки нерухомості, оцінка будівель, споруд, підприємств та їхніх структурних підрозділів, земельна рента та її визначення, оцінка сільськогосподарських угідь, оцінка земель несільськогосподарського призначення, особливості застави нерухомості, що розвивається, грошова оцінка нерухомості, що розвивається, функції та види діяльності іпотечних банків, особливості становлення іпотечних банків в Україні, кредитні операції іпотечних банків, узгодження суми кредиту з вартістю застави, визначення кредитної ставки, укладення кредитного та іпотечного договору, супроводження кредиту, операції з іпотечними паперами власної емісії, передумови емісії іпотечних цінних паперів, зарубіжний досвід емісії іпотечних цінних паперів, заставні та іпотечні облигації: порівняльний аналіз моделей, надійність іпотечних банків, принципи діяльності іпотечних банків.

Актуарні розрахунки. Метою вивчення дисципліни є формування системи фундаментальних знань щодо сутності, побудови та аналізу математичних моделей і методів, що регламентують відносини між страховиками та страхувальниками. Передбачає вивчення наступних тем: цілі та інструментарій актуарних розрахунків, загальні засади моделювання ризику в страхуванні, аналіз і управління ризику в страхуванні, моделі індивідуальних позовів, моделі динаміки позовів, статичні моделі банкрутства страхової компанії, визначення страхового тарифу страхування життя, система страхових резервів, моделі управління ризиком за допомогою перестрахування, моделі рівноваги страхового ринку.

Фінансування та кредитування сільськогосподарських підприємств. Вивчення дисципліни дозволяє сформувати систему знань з управління фінансами підприємств, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання. Передбачає вивчення наступних тем: особливості фінансування підприємств аграрного сектору, джерела формування фінансових ресурсів, аналіз ефективності використання джерел фінансування, суб'єкти кредитних відносин в сільському господарстві, правове регулювання кредитування сільськогосподарських підприємств, застосування строкових фінансових інструментів на фінансовому ринку, механізм банківського кредитування сільськогосподарських підприємств, страхування фінансових та кредитних ризиків, фінансові інструменти державної підтримки сільськогосподарських підприємств, використання іпотеки земельних ділянок при кредитуванні сільського господарства, програми та особливості кредитування фермерських господарств.

Моделювання економічної динаміки. Вивчення дисципліни сприяє формуванню системи теоретичних знань і практичних навичок побудови і аналізу математичних моделей динаміки розвитку економічних процесів. Передбачає вивчення принципів моделювання економічних процесів, лінійних динамічних

моделей, рівноваги та нерівноваги, стійкості і нестійкості динамічних моделей економіки, нелінійних динамічних моделей економічних систем, якісних методів аналізу соціально-економічних систем, моделей економічних змін та їх аналіз, синергитичний підхід у моделюванні та аналізі економічних процесів.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ОБЛІК І АУДИТ»
галузі знань «Економіка і підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	80 осіб
– заочна	90 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з обліку і аудиту

Концепція підготовки

Навчання за спеціальністю "Облік і аудит" основним своїм завданням передбачає набуття студентами знань та формування навичок ведення бухгалтерського обліку, необхідних для ефективної роботи на підприємствах різних форм власності в умовах ринкової економіки відповідно до національних стандартів з бухгалтерського обліку; вміння приймати оптимальні рішення щодо вдосконалення організаційних форм і методів ведення бухгалтерського обліку.

Бухгалтер - це висококваліфікований затребуваний фахівець, компетентний в проектуванні інформаційних систем, який вміє інтерпретувати та аналізувати дані про діяльність підприємства і фінансову звітність, давати рекомендації для прийняття управлінських рішень, здійснювати аудит, кваліфіковано консультувати з питань оподаткування.

Практичне навчання

Обсяг практичної підготовки спеціалістів спеціальності "Облік і аудит" складає 6 тижнів виробничої практики. Виробнича практика з фаху передбачає отримання практичних навичок з організації обліку, звітності підприємств, організації інформаційних систем.

До баз практичного навчання з фаху відносяться: СЗАТ «Аромат», ПАТ «Бурлюк», ПСП АФ «Зеленогірськ», СТОО «Джерело», ДП «ДГ «Клепініно» НААН України, ПАТ «Кримська фруктова компанія», ПАТ «Старокримський», ТОВ «Талісман-К», ПАТ «Кірова», ДП «Сімферопольський виноробний завод», ПАТ «Партизан», ПАТ «Птахофабрика» «Южная», СВК «Каркінітський та інші підприємства, а також структурні підрозділи Міністерства аграрної політики і продовольства АР Крим.

Орієнтована тематика дипломних робіт

1. Формування системи обліку і звітності на підприємстві за міжнародними стандартами.
2. Аудит діяльності підприємства згідно вимог міжнародних стандартів.
3. Аналітичне забезпечення обліку і звітності за міжнародними стандартами.
4. Організація управлінського обліку на підприємстві.
5. Організація обліку виробничих (або інших видів) витрат підприємства.
6. Удосконалення процесу бюджетування на підприємствах.
7. Бухгалтерський облік та оцінка земель у сільськогосподарських підприємствах.
8. Аудит земельних відносин.
9. Бухгалтерський облік сільськогосподарських угідь.
10. Забезпечення прийняття управлінських рішень на підприємстві в системі управлінського обліку.

Академічні права випускників

Студенти можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 8.03050901 «Облік і аудит» та за спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Сфера зайнятості випускників

Спеціаліст із обліку і аудиту – це фахівець високої кваліфікації, підготовлений для самостійної діяльності на підприємствах, у фірмах усіх форм власності, організаціях, банках, бюджетних та фінансових структурах виконавчої влади. Спеціаліст із обліку і аудиту на початку своєї професійної кар'єри може обіймати посаду провідного бухгалтера, бухгалтера I категорії та інші керівні посади з обліку, контролю та ревізії на різних рівнях управління фінансово-кредитною системою.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Облік і аудит»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Організація обліку	1	144	2,7	4
2	Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті	1	144	2,7	4
3	Фінансовий аналіз	2	108	2	3
4	Звітність підприємств	1	144	2,7	4
5	Облік зовнішньоекономічної діяльності	1	108	2	3
6	Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті	2	144	2,7	4
<i>Разом за нормативною складовою</i>			792	14,8	22
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Охорона праці в галузі	2	36	0,7	1
2	Цивільний захист	2	36	0,7	1
3	Основи діловодства	2	108	2	3
4	Менеджмент персоналу	2	108	2	3
5	Інформаційні технології обґрунтування рішень	2	108	2	3
6	Судово-бухгалтерська експертиза	2	108	2	3
<i>Всього за вибором університету</i>			504	9,4	14
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Управління ризиками	1	72	1,3	2
2	Міжнародні фінанси	1	72	1,3	2
3	Кількісні методи в економічному аналізі	1	72	1,3	2
4	Основи митного та валютного законодавства	1	72	1,3	2
5	Облік витрат і бюджетування в підприємствах АПК	1	72	1,3	2
6	Фінансовий облік і звітність за міжнародними стандартами	1	72	1,3	2
<i>Всього за вибором студента</i>			216	3,9	6
Разом за вибірковою складовою			720	13,3	20
Практична підготовка			324	6,0	9,0
Підготовка і захист дипломної роботи			324	6,0	9,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Організація обліку. Основи організації бухгалтерського обліку. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку. Організація облікового процесу. Організація обліку власного капіталу. Організація обліку зобов'язань. Організація обліку та аналізу довгострокових активів. Організація обліку та аналізу оборотних активів. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом. Організація інформаційного, технічного та забезпечення обліку, контролю й аналізу. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку.

Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння знань про створення й використання в управлінні інформаційних систем і технологій фінансового, управлінського обліку та контрольно-аналітичних процесів. Передбачає вивчення принципів побудови управлінських інформаційних систем, новітніх інформаційних технологій, інформаційних технологій розв'язування задач з фінансового, управлінського та податкового обліку, задач із внутрішнього контролю, аналітичних задач, задач з аудиту на підприємстві.

Фінансовий аналіз. Теоретичні основи фінансового аналізу; загальна оцінка фінансового стану підприємства; аналіз фінансової стійкості; аналіз платоспроможності та ліквідності; аналіз грошових потоків; аналіз кредитоспроможності підприємства; аналіз ефективності використання капіталу; оцінювання виробничо-фінансового левериджу; аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства; короткостроковий прогноз фінансового стану підприємства; аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств; стратегічний аналіз фінансових ризиків.

Звітність підприємства. Загальні вимоги до звітності. Баланс підприємства. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах. Зведена і консолідована фінансова звітність. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Податкова звітність. Статистична і спеціальна звітність.

Облік зовнішньоекономічної діяльності. Передбачає формування системи знань з обліку зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій. Вивчення дисципліни базується на вивченні питань обліку операцій з експорту та імпорту, бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною, з обліку інвестиційних, валютно-фінансових операцій, операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями.

Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті. Управлінські рішення: класифікація, співставність, фактор ризику. Методологія забезпечення конкурентоспроможності управлінських рішень. Технологія розробки та реалізації управлінських рішень. Методи аналізу управлінських рішень. Основи застосування функціонально-вартісного аналізу. Аналіз ефективності використання ресурсів. Прогнозування управлінських рішень.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Охорона праці в галузі. Травматизм та захворювання серед працюючих. Травмуючі фактори. Динаміка травматизму та аналіз його показників. Кодекс законів про працю. Контроль та відповідальність керівників за забезпечення охорони праці на підприємстві, дільниці, об'єкті. Структура охорони праці в галузі та діяння державних інспекцій з охорони праці. Служби охорони праці на підприємстві. Поняття та визначення виробничої санітарії. Виробнича санітарія і травматизм, професійні захворювання. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори на робочих місцях та робочих зонах. Умови праці працюючих. Техніка безпеки при роботі на сільськогосподарських машинах, агрегатах, зернозбиральних комбайнах тощо. Навчання працюючих з охорони праці.

Основи діловодства. Вивчення дисципліни дозволяє навчити студентів працювати з документами – знати їх структуру та правильно розміщувати реквізити залежно від виду документа, знати всі операції з підготовки, складання, погодження та оформлення документів; вивчити організацію роботи з документами. Передбачає вивчення особливостей сучасного діловодства, чинних стандартів щодо оформлення документів, класифікацію і стандартизацію документів, правил складання та оформлення документів, загальних вимоги до оформлення реквізитів документів, складання і оформлення службових документів, організації роботи з документами, систематизацію документів, підготовку і передачу їх до архіву.

Цивільний захист. Цивільна оборона в сучасних умовах. Причини виникнення і класифікація надзвичайних ситуацій. Характеристика можливих надзвичайних ситуацій в Україні. Планування заходів цивільної оборони в сільськогосподарському підприємстві. Основи стійкості роботи сільського господарства у надзвичайних ситуаціях. Методи оцінки стійкості роботи сільськогосподарського об'єкту, галузей сільськогосподарського виробництва у надзвичайних ситуаціях. Основи захисту галузей рослинництва і тваринництва, машинно-тракторного парку, паливно-енергетичного комплексу, гідротехнічних об'єктів при загрозі і виникненні надзвичайної ситуації.

Менеджмент персоналу. Персонал організації як об'єкт менеджменту. Методологія менеджменту персоналу. Ресурсне забезпечення менеджменту персоналу. Соціально-психологічні аспекти менеджменту персоналу. Кадрова служба та кадрове діловодство. Планування й формування персоналу. Розвиток персоналу. Рух персоналу. Регулювання трудової діяльності персоналу. Створення сприятливих умов праці. Оцінювання персоналу. Мотивація та стимулювання персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність менеджменту персоналу.

Інформаційні технології обґрунтування рішень. Теорія систем підтримки прийняття розв'язків, як методологічна база АРМ. Концепція застосування програмних продуктів при автоматизації обліку на підприємствах АПК. Інформаційні системи й технології обліку. Сервісні можливості 1С Підприємство. Керування Бухгалтерськими підсумками в 1С Підприємство. Зміни в податковому законодавстві що внесли зміни в програму 1 С Підприємство. Основні відмінності в 1С версій 7.7 і 8.2.

Судово-бухгалтерська експертиза. Основні положення судової бухгалтерії; судово-бухгалтерська експертиза, порядок проведення; методичні аспекти використання облікових документів при виявленні і розслідуванні правопорушень в галузях народного господарства; використання реєстрів обліку та первинних

документів при виявленні і розслідуванні зловживань в банківській системі і на підприємствах малого бізнесу; особливості ревізії, що проводиться за ініціативою органів дізнання і слідства.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Управління ризиками. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями з управління факторами ризику, методів активного і пасивного захисту від ризику. Передбачає вивчення сутності та причини виникнення ризику, класифікації ризиків, основних підходів до виявлення і управління ризиками, оцінки ризиків, методів регулювання ризиків, структури витрат при різних методах управління ризиками, економічних критеріїв оцінки ефективності управління ризиками, аналіз економічної ефективності страхування і самострахування.

Міжнародні фінанси. Формування у майбутніх фінансистів системи знань у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях, набуття практичних навичок у міжнародній фінансовій діяльності. Вивчення теорії та практики функціонування системи міжнародних фінансів.

Кількісні методи в економічному аналізі. Передбачає вивчення кількісних методів економічного аналізу з метою оцінювання стану економіки підприємства, його виробничого потенціалу, ефективності господарювання та прогнозування тенденції розвитку підприємств. Студенти вивчають такі теми: класифікація методів аналізу, методи математичного програмування, теорія ігор, теорія масового обслуговування, теорія навчання, методи управління запасами, теорія катастроф, аналіз беззбитковості та цільове планування прибутку.

Основи митного та валютного законодавства. Дисципліна передбачає формування теоретичних знань та практичних вмінь застосування митного та валютного законодавства. Передбачає вивчення переміщення та пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митних процедур, митного режиму і особливостей пропуску і оподаткування товарів що переміщуються через митний кордон, митної вартості і методів її встановлення, порушення митних правил і відповідальність, системи валютного регулювання і контролю, режиму поточних рахунків у іноземній валюті і валютні операції банків, оформлення документації, контролю валютних операцій.

Облік витрат і бюджетування в підприємствах АПК. Сутність витрат і необхідність їх класифікації: постійні та змінні витрати. Поведінка постійних та змінних витрат, зона релевантності. Методи визначення функцій витрат. Використання функцій витрат у прийнятті управлінських рішень. Нормативне забезпечення обліку витрат і калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції. Об'єкти обліку витрат і об'єкти калькулювання. Облік і оцінка витрат по економічних елементах. Облік витрат по статтях калькулювання. Особливості обліку й розподілу загальногосподарських витрат. Прийоми калькулювання витрат і види калькуляції. Характеристика системи обліку й калькулювання повних і неповних (змінних) витрат. Сутність і основні завдання організації обліку нормативних витрат. Формування нормативних витрат у сільськогосподарських підприємствах. Аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних. Ціль і методи аналізу взаємозв'язку витрат, обсягів виробництва й прибутку, запас безпеки. Аналіз впливу зміни витрат, обсягів виробництва й реалізації на прибутковість підприємства і його запас міцності. Сутність ефекту операційного левериджу й порядок його розрахунку. Сутність бюджетування й види бюджетів. Складання й узгодження бюджетів. Контроль

виконання бюджетів і аналіз відхилень. Концепція центрів і обліку відповідальності. Склад і оцінка витрат центрів відповідальності. Планування бюджету центру відповідальності. Оцінка виконання бюджету центру відповідальності й показники ефективності його роботи. Сутність та мета бюджетування. Напрями бюджетування. Бюджетний комітет та його завдання. Функції бухгалтера-аналітика в процесі бюджетування. Бюджетування через прирощення та бюджетування «з нуля». Прогноз продажу та бюджет продажу – мета та порядок складання. Склад бюджетів і порядок їх складання в виробничому підприємстві. Бюджетний контроль. Управління за відхиленнями. Гнучкий бюджет – порядок та мета складання. Поняття центру відповідальності та порядок його відокремлення. Показники оцінки діяльності центрів відповідальності. Стандартні витрати – сутність, порядок обліку. Взаємозв'язок обліку стандартних витрат і обліку витрат за центрами відповідальності. Критерії та методи визначення відхилень. Порядок оцінки діяльності центру прибутку.

Фінансовий облік та звітність за міжнародними стандартами. Поняття та класифікація систем бухгалтерського обліку. Моделі бухгалтерського обліку, сутність та характерні особливості. Гармонізація та стандартизація облікових систем. Діяльність міжнародних бухгалтерських організацій щодо створення міжнародної системи обліку та звітності. Історія створення та організація діяльності Комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (КМСБО). Процедура створення МСБО. Сфера застосування МСБО. Ціль, склад та користувачі фінансової звітності. Загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах. Елементи фінансової звітності. Облік основних засобів: поняття, особливості оцінки та бухгалтерського відображення. Витрати за позиками: поняття та оцінка. Знецінення активів. Визначення та оцінка збитку від знецінення активів. Інвестиційна власність: визнання, оцінка та облік. Оренда: поняття, види та особливості обліку. Оперативна оренда, лізинг. Фінансові інструменти: визнання та оцінка. Класифікація фінансових інструментів та їх облік. Запаси: оцінка, облік, відображення в фінансовій звітності. Поняття, визнання та оцінка виручки. Ідентифікація операцій, пов'язаних з отриманням виручки. Дебіторська заборгованість. Договори підряду Особливості визнання виручки та витрат за договорами підряду. Облік короткострокових та довгострокових винагороджень робітникам. Податок на прибуток: визнання та методика розрахунку. Розкриття інформації про податок на прибуток в фінансовій звітності. Зміст балансу, його структура та формати. Події після дати балансу та способи їх коректування. Призначення, структура та зміст звіту про прибутки та збитки. Порядок розрахунку прибутку на акцію. Структура та зміст звіту про зміни у власному капіталі. Методика складання звіту про рух грошових коштів. Призначення, сфера застосування та порядок представлення консолідованої фінансової звітності. Процедури консолідації фінансових звітів. Розкриття інформації про консолідацію фінансових звітів. Ретроспективне та перспективне застосування змін в обліковій політиці. Зміни в облікових оцінках. Трансформація фінансової звітності. Способи формування фінансової звітності за міжнародними стандартами. Етапи трансформації. Пере класифікація доходів, витрат, активів і пасивів при трансформації за МСФЗ. Переваги й недоліки трансформації згідно до МСФЗ.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ»
галузі знань «менеджмент і адміністрування»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	20 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська, російська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з менеджменту організацій і адміністрування

Концепція підготовки

Спеціаліст з менеджменту організацій і адміністрування – це фахівець, який має спеціальну управлінську освіту і відповідає за розробку і прийняття управлінських рішень, займається широким колом питань. Основні напрями професійної діяльності – інформаційно-аналітична, організаційно-управлінська та адміністративно-господарська, а за умов набуття відповідного досвіду може адаптуватися до таких напрямів суміжної професійної діяльності: економічна, маркетингова, обліково-контрольна, зовнішньоекономічна, освітня, науково-дослідна. Це представник особливої професії, що об'єднує в собі управлінця, економіста, інженера, юриста.

Практичне навчання

Обсяг практичної підготовки спеціалістів спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування» складає 8 тижнів, з яких 6 – виробнича та 2 тижні – переддипломна практика. Виробнича практика з фаху передбачає формування професійного вміння приймати професійні рішення в конкретних умовах будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності, оволодіння сучасними методами, формами організації виробництва. Переддипломна практика узагальнює усі дослідження, що були проведені студентами під час виконання курсових робіт та написання звітів з практики, отримані висновки і пропозиції подаються для їх впровадження на підприємстві.

До баз практичного навчання відносяться: КТ «Крим-Аромат», ПАТ «Агрофірма «Чорноморець», ПАТ «Бурлюк», ПСПР «АФ «Зеленогірськ», ТОВ «Гермес АРК», ПАТ «Кримська фруктова компанія», ТОВ «Агрофірма імені Н.К. Крупської», ПАТ «Птахофабрика Южная», ТОВ «Осавіахім» та інші підприємства, а також структурні підрозділи Міністерства аграрної політики і продовольства Автономної Республіки Крим.

Орієнтована тематика дипломних робіт

1. Ресурсозберігаючі шляхи вдосконалення управління підприємства (на прикладі).
2. Раціоналізація управління персоналом (на прикладі).
3. Інноваційні форми організації діяльності керівника (на прикладі).
4. Інноваційна організація труда менеджера (на прикладі).
5. Раціоналізація функціональної організації управління персоналом (на прикладі).
6. Організація стратегічного менеджменту (на прикладі району).
7. Організація стратегічного планування (на прикладі району).
8. Вдосконалення управління конкурентоспроможністю продукції (на прикладі галузі, району, регіону).

9. Організація і вдосконалення системи управління ресурсами (на прикладі галузі, району, регіону).

10. Організація управління розвитком підприємства (на прикладі галузі, району, регіону).

Академічні права випускників

Студенти можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістра зі спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» та за спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії».

Сфера зайнятості випускників

Спеціаліст з менеджменту організацій і адміністрування підготовлений до роботи в таких галузях економіки як: сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги, обробна промисловість, будівництво. Посади, які може займати спеціаліст з менеджменту організацій і адміністрування це директор підприємства, відділення, філіялу; директор малого підприємства, начальник структурного підрозділу, керівник економічного, фінансового, юридичного, адміністративного, господарського, кадрів і трудових відносин, транспортно-експедиційного, матеріально-технічного постачання, маркетингу, збуту, комерційного, рекламного відділу, бюро та інші.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування»**

№ п/п	Навчальна дисципліна, практика	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Інтелектуальна власність	2	54	1	1,5
2	Охорона праці в галузі	2	54	1	1,5
3	Цивільний захист	2	54	1	1,5
4	Договірне право	1	54	1	1,5
5	Публічне адміністрування	2	72	1,3	2
6	Ділове адміністрування:				
6.1	<i>Менеджмент організацій</i>	1	108	2	3
6.2	<i>Корпоративне управління</i>	2	72	1,3	2
6.3	<i>Управління змінами</i>	2	72	1,3	2
6.4	<i>Управління проектами</i>	1	72	1,3	2
6.5	<i>Управління якістю</i>	2	72	1,3	2
7	Фінансовий менеджмент	1	108	2	3
8	Інформаційні системи і технології в управлінні організацією	1	72	1,3	2
Разом за нормативною складовою			864	16	24
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Психологія управління	1	72	1,3	2
Всього за вибором університету			72	1,3	2
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки</i>					
1	Інвестиційний менеджмент	1	72	1,3	2
2	Управління ризиками	1	72	1,3	2
3	Інноваційний менеджмент	1	72	1,3	2
4	Основи діловодства	1	72	1,3	2
Всього за вибором студента			144	2,7	4
Разом за вибірковою складовою			216	4	6
Практична підготовка			432	8,0	12,0
Підготовка і захист дипломної роботи			648	12,0	18,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Інтелектуальна власність Поняття інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти інтелектуальної власності. Система охорони інтелектуальної власності в Україні. Правова охорона об'єктів патентного права. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів і послуг. Правова охорона об'єктів авторського та суміжних прав. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності. Права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності. Правова форма реалізації права на об'єкт інтелектуальної власності.

Охорона праці в галузі. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Система управління охороною праці в організації. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.

Цивільних захист. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС. Планування заходів з питань цивільного захисту. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист ОГ. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження, оцінювання інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС.

Договірне право. Поняття та загальна характеристика договірного права в Україні. Загальні положення про договори у господарській діяльності. Виконання договірних зобов'язань суб'єктами господарювання (підприємцями). Договори про передачу майна у власність, договори про передачу майна в користування. Договори про виконання робіт, договори про надання юридичних та фактичних послуг. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин. Зобов'язання про спільну діяльність.

Публічне адміністрування. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством. Публічна сфера-єдність економічної. Соціальної та політичної сфер. Громадське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування. Публічне адміністрування та влада. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада. Закони та принципи публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення. Прийняття та виконання управлінських рішень. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування. Бюрократія в системі публічного адміністрування. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування. Результативність та ефективність публічного адміністрування. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері. Публічне адміністрування та економіка. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях. Відповідальність у публічному адмініструванні.

Спеціалізація «Ділове адміністрування»

Менеджмент організацій. Системна модель менеджменту організацій. Еволюція організації. Організаційний механізм менеджменту організацій. Організаційний інжиніринг. Організаційний дизайн. Управлінські моделі. Керівництво в організації. Ризикозахищеність організації. Управління результативністю менеджменту організації.

Корпоративне управління. Теоретичні основи корпоративного управління. Зовнішня сфера корпоративного управління. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління. Тактичне та стратегічне управління корпораціями. Управління корпоративними витратами. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту.

Управління змінами. Теоретичні основи управління змінами. Індивідуальні зміни, командні зміни, організаційні зміни. Роль керівництва в управлінні змінами. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам.

Структурні зміни. Управління змінами у стратегічному розвитку організації. Зміни корпоративної культури. Зміни на основі інформаційних технологій.

Управління проектами. Управління проектами в системі менеджменту організацій. Обґрунтування проекту, Планування проекту. Управління часом виконання проекту. Планування ресурсного забезпечення проекту. Контролювання виконання проекту. Управління ризиками проектів. Управління якістю проекту. Управління персоналом у проектах.

Управління якістю. Стандартизація технології в галузі управління якістю. Основні проблеми управління якістю. Міжнародний досвід управління якістю. Вітчизняний досвід управління якістю. Базова концепція загального управління якістю. Система управління якістю. Система якості в стандартах ISO серії 9000. Статистичні методи контролю якості. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFD). Сертифікація систем якості підприємства. Витрати на якість та їх класифікація. Облік витрат на якість в умовах TQM. Аудит якості та премії якості.

Фінансовий менеджмент. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств. Фінансова стратегія підприємства. Управління активами підприємства. Управління капіталом підприємства. Основи управління інвестиціями підприємств. Управління грошовими потоками підприємств. Управління фінансовими ризиками підприємств. Основи антикризового фінансового управління підприємствами.

Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. Уведення до інформаційних систем в управлінні організацією. Етапи розвитку та сутність інформаційних систем в управлінні організацією. Типологія інформаційних систем у менеджменті організацій. Планування розвитку управлінських інформаційних систем. Управління інформаційними системами в організації. Системи підтримки прийняття управлінських рішень. Корпоративні інформаційні системи. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет. Локальні та регіональні інформаційні мережі в сучасних організаціях. Безпека інформаційних систем. Автоматизовані системи управління. Оброблення та аналізу інформації. Технології оброблення інформації. Математичне та інформаційне забезпечення автоматизованих систем аналізу інформації. Застосування автоматизованих систем для аналізу діяльності підприємств та прийняття управлінських рішень. Автоматизовані системи планування та аналізу маркетингової діяльності.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Психологія управління. Психологія управління як наука, об'єкт, предмет і методи психології управління. Поняття «система» і «структура» як моделі організації в об'єктному полі психології управління. Загальна психологічна характеристика діяльності. Психологічні закони управлінської діяльності. Психологія лідерства. Керівник в системі управління. Взаємодія в групі, групові феномени. Психологічні основи спілкування. Конфлікт у предметному полі психології управління. Динаміка конфлікту. Соціальний вплив і його інструменти.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Цикл дисциплін професійної підготовки

Інвестиційний менеджмент. Поняття, сутність інвестиційного менеджменту. Інвестиції й інвестиційна діяльність підприємств у ринкових умовах. Інвестиційний клімат, його складові і підходи до оцінки. Поняття й сутність інвестиційного проекту. Основи формування бізнес-плану інноваційних та інвестиційних проектів. Методи оцінки інвестиційних проектів. Ризик і невизначеність при прийнятті інвестиційних рішень. Формування інвестиційної політики та інвестиційної стратегії підприємства з урахуванням факторів зовнішнього середовища. Інвестиційний моніторинг. Організація фінансування інвестиційних та інноваційних проектів.

Управління ризиками. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння знаннями з управління факторами ризику, методів активного і пасивного захисту від ризику. Передбачає вивчення сутності та причини виникнення ризику, класифікації ризиків, основних підходів до виявлення і управління ризиками, оцінки ризиків, методів регулювання ризиків, структури витрат при різних методах управління ризиками, економічних критеріїв оцінки ефективності управління ризиками, аналіз економічної ефективності страхування і самострахування.

Інноваційний менеджмент. Передбачає оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками організації та управління інноваційними процесами. До основних питань дисципліни належать: структуризація та організація інноваційного процесу, інформаційне забезпечення, інвестиційне забезпечення, управління інноваціями та стратегія розвитку підприємства, інноваційний проект: етапи підготовки та реалізації, ефективність, методи зменшення ризику інвестора інноваційного проекту.

Основи діловодства. Вивчення дисципліни дозволяє навчити студентів працювати з документами – знати їх структуру та правильно розміщувати реквізити залежно від виду документа, знати всі операції з підготовки, складання, погодження та оформлення документів; вивчити організацію роботи з документами. Передбачає вивчення особливостей сучасного діловодства, чинних стандартів щодо оформлення документів, класифікацію і стандартизацію документів, правил складання та оформлення документів, загальних вимоги до оформлення реквізитів документів, складання і оформлення службових документів, організації роботи з документами, систематизацію документів, підготовку і передача їх до архіву.

2.7. ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НУБІП УКРАЇНИ «БЕРЕЖАНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Директор – доктор технічних наук, професор
Павліський Василь Михайлович
Тел.: (03548) 2-11-59 E-mail: office@bati.ber.te.ua
Розташування: навчальний корпус № 1, кімн. 119

АГРОІНЖЕНЕРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат технічних наук, доцент
Клендій Микола Богданович
Тел.: (03548) 2-26-48 E-mail: mtfbati2010@gmail.com
Розташування: навчальний корпус № 5, кімн. 211

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.10010203 «Механізація сільського господарства»

Випускові кафедри:
Енергетичних машин та технічного сервісу в АПК
Тел.: (03548) 2-26-48 E-mail: mtfbati2010@gmail.com
Завідувач кафедри – кандидат технічних наук, доцент
Чвартацький Ігор Іванович

Машиновикористання та технологій в сільському господарстві
Тел.: (03548) 2-26-48 E-mail: mtfbati2010@gmail.com
Завідувач кафедри – кандидат технічних наук, доцент
Білик Стефанія Григорівна

7.10010101 «Енергетика сільськогосподарського виробництва»

Випускові кафедри:
Енергетика і автоматика
Тел.: (03548) 2-14-51 E-mail: energetuksh@i.ua
Завідувач кафедри – к.т.н., доцент Клендій Петро Богданович

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Декан – к.е.н, доцент Ярема Любов Василівна
Тел.: (03548) 244590 E-mail: kafekon2012
Розташування: навчальний корпус № 1, кімн. 212

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.050107 «Економіка підприємства»

Випускова кафедра:
Економіка підприємства
E-mail: gerchanivska@mail.ru
Завідувач кафедри – к.е.н., доцент Христенко Галина Михайлівна

7.050106 «Облік і аудит»

Випускова кафедра:
Облік і аудит
E-mail: gerchanivska@mail.ru
Завідувач кафедри – к.е.н., доцент Герчанівська Світлана Валеріївна

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «МЕХАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»
галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	75 осіб
– заочна	100 осіб
Термін навчання	
– денна	1 рік
– заочна	1 рік 6 місяців
Кредити	51 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	Інженер-механік

Концепція підготовки

Компетенція фахівця освітньо - кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” за спеціальністю “Механізація сільського господарства” визначається високим потенціалом його фундаментальної освіти і ґрунтовною фаховою підготовкою для забезпечення інженерної діяльності в аграрних виробничих підприємствах, підприємствах агротехсервісу, у комерційних структурах, науково-дослідних установах та проектно - конструкторських організаціях, у вищих навчальних закладах. Він також підготовлений для управлінської діяльності в сфері агропромислового виробництва, агротехсервісу та ведення особистої бізнесової справи.

Фахівці даного кваліфікаційного рівня повинні знати теоретичні і практичні положення спеціальності, досягнення вітчизняної і світової науки, сучасні методи розрахунку та досліджень, принципи математичної обробки результатів експериментів, основи проектування технологічних ліній та процесів, основи права, менеджменту і маркетингу.

Практичне навчання

Компетенція фахівця освітньо - кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” за спеціальністю “Механізація сільського господарства” дає можливість розробляти та впроваджувати заходи комплексної механізації виробництва та ефективного використання техніки, технічного сервісу, охорони праці та навколишнього середовища, удосконалення технологічних процесів та конструювання машин, проведення досліджень в області механізації аграрного виробництва, викладання спеціальних дисциплін у вищих навчальних закладах.

Орієнтовна тематика дипломних проектів (робіт)

1. Механізація вирощування озимої пшениці з удосконаленням технології приготування робочих рідин пестицидів і гербіцидів
2. Організація технології загального обробітку ґрунту з обґрунтуванням параметрів удосконаленої конструкції начіпного плуга
3. Технологія приготування силосу з розробкою конструкції підбирача валків
4. Техніко-економічне обґрунтування доцільності встановлення лінії для виробництва соку
5. Удосконалення пристрою для внесення гербіцидів дощувальної машини ДДА-100АМ
6. Проектування організації ТО рухомого складу автотранспортного підприємства
7. Механізація потоково-технологічних ліній яєць на птахокомплексі з удосконаленням системи водопостачання жолобкової поїлки

Академічні права випусників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.10010203 «Механізація сільського господарства»
- чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випусників

На сільськогосподарських підприємствах, на підприємствах переробної промисловості, на ремонтних та сервісних підприємствах.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Механізація сільського господарства»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки*</i>					
1	Законодавство і право в АПК	2	72	1,5	2
2	Інженерна психологія	1	54	1	1,5
3	Біржовий ринок	1	54	1	1,5
Всього за циклом			180	3,5	5
<i>1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Екологія праці	1	54	1	1,5
2	Цивільна захист	1	54	1	1,5
3	Світове с.г. виробництво	2	54	1	1,5
Всього за циклом			162	3	4,5
<i>1.3. Цикл професійної та практичної підготовки*</i>					
1	Транспортний процес в АПК	2	54	1	1,5
2	Сільськогосподарські меліорації	2	54	1	1,5
3	Ремонт машин	1	108	2	3
4	Надійність технологічних систем	2	54	1	1,5
5	Інженерний менеджмент	1	108	2	3
6	Охорона праці	2	72	1,5	2
Всього за циклом			450	8,5	12,5
Разом за нормативною складовою			792	15	22
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація 1. «Механізація рослинництва»					
2.1. Дисципліни за вибором університету					
<i>2.1.1. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Технічне обл. машин для рослинництва	1	126	2,5	3,5
2	Проектування технологічних процесів у рослинництві	2	72	1,5	2
Всього за вибором університету			198	4	5,5
<i>2.2. Дисципліни за вибором студента</i>					
<i>2.2.1. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Технології виробництва продукції рослинництва	1	126	2,5	3,5
2	Машинвикористання у рослинництві	2	108	2	3
Всього за вибором студента			234	4,5	6,5
Разом за вибірковою складовою			432	8,5	12
Практична підготовка			180	3,5	5
Державна атестація*			432	8	12
Разом за спеціальністю			1404	35	51

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Законодавство і право в АПК. Дисципліна спрямована на опанування чинного законодавства з аграрного права і набуття практичних навичок його застосування, на засвоєння та оволодіння знань, норм трудового законодавства, практики його застосування, а також досягнення науки національного трудового права в поєднанні з досвідом міжнародно-правового регулювання праці.

Інженерна психологія. Мета дисципліни розкрити об'єктивні закономірності процесів інформаційної взаємодії людини і техніки з метою використання їх в практиці проектування, створення і експлуатації системи "людина-машина" (СЛМ). В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати особливості інформаційної взаємодії людини з технікою в СЛМ, зокрема, про психічні і психофізіологічні процеси, властивості людини при вирішенні задач пристосування техніки і умов праці до людини.

Біржовий ринок. Метою вивчення дисципліни „Біржовий ринок” є отримання студентами необхідних теоретичних знань та набуття практичних навичок з організації біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності. Основний зміст дисципліни ґрунтується на Законах України, Постановах КМ України, інших нормативних документах, що регламентують діяльність товарної, фондової, валютної бірж та ринку праці.

1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Екологія праці. Метою вивчення дисципліни є надання наукових основ вибору і високоефективного використання технічних заходів і обладнання для захисту навколишнього середовища від забруднення шкідливими викидами виробництва.

Цивільна захист. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу. Завдання вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Світове с.г. виробництво. Мета дисципліни - озброїти майбутніх фахівців систематизованими та узагальненими знаннями про економіку сільського господарства окремих країн і регіонів у контексті загальносвітових тенденцій розвитку сільськогосподарського виробництва та міжнародних зв'язків. Важливе значення мають знання про виробничі відносини у галузі сільського господарства окремих країн світу загалом та за типами господарств в цих країнах, основні напрями соціально-економічної інтеграції, форми міжнародної економічної і науково-технічної співпраці, прогресивні зарубіжні практики і досвід. Завдання: формування у студентів знань основних закономірностей сільського господарства, уміння аналізувати сучасний стан і оцінювати перспективи його подальшого розвитку; визначення рівня розвитку національних економік сільського господарства; розробка методів та шляхів використання досвіду зарубіжних країн у вирішенні проблем економічного розвитку сільського господарства України.

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

Транспортний процес в АПК. Метою вивчення дисципліни є набуття майбутніми спеціалістами з механізації сільського господарства наукових основ інженерного забезпечення ефективного використання теоретичних знань та навичок з питань застосування транспортних процесів в АПК.

Сільськогосподарські меліорації. Програмою дисципліни «Сільськогосподарської меліорації» передбачається набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок сільськогосподарських,

гідромеліоративних та агроеліоративних робіт. Під час вивчення дисципліни слід приділити особливу увагу інтенсивній технології виробництва, забезпеченню отримання запрограмованих урожаїв с.-г. культур, їх економічної ефективності. Використовуючи досягнення вітчизняної та зарубіжної науки і техніки. піднімати питання охорони навколишнього середовища

Ремонт машин. Метою дисципліни “Ремонт машин” є формування у студентів глибокого розуміння питань забезпечення експлуатаційних показників машин протягом встановлення часу, а також відновлення працездатності сільськогосподарських машин при мінімальних витратах часу, трудових та матеріальних ресурсів.

Надійність технологічних систем. Метою дисципліни «Надійність технологічних систем» є відпрацювання навичок формування постановки виробничих цілей, вирішення аналітичних задач розрахунків параметрів технічних та технологічних систем, задач їх проектування, визначення оптимальних параметрів систем, що забезпечують найбільш ефективно їх використання на основі поєднання гуманітарної, фундаментальної та загальнотехнічної підготовки з решти дисциплін. Завданням дисципліни «Надійність технологічних систем» є опанування студентами сучасних методів системного аналізу, отримання навичок у дослідженні операцій, функціонально-вартісному проектуванні з урахуванням специфіки сільськогосподарського виробництва.

Інженерний менеджмент. В процесі вивчення дисципліни «Інженерний менеджмент» майбутні фахівці повинні засвоїти світову тенденцію розвитку механізованих технологій, техніки та організації виробництва і переробки аграрної продукції; технічного та виробничо-технологічного сервісу; рівні змісту та критерії управління виробничо-технічними ресурсами в АПК; організаційними формами та методами їх реалізації на підставі моделювання на ПЕОМ; правила торгівлі сільськогосподарською технікою та матеріально-технічними ресурсами. Мета вивчення дисципліни “Інженерний менеджмент” – здобуття теоретичних і практичних знань та вмінь студентами з наукового управління інженерною діяльністю сільськогосподарських підприємств різних форм власності.

Охорона праці. Метою вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка фахівців до створення та забезпечення здорових і безпечних умов праці, запобігання аварійності, травматизму і захворюваності на виробництві, тобто навчити майбутнього спеціаліста уміти визначити координати небезпек та розробляти заходи безпеки життєдіяльності на виробництві, в побуті, громадській та науковій сферах життя. Тому вивчення дисципліни „Охорона праці” полягає в тому, щоб студенти концентрували свою увагу на нормативно-правовому забезпеченні охорони праці у державі, галузі і на підприємстві. Вони детально повинні вивчати діяльність посадових (службових) осіб на рівні підприємства з охорони праці, структуру функціонування служби охорони праці, навчатися процедурі визначення ризиків, що характеризують рівень аварійності, нещасних випадків та пожеж; вміти оцінювати втрати підприємств від небажаних наслідків; розробляти плани заходів, фінансувати та визначати їх соціально-економічну ефективність.

2. Вибіркові навчальні дисципліни Спеціалізація 1. Механізація рослинництва

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.1. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Технічне обслуговування машин для рослинництва. Навчальна дисципліна спрямована на вивчення студентами широкого спектра технологій, засобів, матеріалів та обладнання для підтримання в справному технічному стані машин для рослинництва. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати основні напрямки досліджень технологій технічного обслуговування машин для рослинництва, методику розробки технологічних карт на технічне обслуговування машин для рослинництва, підбір комплексу обладнання для технічного обслуговування машин для рослинництва.

Проектування технологічних процесів у рослинництві. Метою вивчення дисципліни є освоєння основ проектування технологічних процесів в аграрному комплексі та набуття практичних навичок по проектуванню технологічних процесів та їх оптимального технічного забезпечення в землеробстві. Проектування технологічних процесів в рослинництві являється підсумковою дисципліною при підготовці фахівця, інженера-механіка на факультеті і вивчається на кінцевих семестрах навчання з максимальним використанням всіх знань, котрі набув студент на протязі всіх попередніх років навчання на факультеті.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Технології виробництва продукції рослинництва. Навчальна дисципліна спрямована на вивчення студентами широкого спектра технологій виробництва продукції рослинництва, комплексу нових сільськогосподарських машин, їх ефективного використання. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати основні напрямки досліджень технологій виробництва продукції рослинництва, методику розробки технологічних карт на вирощування різних культур продукції рослинництва, підбір комплексу сільськогосподарської техніки для забезпечення вирощування продукції рослинництва.

Машиновикористання у рослинництві. Метою вивчення дисципліни є вивчення наукових основ інженерного забезпечення ефективністю використання техніки, її дієздатності, а також технологічної дисципліни з метою одержання запланованих результатів у конкретних природничо-виробничих умовах і зонах України. В результаті вивчення дисципліни студенти отримують, знання, вміння та навички розв'язання актуальних завдань комплексної механізації аграрного виробництва, ефективного використання ресурсів та управління виробничими процесами, проектування експлуатаційного і технологічного регламентів з урахуванням умов господарства різних організаційних форм. Формування системи машиновикористання зумовлено, зокрема, утворенням господарств нового типу, що не мають власної і інженерно-технологічної служби, дефіцитом енергетичних і технологічних ресурсів. Неодмінною умовою розв'язання існуючих проблем є належний технічний потенціал аграрного виробництва. Програмою передбачено багатокритеріальний вибір машинного агрегату. Поряд з енергетичною та економічною оцінками передбачається екологічна оцінка агрегатів, механізованих процесів і технологій, прийняття ефективних рішень і стратегій розвитку технічного потенціалу виробництва інженерного обслуговування фермерських господарств.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЕНЕРГЕТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА» галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	75 осіб
– заочна	100 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	інженер-енергетик

Концепція підготовки

Сьогодення вимагає інженерів-енергетиків для Тернопільської та сусідніх областей, які мають належні знання та вміння з проектування, монтажу, налагодження та експлуатації енергетичних установок (в тому числі з нетрадиційними енергоджерелами), для систем електропостачання, водопостачання, тепlopостачання та їх електрообладнання.

В загальному концепція підготовки базується на таких принципах: доступність вищої освіти для осіб, які відповідають вимогам професійного відбору (конкурсу), з урахуванням наявних пільг для сільської молоді та тих, хто проживає у зоні, забрудненій внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС; рівність умов навчання і побуту для кожного студента з метою повної реалізації їх здібностей, таланту, всебічного розвитку особистості; створення умов для вибору форми та напрямку навчання; пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей, гуманізм та демократизм навчального процесу; логічна єдність і безперервність навчального процесу, інтеграція навчального процесу з наукою і виробництвом; відповідальність отриманих знань рівню освітніх вимог.

Практичне навчання

Навчальна база зосереджена в основному у корпусах № 2 і 3 інституту, де розташовано 4 навчальних кабінети загальною площею 219,1 кв.м. та 20 начальних лабораторій, площа яких складає 916,1 кв.м. Загальна навчальна площа всіх приміщень інституту становить 18216 кв.м., в тому числі приміщень для занять студентів – 14368 кв.м. Для проведення занять на факультеті функціонують 4 комп'ютерних лабораторії площею 203,9 кв.м., обладнаних 42 комп'ютерами та 3 лекційних аудиторії з мультимедійними засобами навчання площею 238 кв.м.

Виробничі практики проводяться на передових підприємствах сільськогосподарського призначення з якими укладені угоди.

Орієнтовна тематика дипломних проектів (робіт)

1. Проект РТП 35/10 кВ і розподільчої мережі 10 кВ для електропостачання сільськогосподарських споживачів.
2. Електрифікація сільськогосподарського підприємства з детальною розробкою автоматизації технологічного процесу в тваринницькому (птахівничому) приміщенні.
3. Енергопостачання виробничого підрозділу сільськогосподарського підприємства з використанням відновлювальних джерел енергії.
4. Розробка комплексу заходів з організації експлуатації електрообладнання сільськогосподарського підприємства.
5. Організація технічного сервісу електрообладнання на базі адміністративного району.

6. Розробка системи автоматичного регулювання технологічними процесами сільськогосподарського підприємства на базі мікропроцесорної техніки.

7. Електропостачання групи споживачів частини адміністративного району від РТП 35/10 кВ.

Академічні права випусників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

8.10010101 «Енергетика сільськогосподарського виробництва»

чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:

8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»

8.18010018– «Адміністративний менеджмент»

8.18010020 – «Управління навчальним закладом»

8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випусників

Студенти можуть працювати в наукових установах, на підприємствах обробної промисловості, виробництва електроенергії, газу та води, монтажу і налагодження електроустановок.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Енергетика сільськогосподарського виробництва»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.3. Цикл професійної та практичної підготовки*					
1	Електропостачання АПК	1,2	162	3,0	4,5
2	Тепловодопостачання АПК	1	108	2,0	3,0
3	Проектування систем електрифікації, автоматизації і енергопостачання	1	108	2,0	3,0
4	Енергозбереження та використання поновлюваних джерел енергії	1	108	2,0	3,0
5	Охорона праці у галузі (електробезпека)	2	108	2,0	3,0
6	Технології обслуговування і ремонту електрообладнання і засобів автоматизації	2	162	3,0	4,5
7	Електротехнології в АПК	1,2	108	2,0	3,0
8	Електропривод виробничих машин і механізмів	1	108	2,0	3,0
9	Цивільний захист	2	54	1,0	1,5
10	Виробнича експлуатаційна практика	1	216	4,0	6,0
11	Дипломне проектування	2	432	8,0	12,0
Всього за циклом			1674	31,0	46,5
Разом за нормативною складовою			1674	31,0	46,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація 01 «Енергопостачання сільського господарства»					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки*					
1	Математичне моделювання на ПЕОМ	2	108	2,0	3,0
2	Теплоенергетичні установки і системи	1	108	2,0	3,0
3	Виробництво та використання біогазу	1	108	2,0	3,0
4	Технологія наукових досліджень та інтелектуальна власність	2	108	2,0	3,0
Всього за вибором університету			432	8,0	12,0
2.2. Дисципліни за вибором студента					
2.2.2. Цикл професійної і практичної підготовки*					
1	Економічні розрахунки в інженерній діяльності	2	54	1,0	1,5
Всього за вибором студента			54	1,0	1,5
Разом за вибірковою складовою			486	9,0	13,5
Практична підготовка			216	4,0	6,0
Державна атестація*			432	8,0	12,0
Разом за спеціальністю			2160	40,0	60,0

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

Електропостачання АПК. Особливості електропостачання АПК. Електричні навантаження підприємств АПК. Вибір електричного обладнання в розподільчих мережах. Ефективність роботи систем електропостачання АПК.

Тепловодопостачання АПК. Характеристика джерел і споживачів теплоти. Опалення виробничих і комунально-побутових приміщень. Системи вентиляції і кондиціонування. Добування і покращення якості води. Транспортування і розподіл води. Техніко-економічні показники сільськогосподарського водопостачання.

Проектування систем електрифікації, автоматизації і енергопостачання. Організація проектних робіт. Техніко-економічне обґрунтування варіантів проектів. Правила виконання текстової і графічної частини проекту. Принципи і методи проектування систем електрифікації, автоматизації і енергопостачання.

Енергозбереження та використання поновлюваних джерел енергії. Стан і перспективи. Енергозбереження в системах передачі і розподілу енергії. Енергозбереження під час застосування електричної, теплової енергії і води в технологічних процесах та побуті. Використання нетрадиційних і поновлювальних джерел енергії.

Охорона праці у галузі (електробезпека). Загальні питання електробезпеки у сільському господарстві. Небезпека ураження електричним струмом та пожежна небезпека. Захисні засоби під час нормального і аварійного режимів роботи електроустановок. Безпека праці під час експлуатації електроустановок АПК.

Технології обслуговування і ремонту електрообладнання і засобів автоматизації. Організація монтажу, налагодження, експлуатації і ремонту енергообладнання і мереж енергопостачання. Технології обслуговування трансформаторних підстанцій і електричних мереж, електроприводів, систем керування, електротехнологічних установок, тепловодогазопостачальних установок і мереж. Правила користування електричною енергією. Діагностування енергетичного обладнання.

Електротехнології в АПК. Техніко-економічні основи електротехнологічних процесів. Електротермічні установки АПК. Електротехнологічне обладнання і установки АПК.

Електропривод виробничих машин і механізмів. Приводні характеристики сільськогосподарських машин і агрегатів. Електропривод у тваринництві, рослинництві та переробних галузях. Методи і технічні засоби випробування електроприводів.

Цивільний захист. Завдання і організація формувань цивільної оборони на підприємствах АПК. Характеристика надзвичайних ситуацій. Ведення аварійних і рятувальних робіт. Заходи безпеки під час ведення аварійно-відновних робіт.

2. Вибіркові навчальні дисципліни Спеціалізація 01 «Енергопостачання сільського господарства»

2.1. Дисципліни за вибором університету

2.1.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Математичне моделювання на ПЕОМ. Комп'ютерна обробка інформації. Математичні пакети та програмування. Математичні моделі елементів і систем. Математичний апарат прогнозування.

Теплоенергетичні установки і системи. Процеси і явища в теплоенергетичних установках. Теплопостачання сільського господарства. Розрахунок і вибір теплоенергетичних установок.

Виробництво та використання біогазу. Теоретичні основи виробництва біогазу. Методи і засоби виробництва субстрату. Розрахунок і вибір обладнання біогазових установок. Монтаж та обслуговування біогазових установок. Використання біогазових установок.

Технологія наукових досліджень та інтелектуальна власність. Вибір теми наукового дослідження. Методи теоретичних досліджень. Методи експериментальних досліджень та планування експерименту. Методи обробки експериментальних даних. Оформлення результатів наукових досліджень. Впровадження та ефективність наукових досліджень.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Економічні розрахунки в інженерній діяльності. Енергетичний баланс підприємств. Економічна ефективність інвестицій при проектуванні енергоустановок. Економічна ефективність інноваційної діяльності. Економічні розрахунки в енергетиці.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
за напрямом «Економіка і підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	25 осіб
– заочна	200 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	39 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з економіки підприємства

Концепція підготовки

Підвищення ефективності галузі зумовлює необхідність підвищення рівня підготовки фахівців з економіки, здатних прискорити радикальні перетворення економічних відносин на основі широкого використання досягнень науково-технічного прогресу та соціальної перебудови села. Компетентність, рівень кваліфікації знань і вмінь керівників і фахівців сільського господарства відіграють велику роль у зростанні продуктивності праці та ефективності господарювання. Спеціаліст з економіки підприємства повинен бути здатним організувати власну діяльність, ураховувати суспільні відносини та політичні переконання. У відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут» навчальний процес з підготовки спеціалістів з економіки підприємства забезпечують 4 кафедри.

Практичне навчання

СВК ім. Грушевського Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Чесники, ТзОВ «Теофіпілка» Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Теофіпілка, ПОП «Урманське» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Урмань, ПП. «Лапшинське» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Лапшин, ТОВ «Крона» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Надрічне, ПАП «Агропродсервіс» Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Настасів, ФГ «Вікторія-92» Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Вікторівка, СГ ТзОВ «Вербів» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Вербів.

Орієнтовна тематика дипломних проектів (робіт)

1. Земельно-ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств та шляхи підвищення ефективності його використання.
2. Ефективне функціонування аграрних підприємств на ринку молока.
3. Економічна ефективність виробництва цукрових буряків в аграрних формуваннях та перспективи розвитку.
4. Організаційно-економічні умови розвитку рослинництва у сільськогосподарських підприємствах.
5. Економічний механізм формування витрат та ефективність виробництва продукції рослинництва в умовах ринкової економіки.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.03050401 – «Економіка підприємства»
чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»

8.18010020 – «Управління навчальним закладом»

8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Спеціаліст з економіки підприємства підготовлений для роботи в умовах ринкових відносин на підприємствах всіх форм власності, а також в науково-дослідних інститутах, технікумах (коледжах), аудиторських і консультативних фірмах, в фінансових організаціях, органах державного управління.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Економіка підприємства»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки*</i>					
1	Охорона праці в галузі	1	36	1	1
2	Цивільний захист	2	36	1	1
Всього за циклом			72	2	2
<i>1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Управління проектами	2	144	4	4
2	Управління потенціалом підприємства	1	144	4	4
3	Економічна діагностика	1	108	3	3
Всього за циклом			396	11	11
<i>1.3. Цикл професійної та практичної підготовки*</i>					
1	Стратегічне управління підприємством	2	144	4	4
2	Фінансовий менеджмент	2	108	3	3
3	Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств	1	144	4	4
Всього за циклом			396	11	11
Разом за нормативною складовою			864	24	24
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
<i>2.1.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу	1	90	2,5	2,5
2	Іпотечне кредитування	2	72	2	2
<i>2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Банківська справа	2	108	2	2
2	Організація і планування в агроформуваннях	1	108	3	3
Всього за вибором інституту			378	9,5	9,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Міжнародне право	2	54	1,5	1,5
<i>2.2.2. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Фінансовий аналіз	1	54	1,5	1,5
2	Фінансове право	1	54	1,5	1,5
Всього за вибором студента			162	4,5	4,5
Разом за вибірковою складовою			540	15	15
Практична підготовка			612	17	17
Державна атестація*			36	1	1
Разом за спеціальністю			1404	39	39

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Охорона праці в галузі (забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.)

Цивільний захист (засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків)

1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Управління проектами (освоєння студентами основних теоретичних і методологічних питань управління проектами, стандартів і технологій їх розробки та реалізації)

Управління потенціалом підприємства (формування системи теоретичних і прикладних знань щодо методів в процесів управління потенціалом підприємства його формування, функціонування та розвиток)

Економічна діагностика (формування системи теоретичних знань і прикладних вмінь та навичок щодо використання методичного апарату та інструментарію економічної діагностики)

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

Стратегічне управління підприємством (засвоєння теоретичних знань зі стратегії підприємства та формування навичок управління стратегічними змінами)

Фінансовий менеджмент (розроблення та використання максимально ефективних методів нейтралізації та мінімізації фінансових ризиків, механізму фінансової стабілізації підприємства)

Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств (вивчення порядку організації виробничо-господарських та фінансових формувань, особливості методики організації та планування їх діяльності)

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором інституту

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу (формування системи теоретичних знань та набуття практичних навичок з формування інформації бухгалтерського обліку малого підприємництва)

Іпотечне кредитування (засвоєння знань про правові аспекти іпотечних відносин, специфіка діяльності іпотечних установ, особливості іпотечних відносин в аграрному секторі економіки)

2.1.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Банківська справа (формування системи знань у галузі організації і технології здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг)

Організація і планування в аграрних формуваннях (формування системи знань і вмінь з ефективною організацією і планування сільськогосподарського виробництва в умовах багатокладної економіки і розвитку ринкових відносин, а також організаційно-економічних, правових і соціальних основ сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм господарювання, внутрішньогосподарських виробничих і економічних відносин)

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Міжнародне право (зміст міжнародних приватноправових відносин, тенденції їх розвитку, вирізнити їх характерні риси правових систем сучасності, акцентувати на основних джерелах їхнього приватного права)

2.2.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Фінансовий аналіз (надання знань про методи експертної оцінки фінансово-господарської діяльності та внутрішніх резервів зміцнення фінансового стану підприємств)

Фінансове право (вивчення, систематизація та закріплення теоретичних і практичних знань про фінансові відносини в державі, правове регулювання податків, бюджету, кредитування в галузях національного господарства)

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ОБЛІК І АУДИТ»
за напрямом «Економіка і підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	75 осіб
– заочна	75 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	37 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з обліку і аудиту

Концепція підготовки

Спеціаліст з обліку і аудиту повинен бути здатним організовувати власну діяльність, урахувати суспільні відносини та політичні переконання у процесі її реалізації, здійснювати ефективне ділове спілкування, бути фахівцем із загальним рівнем освіченості і культури на рівні світових стандартів, який має достатній інтелектуальний потенціал для широкого вибору конкретних напрямів практичної діяльності.

Практичне навчання

СВК ім. Грушевського Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Чесники, ТзОВ «Теофіпілка» Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Теофіпілка, ПОП «Урманське» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Урмань, ПП. «Лапшинське» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Лапшин, ТОВ «Крона» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Надрічне, ПАП «Агропродсервіс» Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Настасів, ФГ «Вікторія-92» Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Вікторівка, СГ ТзОВ «Вербів» Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Вербів.

Орієнтовна тематика дипломних проектів (робіт)

1. Облік, аналіз і аудит розрахунків за виплатами працівників
2. Облік, аналіз, аудит грошових коштів підприємства та аналіз його платоспроможності.
3. Облік, аналіз і аудит амортизації необоротних активів.
4. Управлінський облік процесу виробництва в сільськогосподарському підприємстві.
5. Звітність про фінансовий стан підприємства та методика її складання і перевірки.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів (за умов договору з фізичними чи юридичними особами) за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.03050901 – «Облік і аудит»
- чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Спеціаліст з обліку і аудиту підготовлений для роботи в умовах ринкових відносин на підприємствах всіх форм власності, а також в науково-дослідних інститутах, технікумах (коледжах), аудиторських і консультативних фірмах, в фінансових організаціях, органах державного управління.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Облік і аудит»**

№ п/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки*</i>					
1	Охорона праці в галузі	1	36	1	1
2	Цивільний захист	2	36	1	1
Всього за циклом			72	2	2
<i>1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті	1	144	4	4
2	Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті	1	144	4	4
3	Фінансовий аналіз	2	108	3	3
Всього за циклом			396	11	11
<i>1.3. Цикл професійної та практичної підготовки*</i>					
1	Організація обліку	1	144	4	4
2	Звітність підприємства	2	144	4	4
3	Облік зовнішньоекономічної діяльності	1	108	3	3
Всього за циклом			396	11	11
Разом за нормативною складовою			864	24	24
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
<i>2.1.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Фінансовий менеджмент	2	108	3	3
2	Стратегічне управління підприємством	2	72	2	2
<i>2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Банківська справа	2	72	2	2
2	Іпотечне кредитування	2	72	2	2
3	Контролінг	1	54	1,5	1,5
Всього за вибором університету			378	10,5	10,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.1. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки*</i>					
1	Міжнародне право	2	54	1,5	1,5
<i>2.2.2. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Організація і планування в аграрних формуваннях	1	108	3	3
Всього за вибором студента			162	4,5	4,5
Разом за вибірковою складовою			540	15	15
Практична підготовка			594	16,5	16,5
Державна атестація*			36	1	1
Разом за спеціальністю			1332	37	37

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Охорона праці в галузі (забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку).

Цивільний захист (засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків).

1.2. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті (засвоєння знань про створення й використання в управлінні інформаційних систем і технологій фінансового, управлінського обліку та контрольно-аналітичних процесів).

Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті (формування системи знань з бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту для підготовки проектів управлінських рішень).

Фінансовий аналіз (надання знань про методи експертної оцінки фінансово-господарської діяльності та внутрішніх резервів зміцнення фінансового стану підприємств).

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

Організація обліку (засвоєння знань про організацію облікового, контрольного й аналітичного процесів на підприємстві).

Звітність підприємства (надання знань про зміст, структуру, порядок складання і використання звітності підприємства).

Облік зовнішньоекономічної діяльності (набуття практичних навичок з організації зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві, правильного відображення її в бухгалтерському обліку).

2. Вибіркові навчальні дисципліни

2.1. Дисципліни за вибором інституту

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Фінансовий менеджмент (розроблення та використання максимально ефективних методів нейтралізації та мінімізації фінансових ризиків, механізму фінансової стабілізації підприємства).

Стратегічне управління підприємством (засвоєння теоретичних знань зі стратегії підприємства та формування навичок управління стратегічними змінами).

2.1.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Банківська справа (формування системи знань у галузі організації і технології здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг)

Іпотечне кредитування (засвоєння знань про правові аспекти іпотечних відносин, специфіка діяльності іпотечних установ, особливості іпотечних відносин в аграрному секторі економіки).

Контролінг (з'ясування суті контролінгу як економічної категорії, обґрунтування методологічних та організаційних засад ефективного функціонування системи контролінгу на підприємствах різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання, встановленні концептуальних параметрів та кількісно-якісних

характеристик офісної служби контролінгу, виявленні основних проблем та перешкод на шляху впровадження системи контролінгу в Україні).

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Міжнародне право (зміст міжнародних приватноправових відносин, тенденції їх розвитку, вирізнити їх характерні риси правових систем сучасності, акцентувати на основних джерелах їхнього приватного права).

2.2.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Організація і планування в аграрних формуваннях (формування системи знань і умінь з ефективною організацією і планування сільськогосподарського виробництва в умовах багатоукладної економіки і розвитку ринкових відносин, а також організаційно-економічних, правових і соціальних основ сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм господарювання, внутрішньогосподарських виробничих і економічних відносин).

2.8. ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НУБІП УКРАЇНИ «НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Директор – кандидат педагогічних наук, доцент
Лукач Василь Степанович
Тел.: (04631) 2-52-70 E-mail: natinau@ukr.net
Розташування: навчальний корпус, кімн. 130.

ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Декан – кандидат технічних наук
Василюк Володимир Іванович
Тел.: (04631) 2-45-37 E-mail: dekan.msg@gmail.com
Розташування: навчальний корпус, кімн. 109

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.10010203 «Механізація сільського господарства»

Випускові кафедри:
Експлуатації машин і технічного сервісу
Тел.: (04631) 24537 E-mail: dekan.msg@gmail.com
Завідувач кафедри – кандидат технічних наук
Махмудов Ілхом Ісакович

Машин і обладнання агропромислового виробництва
Тел.: (04631) 24537 E-mail: dekan.msg@gmail.com
Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор
Храпач Євгеній Іванович.

ФАКУЛЬТЕТ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ І АВТОМАТИЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Декан
Лементарьов Валерій Васильович
Тел.: (04631) 2-36-81 E-mail: dekan.easg@gmail.com
Розташування: лабораторний корпус, кімн. 221

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальністю:

7.10010101 «Енергетика сільськогосподарського виробництва»

Випускова кафедра:
Автоматизації та електрифікованих технологій в аграрному виробництві
Тел.: (04631) 2-36-81 E-mail: dekan.easg@gmail.com
Завідувач кафедри – кандидат технічних наук, доцент
Кліментовський Юрій Антонович.

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

В.о. декана – Царук Наталія Георгіївна
Тел.: (04631) 2-31-30 E-mail: natinau@ukr.net
Розташування: навчальний корпус, кімн. 120а

Факультет організовує і координує навчальний процес підготовки спеціалістів за спеціальностями:

7.03050901 «Облік і аудит»

Випускова кафедра:
Бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Тел.: (044) 2-31-30 E-mail: economyfaculty@mail.ru
Завідувач кафедри – кандидат економічних наук
Овчарик Зоряна Дем'янівна

7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування»

Випускова кафедра:
Менеджменту
Тел.: (044) 2-31-30 E-mail: economyfaculty@mail.ru
Завідувач кафедри – доктор економічних наук, старший науковий співробітник
Тивоненко Ігор Григорович.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «МЕХАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»
галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	50 осіб
– заочна	50 осіб
Термін навчання	1 рік
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	інженер-механік

Концепція підготовки

Підготовка фахівців за спеціальністю «Механізація сільського господарства» здійснюється з метою забезпечення потреби агроформувань, переробних підприємств, закладів освіти та наукових установ Чернігівської та інших областей інженерами-механіками високої кваліфікації, які мають поглиблену практичну підготовку, володіють знаннями і вміннями інноваційного характеру, мають досвід їх застосування при вирішенні професійних завдань.

Практичне навчання

Навчальним планом передбачено проходження студентами 2 професійних практик: експлуатаційно-ремонтної та переддипломної. Базами для них є: навчально-науково-виробничий підрозділ інституту, стратегічні партнери (СТОВ «Дружба-Нова», ТОВ АПК «Магнат», ТОВ «НВП «Метекол», ТОВ «КРОК-АГРО», ТОВ «Земля і воля», ТОВ «Ніжинський консервний завод», ПАТ «Завод «Ніжинсільмаш» тощо).

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Обґрунтування перспективного механізованого процесу виробництва (сільськогосподарської культури) з розробкою бізнес-плану.
2. Обґрунтування складу комплексів машин для вирощування (сільськогосподарської культури)
3. Обґрунтування комплексу обладнання для (МТФ, свиноферми, вівцеферми) з удосконаленням кормороздачі, водонапування, прибирання гною.
4. Обґрунтування заходів з охорони праці щодо запобігання аварійності та травматизму на виробничих процесах технічного сервісу.
5. Удосконалення механізованого процесу (обробіток ґрунту, сівба, догляд, збирання, зберігання) сільськогосподарських культур.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмою підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.10010203 - «Механізація сільського господарства»,
- чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018– «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Фахівці – інженери-механіки – займають такі первинні посади: інженер з експлуатації машинно-тракторного парку, інженер з механізації та автоматизації виробничих процесів, інженер з механізації трудомістких процесів, інженер-технолог (механіка), інженер-механік груповий, інженер-конструктор (механіка) на провідних підприємствах агропромислового і природоохоронного комплексу Чернігівської області.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Механізація сільського господарства»**

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл професійної та практичної підготовки					
1	Законодавство і право в АПК	1	90	1,6	2,5
2	Світове сільськогосподарське виробництво	1, 2	216	4	6
3	Експлуатація машин і обладнання в рослинництві	1	108	2	3
4	Проектування технологічних процесів у тваринництві	1	108	2	3
5	Проектування технологічних процесів у переробній галузі	1	108	2	3
6	Охорона праці в галузі	2	54	1	1,5
7	Цивільний захист	2	54	1	1,5
8	Бізнес-планування в АПВ	2	108	2	3
9	Технологія ремонту машин та обладнання	1	108	2	3
Всього за циклом			954	17,6	26,5
Разом за нормативною складовою			954	17,6	26,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація «Механізація рослинництва»					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
1	Випробування сільськогосподарської техніки	1	108	2	3
2	Транспортування сільськогосподарської продукції	2	108	2	3
3	Технологія зберігання сільськогосподарської продукції	1	108	2	3
Всього за вибором інституту			324	6	9
2.2. Дисципліни за вибором студента					
1	Основи наукових досліджень	2	108	2	3
2	Логістика	2	162	3	4,5
3	Основи маркетингу	1	108	2	3
4	Система точного землеробства	2	144	2,6	4
Всього за вибором студента			522	9,7	14,5
Разом за вибірковою складовою			846	15,6	23,5
Практична підготовка			324	6	9
Державна атестація			36	0,7	1
Разом за спеціальністю			2160	40	60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл професійної та практичної підготовки

Законодавство і право в АПК. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів сфери сільського господарства стійкості правосвідомості на вузівському рівні, прищеплення їм практичних навичок та вміння правильно застосовувати нормативно-правові акти в майбутній господарській та, зокрема, інженерній діяльності.

Світове сільськогосподарське виробництво. Метою вивчення курсу є оволодіння знаннями про сучасний світовий розвиток сільськогосподарського виробництва як окремої суспільної системи господарства, розуміти роль та місце сільського господарства в економіці країн світу, ознайомитися з рівнем

забезпеченості населення продуктами харчування (по системах господарств і по окремих країнах), досягненнями передових країн світу у сільськогосподарському виробництві.

Експлуатація машин і обладнання в рослинництві. Метою дисципліни є вивчення наукових основ ефективного використання техніки, забезпечення її робото здатності, а також технологічної дисципліни з метою одержання запланованих кінцевих результатів в конкретних виробничих умовах і зонах України.

Проектування технологічних процесів у тваринництві. Метою дисципліни є методи розробки та проектування потокових механізованих технологічних процесів у тваринництві систематизування і закріплення знань з питань технології, механізації, екології та безпеки виробництва продукції тваринництва.

Проектування технологічних процесів у переробній галузі. Метою вивчення дисципліни є підготовка фахівців із зберігання і переробки сільськогосподарської продукції, які самостійно вирішують питання щодо проектування, реконструкції, розширення і технічного переобладнання потоково-технологічних ліній, цехів і підприємств з цією спеціалізацією.

Охорона праці в галузі. Нормативно навчальна дисципліна, яку вивчають з метою формування у майбутніх фахівців необхідного в подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь із правових та організаційних питань охорони праці, з питань гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними державними стандартами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності.

Цивільний захист. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Бізнес-планування в АПВ. Метою дисципліни є формування фахових знань та умінь стосовно управління виробничо-технічними ресурсами на підставі розкриття у виробничих проектах основних та сервісних підприємств АПВ, які функціонують в умовах ринку, сукупної дії технологічних, технічних та організаційних чинників на їх ефективність, що уможлиблює розбудову ресурсощадних кооперованих виробничих та сервісних систем.

Технологія ремонту машин та обладнання. Метою вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців, здатних забезпечувати працездатність машинно-тракторного парку сільськогосподарських підприємств при мінімальних втратах часу, матеріальних та трудових ресурсів.

2. Вибіркові навчальні дисципліни Спеціалізація «Механізація рослинництва»

2.1. Дисципліни за вибором інституту

Випробування сільськогосподарської техніки. Метою вивчення дисципліни є підготовка майбутніх інженерів до вирішення організаційних, наукових, технічних і правових задач в сфері випробувань та оцінки якості сільськогосподарської техніки.

Транспортування сільськогосподарської продукції. Мета вивчення дисципліни – набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з питань застосування транспортних процесів в АПК, наукових основ інженерного забезпечення ефективного використання транспортних засобів, суті та методики розробки сукупності правил повного використання потенційних можливостей транспортних засобів в конкретних природно-виробничих умовах.

Технологія зберігання сільськогосподарської продукції. Мета вивчення дисципліни – навчити студентів правильній організації зберігання сільськогосподарської продукції шляхом вибору оптимальних з економічної точки зору технологій, режимів та способів зберігання.

2.2. Дисципліни за вибором студента

Основи наукових досліджень. Мета: розкриття змісту і принципів наукових досліджень, конкретизація понять «наука» і «наукові дослідження», більш повного ознайомлення із їх складовими для посилення методологічної спрямованості навчального процесу і формуванню наукового світогляду майбутніх фахівців.

Логістика. Метою дисципліни є вивчення наукових основ планування та управління матеріальними потоками, з метою одержання запланованих кінцевих результатів в конкретних виробничих умовах господарств України.

Основи маркетингу. Мета: формування системи знань про сутність і зміст маркетингу як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки та конкуренції, вивчення основних понять, систем і алгоритмів маркетингу, набуття практичних навичок розв'язання конкретних маркетингових завдань, формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємства.

Система точного землеробства. Мета: надати студентам глибокі знання про характер зв'язків між сільськогосподарською технікою та об'єктом дії і використанням інформаційної бази в системі керованого землеробства; апаратне та інформаційне забезпечення системи точного землеробства.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ЕНЕРГЕТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА» галузі знань «Техніка та енергетика аграрного виробництва»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	50 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1 / 1,5 роки
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	інженер-енергетик

Концепція підготовки

Фахівці з енергетики сільськогосподарського виробництва здатні виконувати організаційно-управлінські, виробничо-технологічні, проектно-конструкторські, монтажні та експлуатаційні задачі. Об'єктами професійної діяльності фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "Спеціаліст" є електричні станції та підстанції, електроенергетичні системи та мережі, системи електропостачання об'єктів техніки та галузей господарства, енергетичні установки, електростанції та комплекси на базі нетрадиційних та поновлюваних джерел енергії.

Практичне навчання

Навчальним планом передбачено проходження студентами 2 професійних практик: експлуатаційної ремонтної та переддипломної. Базами для них є: навчально-науково-виробничий підрозділ інституту, СТОВ «Земля і воля», СТОВ «Дружба-Нова», ПСП «Фортуна», ПСП «Прогрес», СТОВ «Батьківщина», СФГ «Колос», ЗАТ «Ніжинський консервний завод», ПАТ «Ніжинський хліб», ТОВ «Лосинівський маслосирзавод».

Орієнтовна тематика дипломних проєктів

1. Електрифікація технологічних процесів на ділянці з діагностування та ремонту електрообладнання.
2. Автоматизація активної вентиляції зерна для реалізації енергозберігаючих режимів досушування.
3. Розробка заходів зниження витрат електричної енергії у розподільчих електричних мережах 10 кВ.
4. Енергопостачання фермерського господарства з використанням геліопрофілів "ТЕПС".
5. Проєкт районної електричної мережі живлення з урахуванням перспективи її розвитку.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.10010101 – «Енергетика сільськогосподарського виробництва» чи
- 8.10010103 – «Електрифікація і автоматизація сільського господарства» чи спеціальностями галузі знань 1801 «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Фахівці – інженери-механіки – займають такі первинні посади: інженер-енергетик, інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства, інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства, інженер з вентиляції в сільськогосподарських підприємствах різних форм власності, науково-дослідних установах НАН України та НААН України.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Енергетика сільськогосподарського виробництва»**

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл професійної та практичної підготовки					
1	Електропостачання АПК	1	108	2	3
2	Тепловодопостачання АПК	1	108	2	3
3	Електропривод виробничих машин і механізмів	1	108	2	3
4	Електротехнології в АПК	1	108	2	3
5	Проектування систем електрифікації, автоматизації і енергопостачання	2	108	2	3
6	Технології обслуговування та ремонту електрообладнання і засобів автоматизації	2	162	3	4,5
7	Енергозбереження та використання поновлюваних джерел енергії	1	108	2	3
8	Охорона праці у галузі (електробезпека)	2	108	2	3
9	Цивільний захист	1	54	1	1,5
10	Виробнича експлуатаційна практика	1	270	5	7,5
11	Дипломне проектування	2	378	7	10,5
Всього за циклом			1620	30	45
Разом за нормативною складовою			1620	30	45
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація «Електрифіковані технології в аграрному виробництві»					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
2.1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки					
1	Фізичне виховання	1	72	поза кредитна дисципліна	
2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки					
1	Електрофізичні методи обробки сільськогосподарської продукції і матеріалів	2	72	1,33	2
2	Машини та обладнання АПК	2	72	1,33	2
3	Основи наукових досліджень	2	72	1,33	2
4	Автоматизовані системи управління в АПК	2	144	2,67	4
5	Математичне моделювання на ПЕОМ	1	72	1,33	2
6	Виробнича переддипломна практика	2	108	2	3
Всього за вибором інституту			612	10	15
Разом за вибірковою складовою			612	10	15
Практична підготовка			378	7	10,5
Державна атестація*			378	7	10,5
Разом за спеціальністю			2232	40	60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл професійної та практичної підготовки

Електропостачання в АПК. Визначаються технології виробництва, передачі та розподілу електричної енергії в умовах агропромислового комплексу. Шляхи розв'язання задач електропостачання АПК. Вивчаються сучасні методи розрахунку параметрів та режимів електромереж і установок.

Тепловодопостачання. Розглядаються основні нормативні документи по тепловодопостачанню в Україні, принципи вибору джерел тепловодопостачання, методи очистки води та водопідготовки, основні схеми тепло- та водопостачання,

теоретичні основи процесів, які відбуваються в системах тепло- та водопостачання. Вивчається методика розрахунку систем тепло- та водопостачання, принципи дії та конструкції устаткування систем тепловодопостачання.

Електропривод виробничих машин та механізмів. Визначаються особливості роботи електроприводів в умовах сільськогосподарського виробництва. Розраховується електропривод насосних, вентиляційних, доїльних установок, підйомно-транспортних, кормоприготувальних, зерносушильних, ручних машин, метало- та деревообробних верстатів, електродвигунових виконавчих механізмів. Розробляються схеми їх автоматизації. Вивчаються методи випробування електроприводів.

Електротехнології в АПК. Розглядаються техніко-економічні основи використання електротехнологічних установок в АПК, фізико-технологічні властивості сільськогосподарської продукції та матеріалів. Вивчається принцип дії електротроустановок що застосовуються для технологічних процесів в сільському господарстві. Проводяться підбір та розрахунки електротехнологічного обладнання для різних технологічних процесів.

Проектування систем електрифікації, автоматизації і енергопостачання. Обґрунтовуються вихідні та нормативні матеріали для проектування, склад електротехнічної частини проекту. Оформлення текстових та графічних матеріалів. Вибір електротехнічного обладнання. Визначаються розрахункові електричні навантаження та джерела живлення. Розробляється проект систем електрифікації, автоматизації та енергопостачання в рослинництві, тваринництві та підсобних виробництвах.

Технологія обслуговування та ремонту електрообладнання і засобів автоматизації. Розглядаються питання щодо практичної реалізації комплексу експлуатаційних та ремонтних заходів стосовно енергетичного обладнання та засобів автоматизації, раціонального використання електроенергії та інших енергетичних ресурсів, впровадження енергоощадних технологій. Вивчається технологія технічного обслуговування і ремонту енергетичного обладнання за конкретними його видами. Проводиться розрахунок та підбір апаратів захисту від аномальних режимів роботи.

Енергозбереження та використання поновлюваних джерел енергії. Визначаються основні принципи енергозбереження, нормування, обліку та контролю витрат енергоресурсів. Розглядаються поновлювальні джерела енергії та принцип їх роботи. Вивчається методика підбору та розрахунку поновлювальних джерел енергії.

Охорона праці у галузі (електробезпека). Визначаються загальні питання електробезпеки в сільському господарстві, а також питання небезпеки ураження людини електричним струмом, безпеки праці: під час електромонтажних і ремонтних робіт в електроустановках, у нормальному та аварійному режимах роботи, влаштуванні та експлуатації електроустановок; пожежної безпеки в електроустановках; блискавкозахисту сільськогосподарських об'єктів.

Цивільний захист. Дисципліна передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків. Розглядається система нормативних документів щодо захисту населених пунктів, промислових та інших об'єктів від чинників надзвичайних ситуацій; стратегія державної політики у сфері цивільного захисту; склад збитків від надзвичайних ситуацій; сутність і функції забезпечення безпеки населення і територій у галузі цивільного захисту.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

Спеціалізація «Електрифіковані технології в аграрному виробництві»

2.1. Дисципліни за вибором інституту

2.1.1. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Електрофізичні методи обробки сільськогосподарської продукції. У дисципліні розглядаються методики і прилади для визначення основних фізико-технологічних параметрів і властивостей сільськогосподарської продукції, матеріалів, речовин і об'єктів. Використовуються вказані параметри і властивості для електротехнологічного обробітку, ефективності якого неможливо досягти іншими способами, або значно знизити технологічні енерговитрати. Вивчаються основні фізико-технологічні параметри і властивості сільськогосподарської продукції, матеріалів, речовин і об'єктів;

Машини та обладнання АПК. У дисципліні розглядається концепції розвитку тваринництва і рослинництва, переходу на нові прогресивні технології з використанням комп'ютеризованого обладнання та роботизованих комплексів, технологічних роботів. Вивчається будова, принцип дії, основи теорії і методів розрахунку машин та обладнання, наукові основи монтажу і використання технологічних комплексів.

Основи наукових досліджень. У дисципліні розглядається зміст і принцип наукових досліджень, а також конкретизація та поглиблення знань, що здобуті студентами при вивченні загальнонаукових та спеціальних дисциплін, сприяння розвитку у студентів здібностей до творчої наукової діяльності, до самостійного мислення, інтелекту. Вивчаються етапи виконання науково-дослідних робіт, методологічні основи наукового пізнання, теоретичні й експериментальні дослідження, обробка даних експериментальних досліджень, статистичні методи опрацювання даних експерименту.

Автоматизовані системи управління в АПК. У дисципліні розглядаються основи функціонування і принципів побудови автоматизованих систем управління технологічними процесами агропромислового виробництва. Вивчається структура і принципи побудови автоматизованих систем управління технологічними процесами; види і склад забезпечення автоматизованих систем управління технологічними процесами.

Математичне моделювання на ПЕОМ. У дисципліні вивчаються сучасні методи наукового дослідження і розв'язання прикладних задач. Студенти навчаються математичному моделювання процесів і об'єктів на ПЕОМ; імітаційному моделювання на ПЕОМ.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «ОБЛІК І АУДИТ»
галузі знань «Економіка та підприємництво»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1/1,5 роки
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	спеціаліст з обліку і аудиту

Концепція підготовки

Підготовка фахівців за спеціальністю «Облік і аудит» здійснюється з метою забезпечення потреби агроформувань, закладів освіти та наукових установ Чернігівської та інших областей фахівцями високої кваліфікації, спрямована на поглиблене вивчення теорії і практики забезпечення обліку і аудиту в аграрній сфері економіки. Спеціалісти з обліку і аудиту мають поглиблену фахову підготовку, володіють знаннями і вміннями ефективно застосовувати методичні прийоми та методики економічного аналізу.

Практичне навчання

Навчальним планом передбачено проходження студентами 2 практик: навчальної з бухгалтерського обліку та виробничої комплексної з фаху. Згідно з угодами для практичної підготовки використовується виробнича база агроформувань та переробних підприємств Чернігівського регіону, а саме: СТОВ «Дружба-Нова», ТОВ АПК «Магнат», ТОВ НВП «Метекол», ТОВ «КРОК-АГРО», ТОВ «Земля і воля», ТОВ «Ніжинський консервний завод», ПСП «Пісківське», агрохолдинг «Мрія».

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Облік, аналіз і аудит розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами.
2. Облік витрат і калькуляція собівартості сільськогосподарської продукції.
3. Удосконалення обліку та контроль розрахунків з фіксованого сільськогосподарського податку.
4. Стан та шляхи удосконалення обліку і контролю непрямих податків на підприємстві.
5. Облік та аналіз витрат і доходів від операційної діяльності на підприємстві.

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

- 8.03050901 - «Облік і аудит»
чи спеціальностями напряму підготовки «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
- 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
- 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
- 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення навчання за спеціальністю «Облік і аудит» усі випускники мають можливість працевлаштовуватися в підприємства і організації аграрної сфери та органи державної влади на такі посади: головний бухгалтер; заступник головного бухгалтера; провідний бухгалтер; головний касир; бухгалтер I категорії; бухгалтер II категорії; бухгалтер; аудитор; асистент аудитора; провідний бухгалтер-ревізор; бухгалтер-ревізор I категорії; бухгалтер-ревізор II категорії; бухгалтер-ревізор; бухгалтер-експерт; спеціаліст-бухгалтер; головний ревізор; завідуючий касою.

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Облік і аудит»**

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
<i>1.1. Цикл професійної та практичної підготовки*</i>					
1	Організація обліку	1	135	2,5	3,75
2	Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті	1	135	2,5	3,75
3	Звітність підприємства	1	135	2,5	3,75
4	Фінансовий аналіз	2	108	2	3
5	Облік ЗЕД	2	108	2	3
6	Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті	2	135	2,5	3,75
7	Навчальна практика з бухгалтерського обліку (в навчальній бухгалтерії)		36	0,66	1
8	Комплексна з фаху (переддипломна)		90	1,66	2,5
Всього за циклом			882	16,3	24,5
Разом за нормативною складовою			882	16,3	24,5
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація 1. Облік і аудит в АПК					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
<i>2.1.2. Цикл професійної і практичної підготовки*</i>					
1	Цивільний захист	2	54	1	1,5
2	АРМ головного бухгалтера	2	108	2	3
3	Стратегічне управління підприємством	1	108	2	3
4	Податковий облік і звітність	2	108	2	3
5	Ринок фінансових послуг	2	54	1	1,5
6	Охорона праці в галузі	1	54	1	1,5
Всього за вибором університету			486	9	13,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
<i>2.2.2. Цикл професійної і практичної підготовки</i>					
1	Економічний контроль	1	54	1	1,5
2	Інтелектуальна власність	1	54	1	1,5
3	Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва	2	108	2	3
4	Основи аграрного консалтингу	2	108	1	3
Всього за вибором студента			162	3	4,5
Разом за вибірковою складовою			648	12	18
Практична підготовка			126	2,3	3,5
Державна атестація*			648	12	18
Разом за спеціальністю			2178	40,3	60,5

* Назви циклів дисциплін та форм державної атестації – відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти, затверджених після 2007 р., ОКХ і ОПП.

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл професійної та практичної підготовки

Організація обліку. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння знань про організацію облікового, контрольного й аналітичного процесів на підприємстві, особливості організації бухгалтерського обліку, вивчення організації і техніки обліку,

контролю й аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців.

Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті. Метою вивчення даного курсу є засвоєння знань про створення й використання в управлінні інформаційних систем і технологій фінансового, управлінського обліку та контрольньо-аналітичних процесів, вивчення управлінських інформаційних систем за їх видами, рівнями та функціональним призначенням, методів постановки контрольньо-аналітичних, фінансових, управлінських, аудиторських задач, набуття вмінь їх розв'язання.

Звітність підприємства. Студенти мають на меті опанувати теоретичні знання щодо змісту, структури, порядку складання і використання звітності підприємства, сформулювати практичні навички з методики і техніки складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України.

Фінансовий аналіз. Метою дисципліни є вивчення складу та змісту фінансової звітності, навчання вміню її прочитання та аналізу для формування аналітичного висновку про фінансовий стан організації та тенденції його зміни, надання знань про методи експертної оцінки фінансово-господарської діяльності та внутрішніх резервів зміцнення фінансового стану підприємства.

Облік ЗЕД. Вивчення дисципліни передбачає формування у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок з обліку зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті. Метою вивчення дисципліни є отримання студентами знань як методологічного, так і прикладного характеру щодо моделювання прийняття рішень з використанням аналітичних і аудиторських інструментів – моделей, методів, методик, для підготовки проектів управлінських рішень.

2. Вибіркові навчальні дисципліни Спеціалізація «Облік і аудит в АПК»

2.1 Дисципліни за вибором інституту

2.1.1. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Цивільний захист. Вивчення студентами даного курсу сприяє розвитку творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професії, передбачає засвоєння новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

АРМ головного бухгалтера. Метою вивчення даного курсу є ознайомлення з можливостями комп'ютерних технологій в управлінні підприємством, отримання ясного розуміння про методи і способи ведення бухгалтерського обліку за допомогою комп'ютерних технологій, засвоєння та оволодіння методами та прийомами

організації і практичного використання автоматизованих інформаційних систем з бухгалтерського обліку.

Стратегічне управління підприємством. Вивчення дисципліни надає студентам необхідні теоретичні основи, методичні рекомендації і практичні навички щодо стратегічного управління підприємством.

Податковий облік і звітність. Метою даної дисципліни є надання студентам необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок щодо розрахунку податкових зобов'язань з різних податків, зборів та обов'язкових платежів, вивчаються теоретичні основи та методичні рекомендації щодо ведення податкового обліку та звітності з різних податків, зборів та обов'язкових платежів платниками податків.

Ринок фінансових послуг. Вивчення дисципліни розвиває у студентів формування комплексного розуміння системи взаємозв'язків у фінансовій сфері, аналіз економічних відносин, які виникають на ринку фінансових послуг, що пов'язані з акумулюванням, розподілом і перерозподілом фінансових ресурсів між державою, фінансовою та виробничою сферами, формуванням грошових фондів за допомогою ефективно функціонуючої системи посередників.

Охорона праці в галузі. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці в галузі і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

2.2. Дисципліни за вибором студента

2.2.1. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Економічний контроль. Даний курс систематизує знання про теоретичні основи контрольно-ревізійної роботи, її суть і нормативної бази, дає змогу вивчити і одержати навички вживаних на практиці контрольно-ревізійних процедур, що дозволяють виявити недоліки і порушення в діяльності підприємств.

Інтелектуальна власність. Метою та завданнями курсу є вивчення та засвоєння студентами основних понять, інститутів, принципів та джерел правового регулювання відносин, пов'язаних із творчою, інтелектуальною діяльністю як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва. Дисципліна має на меті отримання знань з практичних питань організації облікової діяльності суб'єктів господарювання, вивчає теоретичні основи та методичні рекомендації щодо ведення обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Основи аграрного консалтинг. Основною метою дисципліни є обґрунтувати необхідність діяльності консалтингових організацій з надання інформаційних послуг з питань земельного законодавства, здійснення цивільно-правових угод, оцінки земель, оподаткування, оренди, надання сільськогосподарським товаровиробникам і громадянам практичної допомоги по складанню бізнес-планів та інших послуг щодо земельних ділянок.

**Підготовка спеціалістів
за спеціальністю «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ»
галузі знань «Менеджмент організацій і адміністрування»**

Форма навчання, ліцензований обсяг:	
– денна	30 осіб
– заочна	30 осіб
Термін навчання	1/1.5 роки
Кредити	60 ECTS
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	Менеджер-економіст

Концепція підготовки

Підготовка фахівців за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування» здійснюється з метою забезпечення підприємств та організацій сфер природокористування та агробізнесу висококваліфікованими працівниками первинного рівня управління структурними підрозділами, операційними системами та процесами.

Практичне навчання

Навчальним планом передбачено проходження студентами 2 виробничих практик: комплексної з фаху та переддипломної. Згідно з угодами для практичної підготовки використовується виробнича база агроформувань та переробних підприємств Чернігівського регіону, а саме: АПК «Злагода», ВАТ «Ніжинський хліб», ДП ДГ Носівської СДС, ЗАТ «Кремій», ЗАТ «НИВА», ЗАТ «Ніжинський консервний завод», ПП «Сирний дім», ПСП Фортуна», СТОВ «Віра», СТОВ «Шатурське», СФГ «Колос», ТОВ «Агрофірма ім. Шевченка», ТОВ «Земля і воля», ТОВ «Лосинівський маслосирзавод».

Орієнтовна тематика дипломних робіт

1. Менеджмент трудових ресурсів на підприємстві
2. Розробка системи управління фермерським господарством
3. Управління капіталом сільськогосподарського підприємства
4. Лідерство та стилі менеджменту як сфера стратегічних змін на підприємстві
5. Управління асортиментом і якістю товарів в підприємстві на сучасному етапі

Академічні права випускників – можуть продовжити навчання за програмами підготовки магістрів за спеціальністю, спорідненою зі спеціальністю, за якою навчалися за програмами підготовки спеціалістів:

8. 03060101 - «Менеджмент організацій і адміністрування» чи
 - 8.03060104 - «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
- чи спеціальностями галузі знань «Специфічні категорії»:
- 8.18010010 – «Якість, стандартизація та сертифікація»
 - 8.18010018 – «Адміністративний менеджмент»
 - 8.18010020 – «Управління навчальним закладом»
 - 8.18010021 – «Педагогіка вищої школи»

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення навчання за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування» усі випускники працевлаштовуються в підприємства і організації аграрної сфери та органи державної влади на такі посади: керівники виробничих підрозділів у комерційному обслуговуванні, робітники апарату центральних органів державної влади, робітники апарату місцевих органів державної влади, керівники інших підрозділів в інших сферах діяльності (інспектор, заступник начальника відділу), керівники малих підприємств без апарату (заступник голови), менеджери (управителі) з питань комерційної діяльності та управління (менеджер із зв'язків з громадськістю, менеджер з реклами, менеджер з персоналу тощо).

**Навчальний план підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст»
за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування»**

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, практики	Семестр	Обсяг		
			години	кредити	
				національні	ECTS
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки					
1	Інтелектуальна власність	1	54	1	1,5
2	Охорона праці в галузі	1	54	1	1,5
3	Цивільний захист	2	54	1	1,5
4	Договірне право	2	54	1	1,5
Всього за циклом			216	4	6
1.2. Цикл професійної та практичної підготовки					
1	Публічне адміністрування	1	72	1,3	2,0
2	Менеджмент організації	1	54	1	1,5
3	Курсова робота	1	54	1	1,5
4	Корпоративне управління	1	36	0,7	1,0
5	Управління змінами	1	54	1	1,5
6	Управління проектами	2	72	1,3	2,0
7	Управління якістю	2	54	1	1,5
8	Фінансовий менеджмент	1	72	1,3	2,0
9	Інформаційні системи і технології в управлінні організацією	2	72	1,3	2,0
10	Виробнича практика	2	324	6	9
11	Переддипломна практика	2	108	2	3
Всього за циклом			972	18	27
Разом за нормативною складовою			1188	22	33
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
Спеціалізація 1. Аграрний менеджмент					
2.1. Дисципліни за вибором інституту					
1	Економіка АПК	1	54	1	1,5
2	Психологія управління	1	54	1	1,5
3	Організація агросервісу	2	54	1	1,5
Всього за вибором інституту			162	3	4,5
2.2. Дисципліни за вибором студента					
1	Земельне та аграрне право	1	54	1	1,5
2	Соціальна політика	1	54	1	1,5
3	Податковий менеджмент	2	54	1	1,5
4	Страховий менеджмент	2	54	1	1,5
Всього за вибором інституту			162	3	4,5
Разом за вибірковою складовою			270	5	7,5
Практична підготовка			432	8	12
Державна атестація			648	12	18
Разом за спеціальністю			2160	40	60

Анотації дисциплін навчального плану

1. Нормативні навчальні дисципліни

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Інтелектуальна власність. Мета вивчення дисципліни – сформувати комплекс теоретичних знань з питань інтелектуальної власності як визначальної економіко-правової категорії інформаційного суспільства. У курсі розглядається сутність, специфіка інтелектуального капіталу та інтелектуальної власності, аналіз систем охорони та захисту інтелектуальної власності, виявлення напрямів розвитку інтелектуальної власності у процесі формування національної інноваційної системи.

Охорона праці в галузі. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння актуальних питань охорони праці для конкурентної галузі господарської, економічної та науково-дослідної діяльності з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Цивільний захист. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Договірне право. Мета дисципліни – здобуття системи правових знань, що регламентують порядок укладання, виконання та припинення господарських договорів різних видів. У курсі вивчаються поняття, предмет та основні принципів договірного права, аналіз основних джерел договірного права в Україні та при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, правовий аналіз основних інститутів договірного права, визначення порядку укладання договорів за участю суб'єктів господарювання.

1.2. Цикл професійної та практичної підготовки

Публічне адміністрування. Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери: набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізацій повноважень керівника суб'єкта публічного адміністрування.

Менеджмент організації. Мета дисципліни – формування теоретичних основ сучасного управлінського мислення, а також умінь та навичок щодо управління організаціями у сфері охорони здоров'я та складовими внутрішнього середовища цих закладів, набуття практичних навичок та вмінь з технології управління медичними та фармацевтичними структурами.

Корпоративне управління. Мета дисципліни – ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на підприємствах.

Управління змінами. Метою вивчення дисципліни є оволодіння практичними знаннями та одержання практичних навичок із організації процесу управління змінами, що передбачає розуміння сутності змін та природи їх виникнення, формування в студентів наукового світогляду і знань із технологій та методів управління змінами організаціями, вивчення особливостей функціонування організацій в умовах безперервних змін.

Управління проектами. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації універсальних проектів з метою досягнення ефективного існування та розвитку організації. Вивчення дисципліни передбачає забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування студентами основних інструментів управління проектами в організації.

Управління якістю. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів системи знань з теорії та методології управління якістю, принципів побудови та функціонування систем управління якістю, опанування нормативно-правових, організаційних та економічних питань щодо управління якістю.

Фінансовий менеджмент. Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх менеджерів знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій в процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

2. Вибіркові навчальні дисципліни

Спеціалізація «Аграрний менеджмент»

2.1. Дисципліни за вибором інституту

Економіка АПК. Мета дисципліни – розуміння й володіння основних принципів, методів і засобів вивчення сутності функціонування підприємств АПК як об'єкта економічного аналізу. Основою дослідження в даному курсі є виробничий процес і особливості використання виробничого потенціалу АПК і формування фінансових результатів діяльності підприємств АПК у сучасних умовах господарювання.

Психологія управління. Метою викладання дисципліни є формування психологічних умінь, навичок і звичок досконалого володіння ними у професійній сфері, підвищення рівня комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Організація агросервісу. Метою дисципліни є засвоєння базових понять теорії агросервісу і найважливіших положень кооперативного законодавства України, опанування механізму правового регулювання кооперативних відносин, набуття студентами практичних навичок реалізації кооперативно-правових норм.

2.2. Дисципліни за вибором студента

Земельне та аграрне право. Метою вивчення курсу є засвоєння студентами основних правових засад регулювання земельних відносин в Україні в умовах переходу до ринкових відносин, набуття практичних навичок по складанню земельно-правових документів, розгляду земельних спорів.

Соціальна політика. Вивчення дисципліни пов'язане з опануванням найважливіших галузей соціальної сфери, їх організації, планування та прогнозування. Висвітлюється теорія і практика управління соціальними процесами, соціального захисту населення, відомості про соціальну політику держави та розвиток соціальної інфраструктури, державне регулювання соціальної сфери в умовах формування ринкових відносин.

Податковий менеджмент. Метою вивчення дисципліни є забезпечення доходної частини бюджету та впливу податків на розвиток підприємництва і соціальної сфери. Податковий менеджмент на мікрорівні передбачає прогнозування і планування податків, податковий облік, внутрішній контроль оподатковуваних баз.

Страховий менеджмент. Мета вивчення дисципліни – здобути знання з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів управління страхуванням, перестраховуванням та формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням в діяльності страхових організацій.